

עיר וקדיש מז שמיא נחית

זיא תשבת מפי זרעו

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק כז

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֹּהַר חֵלֶק כֵּז

וְהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלּוֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יְרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמִחוּלָק לְלִמּוּד יוֹמִי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' שֶׁלַח לֶךְ עַד זוּהָר פ' חוֹקֵת דָּף קפד

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג, 6.
תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלֶל – לְקִירוֹב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"י

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

בִּיּוֹן שֶׁנִּכְנָס הַלֵּילָה, הַשָּׁטֵר שֶׁל הַפְּרִיָּתָה מְצוּי
בְּאוֹצָרוֹ, וְכֵמָּה קְבוּצוֹת מְחַבְּלִים מְזִיקִים
(נִזְקִים) מִתַּפְּשָׁטִים בָּעוֹלָם, וְכֻלָּם מְשׁוּטָטִים
בְּעֶרְבוּבָיָה, וְהוֹלְכִים וְצוֹחֲקִים בְּנַפְשׁוֹת הָרָשָׁעִים
(שֶׁל בְּנֵי אָדָם) וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים
וּמֵהֶם אֱמֶת, וּמִי שֶׁנִּמְצָא בִּיְנֵיהֶם, נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת
לְחַבֵּל, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִשְׁנִים (וְהַתְּכַנְסִי) וְטוֹעֲמִים
טַעַם מוֹת, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרֶרֶת רוּחַ צָפוֹן, אֶז
מִתְקַבֶּלֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְאֵל, (וּמִתְחַבְּרִים
כְּאֶחָד) וְשׁוֹרָה בְּזֵרוּעַ בְּמִקוּמָהּ. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בֹּא לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן, וְאֵז כָּל
מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
מִשְׁתַּתַּף יַחַד אִתָּהּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא (יוֹשֶׁבֶת) וְכָל
אוֹכְלוּסֶיהָ מְשַׁבְּחִים לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וְכָל אֵלוֹ
שֶׁנִּמְצָאִים (שֶׁהִשְׁתַּתַּפּוּ אִתָּהּ) בַּתְּשַׁבְּחוֹת הַתּוֹרָה, כָּלָם
כְּתוּבִים בְּבִנְיַן הַהִיכָל וְנִקְרָאִים בְּשֵׁמוֹתָם, וְאֵלֶּה
רְשׁוּמֵיכֶם בְּיוֹם.

בֹּא וּרְאֵה, שֵׁם קְדוֹשׁ אֶחָד יֵשׁ בְּאוֹתִיּוֹת
חֻקִּיקוֹת, שֶׁהוּא שׁוּלֵט מִחֲצוֹת הַלֵּילָה
וְאֵילָף, וְהֵן אוֹתִיּוֹת (כֹּל"ךְ סַעפ"ה יֵאָעוּצ"ה) ס' שֶׁל
מִנְצַפ"ךְ כּוֹלֵל אוֹתָם. ס פֶּרֶשׁוּהָ (יִשְׁעִיָּה ט) לְסִרְבָּה

הַמְשָׁרָה. נ' הִיְתָה סְתוּמָה לָזֶה וּלְזֶה, וְאִז כְּתָרִים
כְּלוּלִים הוּא ו' (י') שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַתְּקִינֵנוּ,
וְסִתָּם מִבּוֹעֵיָהּ. אַחֵר שְׁיִלְדָּהּ, פְּתוּחָה הִיְתָה
בְּרֹאשׁ אֶחָד שֶׁל הַפֶּתַח.

כְּשֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִסְתָּמוּ הַמְּבּוֹעִים מִכָּל
הַצְדָּדִים, (אות זו כוללת אותיות) וְנִכְלְלוּ
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְהֵן שְׁבַע. שֶׁלֹּשׁ מִצַּד זֶה, וְאַרְבַּע
מִצַּד זֶה. כּל"ך. וְסִימָן – (שיר השירים ד) כָּלָךְ יָפָה
רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ. ו' זָכַר וְנִקְבָּה כְּלוּלִים כְּאַחַד,
זֶה כּוֹלֵל שֶׁלֹּשׁ מִכָּאן וְשֶׁלֹּשׁ מִכָּאן, וְהֵם שֵׁשׁ.
וּבְאַרְנוֹ, בִּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֱלֹה, ס' ו', נִכְלְלוּ שְׁתֵּים
עֲשָׂרָה אוֹתִיּוֹת. הֵסֵר מֵהֵן שְׁתֵּים, אַחַת לְמָקוֹם
אֶחָד, וְאַחַת לְמָקוֹם אֶחָד.

כּל"ך סַעֲפָ"ה יֹאעוּצָ"ה, כָּךְ נִחְקְקוּ הָאוֹתִיּוֹת,
וְסוּד זֶה בְּכִי תִצָּא לְמַלְחָמָה, פְּסוּק
שְׁכָתוֹב (דברים כב) כִּי יִהְיֶה נֹעֲרָה בְּתוּלָה. נֹעֲרָה כְּתוּב.
אַחֵר שֶׁהִסְתַּלַּק הַלֵּילָה וְהַבֶּקֶר מֵאִיר, אִז ה' עוֹלָה
וְנִכְלָלָת בְּאוֹר עֲלִיּוֹן, וְאִז – יִדְעָתָה שֶׁחֵר מְקוֹמוֹ,
שְׁיָדַע (שודאי) שֶׁחֵר מְקוֹמוֹ שֶׁל ה"א, וְנִכְלָל בְּתוֹכוֹ.

בא וְרֹאֵה, מַשֶּׁה הִיָּה הַשֶּׁמֶשׁ, וְרָצָה לְהַכְנִס
לְאַרְץ. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַשֶּׁה,

כְּשָׁבָא אור השמש, נְכַלְלָת הַלְבָנָה בתוכו. כֶּעֶת
שְׂאֵתָה שֶׁמֶשׁ, אֵיךְ יָקוּמוּ כָאֶחָד שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה?
הַלְבָנָה אֵינָה מְאִירָה אֶלָּא בְשֶׁעָה שְׁמִתְכַּנְסֶת
הַשֶּׁמֶשׁ, אָבֵל כֶּעֶת אֵינָה יָכוֹל. אִם תִּרְצֶה לְדַעַת
מִמֶּנָּה, שְׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים, לְעֶצְמָךְ, כְּדִי לְדַעַת.

בא וּרְאֵה, מִשָּׁה, אִם תֹּאמַר שֶׁהוּא לֹא יָדַע שְׁלֹא
יָכִנס לְאֶרֶץ בְּזִמְנָה זֶה – לֹא כֵךְ, אֶלָּא יָדַע,
וּרְצֶה לְדַעַת מִמֶּנָּה עַד שְׁלֹא יִסְתַּלֵּק, וְשְׁלַח אֶת
הַמְּרַגְלִים הַלָּלוּ. כִּיּוֹן שְׁלֹא הִשִּׁיבוּ דָבָר כְּרָאוּי,
לֹא שְׁלַח פַּעַם אַחֲרָת, עַד שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הִרְאֶה לוֹ, שִׁכְתוּב (דְּבָרִים לב) עֲלֵה אֶל הָרֵי הָעֵבְרִים
הַזֶּה וּרְאֵה אֶת הָאֶרֶץ. וְכִתוּב (שם לד) וַיִּרְאֵהוּ ה' אֶת
כָּל הָאֶרֶץ. וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֶלָּא כָּל אֵלּוֹ שְׁעֵתִידִים
לְעֵמֶד בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כָּלֵם הִרְאֶה לְמִשָּׁה.
וְנִתְבָּאֵר, וּפְרָשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

כִּיּוֹן שֶׁהִתֵּר מִשָּׁה לְשַׁלַּח, מָה אָמַר לָהֶם? הֵיִשׁ
בָּה עֵץ. וְכִי מָהוּ שְׂאֵמַר? וְאִם תֹּאמַר שְׁלֹא
יָדַע? אֶלָּא (לְפָנֵינוּ יֹאמַר דָּבָר, אָבֵל כָּאֵן) כֵּךְ אָמַר מִשָּׁה: אִם
יֵשׁ בָּה עֵץ, הֲרִי יָדַעְתִּי שְׂאֵנִי אֶכְנֵס לָשֵׁם. אִיזָה
עֵץ? זֶה עֵץ הַחַיִּים. וְשֵׁם לֹא הָיָה, אֶלָּא בְּגֵן עֵדֶן.
שְׁבָאֶרֶץ. אָמַר, אִם יֵשׁ בָּה עֵץ זֶה, אֲנִי אֶכְנֵס לָשֵׁם.
וְאִם לֹא, לֹא אוֹכֵל אֲנִי לְהַכְנִס.

אמר רבי חייא, כתוב (במדבר טו) וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת. איזה עצים כאן? ומה הוא זה? אלא זה צלפחד, והיה מדקדק על העצים הללו איזה גדול מהאחר, ולא חשש לכבוד רבונו, והחליף שבת לשבת. זהו שכתוב (שם כז) כי בחטאו מת, בחטא ו' מת. (וסוד הכל ודאי מקושש עצים) בגלל זה היה דינו סתום, ולא התפרש דינו כדינים אחרים, משום שדבר זה צריך בחשאי ונסתר ולא גלוי, ועל זה לא נאמר בגלוי, והקדוש ברוך הוא עשה כבוד לכבודו.

רבי יוסי אמר, שאר העצים יחד עם שבת היה מקושש, וקבל ענש לפי שעה והתכפר חטאו. ועל זה התקשה משה בדין הבנות, שלא ידע אם התכפר להיות לבנותיו חלק ונחלה אם לא. כיון שהזכיר שמו (של צלפחד) הקדוש ברוך הוא, שכתוב (שם) כן בנות צלפחד דברת, נודע שהתכפר חטאו.

בא וראה, שני עצים הם, אחד למעלה ואחד למטה, בזה חיים ובזה מות. מי שמחליפם, גורם לו מות בעולם הזה, ואין לו חלק לעולם הבא. ועל זה אמר שלמה, (משלי כה) דבש מצאת אכל דיך וגו'.

אָרֹן וְתוֹרָה בְּאַחַד עוֹמְדִים. תוֹרָה הָעֶקֶר. הָאָרֹן
הַבֵּית. וְעַל זֶה אָרֶן חָסֵר בְּלִי וְאִ"ו בְּכָל
מָקוֹם; אָרֶן הַבְּרִית, אָרֶן הָעֵדֻת. בְּכָל מָקוֹם אֶהְרֶן
זְרוּעַ יָמִין, פָּרֹט לְאַחַד, שְׁכָתוֹב (במדבר ג) כָּל פְּקוּדֵי
הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, נִקְוֶה לְמַעְלָה.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה נִקְטַע עֵץ הַחַיִּים, וְלִכְּנָן רָצָה
לְדַעַת אִם הָיָה מְצוּי בְּאֶרֶץ אִם לֹא, וּמִשּׁוּם
זֶה אָמַר הָיָש בֹּהַ עֵץ אִם אֵין וְהִתְחַזְקֶתֶם וְלִקְחֶתֶם
מִפְּרֵי הָאֶרֶץ. שֶׁהָרִי עֵץ הַחַיִּים נִחְמַד לְכָל. וְהֵם
לֹא הִבִּיאוּ אֶלֶּא עֲנָבִים וְרִמּוֹנִים וְתָאֲנִים, בְּאֵילָן
אַחֵר תְּלוּיִים וְאַחוּזִים.

בֹּא וּרְאֵה, שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים, בְּשִׁבְלֶיךָ. רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח, (משלי כה) כְּצִנֹּת שֶׁלֹּג בְּיוֹם קָצִיר צִיר
נֶאֱמָן לְשַׁלְּחֹו וְנִפְשׁ אֲדָנִיו יֹשִׁיב. כְּצִנֹּת שֶׁלֹּג בְּיוֹם
קָצִיר, שְׁמֵהֲנָה אֶת הַגּוֹף וְאֶת הַנֶּפֶשׁ. צִיר נֶאֱמָן
לְשַׁלְּחֹו, אֵלּוּ כָּלֵב וּפְנַחַס שֶׁהָיוּ שְׁלִיחִים נֶאֱמָנִים
לִיהוֹשֻׁעַ. וְנִפְשׁ אֲדָנִיו יֹשִׁיב, שֶׁהִחֲזִירוּ שְׁכִינָה
לְדוֹר בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא הִסְתַּלַּקָה מֵהֶם.

וְאֵלֹו שְׁשַׁלַּח מֹשֶׁה גִּרְמוֹ בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים,
וּגִרְמוֹ לְהִסְתַּלַּק מִיִּשְׂרָאֵל כְּמָה אֱלָפִים
וּרְבֻבוֹת, וּגִרְמוֹ לְסַלֵּק שְׁכִינָה מִהָאֶרֶץ מִבֵּין
יִשְׂרָאֵל. אוֹתָם שְׁשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ, וְנִפְשׁ אֲדָנִיו יֹשִׁיב.

רבי חזקיה ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אני רואה בפניך שבתוךך יש הרהור. אמר לו, הרי ודאי בפסוק זה הסתכלתי בו. כיון שאמר שלמה, (קהלת ג) כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם וגו'. ושנינו, שכל דברי שלמה המלך כלם נסתרים מדרגות החכמה. אם כן, בפסוק זה יש להסתכל, שהרי נמצא בו פתח לאותם שאינם בני האמונה.

אמר לו, ודאי כן זה, ויש בו לדעת ולהסתכל. בין כן ראו אדם שהיה בא, ובקש מהם מים, שהיה צמא ועיף מחזק השמש. אמרו לו, מי אתה? אמר להם? יהודי אני, ואני עיף וצמא. אמרו, עסקת בתורה? אמר להם, עד שאני אתכם בדברים, אעלה להר הזה, ושם אקח מים ואשתה.

הוציא רבי ייסא כלי אחד מלא מים ונתן לו. אחר ששתה, אמר, נעלה אתה למים. עלה להר, ונמצאו חוט מים דקיק, ומלאו כלי אחד. ישבו. אמר להם אותו האדם, כעת תשאלו, שהרי אני השתדלתי בתורה על ידי בני אחד, שאני הכנסתיו לבית רב ובגללו הרוחתי בתורה.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, אִם עַל יְדֵי בְנֵךְ – טוֹב הוּא. אָבֵל
הַדָּבָר שֶׁאֲנִי בּוֹ, אֲנִי רוֹאֶה שְׁלֵמָקוֹם אַחֵר רוֹצֶה
לְעֵלוֹת. אָמַר אוֹתוֹ הָאָדָם, אָמַר דְּבַרְךָ, שְׁלַפְעָמִים
בְּתַרְמִיל הָעֲנִי תִמְצָא מְרַגְלִית.

אָמַר לוֹ פֶּסוּק זֶה שֶׁאָמַר שְׁלֵמָה. סָח לוֹ. אָמַר
לוֹ, וְכִי (פמ"ו) בְּמָה אַתֶּם נִפְרָדִים מִשָּׂאֵר בְּנֵי
אָדָם שֶׁלֹּא יוֹדְעִים? אָמְרוּ לוֹ, וּבְמָה? אָמַר לָהֶם,
עַל זֶה אָמַר שְׁלֵמָה פֶּסוּק זֶה, וְלֹא אָמַר זֶה מֵעַצְמוֹ
כְּשֶׁאֵר אוֹתָם דְּבָרִים, אֲלֹא חֲזַר עַל אוֹתָם דְּבָרִים
שֶׁל טַפְּשֵׁי הָעוֹלָם שְׂאוֹמְרִים כֵּן. וּמָה אוֹמְרִים?
כִּי מִקְרָה [בְּנִי] הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה וְגו'.
טַפְּשִׁים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפִלִים בַּחֲכָמָה,
אוֹמְרִים שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּלֵךְ בְּמִקְרָה, וְהַקְדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא לֹא מַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, אֲלֹא מִקְרָה [בְּנִי]
הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה וּמִקְרָה אֶחָד וְגו'.

וְכִשְׁשִׁלְמָה הִסְתַּכֵּל בְּטַפְּשִׁים הִלְלוּ שְׂאוֹמְרִים
אֶת זֶה, קָרָא לָהֶם בְּהֵמָה, שֶׁהֵם
עוֹשִׂים עֲצָמָם בְּהֵמָה מִמַּשׁ מִשּׁוֹם שְׂאוֹמְרִים
דְּבָרִים אֵלּוּ. וּמִנֵּין לָנוּ? הַפֶּסוּק שֶׁעָלִיו מוֹכִיחַ,
שְׁכָתוֹב (קהלת ג') אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי עַל דְּבַרְת בְּנֵי
הָאָדָם לְכַרֵּם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שֶׁהֵם בְּהֵמָה הִמָּה
לָהֶם. אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי, וַחֲשַׁבְתִּי בָזֶה לְהִסְתַּכֵּל

על מה? על דברת בני האדם, על אותו דבר טפשות שהם אומרים לברם האלהים לבדם, ולא יתחברו יחד עם בני אדם אחרים שיש להם אמונה, ולראות שהם בהמה המה להם.

ולראות בהם אותם בני אמונה שהם בהמה ממש, ודעתם כבהמה. המה להם –

בלבדם, ולא להכניס את בני האמונה בדעת וטפשות זו, ועל כך המה להם, ולא לאחרים. ומה דעתם? כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו'. תפח רוחם של אותן בהמות, אותם טפשים או מחסרי אמונה. אוי להם! אוי לנפשם! טוב להם שלא יבואו לעולם! ומה השיבם שלמה על זה? הפסוק אחריו, ואמר, ומי יודע רוח בני האדם העלה היא

למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. מי יודע באותם טפשים שלא יודעים בכבוד המלך העליון ולא מסתכלים בתורה, רוח בני האדם העלה היא למעלה, למקום עליון, למקום נכבד, למקום קדוש, להזון מאור עליון, מאור המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, ונמצא לפני המלך הקדוש עולה תמימה, וזוהי העלה היא למעלה.

וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הִירְדֹת הִיא לְמִטָּה לְאָרֶץ, וְלֹא
 לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁהִיא כָּל אָדָם, שְׁכָתוֹב בּוֹ
 (בראשית ט) בְּצֵלָם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם, וְכָתוֹב
 (משלי כ) יֵרֶה נִשְׁמַת אָדָם. אֵיךְ אוֹמְרִים אוֹתָם
 טַפְּשִׁים שְׁאִינָם מִבְּנֵי הָאֱמוּנָה, וְרוּחַ אֶחָד לְכָל
 (קהלת ג) תִּפְּחֵ רוּחָם! עָלֵיהֶם כָּתוֹב (תהלים לה) יְהִיוּ
 כִּמְצָן לְפָנַי רוּחַ וּמִלֶּאךָ ה' דּוּחָה. אֵלֶּה יִשְׁאַרוּ
 בְּגִיחָם לְאוֹתָן דְּרָגוֹת תַּחְתּוֹנוֹת, וְלֹא יַעֲלוּ לְדוּרֵי
 דוּרוֹת. עָלֵיהֶם כָּתוֹב (שם קד) יִתְּמוּ חֲטָאִים מִן
 הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם בִּרְכִי נַפְשִׁי אֶת ה'
 הַלְלוּיָהּ. בָּאוּ רַבֵּי חִזְקִיָּה וְרַבֵּי יִיסָא וְנִשְׁקוּ רֹאשׁוֹ.
 אָמְרוּ, וּמָה כָּל זֶה הָיָה אֵתְךָ וְלֹא יִדְעֵנוּ? אֲשֶׁרִי
 הִשָּׁעָה הַזֶּה שֶׁפָּגְשָׁנוּ אוֹתְךָ.

עוֹד אָמַר, וְכִי עַל זֶה בִּלְבָד תָּמָה שְׁלֹמֹה, וְהָרִי
 בְּמָקוֹם אַחֵר אָמַר כִּמוֹ זֶה? פָּתַח וְאָמַר,
 (קהלת ט) זֶה רָע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ. זֶה
 רָע וְדָאִי. מִהוּ זֶה רָע? זֶהוּ מִי שֶׁשׁוּפָּךְ זֶרַע
 בְּרִיקְנוֹת וּמִחֻבֵּל דְּרָכָיו, מִשּׁוֹם שֶׁזֶה אֵין מְדוּרוֹ
 בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם
 הַבָּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חִפֵּץ רָשָׁע
 אֶתָּה לֹא יִגְרֹךְ רָע. עַל זֶה אָמַר, זֶה רָע, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 לוֹ מְדוּרָה לְמַעַלָּה.

כִּי מְקַרְהָ אֶחָד לְכָל וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רַע
 (מִשּׁוֹם זֶה) וְהוֹלִילוֹת בְּלִבָּכֶם בְּחַיֵּיהֶם (קהלת ט).
 שְׁטוֹת תְּקוּעָה בְּלִבָּם, וְהֵם מְחַסְרֵי אֲמוּנָה, וְאֵין
 לָהֶם חֵלֶק בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְאוֹתָם בְּנֵי אֲמוּנָה,
 לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם)
 וְאַחֲרָיו אֵל הַמֵּתִים.

בֹּא וּרְאֵה, הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַהֵר לְבַנֵּי הָעוֹלָם
 וְאָמַר, (דברים ל) וּבַחֲרַת בְּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה,
 (בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְעוֹלָם הַבָּא) וְהַחַיִּים שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם הֵם.
 אוֹתָם רְשָׁעִים מְחַסְרֵי אֲמוּנָה מָה אוֹמְרִים? כִּי מִי
 אֲשֶׁר יִבְחַר וְגו'. אֵף עַל גֵּב שֶׁיִּבְחַר אָדָם בְּזֶה
 הָעוֹלָם (בְּאוֹתוֹ עוֹלָם) כְּמוֹ שֶׁאָמַר – לֹא כְּלוּם הוּא,
 שֶׁהָיָה מְסוּר בִּיְדֵינוּ, (קהלת שם) אֶל כָּל הַחַיִּים יֵשׁ
 בְּטָחוֹן, וּמְסוּר הוּא בִּיְדֵינוּ, (שם) כִּי לְכָלֵב חֵי הוּא
 טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמֵּת. אֵיךְ יִהְיֶה לָנוּ חַיִּים בְּאוֹתוֹ
 עוֹלָם? וְעַל כֵּן זֶה רַע וְדָאִי, שֶׁלֹּא יְדוּרוּ בַּמִּלָּךְ
 הָעֲלִיּוֹן וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם בּוֹ חֵלֶק.

וְאֵף עַל גֵּב שֶׁכָּל הַפְּסוּקִים הִלְלוּ תִמְצָא סְמוּכִין
 לַחֲבָרִים בְּדָבָרִים אֲחֵרִים, אֲכַל שְׁלֵמָה בֹּא
 לְגִלּוֹת עַל אוֹתָם רְשָׁעִים מְחַסְרֵי אֲמוּנָה שְׂאִין
 לָהֶם חֵלֶק בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אמר לו, הִתְרַצָּה שְׁנַתְחַבֵּר אִתְּךָ וְתִלְךָ אִתָּנוּ?
 אָמַר לָהֶם, אִם אֶעֱשֶׂה כֵךְ, הַתּוֹרָה תִּקְרָא
 עָלַי כְּסִיל! וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁאֲתַחֵיב בְּנַפְשִׁי. אָמְרוּ
 לוֹ, לָמָּה? אָמַר לָהֶם, שֶׁהָרִי אָנִי שְׁלִיחַ, וְשְׁלַחוּנִי
 בְּשְׁלִיחוּת, וְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אָמַר, (משלי כו) מְקַצֶּה
 רִגְלִים חָמֵס שְׂתֵה שְׁלִיחַ דְּבָרִים בְּיַד כְּסִיל. בֹּא
 וּרְאֵה, הַמְּרַגְלִים, עַל שְׁלֹא נִמְצְאוּ בְּנֵי הָאֱמוּנָה
 וְשְׁלוּחֵי אֱמוּנָה, הִתְחַיְבוּ בְּנַפְשָׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִשְׁקֵם וְהִלֵּךְ לוֹ.

הֵלְכוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים
 פָּגְעוּ בְּאוֹתָם בְּנֵי אָדָם. שָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי
 חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא עָלָיו. אָמְרוּ, מַה שְּׁמוֹ שֶׁל
 אוֹתוֹ אָדָם? אָמְרוּ, רַבִּי חֲגִי הוּא, וְחֵבֵר בֵּין
 הַחֲבֵרִים הוּא, וְשְׁלַחוּהוּ הַחֲבֵרִים מִכָּבֶל לְדַעַת
 דְּבָרִים מִרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וּשְׁאָר הַחֲבֵרִים.
 אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְדָאִי זֶהוּ רַבִּי חֲגִי, שְׁכָל יָמָיו
 לֹא רָצָה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּמַה שְׂיִדַּע, וְעַל זֶה
 אָמַר לָנוּ שֶׁהָרִי בָנוּ זָכָה לוֹ בַּתּוֹרָה, מְשׁוּם
 שֶׁאָמַר הַפְּסוּק, (שם) רָאִיתָ אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו
 תִּקְנֶה לְכָסִיל מִמֶּנּוּ. וְדָאִי שְׁלִיחַ נֶאֱמָן הוּא,
 (וְאֲשָׁרְיוֹ הוּא שְׁלִיחַ נֶאֱמָן) וְאֲשָׁרְיוֹ מִי שֶׁשְׁלַח דְּבָרָיו בְּיַדִּי
 שְׁלִיחַ נֶאֱמָן.

בא וראה, אליעזר עבד אברהם מבני כנען היה, כמו שנאמר (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה. ועל כנען כתוב, (בראשית ט) ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. ומשום שהיה שליח נאמן, מה כתוב בו? (שם כד) בא ברוך ה'. ברוך ה' ממשה. ועל זה נכתב כף בתורה, משום שיצא מאותה קללה והתברך. ולא די לו שיצא ממנה, אלא שהתברך בשם הקדוש ברוך הוא. ולמדנו שבא מלאך, והכניס דבר זה בפי לבן.

וישלח אתם משה וגו', כלם אנשים. כלם צדיקים היו וראשי ישראל היו, אבל הם לקחו לעצמם עצה רעה. מדוע נטלו עצה זו? אלא אמרו, אם יכנסו ישראל לארץ – יעבירו אותנו מלהיות ראשים, וימנה משה ראשים אחרים, שהרי אנו זכינו במדבר להיות ראשים, אבל בארץ לא נזכה. ועל שלקחו עצה רעה לעצמם, מתו הם וכל אותם שלקחו דבריהם.

ואלה שמות האנשים אשר שלח משה וגו'. אמר רבי יצחק, משה הסתכל וידע שלא יצליחו בדרכיהם, ואז התפלל על יהושע. ואז כלב היה בדחק, ואמר מה אעשה? הרי יהושע הולך בסיוע עליון של משה, ששלח בו אור הלכנה,

וְהוּא הָאִיר עָלָיו בְּתַפְלָתוֹ מְשׁוּם שֶׁהוּא שְׁמֵשׁ.
מָה עָשָׂה כָּלֵב? נִשְׁמַט מֵהֶם וְהִלֵּךְ לְקַבְּרֵי הָאֲבוֹת,
וְהִתְפַּלֵּל שָׁם תַּפְלָתוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דֶּרֶךְ אַחֵר לָקַח, וְעַקֵּם שְׂבִילִים,
וְהִגִּיעַ עַל קַבְּרֵי הָאֲבוֹת וְהִסְתַּכֵּן בְּעֶצְמוֹ,
שֶׁהָרִי כָּתוּב וְשֵׁם אַחִימָן וְשִׁשִּׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי
הָעֵנָק. אָבֵל מִי שֶׁהוּא בְּדַחַק, לֹא מִסְתַּכֵּל עַל דְּבָר.
כִּן כָּלֵב, מְשׁוּם שֶׁהָיָה בְּדַחַק, לֹא הִסְתַּכֵּל עַל
דְּבָר, וּבָא לְהִתְפַּלֵּל עַל קַבְּרֵי הָאֲבוֹת לְהַנְצִיל
מַעֲצָה זוֹ.

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נּוּן יְהוֹשֻׁעַ. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, וְכִי הוֹשִׁיעַ קָרָאוּ הַפְּסוּקִים? וְהָרִי
כָּתוּב (שְׁמוֹת יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ. (שם לג)
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן נֶעַר. (שם יז) וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ. אֵלָּא
אָמַר לוֹ מֹשֶׁה, יְהִי יוֹשִׁיעַף מֵהֶם.

רַבִּי אַבְאָא אָמַר, כִּיּוֹן שֶׁשְׁלַחוּ לְהַכְנִס לְשָׁם,
הַצֵּטְרֵךְ לְהִיּוֹת שָׁלֵם, וּבִמָּה? בְּשִׁכְנִיָּה.
שָׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה נִקְרָא נֶעַר, כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ,
וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה קִשְׁרוּ מֹשֶׁה אֵלֶיהָ. וְאַף עַל גַּב
שֶׁמֻּצְאָנוּ יְהוֹשֻׁעַ בְּתַחֲלָה, הַפְּסוּקִים קָרָאוּ כִּן עַל
שְׁעֵתִיד לְהִקְרָא כִּן. אָמַר מֹשֶׁה, וְדַאי זֶה לֹא צָרִיף
לְהַכְנִס לְשָׁם, אֵלָּא בְּשִׁכְנִיָּה, וְכִן רָאוּי.

הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין וְגו'. רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, וְכִי לֹא
הָיָה יוֹדֵעַ מֹשֶׁה שְׂיֵשׁ בָּהּ כַּמָּה עֵצִים מְשֻׁנִּים
זֶה מִזֶּה? וְהָרִי הוּא שְׂבַח אוֹתָהּ לְיִשְׂרָאֵל כַּמָּה
פְּעָמִים, וְהוּא הִסְתַּפֵּק בָּזֶה?! וְהָרִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה בַּתְּחִלָּה שֶׁהִיא אֶרֶץ זִבַת חָלָב
וְדִבֹּשׁ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בָּזֶה הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים,
שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב א') אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ עוֹץ אִיּוֹב שָׁמוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רִמְזוּ לָהֶם רִמְזוּ חֲכָמָה עַל מַה
שֶׁשָּׁאֲלוּ בַּתְּחִלָּה, שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז) הַיֵּשׁ ה'
בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין. אָמַר, שֵׁם תִּרְאוּ אִם הִיא רְאוּיָה
לָזֶה אוֹ לָזֶה. אָמַר לָהֶם, אִם תִּרְאוּ שְׁפָרֵי הָאֶרֶץ
כְּשֶׁאֵר אֲרָצוֹת הָעוֹלָם – יֵשׁ בָּהּ עֵץ הַחַיִּים, וְלֹא
מִמָּקוֹם יוֹתֵר עֲלִיוֹן. וְאִם תִּרְאוּ שְׁפָרֵי הָאֶרֶץ יִתֵּר
וּמִשְׁנֵה מְכַל מְקוֹם בְּעוֹלָם, תִּדְּעוּ שֶׁהָרִי מֵהַעֲתִיק
הִקְדוּשׁ שׁוֹפֵעַ וְנִמְשָׁךְ אוֹתוֹ שְׁנוּי עֲלִיוֹן מְכַל
מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם. וּבָזֶה תִּדְּעוּ – הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם
אֵין, וְזֶה צְרִיכִים אַתֶּם בַּתְּחִלָּה (שְׁבַמְעִיכֶם רְצִיתֶם)
לְדַעַת זֶה, שֶׁכָּתוּב הַיֵּשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ. בְּקִרְבָּנוּ
דִּוְקָא, אוֹ אִם אֵין. וְעַל זֶה וְהִתְחַזְקַתֶּם וּלְקַחְתֶּם
מִפְּרֵי הָאֶרֶץ, לְדַעַת שְׁנוּי שְׁלוֹ.

וְהַיְימִים יְמֵי בְכוּרֵי עֲנָבִים. וְהַיְימִים, מַה בָּא
לִזְמַר, שֶׁהָרִי וְאִזְ בְּכוּרֵי עֲנָבִים

מספיק לו? אלא והימים – אותם הנודעים,
 כלם היו מחברים באותו זמן באותו עץ שחטא
 בו אדם הראשון, כמו ששנינו ענבים היו, ועל
 זה והימים – אותם הידועים – ימי בכורי
 ענבים דוקא.

ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויבאו צריך להיות!
 אלא אמר רבי יוסי, כלב הוא שפא
 להתפלל על קברי האבות. אמר כלב, יהושע הרי
 ברכו משה בסיוע עליון קדוש ויכול להנצל
 מהם, ואני מה אעשה? נמלך לבקש בקשה על
 קברי האבות כדי שינצל מסודותיהם (מעצה רעה)
 של שאר מרגלים.

רבי יצחק אמר, מי שהיה רשום מכלם, זה
 נכנס בו, שבו תלוי הכל. ובא וראה, מי
 הוא משאר אחרים שיכול להכניס לשם? שהרי
 כתוב ושם אחימן ששי ותלמי, ומפחדם מי יכול
 להכניס במערה? אלא השכינה נכנסה שם עם
 כלב, לבשר לאבות שהרי הגיע זמן להכניס
 בניהם לארץ שנשבע להם הקדוש ברוך הוא,
 וזהו ויבא עד חברון.

למדנו, אחימן ששי ותלמי ממי יצאו? זרע
 היו מאותם נפילים שהפילם הקדוש

בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ וְהוֹלִידוּ מִבְּנוֹת הָאָרֶץ, וּמֵהֶם
 יֵצְאוּ גִבּוֹרֵי עוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בראשית ו') הִמָּה
 הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אֲנֹשֵׁי הַשֵּׁם. אֲשֶׁר מֵעוֹלָם,
 שְׁמִשֵּׁי (משנברא) הָעוֹלָם נִמְצְאוּ. אֲנֹשֵׁי הַשֵּׁם,
 אַחִימֶן שְׁשִׁי וְתַלְמִי.

וַיִּבְאוּ עַד נַחַל אֲשָׁכַל וְגו'.

סדר הלימוד ליום כט ניסן [יום 206 בשנה]

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה מב) כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא
 הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם וְגו'. כִּמָּה יֵשׁ לָהֶם לְבָנֵי
 אָדָם לְהִסְתַּכֵּל בַּעֲבוּדַת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּמָּה
 יֵשׁ לָהֶם לְהִסְתַּכֵּל בְּדִבְרֵי תוֹרָה. שְׁכָל מִי
 שְׁמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כָּאֵלּוּ מִקְרִיב כָּל קִרְבָּנוֹת
 הָעוֹלָם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
 שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַפֵּר לוֹ עַל כָּל חֲטָאֵיו,
 וּמִתְקַנֵּים לוֹ כִּמָּה כְּסָאוֹת לְעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ יַחַד עִם רַבִּי אֲבָא.
 שָׁאַל אוֹתוֹ, אָמַר, דָּבָר אֶחָד אָנִי רוֹצֶה
 לִשְׁאֹל; כִּיּוֹן שִׁידַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁעֵתִיד
 הָאָדָם לַחֲטָא לִפְנָיו וּלְגָזֹר עָלָיו מִיתָה, מִדּוּעַ
 בָּרָאוּ? שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה הִיתָה אֲלֵפִים שָׁנִים עַד שֶׁלֹּא
 נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכָתוּב בָּהּ בַּתּוֹרָה, (במדבר יט) אָדָם כִּי

יָמוֹת בְּאַהֲלָהּ. (שם כז) אִישׁ כִּי יָמוֹת. וַיָּמָת. וַיַּחֲי
פְּלוּנֵי וַיָּמָת. מָה רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
בַּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאֵפְלוּ אִם יִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם
וּלְלֵילָה יָמוֹת, וְאִם לֹא יִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יָמוֹת, הַכֹּל
בְּדֶרֶךְ אֶחָד, פָּרַט לַפְּרִישוֹת אוֹתוֹ עוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (קהלת ט) כָּטוֹב כַּחוּטָא.

אָמַר לוֹ, דְּרַכֵּי רַבּוֹנָךְ וּגְזֵרוֹת רַבּוֹנָךְ מַה לָּךְ
לְטַרַח בָּהֶם? מַה שֵּׁישׁ לָךְ רְשׁוֹת לְדַעַת
וּלְהַסְתַּכֵּל – שָׂאֵל, וּמַה שְּׂאִין לָךְ רְשׁוֹת לְדַעַת –
כָּתוּב (שם ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיָּא אֶת בִּשְׂרָךְ,
שִׁדְרֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּסְתָרֵיו גְּנוּזִים
עֲלִיוָנִים, שֶׁהוּא נִסְתָּר וְגִנּוּז אֵין לָנוּ לְשָׂאֵל. אָמַר
לוֹ, אִם כֵּךְ, הֲרִי הַתּוֹרָה כְּלָה נִסְתָּרַת וְגִנּוּזָה,
שֶׁהֲרִי הִיא שֵׁם קָדוֹשׁ עֲלִיוֹן, וּמִי שֶׁמִּתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה כְּאֵלוֹ הַתְּעַסֵּק בְּשֵׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְאִם כֵּךְ אֵין
לָנוּ לְשָׂאֵל וּלְהַסְתַּכֵּל.

אָמַר לוֹ, כָּל הַתּוֹרָה נִסְתָּרַת וּגְלוּיָהּ, וּשְׁמוֹ
הַקָּדוֹשׁ נִסְתָּר וְגְלוּי, וְכָתוּב (דברים כט)
הַנִּסְתָּרַת לַה' אֱלֹהֵינוּ וְהַגְּלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ. הַנִּגְלָת
לָנוּ, שֵׁישׁ לָנוּ רְשׁוֹת לְשָׂאֵל וּלְעֵין וּלְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם
וּלְדַעַת בָּהֶם. אֲבָל הַנִּסְתָּרַת לַה' אֱלֹהֵינוּ, שְׁלוֹ הֵם,

וְלוֹ נִרְאִים, שְׁמִי יָכוֹל לְדַעַת וּלְהִתְדַבֵּק בְּדַעַתוֹ
הַנִּסְתָּרָת, וְכָל שָׁכֵן לְשָׂאֵל?

בא וּרְאָה, אֵין רְשׁוּת לְבָנֵי הָעוֹלָם לוֹמַר דְּבָרִים
נִסְתָּרִים וּלְפָרְשֵׁם, פָּרַט לְמִנּוּרָה הַקְדוּשָׁה
רַבִּי שְׁמַעְזֵן, שְׁהֲרִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִסְכִּים עַל
יָדוֹ. וּמִשּׁוּם שְׁדוּרוֹ רָשׁוּם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְעַל זֶה
דְּבָרִים נֶאֱמָרִים בְּגִלּוּי עַל יָדוֹ, וְלֹא יִהְיֶה דוֹר כְּדוֹר
שֶׁהוּא שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ, עַד שְׂיָבֹא מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ.

אב"ל בא וּרְאָה, כְּתוּב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצִלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ. (בְּכָל
הוּא כַּעֲיֵן דְּגִמְהָ שְׁלֵמַעְלָה. בא רָאָה) סוּד הַדְּבָר - שְׁלֵשָׁה
עוֹלָמוֹת יֵשׁ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נִסְתָּר
בְּתוֹכָם. עוֹלָם רֵאשׁוֹן, אוֹתוֹ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר הֶכֶל,
שֶׁלֹּא מִסְתַּכֵּל בּוֹ וְלֹא נוֹדַע בּוֹ, פָּרַט לוֹ שֶׁהוּא
גָּנוּז בְּתוֹכוֹ.

עוֹלָם שְׁנִי, שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּאוֹתוֹ שְׁלֵמַעְלָה, וְזֶהוּ
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדַע מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צֶדֶק, זֶה הַשַּׁעַר
לֵה'. וְזֶהוּ עוֹלָם שְׁנִי.

עוֹלָם שְׁלִישִׁי, אוֹתוֹ עוֹלָם תַּחְתּוֹן מֵהֶם שְׁנִמְצָא
בּוֹ פִּרּוּד, וְזֶהוּ עוֹלָם שְׁמֵלָאכִים עֲלִיּוֹנִים

שורים בתוכו, והקדוש ברוך הוא נמצא בו ולא נמצא. נמצא בו כעת. כשרוצים להסתכל ולדעת אותו, מסתלק מהם, ולא נראה, עד שכלם שואלים איזה מקום כבודו. (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה' ממקומו. וזהו עולם שלא נמצא בו תמיד.

כמו זה, (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם. אז יש לו שלשה עולמות. עולם ראשון – העולם הזה שנקרא עולם הפרוד, והאדם נמצא בו ולא נמצא. כשרוצים להסתכל בו, מסתלק מהם ולא נראה.

עולם שני – עולם שהוא קשור באותו עולם עליון, וזהו גן עדן שבארץ, שזהו קשור בעולם עליון אחר, ומזה נודע ומתידע עולם אחר.

עולם שלישי – עולם עליון טמיר, גנוז ונסתר, שאין מי שידע אותו, כמו שכתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. והכל כדגמה עליונה, (ראשון שאמרתי ובאמת) שכתוב (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם.

(בא ראה, ודאי)

על זה כתוב, (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם וגו', כמו שפרשנוה. ואלו הם בצלם אלהים,

וְאֵלּוּ יוֹרְשִׁים יִרְשֶׁה עֲלִיּוֹנָה כְּמוֹ שָׁלוֹ. וְעַל זֶה
מְזַהְרִים בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים יד) לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא תִשְׁיִמוּ
קֶרֶחַה. שֶׁהָרִי לֹא נֶאֱבָד, וְהָרִי מְצוּי בְּעוֹלָמוֹת
טוֹבִים עֲלִיּוֹנִים וּמְכַבְּדִים, לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים
כְּשֶׁמִּסְתַּלַּק (צָדִיק) מִהָעוֹלָם הַזֶּה.

וְבֹא וְרֹאה, אֲלֵמָלָא לֹא חָטָא אָדָם, לֹא יִטְעֵם
טַעַם הַמּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּזִמְנָא שְׂיִכְנֵס
לְעוֹלָמוֹת אַחֲרִים. אֲבָל מְשׁוּם שְׁחָטָא, טוֹעֵם טַעַם
הַמּוֹת עַד שֶׁלֹּא יִכְנֵס לְאוֹתָם עוֹלָמוֹת, וּמִתְפַּשְּׁט
הָרוּחַ מִגּוּף זֶה, וּמִשְׁאִירוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהָרוּחַ
מִתְרַחֶצֶת בְּנֶהָר דִּינוּר לְקַבֵּל עֲנִשָּׁה. וְאַחֵר כִּךְ
נִכְנָסֶת לְגֵן עֵדֶן שְׁבָאֶרֶץ, וּמִזְדַּמֵּן לָהּ כְּלִי אוֹר
אַחֵר, כְּפָרְצוּף הַגּוּף שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ.
וּמִתְלַבֶּשֶׁת וְנִתְקַנֶּת בּוֹ, וְשֵׁם הוּא מְדוּרָה תָּמִיד.
וְנִקְשְׁרֶת בְּרֹאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת בְּנִשְׁמָה, וְעוֹלָה
וּמִתְעַטֶּרֶת לְמַעְלָה לְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה סו)
וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וְגו'.

לָמָּה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ? אֵלָּא סוּד הַדְּבָר, בְּגִלְל
הַתְּחַדְּשׁוֹת הַלְּבָנָה שְׂמִתְעַטֶּרֶת (עֲטוּרוֹת)
לְהָאִיר מִהַשְּׁמֶשׁ בְּאוֹתוֹ זִמְנָא. וְכֵן מִדֵּי שַׁבָּת
בְּשַׁבָּתוֹ. מִדֵּי שַׁבָּת – זֶה הַלְּבָנָה. בְּשַׁבָּתוֹ – זֶה
הַשְּׁמֶשׁ. שֶׁהָאוֹר בָּא לָהּ מִשָּׁם. וְעַל זֶה הִכָּל דְּבָר

אָחד. וְזֶה בְּרוּר הַדָּבָר, פָּרַט לְרָשָׁעִים שְׁכָתוֹב
בָּהֶם מִיתָה לְכָל הָעוֹלָמוֹת, כָּרַת מִכָּל הָעוֹלָמוֹת,
וּמִשְׁמָדִים מֵהַכָּל כְּשֶׁלֹּא נִכְנָסִים בְּתִשְׁבּוּבָה. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, בְּרוּךְ הַרְחֵמָן שֶׁשָּׂאֵלְתִּי וְהִרְוַחְתִּי
דְּבָרִים הֵלָלוּ וְעִמְדָתִי עָלֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מִפְּרָשָׁה זוֹ לְמַדְנּוּ סוּד חֲכָמָה,
וְנִשְׁמָעִים מִמֶּנָּה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבָּדִים.
בֹּא וּרְאֵה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבֵּחַ בַּתּוֹרָה
וְאוֹמֵר: לָכוּ בַּדְרָכִי, הִשְׁתַּדְּלוּ בַּעֲבוּדָתִי, וְהִרְיֵנִי
מִכְנִיסְכֶם לְעוֹלָמוֹת טוֹבִים, לְעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים.
בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יוֹדְעִים, לֹא מֵאֲמִינִים וְלֹא
מִסְתַּכְלִים, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לָכוּ תִרְגְּלוּ
אוֹתוֹ עוֹלָם טוֹב, אוֹתוֹ עוֹלָם עֲלִיוֹן שֶׁל כְּסוּפִים.
הֵם אוֹמְרִים: אֵיךְ נוֹכַח לִרְגֹל אוֹתוֹ וְלִדְעוֹת כָּל זֶה?

מַה כָּתוּב? עָלוּ זֶה בִּנְגּוּב. הִשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה וְתִרְאוּ
שֶׁהֲרִי הִיא עוֹמֶדֶת לִפְנֵיכֶם, וּמִמֶּנָּה תִּדְעוּ
אוֹתוֹ. וּרְאִיתֶם אֶת הָאֶרֶץ מַה הִיא וְגו'. תִּרְאוּ
מִמֶּנָּה אוֹתוֹ עוֹלָם, שֶׁהֲרִי יִרְשָׁה שֶׁל חֵלֶק שְׂאֲנִי
מִכְנִיסְכֶם בָּהּ. וְאֵת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ – אוֹתָם
צְדִיקִים שֶׁבָּגַן עֵדֶן, שְׁעוֹמְדִים שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת
בְּכָבוֹד עֲלִיוֹן בְּדִרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

הַחֲזֹק הוא הַרְפָּה. בָּהּ תִּרְאוּ אִם זָכוּ לְכָל זֶה
כְּשֶׁהִתְגַּבְּרוּ עַל יִצְרָם וּשְׁבִירוּהוּ, אִם לֹא.
אוּ כְּשֶׁהִתְחַזְּקוּ בַּתּוֹרָה לַעֲסֹק בָּהּ יוֹמָם וּלְיָלָה. או
אִם הִרְפוּ יְדֵיהֶם מִמֶּנָּה, וְזָכוּ לְכָל זֶה. הַמַּעַט הוּא
אִם רַב, אִם רַבִּים אֵלּוּ שֶׁהִשְׁתַּדְּלוּ בַּעֲבוּדָתִי
וְהִתְחַזְּקוּ בַּתּוֹרָה מִשּׁוּם שֶׁזָּכוּ לְכָל זֶה, אִם לֹא.

וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׂמֵנָה הִיא אִם רָזָה. מִהֶתוֹרָה תִּדְעוּ
מָה הָאָרֶץ, מָה אוֹתוֹ עוֹלָם, אִם מְרֻבָּה
טוֹבָה עֲלִיוֹנָה לְיוֹשְׁבֶיהָ, אוּ אִם מִמַּעֵיט מִמֶּנּוּ
כָּלוּם. הֵישׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין. הֵישׁ בָּהּ עֵץ הַחַיִּים
לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, אוּ שְׁצֻרֹר הַחַיִּים נִמְצָא
בַּתּוֹכָהּ, אִם לֹא.

וַיַּעֲלֵוּ בִּנְגֹב וַיָּבֵא עַד חֲבִירוֹן. וַיַּעֲלֵוּ בִּנְגֹב, בְּנִי
אָדָם נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ בִּנְגֹב, בְּלֵב עָצֵל, כְּמִי
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּחֻנָּם, בִּיכָשׁ, שְׁחוּשֵׁב שָׁאִין בָּהּ שָׁכֵר.
רוֹאֶה שֶׁעָשָׂר הָעוֹלָם הַזֶּה אָבֵד בְּגִלְגָּלָהּ, חוֹשֵׁב
שֶׁהוּא הַכֹּל. בִּנְגֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ח) חָרְבוּ
הַמַּיִם, וּמִתְרַגְּמִים נִגְיְבוּ.

אַחֲרֵי כֵן – וַיָּבֵא עַד חֲבִירוֹן. עַד שֶׁבָּא לְהִתְחַבֵּר
בָּהּ, קוֹרָא וְשׁוֹנָה בָּהּ. וְשֵׁם אַחִימֶן שְׂשִׁי
וְתַלְמִי, שֵׁם רוֹאֶה פְּלוּגִים רַבִּים, טָמֵא וְטָהוֹר,

אָסור וּמָתָר, (כָּשָׁר וּפָסוּל) עֲנָשִׁים וּשְׂכָרִים. אֵלֶּה אוֹתָם
דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, דְּקִדּוּקֵי הַתּוֹרָה. יְלִידֵי הָעֶנְקָה,
שְׁנוּלָדוֹ מֵצַד הַגְּבוּרָה.

וְחִבְרוֹן שְׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה – אֵלֶּה אוֹתָם שְׁבָעִים
פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה. שְׁבָעִים פָּנִים יֵשׁ לָהּ,
לְכָל צַד עֶשֶׂר. וְחִבְרוֹן, זֶה הַתּוֹרָה, מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
בָּהּ נִקְרָא חֵבֶר. לִפְנֵי צֵעַן מִצָּרִים. שְׁנִינוּ, יֵשׁ תּוֹרָה
מוֹל תּוֹרָה, וְהֵינּוּ תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה.
זֶה (מַלְכוּת) חִבְרוֹן. מִתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב יוֹצֵאת, כָּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ז') אָמַר לַחֲכָמָה אַחֲתִי אֵת. וְזוֹ נִבְנְתָה
שְׁבַע שָׁנִים, שֶׁבְּגִלָּל זֶה נִקְרָאת בֵּית שְׁבַע, לִפְנֵי
צֵעַן מִצָּרִים, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְכִּים-א ה') וַתִּרְבַּח חֲכָמַת
שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קֹדֶם וּמִכָּל חֲכָמַת מִצָּרִים.
וַיִּבְאוּ עַד נַחַל אֲשָׁכּוֹל – אֵלֶּה אוֹתָם דְּבָרֵי
אֲגָדָה, דְּרָשָׁה, שְׁתַּלּוּיִים מֵצַד הָאֱמוּנָה.
וַיִּכְתְּנוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְגו', לּוֹמְדִים מִשָּׁם רָאשֵׁי
פָּרָקִים, רָאשֵׁי דְבָרִים, אוֹתָם שְׁבָנֵי הָאֱמוּנָה
שֶׁמַּחֲסִים בְּדְבָרִים, וּמִתְפָּרְכִים דְּבָרִים בְּתוֹכָם,
וּמִסְתַּכְּלִים שְׂרֵשׁ אֶחָד וְעַקֵּר אֶחָד, וְלֹא נִמְצָא
בָּהֶם פְּרוּד. אוֹתָם שְׁלֹא נִמְצָאִים בְּנֵי אֱמוּנָה וְלֹא
לּוֹמְדִים תּוֹרָה לְשִׁמָּה, שָׁמַיִם אֵת הָאֱמוּנָה
בְּפְרוּד. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים,

בפרוד. מהו במוט? כמו שנאמר (תהלים קכא) אל
יתן למוט רגלך. ומן הרמנים ומן התאנים, הכל
שונים לדברים אלה לצד אחר, לצד המינים,
לצד הפרוד.

זהו שכתוב וישבו מתור הארץ. וישבו, שבים
לצד הרע ושבים מדרך האמת. אומרים, מה
אכפת לנו? עד היום לא ראינו טוב לעולם.
עמלנו בה, הבית ריק, ישבנו בקלון בעם, ולאותו
עולם מי יזכה ומי יכנס לתוכו? טוב לנו שלא
טרחנו כל זה. ויספרו לו ויאמרו וגו', הרי עמלנו
ועיפנו בשביל לדעת חלק אותו עולם. וגם זכת
חלב ודבש היא, טוב הוא אותו עולם עליון, כמו
שידענו בתורה, אבל מי יכול לזכות בו?

אפס כי עז העם, תקיף הוא, שלא יחשיב כל
העולם כלל, משום שיהיה לו עשר רב
להשתדל בו, מי הוא שיזכה בה? ודאי אפס כי
עז העם הישב בארץ. מי שרוצה לזכות בה, צריך
להיות חזק בעשר, כמו שנאמר (משלי יח) ועשיר
יענה עזות. והערים גדלות בצרות, בתיים מלאים
כל טוב שלא יחסרו מהכל. ועם כל זה, וגם ילדי
הענק ראינו שם, צריך גוף חזק, גבור כארי.
(שימצא שם תמיד) משום שהיא מתשת כחו של אדם

לְהַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתוֹ אֲסוּר וְהִתֵּר, טָמֵא וְטָהוֹר, כָּשֶׁר
וּפָסוּל. מִי יִכּוֹל לְזָכוֹת בָּהּ?

וְעוֹד, עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב. אִם יֹאמֶר אָדָם
שֶׁאִפְלוּ שְׂיִזְכָּה לְכָל זֶה, עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב
בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב, הֲרִי יֵצֵר הָרָע, הַקְּטָגוֹר, מְקַטְרֵג עַל
הָאָדָם, שֶׁנִּמְצָא תָמִיד בַּגּוֹף. וְהִחֲתִי וְהֵאֲמַרִי
וְגו', כִּמָּה מְקַטְרָגִים נִמְצְאִים שָׁם, (כְּדִי) שֶׁלֹּא
יִכּוֹל הָאָדָם לְהַכְנִס לְאוֹתוֹ עוֹלָם כָּלָל, מִי יִזְכָּה
בוֹ וּמִי יִכְנֹס לְתוֹכוֹ? בְּדִבְרֵים הֵלְלוּ (במדבר לב)
וַיִּנְיֵאוּ אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהוֹצִיאוּ שָׁם
רַע עָלֶיהָ, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּצִּיאוּ דַבַּת הָאֶרֶץ.

אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מָה אוֹמְרִים? אִם חָפֵץ בָּנוּ
ה' [וְגו'] וַנִּתְּנָה לָנוּ. כִּיּוֹן שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל אָדָם
בְּרִצּוֹן הַלֵּב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא צָרִיךְ
מִמֶּנּוּ אֶלָּא הַלֵּב, וַיִּשְׁמְרוּ אוֹתוֹ רְשׁוּם קְדוֹשׁ,
שֶׁכָּתוּב (ישעיה ס) וְעִמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם
יִירָשׁוּ אֶרֶץ.

אֲבָל, אַף בַּה' אֵל תִּמְרְדוּ. צָרִיךְ שֶׁלֹּא תִמְרְדוּ
בַתּוֹרָה, שֶׁהַתּוֹרָה לֹא צָרִיכָה עֶשֶׂר וְלֹא
כָּלִי כֶסֶף וְזָהָב. וְאַתֶּם אֵל תִּירָאוּ אֶת עַם הָאֶרֶץ,
שֶׁהֲרִי גוֹף שָׁבוּר, אִם יִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, יִמְצָא

רְפוּאָה בְּכָל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי ג) רְפָאוֹת תִּהְיֶה
 לְשָׂרְךָ וְשִׁקּוּי לַעֲצָמוֹתֶיךָ. וְכָתוּב (שם ד) וְלֹכֵל בְּשָׂרוֹ
 מִרְפָּא. וְכָל אוֹתָם מְקַטְרָגִים מְכַרְיִזִּים וְאוֹמְרִים:
 פָּנּוּ מִקּוֹם לִפְלוּנִי עֲבַד הַמֶּלֶךְ!

בגלל זֶה אֵל תִּירָאוּ, כִּי לַחֲמִנּוּ הֵם. הֵם בְּעֶצְמָם
 מְזַמְּנִים מְזֻנּוֹת בְּכָל יוֹם לְכָל אוֹתָם
 שְׂמֵשֶׁתִּדְּלִים בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א יז) וְאַתָּה
 הָעֲרַבִּים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלָהּ, וְכָתוּב (שם) וְהָעוֹרְבִים
 מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר. סֵר צֶלֶם מַעֲלִיָּהֶם. מִהוּ
 צֶלֶם? זֶה תִּקְףָה הַדִּין הַקָּשָׁה. מָה הַטַּעַם סֵר?
 מִשּׁוּם שֶׁה' אֶתְּנֵנוּ אֶל תִּירָאִים. הַכֹּל זֶה בְּגִלָּל
 הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרִי חָלַק אוֹתָם שְׂמֵשֶׁתִּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 לְשִׁמָּה, שֶׁהָרִי מִתְקַשְּׂרִים בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִמֶּשׁ, וְנִקְרָאִים אֲחִים וְרַעִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים
 קכב) לִמְעַן אֲחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא שָׁלוֹם בֵּךְ.

ויבאו עַד נִחַל אֲשָׁכּוֹל וְגו'. רַבִּי אַבָּא אָמַר, כָּרְתוּ
 אוֹתוֹ אֲשָׁכּוֹל, בָּאוּ לְהָרִימוּ, לֹא יָכְלוּ. בָּאוּ
 לְקַחְתּוֹ, לֹא יָכְלוּ. בָּאוּ כָּלֵב וַיהוֹשֻׁעַ וּלְקַחְתּוֹ
 וַהֲעֵלוּהוּ, וַעֲלָה עַל יָדָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּשְׁאַהּ
 בְּמוֹט בְּשָׁנִים. בְּשָׁנִים, בְּאוֹתָם שָׁנִים יַחֲדִידִים.
 זְמוּרָה מָה רָצוּ? אֵלֶּא אֲשָׁכּוֹל הָיָה תְלוּי בָּהּ,
 וּבְעוֹד שֶׁהָיָה מִחֶבֶר בְּמִקְוֵמוֹ, נִקְרָא זְמוּרָה. אַחֵר

כך קראו מוט, שכתוב וישאֵהוּ במוט, אותו
הנודע, אותו שכתו.

מכאן ידעו יהושע וכלב שהם ראויים להכנס
לארץ ולהיות להם בה חלק ונחלה. עד
שבאו, נמלכו עליהם כלם. עמד כלב בפרי,
אמר: פרי פרי, אם בגללך אנו נהרגים, מה אנו
בחלקך? מיד עשה עצמו קל ונתן להם.

רבי אלעזר אמר, לא נתנו לאחרים, שהרי כתוב
וישאֵהוּ במוט, וכתוב בשנים, ובכלם לא
היו שנים כמותם. ומכאן למד יהושע אחר כך,
שכתוב (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים
שנים אנשים מרגלים. ושנים אלה הרי פרשוה
הקדמונים. וכשהגיעו אל ישראל, נתנו להם,
והם נשארו ועשו עצמם כשירים.

רבי יצחק אמר, כשהיו מגיעים לאותם ענקים,
היו שמים אותו מטה של משה לפנייהם,
ונצלו. ומנין לנו שאותו מטה נתן להם? זהו
שכתוב ויאמר אליהם עלו זה בגב. כתוב כאן
עלו זה, וכתוב שם (שמות ד) ואת המטה הזה וגו',
ובגללו נצלו. שאם תאמר שהענקים הללו עזבו
אותם? אלא באו לקחתם, והיו שמים מולם

אותו מטה, ונצולים (ובורחים) מלפניהם. רבי יהודה
אמר, מסרת שם הקדוש מסר להם משה, ובגללו
נצלו מהם.

רבי חייא אמר, שלשה שמות נקראו: נפילים,
ענקים, רפאים. וכלם האריכו ימים. נפילים
נקראו בתחלה. אחר כך כשהתחברו בבנות בני
האדם והולידו מהם, נקראו ענקים. אחר כך
שהיו הולכים ומשוטטים בעולם הזה ומתרפים
מאותו שלמעלה, נקראו רפאים.

אמר רבי יהודה, והרי כתוב (איוב כו) הרפאים
יחוללו, (דברים ב) רפאים יחשבו אף הם
כענקים. אמר לו, כך הוא, משום שענקים באו
מצד זה ומצד זה והתחזקו יותר בארץ. כמו זה
רפאים, ומהם יצאו, והיו מאריכים ימים.
וכשנחלשים, נחלש חצי גוף, וחצי עומד. כיון
שחצי הגוף היה מת, היו לוקחים עשב מעשבי
השדה וזורקים לפיהם ומתים. ומשום שהם רצו
להרג עצמם, נקראו רפאים. אמר רבי יצחק,
זורקים עצמם לים הגדול, וטובעים ומתים. זהו
שכתוב הרפאים יחוללו מתחת מים ושכניהם.
רבי שמעון אמר, אלמלא היו נכנסים ישראל
לארץ בסימן (באמנות) לשון הרע, לא היה

הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶפְלוּ רַגַע אֶחָד. מִי אֲמָן שֶׁל לְשׁוֹן
הָרַע? הִנָּחֵשׁ. וְסוּד הַדְּבָר – מִשְׁבָּא הִנָּחֵשׁ עַל חוּה
הַטִּיל בָּהּ זֶהֱמָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְעַל הַכֹּל
מוֹחֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרַע,
מִשּׁוּם שֶׁפָּתוּב (תהלים יב) אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר
שִׁפְתֵינוּ אֶתְּנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ.

בא וּרְאֵה כִּמָּה עָשָׂה אוֹתוֹ לְשׁוֹן הָרַע; גָּזַר עַל
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יִכְנסוּ לָאָרֶץ, וַיִּמְתּוּ אֵלֶּה
שֶׁאָמְרוּ, וְנִגְזְרָה בְּכִיָּה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. (כֹּל שֶׁכֵּן כָּאֵן
שֶׁהוֹצִיא לְשׁוֹן הָרַע עַל הַכֹּל) כְּבִיכּוֹל כִּיּוֹן שֶׁהוֹצִיאוּ עַל
הָאָרֶץ הַקָּדוֹשָׁה, כָּאֵלוֹ הוֹצִיאוּ עָלָיו. בְּגִלְלָה זֶה
קָנָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל זֶה, (כְּלוּמַר קָנָא לְשִׁמּוֹ)
וַעֲמָדוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם לְהַשְׁמִיד מִהָעוֹלָם אֶלְמָלֵא
תַּפְּלַת מַשָּׂה.

ויספרו לוֹ וַיֹּאמְרוּ וְגו'. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מַה
שׁוֹנָה כָּאֵן וַיִּסְפְּרוּ, וְלֹא כָּתוּב וַיִּגִּידוּ אוֹ
וַיֹּאמְרוּ? אֵלֹא כֹל אֶחָד מְלַמֵּד דְּבָר לְבִדּוֹ. וַיִּגִּידוּ
– בְּכֹל מְקוֹם רָמַז הוּא רוּמָז בְּחֻכְמָה, וְהָרִי
נִתְבָּאֵר. וַיֹּאמֶר – אֲמִירָה בְּעִלְמָא. וַיֹּאמְרוּ –
הָרְהוּר הַלֵּב. וַיֹּאמְרוּ – פְּקֻדָּה. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ בְּכֻמָּה
מְקוּמוֹת. וַיִּסְפְּרוּ – פְּרוּשׁ הַדְּבָר בְּכֹל מְקוֹם.

בָּאֲנֵנוּ אֶל הָאָרֶץ. הִלְכְּנוּ הָיָה צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת!
 אֶלֹא בָּאֲנֵנוּ, נִכְנָסְנוּ לְשֵׁם לְאוֹתָהּ אָרֶץ
 שֶׁהֵייתָ מְשַׁבְּחָה בְּכָל יוֹם וְהֵייתָ אוֹמֵר שְׁאִין
 כְּמוֹתָהּ, וְגַם זִבַּת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר, מִי שְׁרוּצָה לוֹמַר כָּזָב, אוֹמֵר דִּבֵּר אֱמֶת
 בִּהְתַּחֲלָה, כְּדִי שִׁיאֲמִינוּ לוֹ כְּזָבִיו.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, (אֶלֹא) כֵּךְ אָמְרוּ: נִכְנָסְנוּ לְאוֹתָהּ
 אָרֶץ שֶׁהֵייתָ מְשַׁבְּחָה כָּל יוֹם וְאָמַרְתָּ שְׁאִין
 כְּמוֹתָּהּ, (וְגַם זִבַּת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא), וְהִרְמַתְּ שְׁבָחָה עַל הַכֹּל
 – וְלֹא כֵּךְ, שֶׁהָרִי זֶה פְּרִיָּהּ, אֲשֶׁכוֹל אֶחָד מֵאוֹתָם
 קִטְנִים קִטְפוּ. אָמְרוּ: אִם לָזֶה הוֹרִישׁ הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל וְסָבְלוּ כָּל אוֹתָן צָרוֹת
 וְעֵיפוֹת, הָרִי בָּאָרֶץ מְצָרִים יֵשׁ אֲשֶׁכוֹלוֹת וּפְרוֹת
 הָאָרֶץ יוֹתֵר, עַל אֶחָד שְׁנַיִם.

אַפִּם כִּי עַז הָעַם. דֶּרֶךְ הָעוֹלָם שְׁאוֹתָם גְּבוּרִים
 עוֹרְכֵי הַקָּרֵב יוֹשְׁבִים בַּחוּץ לְשֹׁמֵר
 הַדְּרָכִים, וְכֹאֵן אֶפְלוּ אוֹתָם בְּנֵי הָעִיר תִּקְיִפִּים
 גְּבוּרִים. וְהָעָרִים בְּצָרוֹת, שְׁאֶפְלוּ כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם
 יִתְכַּנְּסוּ עֲלֵיהֶם, לֹא יַעֲשׂוּ בָּהֶם פָּגָם. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, כָּל מֶה שְׁאָמְרוּ, בְּלִשׁוֹן הָרַע אָמְרוּ, וְהִקְשָׁה
 מֵהַכֹּל – שֶׁכְּתוּב עִמְלֶק יוֹשֵׁב בָּאָרֶץ הַנֶּגֶב. לָבֵן

אָדָם שְׁנָשְׁכוּ נָחֵשׁ, כְּשֶׁרוֹצִים לְהַפְחִיד אוֹתוֹ,
אוֹמְרִים: הִנֵּה נָחֵשׁ כָּאן.

רַבִּי אָבָא אָמַר, וְדַאי זֶה קָשָׁה מִכָּל מָה
שֶׁאָמְרוּ, כְּלוּמַר, אוֹתוֹ שְׁעוֹרֵךְ קָרֵב בְּכָל
הָרִי כָּאן זָמִין. וּבְאֵיזָה מָקוֹם? בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב,
שֶׁהָרִי הוּא הַמָּקוֹם לְהַכְנִס בּוֹ. מִיד – וַתֵּשֶׂא כָּל
הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם. קָבְעוּ בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת,
לְעוֹלָמִים, בְּאוֹתוֹ לִילָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲצָה לָקְחוּ עַל הַכָּל לְהוֹצִיא שֵׁם
רַע. מָה זֶה עַל הַכָּל? עַל הָאֶרֶץ וְעַל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַל הָאֶרֶץ
בְּסֵדֶר, עַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנֵּין? אָמַר לוֹ,
מִמִּשְׁמַע שְׁכָתוֹב אָפֶס כִּי עַז הָעָם. מִי יָכוֹל לָהֶם?
כִּי עַז הָעָם דּוֹקָא. וְכָתוֹב עֲמֹלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ
הַנֶּגֶב, וְאִזְ גָּרְמוּ כָּל זֶה, כָּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְרָצָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁמִידָם מִהָעוֹלָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים קו) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לוֹלִי מֹשֶׁה
בְּחִירוֹ עָמַד בִּפְרֹץ לְפָנָיו וְגו'.

וַעֲתָה יִגְדֵּל נָא כַח ה'. רַבִּי אָחָא וְרַבִּי יוֹסִי
אָמְרוּ, אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל מֵעַמִּים עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

רוֹצֶה בָּהֶם וְהִתְכַּנֶּה בָּהֶם וְהִתְפָּאֵר בָּהֶם, שֶׁהִי
הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֲלָא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל שִׁישְׁתַּדְּלוּ
בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שְׁאֶחָד בְּאֶחָד הִתְקַשְּׁרוּ, וַיִּשְׂרָאֵל
לְמַטָּה בָּעוֹלָם הַזֶּה הֵם קִיוְמוּ, וְקִיּוֹם שֶׁל כָּל שְׂאֵר
הָעַמִּים. אֵימָתִי? בְּזִמָּן שְׁעוֹשִׁים רְצוֹן רַבּוֹנָם.

בא וְרָאָה, כְּשִׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָדָם
בָּעוֹלָם, הִתְקִינוּ כְּדִגְמָה עֲלִיוֹנָה (מִכְבֶּדֶת), וְנָתַן
לוֹ כָחוֹ וְתִקְפוֹ בְּאִמְצַע הַגּוּף, שֶׁשֶּׁם שׁוֹרָה הֵלֵב,
שֶׁהוּא חֶזֶק (וּמְזוֹן) כָּל הַגּוּף וּמִשֶּׁם נִזּוֹן כָּל הַגּוּף.
(וְכָל אוֹתָם אֵיבָרִים שֶׁבְּגוּף מִשֶּׁם נִזּוֹנוּ) וְהִרִי הֵלֵב אֶחָד וּמִתְחַזֵּק
בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁלְּמַעְלָה (וְאֶחָד בּוֹ), שֶׁהוּא מִחַ הָרֹאשׁ
שִׁשְׁוֹרָה לְמַעְלָה, וְזֶה נִקְשָׁר בָּזֶה.

ובצורה זוֹ הִתְקִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם
וְעָשָׂה (אוֹתוֹ) גּוּף אֶחָד, וְהִתְקִין אֵיבָרֵי
הַגּוּף סְבִיב הֵלֵב, וְהֵלֵב שׁוֹרָה בְּאִמְצַע כָּל הַגּוּף.
וְכָל אוֹתָם אֵיבָרִים נִזּוֹנִים מֵאוֹתוֹ לֵב, שֶׁהוּא חֶזֶק
הַכֹּל, וְהַכֹּל בּוֹ תְלוּיִים. וְאוֹתוֹ לֵב נִקְשָׁר וְנֶאֱחָז
בְּמִחַ הָעֲלִיוֹן שִׁשְׁוֹרָה לְמַעְלָה.

בא וְרָאָה, כְּשִׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם,
הִשָּׁרָה (סֵדֶר) אֶת יָם הָאוֹקֵינוֹס סְבִיב יִשׁוּב כָּל
הָעוֹלָם, וַיִּשׁוּב כָּל שְׂבָעִים הָאֲמוֹת כָּלָם סְבִיב

לירושלים, וירושלים שורה באמצע כל הישוב,
והיא מסובכת להר הבית, והר הבית סביב עזרות
ישראל, ואותן עזרות סובבות ללשפת הגזית,
ששם יושבים סנהדרין גדולה. ושנינו שאין
ישיבה בעזרה, אלא למלכי בית דוד לבדם.

ולשפת הגזית סביב המזבח, והמזבח סביב
בית האולם, והאולם להיכל, וההיכל
לבית קדש הקדשים, ששם שורה השכינה
וכפרת וכתובים וארון. וכאן הוא הלב של כל
הארץ והעולם, ומכאן נזונו כל אותם מקומות
הישוב, שהם איברי הגוף. ולב זה נזון ממוח
הראש ונאחז זה בזה. זהו שכתוב (שמות טו) מכון
לשבתך פעלת ה'. כמו זה למעלה למעלה, והוא
בסוד המלך העליון, בסוד נכבד נסתר.

היום העליון כנגד זה. שיש ים למעלה מן הים,
ויים מן ים. בא וראה, נהר דינור סובב
לכמה מרכבות. כנגדו שבעים צדדים חקוקים
משבע דלקות, והם סובבים לאותם שמשים
שלתוכם. ואלה סובבים לארבע מרכבות, ואלו
סובבים לאותה עיר קדושה שרובצת עליהם.

ולמדנו, שם עזרות לפנים מעזרות. ואין ישיבה
בעזרה של שם, אלא למלכי בית דוד

לְבָדֶם, וְשֵׁם נִמְצָאִים וַיּוֹשְׁבִים. וְסִנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה
נִמְצָאִים שֵׁם בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית, וְאוֹתוֹ בֵּית דִּין
עֲלֵיהֶם, שְׁמִשְׁמֵשׁ לְמָקוֹם שְׁמִשְׁמֵשׁ. וְהַדִּין נִתֵּן
מִשֵּׁם לְקַדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, עַד שְׁמִגִּיעַ לְמָקוֹם
שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים שָׁבוּ הַכֹּל, וְשֵׁם הַלֵּב
שׂוֹרָה, וְזֶה נִזּוֹן מִמֶּנּוּ הָעֲלִיּוֹן, וְנֶאֱחָז זֶה בָּזֶה.

כְּמוֹ זֶה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהוּא בְּסוּד מֶלֶךְ
הָעֲלִיּוֹן, בְּסוּד נִכְבֵּד סְתוּם, עַד שְׁנִמְצָא,
שֶׁהַכֹּל נִזּוֹן מִמֶּנּוּ עֲלִיּוֹן סְתוּם שֶׁל הַכֹּל.
וְכַשֵּׁי־סִתְּכָלוּ עַל הַדְּבָרִים, הַכֹּל נִקְשָׁר זֶה בָּזֶה
וְזֶה בָּזֶה.

בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁמֵּאִיר הָעֵתִיק הַסְּתוּם בְּמֶנּוּ, וְהַמֶּנּוּ
מֵאִיר לֵלֵב, בְּדֶרֶךְ נֵעַם ה'. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ,
וְזֶהוּ כֹחַ ה'. אוֹתוֹ כֹּחַ שֶׁבֶא מְהַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ,
סְתוּם כָּל הַסְּתוּמִּים, יִגְדֵּל נָא, שִׁיתְּרֶבֶה וְיִגְדֵּל
לְמַעְלָה לְמַעְלָה וַיִּשְׁפָּע וַיִּמָּשֶׁךְ לְמַטָּה. כֹּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּהָ. לֵאמֹר, לְלַמֵּד מִכָּאן לְכָל
הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.
לֵאמֹר, לֹאמֵר לְזֶה בִּשְׁעַת צָרָה, לֹאמֵר זֶה בִּשְׁעַת
רִּוְחָה. וּמָה הוּא? ה' אֶרֶךְ אַפִּים וְגו', וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ הַדְּבָרִים.

אמר רבי יצחק, אמת למה עולה מכאן? אמר רבי חייא, הם גרמו שעלה מכאן, שהרי בשקר דברו עצמם. באותה מדה שאדם מודד, בה מודדים לו. וכן שאר האחרים הסתלקו, שלא יכל משה לאמרם, משום שהם גרמו. סלחתי כדברך, כדברך ממש, והרי התעוררו החברים, והרי נתבאר.

זה עם זה, מה שלא יכלו לדבר מקדם זה. יצאו מאותו פתח, וישבו בגנה תחת אילנות. אמרו זה לזה, כיון שאנו כאן וראינו כל זה, אם נמות כאן, ודאי נכנס לעולם הבא. ישבו. שנה נפלה עליהם ונרדמו. בין כך בא אותו ממנה והעירם. אמר להם, קומו צאו לתוך פרדס שבחוץ. יצאו. ראו אותם בעלי מקרא שהיו אומרים באותו פסוק, במדבר הזה יתמו – הרי במקום אחר לא. ושם ימתו – הרי במקום אחר לא. וזה בגופים, אבל בנשמות לא כמו בני הגן.

אמר להם אותו ממנה, צאו. יצאו עמו. אמר להם, שמעתם דבר לתוך אותה דרגה? אמרו, שמענו, שהרי קול אחד היה אומר: מי שפסק – יפסק, ומי שקצר – יתקצר. מי שקצר –

יְתָאָרְךָ. אָמַר לָהֶם, יָדַעְתֶּם מָה זֶה? אָמְרוּ, לֹא.
אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם אוֹתוֹ נֶשֶׁר גָּדוֹל וְאוֹתוֹ תִּינוּק
שְׁמֶלְקֵט עֹשִׁים? זֶה הָיָה רַבִּי אֵילָאִי מִנְּצִיבִין,
הוּא וּבְנוֹ, וְהִגִּיעַ לְכָאן, וְרָאָה הוּא וּבְנוֹ הַתִּינוּק
מַעֲרָה זוֹ. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַחֲשֵׁךְ, לֹא יָכְלוּ
לְסַבֵּל, וּמָתוּ.

וְאוֹתוֹ תִּינוּק בְּנוֹ עוֹמֵד כָּל יוֹם לִפְנֵי בְּצִלָּא
בְּשַׁעַה שְׁיֹרֵד מִהִישִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה,
וְאוֹמֵר לִפְנֵי שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, עַד שֶׁלֹּא יִפְתָּח
בְּצִלָּא בְּסוּדוֹת סְתוּמִים שֶׁל הַחֲכָמָה, שְׁכָל
דְּבָרָיו סוּדוֹת סְתוּמִים הֵם, (ישעיה סד) שְׁעִין לֹא
רָאָתָה אֱלֹהִים זֹלָתָךְ. (מי) זֶה שֶׁאָמַר מִי שֶׁפֹּסֵק
יִפֹּסֵק. מִי שֶׁפּוֹסֵק דְּבָרֵי תוֹרָה עַל דְּבָרִים בְּטָלִים,
יִפֹּסְקוּ חַיָּיו מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְדִינוּ עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
עוֹלָם. מִי שֶׁקָּצַר יִתְקַצֵּר – מִי שֶׁקָּצַר אֲמֵן וְלֹא
מֵאָרִיךְ בּוֹ תוֹךְ מְנוּחָה, יִתְקַצֵּר מִחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה.
מִי שֶׁקָּצַר יִתָּאָרְךְ – מִי שֶׁאָמַר אֶחָד, צָרִיךְ לַחֲטֹף
אֶל"ף וּלְקַצֵּר קְרִיאָתָהּ, וְלֹא יַעֲכֹב בָּאוֹת הַזֹּאת
כָּלֵל. מִי שֶׁעָשָׂה כֵּן, יִתָּאָרְכוּ חַיָּיו.

אָמְרוּ לוֹ, עוֹד אָמַר, שְׁנַיִם הֵם, וְאֶחָד הַשְּׁתַּתָּף
בָּהֶם, וְהֵם שְׁלֹשָׁה. וּכְשֶׁהָיוּ שְׁלֹשָׁה, הֵם
אֶחָד. אָמַר לָהֶם, אֵלֶּה שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל שְׁמַע

יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם ה' ה'. אֱלֹהֵינוּ הִשְׁתַּתַּף בָּהֶם, וְהוּא
חֹתֶם הַטְּבַעַת, אֱמֶת. וְכִשְׁמַתְחִבְרִים כְּאַחַד, הֵם
אַחַד בִּיחֻד אֶחָד.

עוֹד אָמַר, שְׁנִים הֵם, וְאַחַד חֵזַר. כְּשִׁשׁוּלֵט, טַס
עַל כְּנָפֵי הָרוּחַ וְשָׁט בְּמֵאֲתִים אֶלֶף, וְנִסְתָּר.
אָמַר לָהֶם, אֵלֹו שְׁנֵי כְּרוּבִים שֶׁהִיָּה רוֹכֵב בָּהֶם
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִיּוֹם שֶׁנִּגְנְזוּ יוֹסֵף מֵאֲחִיו,
נִגְנְזוּ הוּא (אֶחָד), וְנִשְׁאָר אֶחָד אֲצֵל בְּנֵימִין. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב וַיַּעַף וַיֵּדָא עַל
כְּנָפֵי רוּחַ. וְנִגְנְזוּ בְּמֵאֲתִים אֶלֶף עוֹלָמוֹת, וְנִסְתָּר
אוֹתוֹ שְׁרוּכֵב עָלָיו, שֶׁהֵם מֵאֲתִים אֶלֶף גְּנֻזִּים, הֵם
שְׁלֹו בְּרוּךְ הוּא.

צֵאוּ מִכָּאן, אֲשֶׁרִיכֶם. יֵצְאוּ. נָתַן לָהֶם אוֹתוֹ
מִמֶּנָּה שׁוֹשְׁנָה (אַחֲרֵת) אַחַת וַיֵּצְאוּ. כְּשִׁיֵּצְאוּ,
נִסְתָּם פִּי הַמַּעֲרָה וְלֹא נִרְאָה כָּלֵל. רָאוּ אוֹתוֹ נֶשֶׁר
שֶׁהִיָּה יוֹרֵד מֵאוֹתוֹ עֵץ וְנִכְנַס לַמַּעֲרָה אַחֲרֵת.
הִרְיָחוּ הֵם בְּאוֹתָהּ שׁוֹשְׁנָה וְנִכְנְסוּ לָשֵׁם, מִצָּאוּ
אוֹתוֹ נֶשֶׁר עַל פִּי הַמַּעֲרָה. אָמַר לָהֶם, הַכְּנִסוּ
צִדִּיקֵי אֱמֶת חֲבֵרִים, שֶׁהִרִי לֹא רָאִיתִי שְׁמִיחַת
הַחֲבֵרוֹתָא מִיּוֹם שֶׁאֲנִי כָּאן, אֶלָּא בָכֶם.

נִכְנְסוּ. הִגִּיעוּ לַפְּרִדָּס אַחֵר, וְאוֹתוֹ נֶשֶׁר עִמָּהֶם.
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתָם בַּעֲלֵי מִשְׁנָה, חֵזַר

אותו נֶשֶׁר בְּדָמוֹת אָדָם בְּלָבוֹשׁ נִכְבָּד מֵאִיר
 כְּמוֹתָם, וַיֵּשֶׁב אִתָּם כְּאַחֵד. אָמַר לְאוֹתָם
 שְׂיֹשְׁבִים, תִּנּוּ כְבוֹד לְבַעְלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁבָּאוּ לְכָאן,
 שֶׁהָיִי רַבּוֹנָם הֶרְאָה לָהֶם נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת כָּאן.
 אָמַר אֶחָד מֵהֶם, יֵשׁ בָּכֶם סִימָן? אָמְרוּ, הֵן.
 הוֹצִיאוּ שְׁנֵי שׁוֹשְׁנִים וְהִרְיָחוּ בָהֶם. אָמְרוּ, שָׁבוּ
 בַּעְלֵי הַיְשִׁיבָה, שָׁבוּ צְדִיקֵי אֱמֶת. אֲחִזּוּ בָהֶם
 וַיֵּשְׁבוּ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לָמְדוּ שֵׁם שְׁלֹשִׁים הִלְכוֹת
 שֶׁלֹּא יָדְעוּ מִקֵּדָם, וְסוּדוֹת תּוֹרָה אֲחֵרִים.

חֲזָרוּ לִפְנֵי אוֹתָם בַּעְלֵי מִקְרָא, וּמָצְאוּ שֶׁהָיוּ
 אוֹמְרִים, (שם פב) אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים אִתָּם
 וּבְנֵי עֲלִיוֹן כָּלְכֶם. אֲנִי אִמְרָתִי, בַּשָּׁעָה שֶׁהִקְדַּמְתֶּם
 עֲשִׂיהַּ לְשִׁמְיעָה, שֶׁהָיִי אֱלֹהִים אִתָּם וְגו'. כִּיּוֹן
 שֶׁנִּמְשַׁכְתֶּם אַחֵר יֵצֵר הָרָע – אָכֵן כְּאָדָם תָּמוּתוֹן
 וְגו'. מֵה מִיתָתוֹ שֶׁל אָדָם מוֹרִידָתוֹ לַעֲפָר כְּדִי
 שִׁימְחָה אוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע שֶׁבְּתוֹכוֹ, וְאוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע
 הוּא שְׂמֵת וְנִתְעַכֵּל בְּתוֹכוֹ.

אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן שֶׁעָלִיָּהֶם, גַּם כֵּךְ כָּתוּב, וּפְגִרִיכֶם
 אִתָּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה. מַה זֶה פְּגִרִיכֶם?
 זֶה יֵצֵר הָרָע, כּוֹלֵל זָכָר וּנְקֵבָה. חֲסֵרוֹנוֹת שִׂישׁ
 בָּכֶם, שֶׁיֵּצֵר הָרָע יוֹרֵד תָּמִיד לְחֲסָרוֹן, וְלֹא עוֹלָה.
 בְּקֹדֶשׁ מַעֲלִים וְלֹא מוֹרִידִים. בִּטְמָאָה מוֹרִידִים

תמיד ולא מעלים. ועל זה נקראו פגריכם,
 חסרונותיכם, כמו שנאמר (שמואל-א ל) אשר פגרו
 מעבר את [ה]נחל וגו'. סוף הפסוק מוכיח,
 שכתוב יפלו, ולא תפלו. ועל כך, במדבר הזה
 יתמו אותם פגרים ושם ימותו, משום שרצון
 הקדוש ברוך הוא להשמיד אותם פגרים
 מהעולם לעולם.

סדר הלימוד ליום ל ניסן [יום 207 בשנה]

אמר להם רבי אילאי, צדיקי אמת, הכנסו וראו,
 שהרי רשות נמסרה לכם להכניס עד אותו
 מקום שפרכת פרוסה. אשרי חלקכם. קמו ונכנסו
 לתוך מקום אחד, והיו שם בעלי אגדה, ופניהם
 מאירים כאור השמש. אמרו, מי אלה? אמר
 להם, אלה בעלי אגדה, ורואים בכל יום אור
 התורה כראוי. עמדו ושמעו כמה דברים חדשים
 בתורה, ולא נתנה להם רשות להכניס לתוכם.

אמר להם רבי אילאי, הכנסו למקום אחר
 ותראו. נכנסו לתוך גנה אחרת, וראו גם
 כך כורים קברים, ומיד מתים, וחוזרים חיים
 בגופות מאירים קדושים. אמרו לו, מה זה? אמר
 להם, זה עושים בכל יום, ומיד ששוכבים,

מתעפלת אותה זהמה רעה שקבלו בתחלה,
ועומדים מיד בגופים חדשים מאירים, באותם
גופים קדושים שעמדו על הר סיני, כמו שאתם
רואים, עמדו כלם על הר סיני בגופים ללא
לכלוף כלל. פיון שהמשיכו עליהם יצר הרע,
חזרו בגופים אחרים של גופים ראשונים, גופים
נכריים, זהו שכתוב (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל
את עדים מהר חורב.

קול התעורר: לכו התכנסו, הרי אהליאב עומד
על עמדו, וכל אותן קתדראות עמו לשעה
פָּרְחוּ כָּלָם וְלֹא רָאוּ דָּבָר. נשארו לבד תחת
אילנות הגנה. ראו פתח אחר, נכנסו לשם, ראו
היכל אחד, נכנסו וישבו שם. שני עלמים היו
שם. הרימו עינים, וראו משכן אחד מרקם בכל
מיני ציורים וגוונים של העולם, ועליו פרוסה
פריסת אור נוצצת שלא יכולות העינים להסתכל.

(וכפי שני מילין ראו תוך אותו המשכן עד מקום פריסת הפרכת שלא ראו)

משם והלאה לא ראו כלום.

הרבינו אַזְנִים, ושמעו קול אחד שהיה אומר:
בצלאל רביעי הוא לאורות עליונים.
יוסף רביעי הוא תוך אורות אדם הראשון. עליה
של מעלה חביבת הכל, עליה כתוב (במדבר כח)

וְנִסְכּוֹ רְבִיעִית הָהֵיזֶן בְּקֶדֶשׁ וְגו'. מִי שִׁיסְתַּכַּל
וְיִרְאֶה, יִסְמְאוּ עֵינָיו. מִי שֶׁלֹּא יִסְתַּכַּל, יִרְאֶה
וְיִפְתָּחוּ עֵינָיו. עֵץ שֶׁל שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה, כְּשֶׁמֶתְכּוּפֶף,
יִזְקֶף וְיִעֲמֹד. אִם לֹא מִתְכּוּפֶף, נָחַשׁ רַע יֹאכַל
אוֹתוֹ. מִי שֶׁמְכַנֵּס שְׁנֵי כְּרוּבִים לִפְנֵים, רְצוֹנוֹ
יַעֲשֶׂה. מִי שֶׁמַּעֲיֵן רְחוּק מִרְצוֹנוֹ, קָרִבָּן הַתִּינוּק
שָׁלֵם לְהַתְקַבֵּל. פָּסַק אוֹתוֹ הַקּוֹל.

אָמְרוּ אוֹתָם שְׁנֵי עֲלָמִים, סִימָן יֵשׁ בָּכֶם? אָמְרוּ,
הֵן. הוּצִיאוּ שְׁנֵי שׁוֹשְׁנִים וְהִרִיחוּ בָהֶם.
אָמְרוּ, שָׁבוּ עַד שֶׁתִּשְׁמְעוּ שְׁנֵי דְבָרִים בְּסוּדוֹת
עֲתִיקִים מִתּוֹךְ רָאשֵׁי הַיְּשִׁיבָה, וְיִהְיוּ תָמִיד בְּסוּד
בְּתוֹכְכֶם. אָמְרוּ, הֵן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל הַדְּבָרִים הִלְלוּ וְכָל מֶה
שֶׁרָאוּ, כָּתְבוּ. וּכְשֶׁהִגִּיעוּ לְכָאן, הָיָה כְּתוּב
(תהלים לט) אֲשַׁמְרָה דְּרָכֵי מַחֲטָא בְּלִשׁוֹנִי. וְאֲנִי
שֶׁאֲלֹתִי לְאָבִי אָבָא, כִּמָּה הָיוּ אוֹתָם שְׁנֵי דְבָרִים?
וְאָמַר לִי, חֲיִיךְ בְּנִי, אוֹתָם שְׁנֵי דְבָרִים בָּנוּ
עוֹלָמוֹת וְהִחָרִיבוּ עוֹלָמוֹת מִי שֶׁהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם.

בִּיּוֹן שֶׁשִּׁמְעוּ שְׁנֵי דְבָרִים אֵלּוּ, אָמְרוּ אוֹתָם
תִּינוּקוֹת, צָאוּ צָאוּ! אֵין לָכֶם רְשׁוֹת יוֹתֵר
לְשִׁמְעַ! הוּצִיא אֶחָד מֵהֶם תַּפּוּחַ אֶחָד, וְנָתַן לָהֶם

וְאָמַר, הָרִיחוּ בָזָה, הָרִיחוּ בּוֹ. וַיֵּצְאוּ, וּמִכָּל מָה
שֶׁרָאוּ לֹא שָׁכְחוּ כָּלֹם. יֵצְאוּ.

הָרִי מִמָּנָה אַחֵר בָּא וְאָמַר לָהֶם, חֲבֵרִים, רַבִּי
אֵילָאִי שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם, חֲכּוּ לִי כָּאֵן עַל פִּי
הַמַּעֲרָה, וְהוּא יְבֹא וַיּוֹדִיעַ לָכֶם דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים
שֶׁלֹּא יָדַעְתֶּם. שֶׁהוּא תָּבַע מִתּוֹךְ הַיְּשִׁיבָה שֶׁיְהִיָּה
לוֹ רְשׁוּת לְגַלוֹת לָכֶם דְּבָרִים. יֵצְאוּ אֹתוֹ וְחֲכּוּ עַל
פִּי הַמַּעֲרָה, וְהָיוּ מַחֲזִירִים דְּבָרִים זֶה לָזֶה מִכָּל
מָה שֶׁרָאוּ וּלְמַדּוֹ שֵׁם.

בֵּין כֵּךְ הָרִי רַבִּי אֵילָאִי בָּא מֵאִיר כְּשֶׁשָּׂמֵשׁ. אָמַר
לוֹ, תוֹרָה חֲדָשָׁה שְׁמַעְתָּ? אָמַר לָהֶם, בּוֹדְאִי!
וְנִתְּנָנוּ לִי רְשׁוּת לֹאמֹר לָכֶם דְּבָרִים. הִתְחַבְּרוּ כְּאַחַד
עַל פִּי הַמַּעֲרָה וַיֵּשְׁבוּ. אָמַר לָהֶם, צְדִיקִים אַתֶּם,
שֶׁרְבוּנְכֶם הָרָאָה לָכֶם כְּמוֹ הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָרִי אֵין
לָכֶם פֶּחַד וְאִמָּה. אָמְרוּ, וּדְאִי הָרִי נִשְׁכַּח מֵאַתָּנוּ
דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם, וְתַמְיָהּ הִיא עַל כָּל מָה שֶׁרָאִינוּ
בָּהֶר הַזֶּה.

אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם הָרִים אֵלֶּה? כָּלֶם רְאִישֵׁי
יְשִׁיבוֹת לָעָם הַזֶּה שֶׁבְּמִדְבָּר. וְזָכוּ כָּעֵת
מָה שֶׁלֹּא זָכוּ כְּשֶׁהָיוּ בַּחַיִּים. וְאֵלֶּה רְאִישֵׁי יְשִׁיבוֹת,
כָּלֶם בְּרֹאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת וּמוֹעֲדִים מִתְּכַנְּסִים

לְהַר אֶהְרֶן הַכֹּהֵן וּמִתְעוֹרְרִים אֵלָיו, וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ
 יְשִׁיבָתוֹ וּמִתְחַדָּשִׁים שָׁם בְּטֹהַר הַטֵּל הַקָּדוֹשׁ
 שְׂיֹרֵד עַל רֹאשׁוֹ, וְשֶׁמֶן מִשְׁחָה שְׁשׂוּפֶעַ עָלָיו,
 וְעִמּוֹ מִתְחַדָּשִׁים כָּלָם בְּחִדוּשִׁים אֲהוּבִים שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, עַד שֶׁנִּקְרָא כָּאֵן יְשִׁיבַת הָאֱהָבָה.
 וְהוּא לֹקַח בְּכָל יְשִׁיבָה, בְּסֹתֵר דְּקִיק מִתְעוֹפְפִים
 כְּנִשְׂרִים לְתוֹךְ יְשִׁיבַת הָאוֹר, וְהִיא יְשִׁיבַת
 מֹשֶׁה, וְכָלָם עוֹמְדִים בַּחוּץ וְלֹא נִכְנָסִים פְּנִימָה,
 פָּרֹט לְאֶהְרֶן לְבָדוֹ, וּלְפִי שָׁעָה נִקְרָאִים בְּשֵׁם.
 וְאֵין מִי שְׂיִרְאֶה אֶת מֹשֶׁה, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ מְסֹה
 שְׁעַל פָּנָיו פָּרוּשׁ לְפָנָיו, וְשִׁבְעָה עֲנָנֵי כְבוֹד
 סָבִיבוֹ. אֶהְרֶן עוֹמֵד תוֹךְ הַפְּרָגוֹד שֶׁלְמִטָּה מִמֹּשֶׁה.
 וּפְרָגוֹד פּוֹסֵק, וְלֹא פּוֹסֵק בְּתוֹכָם. וְכָל רֹאשֵׁי
 הַיְשִׁיבוֹת מַחוּץ לְפֶרֶקַת הַפְּרָגוֹד הַזֶּה, וְכָל הַשָּׂאֵר
 מַחוּץ לְאוֹתָם עֲנָנִים. וְכָפִי חִדּוּשֵׁי אוֹר הַתּוֹרָה
 שְׁמֵאִירָה, כֶּף מְאִירִים אוֹתָם עֲנָנִים.
 וְנִהְיִים קְלוּשִׁים בְּדַקִּיקוֹת הָאוֹר, עַד שֶׁנִּרְאֶה
 אוֹתוֹ מְסֹה, וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ מְסֹה רוֹאִים
 אוֹר שְׁמֵאִיר יוֹתֵר מִכָּל אוֹרוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם פָּנֵי
 מֹשֶׁה. פָּנָיו לֹא נִרְאִים כָּלֵל, וְאֵין מִי שְׂיִרְאֶה
 אוֹתָם, פָּרֹט לְאוֹתוֹ אוֹר שְׂיֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ מְסֹה
 אַחֵר כָּל אוֹתָם הָעֲנָנִים.

מִשָּׁה אָמַר דְּבַר סֵתָם לְאַהֲרֹן, וְאַהֲרֹן מִפְּרֹשׁ
לְגִדּוּלֵי הַיְּשִׁיבוֹת. בַּמָּה מִפְּרֹשׁ? בְּכָל
אוֹתָם מִבּוֹעִים שֶׁנִּסְתָּמוּ מִמֶּנּוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמָנוֹ
שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ. וְכַעַת הוּא מַחְזִיר לָהֶם בְּכַמָּה
פְּלָאוֹת, וּמִקּוּרוֹת וּמִבּוֹעִים וּנְחָלִים שֶׁנוֹבְעִים
מִכָּל דְּבַר וְדְבַר.

כָּל נָשִׁים צִדְקָנִיּוֹת שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה בָּאוֹת לְמִרְיָם
גַּם כָּאֵן בְּזִמְנֵים הַלָּלוּ, וְאִז עוֹלוֹת כֵּלָן
כְּתֻמֹּרוֹת עֹשֶׁן לְתוֹךְ הַמִּדְבָּר הַזֶּה, וְאוֹתוֹ יוֹם נִקְרָא
יוֹם הַהִלּוּלָא. נָשִׁים בְּלִילִי שְׂבָתוֹת וּבְלִילֵי יָמִים
טוֹבִים, כֵּלָן בָּאוֹת לְמִרְיָם, וַיּוֹדְעוֹת הַשְּׂתַדְלּוֹת
בִּידְיעָה שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי דוֹר זֶה מִכָּל
דּוֹרוֹת הָעוֹלָם. יוֹצְאִים מִיִּשְׁבֵּת מִשָּׁה, וּפּוֹרְחִים
לִישְׁבֵּת הָרָקִיעַ, וְאַלֶּה שֶׁנִּרְאִים פּוֹרְחִים לִישְׁבֵּת
הָעֲלִיוֹנָה. עַל אוֹתוֹ דוֹר כָּתוּב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי
הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

פֶּתַח רַבִּי אֵילָאִי וְאָמַר, (דברים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם
ה' אֱלֹהֶיךָ. מַה בֵּין תָּם לְתָמִים? בְּאַבְרָהָם
כָּתוּב, (בראשית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָּמִים. יַעֲקֹב
שֶׁהִשְׁתַּלֵּם יוֹתֵר, כָּתוּב בּוֹ, (שם כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם.
לָמָּה נִקְרָא אִישׁ תָּם? מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא נִשְׁאַר בּוֹ
פְּסֻלַּת כָּלָל, שֶׁהָרִי פָּרִיעָה הִיתָה בּוֹ.

בַּמָּה נִפְרַע (פְּרִיעָה הִיְתָה בּו שְׁנִפְרַע) וְנִטְהַר מֵאוֹתָהּ
פְּסֻלָּת? מִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ מְקוּם שְׁמִחָזֵק
פְּסֻלָּת, שְׁלֵתוֹךְ מְקוּם הַפְּרִיעָה שׁוֹרָה, הוּא שׁוֹר,
דְּמוּת הַשְּׂמֵאל שֶׁל כֶּסֶּא שְׁלוֹ. וְאוֹתוֹ שׁוֹר נִקְרָא
שׁוֹר תָּם, שֶׁהָרִי מְרַכֶּכֶת הַכֶּסֶּא, רִשֵּׁם שֶׁל בְּרִית יֵשׁ
בּו. וְעַל זֶה שׁוֹר זֶה נִקְרָא תָם, וַיַּעֲקֹב אָחִיזוּ בּו
בְּתוֹכוֹ, וּבְשׁוֹר זֶה עוֹשִׂים פְּרִיעָה, וּמַעֲבִירִים
זֶהֱמַת הַפְּסֻלָּת כָּלָה.

בַּמִּשְׁנָה בְּצִלְאֵל כָּתוּב, (שם ל) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
רַחֵל. בְּשָׂרָה כָּתוּב פְּקִידָה, וּבְרַחֵל
כָּתוּב זִכְרִיהָ. לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁזְּכוֹר נִרְשֵׁם בִּיעֲקֹב,
שֶׁהוּא בְּרִית שְׁלָם כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה (כְּשֶׁנּוֹלַד) יוֹסֵף, וּבַמָּה?
כְּשֶׁנִּטְלָ שׁוֹר עָמוּ שֶׁלֹּא יִתְחַזֵּק לִצַּד הָאַחֵר,
וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָא יוֹסֵף בְּכוֹר שׁוֹר, בְּכוֹר שֶׁל אוֹתוֹ
שׁוֹר שֶׁלָּקַח יַעֲקֹב (דְּבָרִים ל) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ.

וַדָּאִי, וְאוֹתוֹ שׁוֹר שׁוֹר תָּם, (בְּרֵאשִׁית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ
תָּם. רַבּוֹן וְשְׁלִיט, בְּעַל הַבֵּית, שֶׁאוֹתוֹ
שׁוֹר תָּם שָׂרוּי בְּתוֹכוֹ. מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שׁוֹר מוֹעֵד
בְּצַד עֲרֻלָּה פְּרִיעָה. וְכַמָּה מִמְּנִים עַל הַחֲקִים
יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ עַד דִּרְגָּה אַחֲרוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת
שְׂאִי"ה, אוֹתוֹ שֶׁמִּפִּיל בְּתֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא דָרִים
בָּהֶם אֲנָשִׁים. וְכָלֶם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ שׁוֹר מוֹעֵד.

וְזֶה בְּחִבּוּר עִם חֲמוּר רַע. וּמִשּׁוּם זֶה (דברים כב) לֹא
 תַחְרֹשׁ בְּשׁוּר וּבַחֲמֹר יַחְדּוֹ, כְּדִי לֹא לְעוֹרֵר אוֹתָם.
 וּבְאוֹתָהּ יְשִׁיבָת בְּצִלָּאֵל, וְכֵן בְּשִׁתִּי יְשִׁיבוֹת,
 וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, בַּעֲלָהּ שָׁל אוֹתוֹ תָּם.
 וּמִיָּהּ א' ? סוּד ו'ו'. וּכְשֶׁהָיוּ כָּלֵל זָכָר וּנְקֵבָה
 כְּאַחַד, אֲזִי נוֹטֵל כָּל אוֹתִיּוֹת אֵלֶּה אֶת"ם, וְהוּא
 אֶמ"ת. (מיכה ז) תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב. כָּלֵל זָכָר וּנְקֵבָה
 כְּאַחַד, שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

אֲבָרָהָם לֹא הִצְטוּהָ עַל פְּרִיעָה, וּכְשֶׁנִּכְנַס, נִכְנַס
 לָתָם זֶה וּלְתוֹךְ דְּרָגוֹתָיו, שֶׁנִּקְרָאוּ
 כְּאַחַד יָם, וְהֵיוּ תָמִים. אַחֵר כֵּן הִתְעַלָּה אֲבָרָהָם,
 וְנִכְנַס פְּנִימָה, וְנִקְשָׁר עִם יָמִין הָעֲלִיּוֹן.

תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ וְדָאִי, כְּמוֹ שֶׁהוּא
 תָּמִים, כָּלֵל אַחַד, גַּם אֶתָּה תִּהְיֶה עִמּוֹ
 תָּמִים, עִמּוֹ וְדָאִי. בְּמָה נַעֲשֶׂה בֵּין אָדָם תָּמִים,
 שְׂיִהְיֶה ת"ם י"ם ? ת"ם – כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. י"ם –
 כָּל אוֹתָן דְּרָגוֹת קְדוּשׁוֹת שְׁלוֹ נִקְרָאִים י"ם, וְלֹא
 נִפְרָדִים מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. (שְׁתֵּי גִסְתָּאוֹת) גַּם אֶתָּה כְּמוֹ
 זֶה, לְהַעֲבִיר מִמֶּךָ דְּרָגוֹת נִכְרִיּוֹת, וּלְהַתְקַשֵּׁר
 בְּתָמִים, לְהִיּוֹת בְּךָ דְּרָגוֹת קְדוּשׁוֹת, סוּד שָׁל
 הִי"ם, וְדְרָגָה קְדוּשָׁה ת"ם, כְּנֶגֶד א' סוּד שָׁל

יעקב. בן אדם צריך להיות בכל יום ת"ם י"ם
כמו זה ממש.

כעת פרש מה שפרש בישיבה, שהלכנה
הקדושה יפה היא בלבן, וכל הגונים
נוצצים בה ומרקמים, והיא כאותו יפי ולבן
השמש ממש. ובאותו הים שלה בתוך שבעים
שנה יוצא דג אחד, ומוציא ממנה גון תכלת,
והיא לוקחת גון זה ומתקינה אותו, ומתחפה
בחוץ בגון הזה.

לא שגון זה הוא לבושה, שהרי (משלי לא) שש
וארגמן לבושה. אבל צפוי חיצוני הוא הגון
הזה. כמו זה היה המשכן, שכלו ביפי מרקם
לפנים, ואחר כך – (במדבר ד) ופרשו בגד כליל
תכלת. מה הטעם? משום שפתחת ים זה יש
מצולות י"ם, כלל של זכר ונקבה, ויש להם עין
הרע להסתכל. וכשסתכלים, מזדמן לעיניהם
צבע תכלת, ולא יכולה עינם לשלט, והיא
מתקנת לפנים בכל גונים מרקמים כראוי,
מתחמים לארבעת צדדי העולם.

כמו זה בן אדם שלובש ציצית, נעשה בכל
יום תמים. ת"ם, בארבע כנפים מתקנות

כְּרֹאוּי. י"ם, בְּאוֹתוֹ תִּכְלֹת שֶׁל הֶדְג שֶׁל שְׁבָעִים
 דְּרָגוֹת הַיָּם, צִד הָרַע כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּאָדָם זֶה לֹא
 יָכוֹל לְהִזְיֵקוֹ בְּעֵין הָרַע, וְאִזּוּ הוּא תָם י"ם עִם
 ה' אֱלֹהָיו מִמַּשׁ בְּתִקּוֹן אֶחָד, הוּא לְמַעְלָה,
 וְהוּא לְמַטָּה.

אַחֲרֵי כֵּךְ מִסְתַּלְקֶת הִיא לְתוֹךְ דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת. גַּם
 כֵּךְ הֵבֵן אָדָם עוֹלָה הוּא אַחֲרֵי כֵךְ בְּתַפְלִין
 לְתוֹךְ דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת. וְעַל זֶה תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה'
 אֱלֹהֶיךָ, עִמּוֹ וְדָאִי. וְדָאִי בְּשַׁעֲה אַחַת, בְּרָגַע אֶחָד,
 הִיא מִתְקַנֶּת לְמַעְלָה, וּבֵן אָדָם מִתְקַן לְמַטָּה.

אָמַר רַבִּי אֵילָאִי, כָּל אֵלוֹ שֶׁל כָּאן, כְּמוֹ זֶה
 מִתְקַנִּים לְהִיּוֹת כָּל אֶחָד תָּמִים עִם ה'. וְעַל
 סוּד זֶה, בְּמִדְבָּר הַזֶּה יִתְמוּ. אִם תֹּאמְרוּ
 שְׁכַשְׁנָאֻמַּר, לָרַע נֹאמַר – כֵּךְ זֶה בּוֹדָאִי, שְׁהִיָּה
 לָהֶם לְהִיּוֹת כָּל אֶחָד תָּמִים עִם ה' בְּאָרְץ
 הַקְדוּשָׁה, מְקוֹם שֶׁה' שְׂרוֹי שָׁם, לְהִיּוֹת פָּנִים
 בְּפָנִים כְּאֶחָד עִמּוֹ, וְכַעַת כָּל אֶחָד הִיָּה תָּמִים
 בְּמִדְבָּר זֶה לַחוּץ, מְקוֹם רְחוּק מִשָּׁם, שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל
 פָּנִים בְּפָנִים אֹתוֹ לְהִיּוֹת עִם ה' כְּרֹאוּי. וְשָׁם
 יָמוּתוּ, כְּמוֹ שֶׁרְאִיתֶם שְׁעוֹשִׁים בְּכָל יוֹם.

אֲשֵׁרִי חֲלַקְכֶם, חֲבָרִים קְדוֹשִׁים, שְׁזַכִּיתֶם לְכָל
 זֶה. שְׁתִּי מַעְרוֹת אֵלֶּה אַחֲרוֹת שְׁלָכֶם,

שְׁלֹא תִמָּצְאוּ כָּל זֶה שָׁם, שֶׁהֵם תוֹף יְשִׁיבַת מִשֶּׁה
 יוֹשְׁבִים מִרְחוֹק. וְעַל זֶה כָּתוּב בְּמִשְׁה, (במדבר יב)
 עָנוּ מְאֹד מְכָל הָאָדָם. וְנָבִיא עֲלִיּוֹן קִבְּלָם
 לְיִשְׁיבָתוֹ מִיּוֹם שֶׁהִתֵּר לְרֹאוֹת כָּל זֶה עַד אוֹתָהּ
 שָׁעָה שְׁבַעַה יָמִים. וְהָרִי לֹא הָיוּ מְסַתְּפִלִים בְּעוֹלָם
 הַזֶּה כָּלוּם.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֵילָאִי, צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, אָמַר לָכֶם
 דְּבָרִים שְׁשֻׁמְעָתֶם. וְדָבָר רֵאשׁוֹן כְּשֶׁתִּדְּעוּ
 מְדִידַת הַמִּשְׁחָה בְּשֵׁם חֲקוֹק מְפָרֵשׁ, תִּדְּעוּ (שׂאף על
 גב) שְׁבַצְלָאֵל הוּא רְבִיעִי שֶׁל אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים,
 שְׁכָתוּב (שמות לא) וְאִמְלֵא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָהּ
 וּבִתְבוּנָהּ וּבִדְעָתָהּ. מִי שֶׁלֹּא הִסְתַּפֵּל, רוֹאֶה וְנִפְקַח.

מִי שֶׁלֹּא הִסְתַּפֵּל בְּאוֹתָם שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
 טְמִירִים, מֶה לְמַעְלָה מֶה לְמַטָּה וְכוּ',
 עֲתִיד הוּא לְהִפָּקֵחַ בַּתּוֹרָה וּלְפָקֵחַ בָּהּ עֵינָיו. עַץ
 שֶׁל שְׁמוֹנֶה עָשָׂר, שְׁדֶרֶת הַבֵּן אָדָם, כְּשֶׁמִּתְכוּפֵּף
 לִפְנֵי רִבּוֹנוֹ, יִזְקֶךָ וַיַּעֲמֵד לְתַחֲתֵית הַמַּתִּים. אִם לֹא
 כּוּפֵף בְּמוֹדִים, נַעֲשֶׂה נָחֵשׁ, וְאֵין לוֹ תְּקוּמָה
 לְאוֹתוֹ הַזֶּמֶן.

מִי שֶׁנִּכְנָס לְבֵין שְׁנֵי כְּרוּבִים פְּנִימָה, מִי שֶׁנִּכְנָס
 שְׁעוֹר שְׁנֵי פִתְחִים לְתוֹף בֵּית הַכְּנֶסֶת, נִדְּבָק

בְּרַבּוֹנוֹ, וּרְצוֹנוֹ נַעֲשֶׂה. מִי שֶׁמַּעֲיֵן בְּתַפְלָתוֹ
וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, רְחוּק מִרְצוֹנוֹ שְׂשׂוּאֵל. קָרִבָּן
הַתִּינוּק כְּשֶׁמִּקְרִיב אָדָם בְּנוֹ לְבֵית סֵפֶר אוֹ לְמִילָה,
זֶה קָרִבָּן שָׁלֵם לְהַתְקַבֵּל. מִכָּאן וּלְהֵלָא,
אַהוּבִים, לָכוּ.

אַלְעָזָר בְּנִי, יָפָה אִמְרַתְּ כִּפִּי מֶה שֶׁלְּמַדְתָּ. אֲבָל
חֵס וְשָׁלוֹם, שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁרַחֵל הִיתָה
עֲקָרָה בְּאוֹתוֹ זְמַן, יַעֲקֹב חָכֵם הָיָה. וְאַלְמָלָא לֹא
יָדַע יַעֲקֹב שֶׁלֹּאָה אִשְׁתּוֹ, לֹא קָבַר אוֹתָהּ בַּמַּעֲרָה
לְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ בְּחִבּוּר אֶחָד, וַיִּקְבֹּר אוֹתָהּ מִחוּץ
לָאָרֶץ. אֲבָל אֵת לֹאָה הַכְּנִיס לְתוֹךְ הָאָרֶץ, וְרַחֵל
שָׁם בַּחוּץ. מֵת יַעֲקֹב, נִקְבַּר בְּתוֹכָהּ בְּחִבּוּר אֶחָד.
כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ כָּל שְׂאֵר הָאֲבוֹת, גַּם כֵּן אָדָם. מֵתָה
חַוָּה בְּתַחֲלָה, וְקִבְּרָהּ שָׁם, וְשָׁם יָדַע אָדָם
שֶׁזֶּה מְקוֹם רְאוּי לּוֹ. מֵת אָדָם, נִקְבַּר בְּתוֹכָהּ
בְּחִבּוּר אֶחָד. מֵתָה שָׂרָה, נִקְבְּרָה שָׁם, וְחַוָּה רָאֲתָהּ
וְשִׁמְחָה לְקִרְאָתָהּ וְקָמָה וְקִבְּלָתָהּ. שְׁעוֹר חַוָּה
לְגִבֵּי שָׂרָה, שְׁעוֹר שֶׁל שְׁתֵּי אֲמוֹת וְלֹא יוֹתֵר. מֵת
אַבְרָהָם, נִקְבַּר לִיד שָׂרָה בְּחִבּוּר אֶחָד. מֵתָה
רִבְקָה, נִקְבְּרָה שָׁם, וְשָׂרָה רָאֲתָהּ וְקָמָה וְקִבְּלָתָהּ.
מֵת יִצְחָק, נִקְבַּר אִתָּהּ בְּחִבּוּר אֶחָד. מֵתָה לֹאָה,
נִקְבְּרָה שָׁם, וְרִבְקָה רָאֲתָהּ וְקָמָה וְקִבְּלָתָהּ. מֵת

יַעֲקֹב, הִתְחַבֵּר אֶתָּה בְּחִבּוּר אֶחָד. וְכָלֶם זָכָר
וְנִקְבָּה כְּאֶחָד בְּחִבּוּר אֶחָד.

סְדוּרָם אֵיךְ שׁוֹכְנִים? נָשִׁים לִיד נָשִׁים, וְזָכָרִים
לִיד זָכָרִים. אָדָם בְּרֹאשׁ, חוּה סְמוּכָה
לוֹ. שָׂרָה לִיד חוּה. אַבְרָהָם סְמוּךְ לְשָׂרָה. יִצְחָק
סְמוּךְ לְאַבְרָהָם. רַבֵּקָה סְמוּכָה לְיִצְחָק. לֵאָה
סְמוּכָה לְרַבֵּקָה. יַעֲקֹב סְמוּךְ לְלֵאָה. נִמְצָא אָדָם
בְּצַד זֶה וַיַּעֲקֹב בְּצַד זֶה, זֶה רֹאשׁ וְזֶה סוֹף.

בַּסֵּפֶר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ הוּא כְּרֹאוּי, וְכֵן זֶה: אָדָם
וְחוּה בַּתְּחִלָּה, וְשָׂרָה וְאַבְרָהָם סְמוּכִים
לָהֶם. יִצְחָק וְרַבֵּקָה לְזוּיַת אַחֲרֵת, בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוּרָה אַחַת. יַעֲקֹב וְלֵאָה בְּאַמְצֵעַ. וְאוֹתָם
נָשִׁים לִיד נָשִׁים, וְזָכָרִים לִיד זָכָרִים. וְאָדָם וְחוּה,
שָׂרָה וְאַבְרָהָם, יַעֲקֹב וְלֵאָה, רַבֵּקָה וְיִצְחָק. אָדָם
בְּצַד זֶה, וְיִצְחָק בְּצַד זֶה, וַיַּעֲקֹב בְּאַמְצֵעַ. יִצְחָק
לִיד אָבִיו לֹא דֶרֶךְ הָעוֹלָם. וְעַם כָּל זֶה יַעֲקֹב
צָרִיךְ בְּאַמְצֵעַ.

וּבְכָל הַזִּמְנוּת הַלָּלוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּקְבְּרוּ – כֵּן
יִקוּמוּ וְכֵן יִמָּצְאוּ. לֵאָה תִשְׁמַח עִם
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שְׂיֵצֵא מִמֶּנָּה לְפָנִים. רַחֵל
תִּשְׁמַח בְּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׂיֵצֵא מִמֶּנָּה מִחוּץ
לִירוּשָׁלַיִם, וְהַכֹּל לְמִקְוֵמוֹתֵיהֶם.

אֵלֶּה כָּאֵן וְאֵלֶּה כָּאֵן. שֶׁהֵם (מִגְדָּלִים) מִרְגְּלֵיּוֹת שֶׁל
 אָבֵן טוֹבָה כָּלָם. בֵּין כָּל הַמְּגִדָּלִים יֵשׁ
 מִגְדָּל אֶחָד שֶׁל אָבֵן טוֹבָה בְּאֻמָּצֵעַ, וְזֶה עוֹלָה
 לְרוֹם הָרָקִיעַ, וְלֹא נִרְאָה כֶּעֶת, עַד אוֹתוֹ זְמַן
 שִׁתְּגַלֶּה. רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה רֹאֶה אוֹתוֹ, וְהִיָּה רְשׁוֹם
 שֶׁם פָּסוּק זֶה לְמַעַלָּה, (משלי יח) מִגְדָּל עַז שֶׁם ה' בּוֹ
 יִרוֹץ צָדִיק וְנִשְׁגָּב. וּפֶרֶשׁ רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה פָּסוּק זֶה,
 מִגְדָּל עַז – זו כְּנֻסֶת יִשְׂרָאֵל. בּוֹ יִרוֹץ צָדִיק – בּוֹ
 רְצוֹן הַצָּדִיק תָּמִיד. וְעַל זֶה, וְנִשְׁגָּב אוֹתוֹ מִגְדָּל
 שֶׁלֹּא יִפֹּל לְעוֹלָמִים כְּמוֹ שֶׁהִיָּה.

וְרַבִּי כְּרוֹסְפָדַי חֲמוּד הַלֵּב פֶּרֶשׁ פָּסוּק זֶה עַד
שֶׁלֹּא הִסְתַּלַּק, וּפֶרֶשׁ יִפֹּה. מִגְדָּל עַז – זו
תִּבְּה. וְסִפֵּר תוֹרָה שֶׁהוּא עַז, לָשִׁים בּוֹ, וְלְהוֹצִיאֹ
מִתּוֹךְ הַהִיכָל, דְּמוּת הַיֵּכָל הַפְּנִימִי, שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא
תוֹרָה, וְאוֹתוֹ מִגְדָּל שֶׁם ה' הוּא וְדְמוּתוֹ, וְצָרִיךְ
בְּשֵׁשׁ דְּרָגוֹת.

בּוֹ יִרוֹץ צָדִיק, בְּמָה? בְּמִגְדָּל אוֹ בְּסִפֵּר תוֹרָה?
אֵלֶּה הַפָּסוּק נִדְרָשׁ בָּזֶה וּבָזֶה. כְּשִׁדּוּרְשִׁים
בְּמִגְדָּל, צָרִיךְ צָדִיק זֶה שִׁיְהִיָּה חֲזוֹן הַכְּנֻסֶת צָדִיק
אֲמַת, וְדְמוּת שֶׁל צָדִיק עֲלִיוֹן. כְּשִׁדּוּרְשִׁים בְּסִפֵּר
תוֹרָה, מִי שֶׁעוֹלָה לְסִפֵּר תוֹרָה לְקֹרֵא בְּתוֹרָה,
צָרִיךְ צָדִיק, וְצָדִיק נִקְרָא. מִי נִקְרָא צָדִיק מְכֻלָּם?

הַשְׁשִׁי שְׁעוּלָה מֵאוֹתָם שְׁבָעָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
וְדַאי שֶׁהוּא לֹא עוּלָה כָּל יָמָיו, אֲלֵא שְׁשִׁי לְאוֹתָם
שְׁעוּלִים. בּוֹ יְרוּן צַדִּיק, בְּסֵפֶר תּוֹרָה יְרוּן דְּבָרֵי
צַדִּיק זֶה. וְנִשְׁגָּב מָמָה? מִפֶּחַד מִלֶּאךְ הַמּוֹת,
שֶׁהָרִי מֵאֲרִיךְ יָמִים. וְנִשְׁגָּב שְׁלֹא יִנָּזֵק לְעוֹלָם.

בְּאוֹתוֹ מְגַדֵּל שְׁעוּלָה בֵּין אוֹתָם מְגַדִּלִים קִיָּם
אוֹר אֶחָד בְּדַמּוֹת סֵפֶר תּוֹרָה. כְּשֶׁבָאָה
אוֹתָהּ צָפוֹר, לוֹקַחַת אוֹתוֹ מְגַדֵּל מִמְּקוֹמוֹ,
וְעוֹמֶדֶת תּוֹךְ אֲמָצַע הָעֵזְרָה תּוֹךְ כְּנָפֵי
הַכְּרוּבִים הָיָה. (וְמָה שֶׁהָיָה), רוּמוֹ לְרוֹם הַשָּׁמַיִם
נִשְׁפָּל וְנִכְנָס תַּחַת אוֹתָם כְּרוּבִים, וְחוּמוֹתָיו
בֵּין רְאֵשֵׁי הַכְּרוּבִים.

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פְּתָחִים שָׁם, בְּפֶתַח הָאֲמָצָעִי עוֹמֵד
מֵאוֹר זֶה, דְּמוֹת סֵפֶר תּוֹרָה, בּוֹ עֵתִיד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל לִקְרֹא בְּפֶרֶשֶׁת הַקֵּהֶל, וְזֶה יִהְיֶה מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, וְלֹא אַחֵר.

וּבְאוֹתוֹ סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל אוֹתוֹ אוֹר, אִי חֲסִיד
קָדוֹשׁ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁמִפִּיו יִשְׁמְעוּ קוֹל
נְעִימוֹת שֶׁל דְּבָרָיו מֵאוֹתָם דְּבָרִים סְתוּמִים
שֶׁפֶרֶשׁ בְּתוֹרָה. בְּכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְשַׁבָּתוֹת
וּמוֹעֲדִים וְחֻגִּים, כְּשֶׁרוֹצִים כָּל בְּנֵי הַיְּשִׁיבָה

לַעֲלוֹת לְמַעַלָּה לְתוֹךְ יְשִׁיבַת הָרָקִיעַ, כָּלֵם
מִתְכַּנְּסִים אֶל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְהוּא מְפָרֵשׁ דְּבָרִים,
וּמִתּוֹךְ מְתִיקוֹת דְּבָרָיו בְּעֶרְגָּה עוֹלִים. כָּל עֲשֶׂרֶת
הַדְּבָרִים גְּנוּזִים לָךְ מֵאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁפֶּרֶשׁ לְיוֹם
שֶׁל הַשְּׁאֵלוֹת שְׁלָךְ.

בְּשֵׁעוֹמֵד אוֹתוֹ מְגַדֵּל בְּאִמְצַע הָעֲזָרָה וּפֶתַח זֶה
פּוֹתֵחַ, פּוֹתְחִים אוֹתָם כְּרוּבִים פִּיָּהֶם,
וּפוֹרְשִׁים כְּנִפְיָהֶם, וּמֵאִיר אֹר עֲלִיּוֹן עַל אוֹתוֹ
פֶּתַח. וְאוֹתוֹ סֵפֶר תּוֹרָה נִפְתָּח, וְאוֹתָם כְּרוּבִים
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר
צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ וְגו'. נִסְגְּרִים הַפֶּתַחִים, וְסֵפֶר
הַתּוֹרָה נִגְלָל.

מִי רָאָה אֹר הַמֵּאִיר שֶׁל אוֹתוֹ סֵפֶר תּוֹרָה,
כִּלּוֹ אֹר מֵאִיר, אוֹתִיּוֹת שָׁלוֹ, שְׁלֵהָבוֹת
אֲשֶׁר מֵאֲרַבְּעָה גִּוְנִים שֶׁהֵם מֵעוֹלָם עֲלִיּוֹן, כָּלֵם
בּוֹלְטִים וְנוֹצְצִים, אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לַעֲמֹד בָּהֶם
פָּרֵט לְמִשִּׁיחַ. נִסְגָּר פֶּתַח זֶה, וּכְרוּבִים
שׁוֹכְכִים, וְאוֹתוֹ מְגַדֵּל פּוֹרֵחַ וְעוֹמֵד בְּמִקְוָמוֹ
בֵּין שְׁאָר הַמְּגַדָּלִים.

בְּאוֹתוֹ פֶּתַח אִמְצָעִי יֵשׁ עֲטָרַת פָּז עֲלִיּוֹנָה
וְנִכְבְּדָה גְּנוּזָה, שֶׁלֹּא נִרְאִית כָּעֵת,

גְּלוּפָה וַחֲקוּקָה בְּכָל מִינֵי אַבְנִים יְקָרוֹת, וְעֵתִידָה
לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ כְּשַׁעוֹלָה בְּאוֹתוֹ
מִגָּדֹל, וּשְׁנֵי נְשָׁרִים, זֶה מֵצַד זֶה וְזֶה מֵצַד זֶה,
לוֹקָחִים אוֹתוֹ בִּידֵיהֶם.

כְּשַׁעוֹלָה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, מִתְתַּקְּנִים הַנְּשָׁרִים,
לוֹקָחִים עֲטָרָה זוֹ בְּשַׁעָה שִׁיתְחִיל
לְקָרָא, יִפְתַּח פֶּתַח אַחֵר, וּמִשָּׁם תֵּצֵא אוֹתָהּ יוֹנָה
שְׁשָׁלַח נֹחַ בִּימֵי הַמַּבּוּל, שְׁכָתוֹב (בראשית ח) וַיִּשְׁלַח
אֶת הַיּוֹנָה. הַיּוֹנָה, אוֹתָהּ הַנוֹדַעַת, וְלֹא דִבְרוּ בָּהּ
הַקְדָּמוֹנִים וְלֹא יָדְעוּ מֶה הִיא, אֲלֹא מִכָּאן יֵצֵאָהּ
וְעֲשֶׂתָה שְׁלִיחוּתָהּ.

וּבְשַׁעָה שְׁכָתוֹב וְלֹא יִסְפָּה שׁוֹב אֵלָיו עוֹד,
לֹא יָדַע אָדָם לָאֵן הִלְכָה, וְהִיא שָׁבָה
לְמִקּוֹמָהּ וְנִגְנְזָה בְּפֶתַח זֶה, וְהִיא תִקַּח עֲטָרָה
בְּפִיהָ וְתָשִׂים עַל רֹאשׁ מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, הַגִּיעַ
וְלֹא הִגִּיעַ, וְאִז כָּתוֹב, (תהלים כא) תָּשִׂית לְרֹאשׁוֹ
עֲטָרַת פָּז.

וּכְיוֹן שִׁיקְרָא מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ בְּסִפְרֵי תוֹרָה, יִקּוּמוּ
שְׁנֵי נְשָׁרִים, זֶה מִכָּאן וְזֶה מִכָּאן, וְיוֹנָה
מִתְּכַוֵּפֶת, וּמֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ יוֹרֵד, וְעֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ,
עַד מְדִרְגָּה אַחֲרוֹנָה. וּשְׁנֵי נְשָׁרִים פּוֹרְחִים לְמַעְלָה

עַל רֹאשׁוֹ, וַיּוֹנֶה שְׂכָה וַעֲטָרָה בְּפִיָּהּ, וַיִּקְבְּלוּ
אוֹתָהּ שְׁנֵי נָשִׁים אֱלֹהִים.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ נִקְרָא זִית רַעֲנָן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, שְׂכָתוֹב (תהלים נב) וְאֲנִי כְּזִית רַעֲנָן בְּבֵית
וְגו'. עֲלֵה זִית – זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וְזֶהוּ
שְׂרָמְזָה יוֹנָה זוֹ בִּימֵי נֹחַ, שְׂכָתוֹב (בראשית ח) וְהִנֵּה
עֲלֵה זִית טָרֶף בְּפִיָּהּ. אוֹתוֹ עֲלֵה זִית טָרֶף וְנַחֲטֵף
לְכַבּוּדוֹ, בְּמָה? בְּפִיָּהּ. שְׁעוֹמֶדֶת עַל רֹאשׁוֹ,
וּמִקְבֵּל כְּבוֹד מִיוֹנָה זוֹ. וּמָה שְׂכָתוֹב טָרֶף וְלֹא
טָרְפָה, (אֵלֶּא) כְּזֶכֶר הַזֶּה שְׁעוֹשֶׂה חֵיל וּמִנְצָח.
בִּישִׁיבַת הָרָקִיעַ יוֹנָה זָכָר הוּא. מִתּוֹךְ שְׁנִקְרָא
יוֹנָה כָּתוֹב כְּנִקְבָּהּ, וְכָתוֹב כְּזָכָר בְּזִמְן שְׁמִקְבֵּל
כְּבוֹד זֶה.

מִגְדָּל זֶה כְּשֶׁשָּׁב לְמִקּוּמוֹ, מֵאִיר כְּאוֹר עֵין
הַשֶּׁמֶשׁ, שְׂכָתוֹב (תהלים פט) כְּסֹאֵ כְּשֶׁמֶשׁ
נִגְדִי, וְאֵף שְׂכָסֵא אַחֵר יִהְיֶה לוֹ בְּנָסִים וְאוֹתוֹת
גְּדוֹלִים. בְּרֹאשׁ מִגְדָּל זֶה יֵשׁ עוֹפוֹת אֵשׁ (דָּרוֹר)
שְׂמִצְפָּצָפִים, כְּשֶׁעוֹלָה הַבֶּקֶר, צִפְצוּף שֶׁל
נְעִימוֹת, שְׁאִין נֵעַם וְנִגּוֹן כְּאוֹתָהּ נְעִימוֹת.

לְמַעַל מִכָּלֶם מִיָּנִים אַחֲרִים וַיּוֹנִים אַחֲרִים
שְׁפוּרָחִים בְּאוֹיֵר, עוֹלִים וַיּוֹרְדִים,

יורדים ועולים, לא שוככים לעולמים. אותיות גדולות ואותיות קטנות פורחות ביניהם.

אי חסיד קדוש, בשעה שהאותיות פורחות, רואה האדם באותיות גדולות. כתוב באור לפי שעה, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. (והארץ היתה תהו ובהו וגו', מכאן חוזרות האותיות הגדולות כבתחלה) מכות אותיות קטנות בהם ופורחות, ונראה מהן כתוב, ויאמר אלהים יהי אור וגו', וירא אלהים את האור וגו'. אחר כך חוזרות אותיות קטנות ומכות באותיות גדולות, ונראה מהן שכתוב, ויאמר אלהים יהי רקיע וגו'. וכן כל מעשה בראשית, פלאות גדולות, ושמחה לעינים מעשים של אותיות אלו. אשרי העם שלכל זה מצפים.

אי חסיד קדוש, מי ששומר ברית, שם אותו אחריו, והוא להתחלה. ואם תאמר, מי שומר לאחור? הרי שמירה גדולה ועליונה מהכל ששומרו. ומי הוא? צדיק עליון באהבה רבה. נכנס בין צדיק וצדק, ונמצא שמור מכל הצדדים. אשרי מי ששומר ברית זו. ועל כן ישראל נראים כל הזכרים ששומרים אות ברית זו לפני המלך הקדוש. מיהו שיכול להזיק לבן

שֶׁהוּא בְּאֶמְצַע אָבִיו מִכָּאן, וְאִמּוֹ מִכָּאן, וְהוּא
בֵּינֵיהֶם? וְזֶה כִּשְׁהוּא אַחֲרֵי ה'.

בא וְרָאָה, אוֹתוֹ רָקִיעַ כְּשֹׁבֵב בְּגִלְגּוּל, מִנְּגֵן
בְּנִגּוּן, וּמִקּוֹל נְהִמַת הַמַּיִם הַנוֹבְעִים לֹא
יָדוּעַ אוֹתוֹ נִגּוּן. כָּל אוֹתָם הָאֲנָגִים שְׂבָאֲרִבְעָה
צָדָדִים מִתְמַלְאִים מִנְּבִיעֵת הַמַּיִם שְׁנוֹבְעִים. מִי
שֶׁהוּא בַּפְּנִים, בְּשְׁנֵי צָדָדִים עוֹמֵד שָׁם. אֶחָד
בְּשִׁמְחָה, שָׁאִין שְׂמִיחָה כְּאוֹתָהּ שְׂמִיחָה בְּעוֹלָם,
לְקַיִם (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה. וְאֶחָד בִּירְאָה,
שָׁאִין יִרְאָה כְּאוֹתָהּ יִרְאָה בְּעוֹלָם, לְקַיִם (שם ב)
עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה.

ממעין מִיָּם אֶחָד שְׁנוֹבֵעַ מִצַּד מְזֻרָח, זֶהוּ
שָׁאֵמֶר יִחְזַקְאֵל הַנְּבִיא. מִמַּעֲיָן זֶה לֹא
יְכוּלִים לְסַיֵּם שְׂבַח כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּמָקוֹם
שְׁנוֹלָד שָׁם לְצַד מְזֻרָח, אֵין עֹמֵק וְרוֹם שְׁלוֹ
אֶלָּא זָרֵת, וְלֹא יוֹתֵר.

כְּשִׁנְנוֹבְעִים הַמַּיִם וְעוֹלָיִם, עוֹלָיִם כָּל מִינֵי
מִרְגָּלִיּוֹת שְׂבָעוֹלָם, וְלֹא נוֹפְלִים
בַּחוּץ. כְּעֵת נִרְאִים בְּגוֹן אֶחָד, לְפִי שְׁעָה נוֹפְלִים
אֶלָּה, וְהֵנָּה עוֹלָיִם אֲחֵרִים בְּגוֹן אֲחֵר בְּכָל מִינֵי
גּוֹנִים שְׂבָעוֹלָם. נוֹפְלוֹת אוֹתָן מִרְגָּלִיּוֹת, וְלֹא
נוֹפְלוֹת בַּחוּץ.

סְבִיב אוֹתָהּ נְבִיעָה סוֹבְבִים כְּפֶתוֹר וּפְרָח, וְלֹא
יְכוּלִים כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לַעֲמֹד עַל אוֹתָם
גּוֹנִים, כָּלָם שְׁלֵהבוֹת לוֹהֲטוֹת, וְלֹא יְכוּלִים
לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם. לֹא יָדוּעַ חֲשִׁיבוֹת הַמַּעֲשֶׂה.
הָעֲלִים שְׁלָהֶם נוֹצְצִים בְּכִמָּה גּוֹנִים.

מַעֲשֶׂה צִיּוֹר, אֲמָנוֹת רַבּוֹן הָעוֹלָם, מְכַסִּים עַל
שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת וְשִׁבְעִים וְחֲמִשָּׁה כְּרוּבִים
שֶׁתַּחֲתִיָּהֶם, אַחֵר שְׂבָכִים אַחֲרִים לִפְנֵים. וְאוֹתָם
שְׂבָכִים סְבִיב הָעֶזְרָה לִפְנֵים.

וְלַמַּעֲלָה מֵהֶם אוֹתָן גִּפְנִים פְּרוּשׁוֹת, תַּחַת
הַגִּפְנִים אוֹתָם כְּרוּבִים, כָּלָם
בְּכַנְפֵים פְּרוּשׁוֹת מְשַׁלְבוֹת אֵלּוּ בְּאֵלּוּ. כָּאֵן אָמַר
רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָן
גִּפְנִים, מְאִירִים פָּנָיו כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ.

אוֹתָם שְׂבָכִים שְׁתוּחָמִים סְבִיב סְבִיב לְעֶזְרָה,
כָּלָם מְרַקְמִים בְּחוּטִים שְׁמֵאִירִים בְּגוֹנִים
גְּדוּלִים, לוֹהֲטִים בְּאַרְבָּעָה מִיָּי זֶהָר שֶׁל אֵשׁ.
שְׁלֵהבוֹת עוֹלוֹת, וּגּוֹנִים נוֹצְצִים, וְלַפְעָמִים
הַשְׁלֵהבוֹת שׁוֹכְכוֹת, וְאוֹרוֹת וּגּוֹנִים עוֹלִים וּמְכִים
אֵלָה בְּאֵלָה.

יֵשֶׁת אֲלָפִים אֲגָנִים לְגִבֵּי אוֹתָם שְׂבָכִים,
אֲרַבְּעָה גּוֹנִים לְאַרְבָּעָה צְדָדִים שֶׁל

הַעֲזָרָה. אֵלֶּה הֵם גְּדוֹלִים, וְנִבְיַעַת הַמִּים
הַחַיִּים בְּכָל הַצָּדִידִים. וְהֵם נוֹפְלִים בְּאוֹתָם
אֲגָנִים, וְנִבְלָעִים בְּמִקּוֹמָם, וּמִים אֵלֶּה לֹא
יִוָּדְעִים לְאֵן הוֹלְכִים.

בְּאַמְצֵעַ הַעֲזָרָה יְקוּמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל וַיֵּרְאוּ לַפָּנִי
הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. בְּצַד דְּרוֹם בַּעֲזָרָה זֶה
נוֹלַד מַעְיָן מִים אֶחָד, וְנִדְמָה (וְהִתְרַבָּה) שִׁישׁ־שָׁטָפוּ
הַמִּים אֶת כָּל הָעוֹלָם. מִי שִׁיכָּנַס בָּהֶם, יִהְיוּ עַד
הַבְּרַכִּים. יִכָּנַס בָּהֶם גְּבוּר גְּדוֹל, יִכָּנַס בָּהֶם עַד
הַבְּרַכִּים. אִם תִּינוּק בֶּן יוֹם, עַד הַבְּרַכִּים. מִי
שִׁשּׁוּתָה מֵהֶם יִתְחַכֵּם, וַיִּתְּפַקַח בְּחִכְמָה.

מַעְיָן זֶה יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרַגְלִית קִטְנָה אַחַת בְּכֹתֶל
דְּרוֹם. אוֹתָם הַמִּים נִבְלָעִים תּוֹךְ הַמָּקוֹם
(תּוֹךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה), וּמִשָּׁם יֵצְאוּ הַחוּצָה מִהַמְּקַדָּשׁ, שְׁעַד
שִׁיעֲלוּ לְנַחַל שִׁטִּים, יִשְׁטָפוּ אוֹתָהּ זִמָּה שִׁיִּלְדוּ
הַמִּים שְׁבַשְׁטִים. וְעַל כֵּךְ מִים אֵלֶּה בַּעֲזָרָה, בְּגִלְל
אֵלוּ שֶׁנִּרְאוּ שָׁם זְכָרִים, הָיוּ שׁוֹתִים מֵהַמִּים, לֹא
נִתְעוֹרְרוּ לְנִקְבוֹת בְּבוֹאָם לְהִתְרַאוֹת לַפָּנִי הַמֶּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ. וְעוֹד, שֶׁהָרִי יִתְּפַקְחוּ לְדַעַת דְּבָרִים
סְתוּמִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, תּוֹךְ הַמְּקַדָּשׁ הַזֶּה כָּל
הַהִרְהוּרִים נִשְׁכָּחוּ, פָּרַט לְהִרְהוּר שֶׁל חֲדוֹת
הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

עֲנָף אֶחָד יוֹצֵא בְּתוֹךְ אֲמֻצֵּעַ אוֹתוֹ מֵעֵין. אָמַר
 רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, כְּשֶׁהִתְקַרְבְּתִי לְאוֹתוֹ עֲנָף
 שְׁבֵתוֹךְ הַמַּעֲיֵן, עָלָה עֲנָף לְמַעְלָה לְמַעְלָה. כָּל
 מֵה שֶׁהִתְקַרְבְּתִי – כֵּךְ עָלָה. יְסוֹד וְשֹׁרֵשׁ אוֹתוֹ
 עֲנָף אֵינוֹ רַק בְּמִים. אוֹתוֹ עֲנָף מְכַסֶּה עוֹלָמוֹת.
 כָּל גּוֹנֵי הָעוֹלָם בְּאוֹתָם הָעֲנָפִים שָׁלוּ. פְּרִיו לֹא
 יָדוּעַ מֵהוּ, וְלֹא יְכוּלִים לְדַעַת. וְאָמַר שֶׁשָּׂאֵל אֶת
 הַמַּשִּׁיחַ עַל אוֹתוֹ פְּרִי, וְאָמַר, פְּרִי זֶה גָּנוּז (זְכוּרִיה ח)
 לְאִישׁ מִשְׁעַנְתּוֹ בִּידוֹ מֵרַב יָמִים. מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַעַת
 זֶה – שִׁידֵּעַ.

רְקִיעַ אֶחָד יֵשׁ עַל אוֹתוֹ עֲנָף פָּרוֹשׁ לְמַעְלָה.
 מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ הוֹלֵךְ טַל עַל גְּבֵי אוֹתוֹ
 מֵעֵין, וְלֹא יוֹתֵר. כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל אָדָם עַל אוֹתוֹ רְקִיעַ
 מִרְחוֹק, דּוֹמָה תְּכַלֵּת יוֹתֵר קָרֵב, דּוֹמָה אָדָם. קָרֵב
 יוֹתֵר, דּוֹמָה יָרֵק. קָרֵב יוֹתֵר, דּוֹמָה לְבֵן, שְׂאִין
 בְּעוֹלָם לְבֵן כְּמוֹתוֹ. טַל שֶׁהוֹלֵךְ מִמֶּנּוּ נִשְׂאָב
 בְּאוֹתוֹ עֲנָף, וְעוֹשֶׂה פְּרִי זֶה וּמִתְגַּדֵּל. אוֹתוֹ רְקִיעַ
 הוּא הוּא הוֹלֵךְ בְּגִלְגּוּל יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁעֵינֵינוּ
 יְכוּלוֹת לְהִסְתַּכֵּל.

כָּף אוֹתָם שׁוֹמְרֵי בְּרִית הַקֶּדֶשׁ (רוֹצִים) שְׁרוּצִים
 לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי לֹא נִרְאוּ אֶלָּא
 בְּשִׁבְלִי לְהִרְאוֹת שֶׁהֵם בְּנֵי מִלָּה קְדוּשָׁה. וְעַל

זֶה, (שמות כג) יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ, אוֹתָם בְּנֵי בְרִית
קִדְּשׁ. דִּיִּק רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, זְכוּרָךְ וְלֹא זְכוּרָךְ,
שְׁהָרֵי זְכָר כְּתוּב, וְלֹא זְכוּר. מַה זֶה זְכוּרָךְ? אֵלֹא
כָּל אוֹתָם שֶׁשָּׁמְרוּ בְרִית קִדְּשׁ וְלֹא חָטְאוּ בוֹ, הֵם
הָיוּ בְנֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁבְּכָל יוֹם מִשְׁתַּבַּח בָּהֶם וְזוֹכֵר
אוֹתָם תָּמִיד. וְעַל כֵּן זְכוּרָךְ, הֵהוּא שֵׁישׁ בוֹ בְרִית
קְדוּשָׁה, שֶׁזוֹכֵר אוֹתָם הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם, שְׁאִין
שָׁבַח לַפָּנִי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיזוֹן (אֵלֹא) כָּמִי שֶׁשׁוֹמֵר
בְּרִית זוֹ.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהִרְאוֹת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה לַפָּנִי.
שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לָמָּה? אֵלֹא בְּגִלָּל אָבוֹת
הָרָשׁוֹנִים שֶׁקָּבְלוּ בְרִית זוֹ רָאשׁוֹנָה לְכָל מַצּוֹת
הַתּוֹרָה, וּמִשּׁוֹם כֵּן שְׁלֹשׁ פְּעָמִים הֵם בַּשָּׁנָה.
אֲבָרָהֶם קָבַל בְּרִית, יִצְחָק קָבַל בְּרִית, יַעֲקֹב הָיָה
שָׁלֵם מִכָּלֶם, וְעַל כֵּן כְּתוּב בוֹ (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב
אִישׁ תָּם, שָׁלֵם מִהַכָּל.

אֲבָרָהֶם נִקְרָא תָּמִים, וְלֹא הָיָה כָּל כֵּן שָׁלֵם,
אָבֵל תָּם – שָׁלֵם מִהַכָּל. מַה כְּתוּב
בְּנִחַ? (שם 1) אִישׁ צָדִיק תָּמִים הָיָה בְּדוֹרָתוֹ. הָיָה
רְשׁוּם בְּרִשָּׁם קְדוּשׁ בִּינִיָּהֶם. וְאָמַר רֹאשׁ
הַיְשִׁיבָה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁכְּתוּב תָּמִים, שֶׁרְשׁוּם
בְּרִשָּׁם קְדוּשׁ בָּאוֹת קִיּוּם הַבְּרִית, וּמִשּׁוֹם שֶׁשָּׁמֵר

הַבְּרִית נִקְרָא תָּמִים בְּדִרְתּוֹ, מֶה שֶׁלֹּא הָיוּ כָלָם כָּךְ, שֶׁהֵם מִחֻבָּלִים דִּרְכֵיהֶם.

וְעַל זֶה כָּתוּב אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נָח. וְכִי מִי יָכוֹל לָלֶכֶת עִמּוֹ? אֵלֹא כָּל מִי שֶׁשׁוּמֵר בְּרִית קֹדֶשׁ, מְזַדְּדָנָת בּוֹ שְׂכִינָה וְשׁוֹרָה עָלָיו. וּמִשּׁוּם כָּךְ, (דְּבָרִים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. תָּמִים תִּהְיֶה, וְאַחֵר כָּךְ עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. בְּזוּג אֶחָד. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁשׁוּמֵר בְּרִית זֹו, עִם ה' לִהְיוֹת, וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ. **בְּאַבְרָהָם** כָּתוּב, (בְּרֵאשִׁית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָּמִים, מִילַת אוֹתוֹ בְּרִית. הִתְהַלֵּךְ

לִפְנֵי – מִכָּאן שֶׁלֹּא יֵלֶךְ גִּבּוֹר אַחֵר אֲשֶׁה, אֵלֹא לִפְנֵיהֶ דֶּרֶךְ כָּשֶׁר הוּא. וְהָרִי כָּתוּב (שְׁמוֹת כג) הִנֵּה אֲנִכִּי שֹׁלַח מִלֶּאךְ לִפְנֶיךָ. (שם לג) וְשִׁלַּחְתִּי לִפְנֶיךָ מִלֶּאךְ. לְאַבְרָהָם שֶׁלֹּא הָיָה מָהוּל, דָּחָה אוֹתוֹ לִפְנֵיהֶ. וְעַל כֵּן לֹא כָּתוּב הָיָה תָּמִים וְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, אֵלֹא הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, שֶׁלֹּא רָאוּי אֶתָּה עַד שֶׁתִּהְיֶה תָּמִים. וְכֵן בְּכֻלָּם, כִּיּוֹן שֶׁבֶן אָדָם תָּמִים וְשׁוּמֵר אוֹתוֹ, מִיָּד הֵיא לִפְנֵיו, וְהוּא אַחֲרֶיהָ, כָּשֶׁר הוּא לָזֶה. לְחֻסְרוֹן מֶה כָּתוּב? (שְׁמוּאֵל-א טו) כִּי שָׁב מֵאַחֲרֵי.

נָח מָהוּל הָיָה וְתָמִים, פְּרִיעָה לֹא הָיְתָה בּוֹ, וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא הָיְתָה בּוֹ פְּרִיעָה, מֶה כָּתוּב?

את האלהים, ולא אחר האלהים. לפנים לא היה, משום שהיה מהול. לאחור לא היה, משום שלא נפרע. אז איך היה? את האלהים, סמוך לו, ולא יכול להסתכל בו, שלא כל כך כשר.

סדר הלימוד ליום א אייר [יום 208 בשנה]

בישראל כתוב, (שמות יג) וה' הלך לפניו יום ב' עמוד ענן [וגו'] ולילה בעמוד אש וגו'. כיון שאמרו ישראל (שם יד) המבלי אין קברים במצרים וגו', כי טוב לנו עבד את מצרים – כביכול נחלש דעתו. כתוב ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם. ויסע, לעשות בהם נקמות.

ועל זה שמח המשיח ושמח ראש הישיבה, שהתבשר בזה. ואמר ראש הישיבה, שהרי דיק למשיח ואמר, מנין היה לדניאל שאמר, (דניאל ה) שבר מלכותך לשנים ונתנה למדי ופרס? מאותן אותיות של ופרסין נשמע לו. וכאן מהו? אמר לו, כך זה ודאי, פרס פריסת מלכותך (שבר מלכותך) הרשעה על ידי משיח אחר, ואחר כך ישלט מלך פרס ויטל ממלכות רבות, וישלט על ארץ הקדש שנים עשר חדשים, וישלט ויהרג

רבים ואותו משיח, ואחר כך יפל, ויקבלו את המלכות קדושים עליונים. ועל זה ופרסין, מלך פרס נשמע כאן.

אי חסיד קדוש, כמה חדוה על חדוה באותו מעין. באותו מעין מגדלים כל מיני אילנות שהציב הקדוש ברוך הוא בגן עדן, וכלם קיימים לרפואה, עלים ופרות וענפים, ולשמחת הלב תמיד. ואין ביניהם רעב ודאגה ואנחה לעולמים. אשרי העם שלכל זה מצפים וכל זה גנוז להם.

אמר רבי שמעון, בקרקע המקדש הזה יש מאותן הפלאות. אמר לו, אי רבי, אי רבי, אשרי חלקך שכל זה באותו על גבי אותו מעין רקום, אבל אין מי שיכול להסתכל בו. לפעמים אורו אור, לפעמים חשך, לפעמים גון ארגמן, נוצצים שהעינים לא יכולות להסתכל למעלה. (זהו) היא ששאלת, חסיד קדוש, מאותו קרקע המקדש, ראש הישיבה לא נפרד ממנו, שהרי גנוז הוא בתוך הירדן, והרי אמרתי לך מה שאמרתי, אבל נשאל דבר זה, וידע מה שתדע.

ירידן זה נכנס ונמשך זמן אחד בשנה לתוך אותו נהר שיוצא מעדן, ולא מאותם ארבעה

נְהָרוֹת שְׁנַמְשָׁכִים מִמֶּנּוּ, אֲלֵא בּוֹ מִמֶּשׁ. כִּיּוֹן
שֶׁהִגִּיעַ אֵלָיו, הוּא נִמְשָׁךְ וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס לְתוֹךְ
הַיִּרְדֵּן. וְכִיּוֹן שֶׁמִּגִּיעַ לְתוֹךְ קֶרְקַע הַמִּקְדָּשׁ, נִמְצָא
שָׁם שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְלֹא מִתְפַּשֵּׁט וְלֹא נִמְשָׁךְ
לְמָקוֹם אֲחֵר. וְאָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שֶׁכְּשֹׁחוֹזֵר
אוֹתוֹ נָהָר לְמָקוֹמוֹ, מִשְׁאִיר שָׁם כָּל מִינֵי צִיּוּרִים
שֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן, שְׂאוֹתָם
צִיּוּרִים גְּנוּזִים תַּחַת מְקוֹמָם.

אֵלֶּה כָּאֵן וְאֵלֶּה כָּאֵן, וְעוֹלָם וְיוֹרְדִים כְּמִקְדָּם.
בְּאוֹתוֹ צַד דָּרוֹם יֵשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
עֲמוּדִים מְכֹל מִינֵי מַרְגְּלִיּוֹת. וְאֵלֶּה אוֹתָם
שְׂמֵאֵירִים תָּמִיד, וְנוֹטָפִים בְּשָׁמִים נִסְתָּרִים שְׁלֹא
הִתְגַּלוּ מֵעוֹלָם. אַרְבָּעָה אֲגָנִים בְּכָל עֲמוּד וְעֲמוּד
נִעוֹצִים. וְכִשְׂאוֹתָם בְּשָׁמִים נוֹטָפִים מֵאוֹתָם
עֲמוּדִים, נוֹפְלִים בָּהֶם, וּמִתְמַלְאִים כָּל הָאֲגָנוֹת,
וְלֹא יוֹצֵאִים הַבְּשָׁמִים הַחוּצָה.

מֵאוֹתָם בְּשָׁמִים עֲתִידִים לַעֲתִיד לָבֹא לְהִקָּטֵר
בְּכָל יוֹם קְטֹרֶת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
שְׁלֹא יִהְיוּ מְכַתִּישֵׁת בְּנֵי הָאָדָם. אוֹתָם בְּשָׁמִים
לֹא יָדוּעַ עֲקָרָם, וּמִמָּה הָיוּ, אֲלֵא מֵאוֹתָם
עֲמוּדִים שְׁנוּפְלִים שָׁם.

שְׁנֵי נִשְׁרִים בְּכָל עֲמוּד וְעֲמוּד נּוֹצְצִים
וְלוֹהֵטִים בְּכָל הַגּוֹנִים. שְׁבַע מֵאוֹת
נִשְׁרִים הֵם, פּוֹרְחִים אֵלֶּה כָּאֵן וְאֵלֶּה כָּאֵן
בְּגִלְגּוּל הָעֲמוּדִים. כְּשֶׁמֶסְתוּבְּבִים, לֹא יְכוּלוֹת
הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל הַמָּקוֹם שֶׁבָּהֶם.

שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת וּפּוֹרְחוֹת מִפֶּה זֶה לְפֶה
זֶה. בְּגִלְגּוּל הָעֲמוּדִים וּנִשְׁרִים. כָּל אוֹתָן
אוֹתִיּוֹת מְרַקְמוֹת בְּאֵשׁ לְבָנָה וְזֹהָב יָרֵק. אֲלֵפִים
וּמֵאָה מְנוֹרוֹת תְּלוּיּוֹת בֵּין אוֹתָם עֲמוּדִים, וְאֲלֵפִים
וּמֵאָה גֵרוֹת בְּכָל מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה. דּוֹלְקִים בַּיּוֹם,
וּבַלַּיְלָה דּוֹעֲכִים עַל צַעַר יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַבִּקְרָא
דּוֹלְקִים כָּלֵם מַעֲצָמָם.

עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, אָמְרוּ, הֲרִי יֵרֵד הַלַּיְלָה. אָמַר
לוֹ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, אוֹר
הָעוֹלָם, קַח פִּנְקָס שֶׁל תֵּיק זֶה, וְקַח גֵּר וּכְתַב
דְּבָרִים אֵלָיו, שֶׁהָרִי הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לִפְקֹד כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְתוֹךְ קִבְרוֹ עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה, שֶׁהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְתוֹךְ הַגֵּן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ יַחַד עִם
הַצַּדִּיקִים, וְאִזּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד פּוֹרֵחַ לְשֵׁם.
וּלְמַחֵר נִהְיָה אֶצְלָךְ, הוֹאִיל וְנִתְּנָנוּ לָנוּ רְשׁוּת
לְהַשְׁלִים דּוֹרוֹן שְׁמִשְׁלָחִים לָךְ. פָּרְחוּ, וּבִכָּה רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְגַעָה.

פִּתְחָ וְאָמַר, (משלי ה) **אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעַלְתָּ חֵן וַדִּיָּה**
יָרוּךְ בְּכָל עֵת בְּאֲהַבְתָּהּ תִּשְׁגָּה תִּמְיֵד. תּוֹרָה
 תּוֹרָה, אֹר כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּמָּה יָמִים וּנְחָלִים
 וּמִקּוּרוֹת וּמִבּוּעִים מִתְּפַשְּׁטִים מִמֶּךָ לְכָל הַצָּדִידִים.
 מִמֶּךָ הַכֹּל, עָלֶיךָ עוֹמְדִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, אֹר
 הָעֲלִיּוֹן (בְּזוֹהַר) מִמֶּךָ יוֹצֵא. תּוֹרָה תּוֹרָה, מָה אָמַר
 לְפָנֶיךָ? אֵילַת אֲהָבִים אַתְּ, וַיַּעַלְתָּ חֵן, (אֶצֶּל) מַעֲלָה
 וּמִטָּה אֲהוּבִים שְׁלֶךְ. מִי יִזְכֶּה לִינֵק מִמֶּךָ כָּרְאוּי?
 תּוֹרָה תּוֹרָה, שַׁעֲשׂוּעִים שֶׁל רְבוּנוֹ, מִי יְכוּל לְגַלוֹת
 וְלוֹמַר סִתְרִים וּגְנִיזוֹת שְׁלֶךְ? בָּכָה, וְהַכְנִיס רֹאשׁוֹ
 בֵּין בְּרָכָיו וְנָשַׁק אֶת הָעֶפֶר.

בֵּין כֶּךָ רָאָה כִּמָּה דְּמִיּוֹת שֶׁל חֲבֵרִים סְבִיבוֹ. אָמַר
 לוֹ, אֵל תִּירָא בֶּר יוֹחָאִי, אֵל תִּפְחַד מִנּוֹרָה
 קְדוּשָׁה, כָּתַב וּשְׁמַח תוֹךְ שְׁמַחַת רְבוּנוֹ. כָּתַב כָּל
 הַדְּבָרִים הֵלְלוּ שִׁשְׁמַע בְּאוֹתוֹ לִילָה, וְלִמַּד בָּהֶם
 וְעָסַק בָּהֶם, וְלֹא שָׁכַח דְּבָר. וְאוֹתוֹ נֵר הָאֵיר לְפָנָיו
 כָּל אוֹתוֹ הִלִּילָה עַד שֶׁהִגִּיעַ הַבֶּקֶר. כְּשֶׁהִגִּיעַ
 הַבֶּקֶר, הָרִים עֵינָיו, וְרָאָה אֹר אֶחָד שֶׁהָיָה מְאִיר
 בְּרָקִיעַ. הוֹרִיד עֵינָיו לְמִטָּה. חָזַר כְּמִקְדָּם וְרָאָה
 אֹר בְּכָל הָרָקִיעַ שֶׁמְאִיר וְעוֹלָה בְּאוֹתוֹ אֹר דְּמוֹת
 הַבֵּית בְּכִמָּה צִיּוּרִים. שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּלְפִי רַגַע
 נִגְנְזוּ כָּל אוֹתוֹ הָאֹר.

בֵּין כֶּף הָרִי אוֹתָם שְׁנֵי שְׁלִיחִים בָּאִים. מִצְאוּהוּ
רָאשׁוּ בֵּין בְּרָכָיו. אָמְרוּ לוֹ, שָׁלוֹם עָלֶיךָ מֶרֶ!
שָׁלוֹם לְמִי שֶׁעָלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים רוֹצִים לְהַקְדִּים
לוֹ שָׁלוֹם. קוֹם! קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְשָׁמַח בָּהֶם.
אָמְרוּ לוֹ, וְלֹא רָאִיתָ נַחַת רוּחַ שֶׁעָשָׂה לָּךְ רַבּוֹנְךָ?
רָאִיתָ אוֹר הַבַּיִת בְּרַקִּיעַ? אָמַר לָהֶם, רָאִיתִי. אָמְרוּ
לוֹ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הוֹצִיא הַתְּהוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וְהַעֲבִירוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיָּם הַגָּדוֹל, וַיִּמְאֹרוּ
הָיָה מוֹאֵר בְּרַקִּיעַ.

אָמְרוּ לוֹ, רָאשׁ הַיְּשִׁיבָה דּוֹרֵשׁ בְּשָׁלוֹמָךְ, וְהָרִי
יודֵעַ שְׁאֲנוּ שְׁלִיחִים אֵלֶיךָ, וְכַמָּה דְּבָרִים
חֲדָשִׁים עֲתִיקִים הִתְחַדְּשׁוּ בַּתּוֹרָה בַּלִּילָה הַזֶּה.
אָמַר לָהֶם, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד מֵהֶם.
אָמְרוּ, לֹא נִתְּנָה לָנוּ רְשׁוּת לְמָה שֶׁבָּאֲנוּ אֵלֶיךָ,
אֲבָל דָּבָר חֲדָשׁ הָיָה אֵלֶיךָ כָּעַתָּה.

פֶּתַח רָאשׁ הַיְּשִׁיבָה וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית יב) וַיֹּאמֶר ה'
אֶל אַבְרָם לֵךְ לָךְ מֵאַרְצְךָ וְגו'. זֶה בְּשָׁבִיל
שֶׁנֶּרְאָה בּוֹ אוֹר כָּמוֹ זֶה. מִי שֶׁלֹּא זוֹכֶה בְּמָקוֹם
זֶה, יֵלֶךְ וַיִּקַּח עֲצָמוֹ לְמָקוֹם אֲחֵר וַיִּזְכֶּה בּוֹ. עַץ
שְׂדוּלֶק, וְהָאוֹר לֹא עוֹלָה וַיִּמְאִיר בּוֹ, יִנְעָנְעוּ אוֹתוֹ
וַיַּעֲלֶה בּוֹ הָאוֹר וַיִּאִיר. וְהָיִינוּ עֲתִידִים לְשִׁמְעַ,

אָבֵל בְּשָׁבִיל לָבֹא אֵלָיָהּ לֹא רָצִינוּ לְהִתְעַכֵּב. שְׂמַח
רַבִּי שְׂמֵעוֹן.

אָמְרוּ לוֹ, אֵי חֲסִיד קָדוֹשׁ, כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִּתְּוֹכְנוּ
בַּתּוֹרָה, דְּבָרִים קִטְנִים הֵם בְּכָל דָּבָר
וְדָבָר. וְאוֹתָם דְּבָרִים קִטְנִים, כַּמָּה הֵם דְּבָרִים
גְּדוֹלִים וְעֲלִיוֹנִים עַד שֶׁאֵין לָהֶם שְׁעוֹר? שֶׁהָרִי אֵין
בָּנוּ סֶפֶק, אֲלֹא בִּירוֹר הַתּוֹרָה עַל בְּרִיָּה. וְכַעַת רֹאשׁ
הַיְשִׁיבָה פֶּרֶשׁ דְּבָרִים סְתוּמִים עַל זֶה בְּגִלְל מַה
שֶׁעָקַר הַנֶּשְׁמָה לָמָּה לֹא מֵאִיר בְּמָקוֹם זֶה וְזוֹכָה
לְהִיּוֹת מוֹאָר בְּמָקוֹם אֲחֵר? וְעַד עַתָּה לֹא זָכִינוּ
בְּזֶה בְּשָׁבִיל לָבֹא אֵלָיָהּ.

וְדָבָר אֲחֵר זָכִינוּ לִשְׁמַע מִמֶּנּוּ: רוּחַ שְׁהוֹלֶכֶת
עֲרָמָה בָּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּלִי בָנִים, אֲשֶׁתּוֹ
תַּעֲשֶׂה כְּלִי לִבְנוֹתוֹ. מַה הַטַּעַם? אֲשֶׁתּוֹ הִיא גֵר
שֶׁנִּדְּלָקֶת מִמֶּנּוּ, וּשְׁנִיָּהֶם גֵּר אֶחָד הָיוּ, אוֹר זֶה
יוֹצֵא מֵאוֹר זֶה. דְּעַךְ זֶה, נִדְּלָק מִתּוֹךְ אוֹרוֹ מִמָּשׁ,
מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ אוֹר אֶחָד.

כַּעַתָּה, רַבִּי, נַחֲזֹר לַדְּבָרִים הָרֵאשׁוֹנִים, וְכַשֵּׁנְחֹזֵר
לְמָקוֹמֵנוּ נִטֵּל רִשּׁוֹת מֵרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
בָּאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁנִּקְבַּל מִמֶּנּוּ, וְנֹאמַר לְפָנֶיךָ. אֲשֶׁרִי
חִלַּקְךָ שֶׁאַתָּה זוֹכָה לְאוֹרוֹת נִסְתָּרִים מִכָּל הַצְּדָדִים

מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִעוֹלָם אַחֵר.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּבַר אֶחָד רָצִיתִי לְדַעַת, אִם
 תּוּכַל לְהוֹדִיעַ לִי. נָשִׁים בָּאוּתוֹ עוֹלָם אִם זָכָאִיּוֹת
 לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, אוֹ אֵיךְ הֵן שָׁם? אָמַר לוֹ, אִי רַבִּי
 אִי רַבִּי, בְּזֶה יֵשׁ לָנוּ סוּד יִתֵּר (נִכְבֵּד) כְּדִי לֹא לְגַלוֹת
 סוּדוֹת שֶׁל שָׁם, אֲבָל זֶה יֵלֵךְ וַיִּטֵּל רְשׁוֹת, וְנֹאמַר
 לָהּ. בֵּין כֶּף פָּרַח אֶחָד וְהִתְכַּסָּה מֵהֶם וְהִלָּךְ לוֹ.
 וַיֵּלֶכְיָהּ שָׁעָה שָׁב אֲלֵיהֶם. אָמַר לָהֶם, עֲתִיד הָיִיתִי
 לְהַכְנִס, וְהָיוּ כֻלָּם בְּעֵטוֹר אֶחָד, שְׁדָּנוּ דִּין
 בֶּן אָדָם אֶחָד שֶׁעָמַד עַל פֶּתַח הַגֶּן עֵדֶן, וְאוֹתָם
 כְּרוּבִים אֶחָזוּ בוֹ, וְלֹא נָתְנוּ אוֹתוֹ לְהַכְנִס שָׁם,
 וְהָיָה בְּצַעַר בִּינְיָהֶם, וְצוּחַ צְוֻחוֹת עַל גְּבִי
 הַפֶּתַח, וְשָׁמְעוּ כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁשָּׁם, וְכַעַת הָיוּ
 מִתְכַּנְּסִים כָּל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְהַכְנִס אֶל מֶלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ לַעֲיֵן בְּדִינוֹ. וּבֹאֲתִי לְהוֹדִיעַ לָכֶם, וְזֶה
 חֲבָרִי הַצֵּטָרֵךְ לְלַכֵּת לְשָׁם, שֶׁפְּרוּז הָעֶבֶר בְּכָל
 אוֹתָם בְּנֵי הַיְשִׁיבוֹת שֶׁהָיוּ מִתְכַּנְּסִים כָּעַת לִפְנֵי
 הַמְּשִׁיחַ. לָקַח פֶּתְקָה אַחַת וְנָתַן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן.
 אָמַר, קַח אֵת זֶה וְעֵינַי בָּמָה שֶׁשָּׁם עַד שֶׁנִּבְא
 אֵלָיָהּ. וּפָרַחוּ שְׁנֵיהֶם.

וְרַבִּי שְׁמַעוֹן לָקַח הַפֶּתְקָה וְרָאָה מַה שֶּׁרָאָה
 בַּסּוּדוֹת שֶׁשָּׁם כָּל אוֹתוֹ יוֹם. בְּלִילָה רָאָה

נר, ונפלה עליו שנה, ונרדם עד הבקר. כשהאיר היום קם, ופרחה אותה פתקה ממנו, והנה שניהם באים. אמר לו, עמד רבי, אשרי חלקך. עמד. בגללך ראינו וזכינו לכמה סתרים עליונים, כמה חדרה הראו לנו כשנחנו רשות לגלות לך כל מה שאתה רוצה. ראש הישיבה העליונה יצא אלינו ואמר: שאלו בשלום בר יוחאי, מקומו של בר יוחאי הרי פנוי לו מכמה ימים, אין מי שיקרב אליו, אשריו!

רבי רבי, כשפרחנו ממך (בשכיף), נכנסנו וראינו כל בני הישיבות שהרי מתכנסים לתוך היכל אחד ששם המשיח, ודנו דין של אותו אדם שעמד על הפתח, ששמו אין לנו רשות לגלות. הצטער רבי שמעון על זה. אמר לו, אל תצטער רבי על זה, אתה תדע בלילה הזה בחלומך. אבל דין דנו עליו, שגזר משיח שיהיה אותו אדם בחוץ באותו צער ארבעים יום, ולסוף ארבעים יום יצערו אותו בדין בצער הגיהנם שעה וחצי. **וכך** זה משום שיום אחד אחד מן החברים היה מפרש דברי תורה, וכשהגיע לדבר אחד, ידע האדם הזה שיכשל בו, ואמר לחברים: שתקו, אל תאמרו דבר. ומשום ששתקו

החֲבֵרִים, נִכְשַׁל בְּאוֹתוֹ דְּכָר וְהִתְבַּיֵּשׁ. וְעַל אוֹתָהּ
בוֹשָׁה שְׁגָרָם אָדָם זֶה, דִּנּוּ אוֹתוֹ בְּדִין הַזֶּה הַקָּשָׁה,
מִשּׁוּם שֶׁלֹּא רוּצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִשְׁאִיר
עוֹזֵן הַתּוֹרָה אֶפְלוּ כִּמְלֵא נִימָה.

דִּנּוּ דִּינוּ, וַיֵּצְאוּ כָּל בְּנֵי הַיְּשִׁיבָה, וְאֲנִי שָׁאֲלֹתִי
רְשׁוֹת, שֶׁהָרִי בֶר יוֹחֵאִי שָׁאֵל שְׁאֵלָה זֹו. וְעַל
זֶה הָרָאוּ לִי מָה שֶׁלֹּא יָדַעְתִּי מִלְּפָנַי כֵּן. אִי רַבִּי,
שֶׁשָּׂה הֵיכָלוֹת הָרָאוּ לִי, בְּכֻמָּה עֲנוּגִים וְעִדּוּנִים,
בְּמָקוֹם שֶׁפָּרַכְתָּ פְּרוּשָׁה בַּגָּנָה. שֶׁהָרִי מֵאוֹתָהּ
פָּרַכְתָּ וּלְהִלָּאָה לֹא נִכְנָסִים זְכָרִים כָּלָל.

בְּהִיבָל אֶחָד יֵשׁ בְּתִיָּה בֵּת פְּרָעָה, וְכֻמָּה רַבּוֹא
וְאַלְפֵי נָשִׁים זֹוכוֹת אֹתָהּ, וּלְכָל אַחַת
וְאַחַת מֵהֶן יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁל אוֹרוֹת וְעִדּוּנִים לֹלֵא
דַּחֵק כָּלָל. שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם הַכְּרוֹזוֹת
מִכְרִיזִים: הָרִי דְמוֹת מֹשֶׁה נָבִיא הַנֶּאֱמָן בָּאָה!
וּבְתִיָּה יוֹצֵאת לְמָקוֹם פְּרָגוֹד אֶחָד שֵׁישׁ לָהּ,
וְרוֹאֶה דְמוֹת מֹשֶׁה וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו, וְאוֹמֶרֶת:
אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שֶׁגִּדַּלְתִּי אוֹר זֶה. וְזֶה עֲנוּגִים שְׁלָהּ
יוֹתֵר מִכָּלָם.

חֲזוּרָת לְנָשִׁים וּמִשְׁתַּדְּלוֹת בְּמִצְווֹת הַתּוֹרָה. כָּלֵן
בְּאוֹתָן דְּמִיּוֹת שֶׁהָיוּ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה

בְּלָבוֹשׁ אֹר, (כְּלָבוֹשׁ) בְּלָבוֹשׁ הַזְכָּרִים, פָּרֵט שְׁלֹא
מְאִירִים כֶּךְ, מִצּוֹת הַתּוֹרָה שְׁלֹא זָכוּ לְקִיּוֹן
בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִשְׁתַּדְּלוֹת בָּהֶן וּבִטְעָמֵיהֶן בְּאוֹתוֹ
עוֹלָם. וְכָל הַנָּשִׁים הִלְלוּ שְׂיוֹשְׁבוֹת יַחַד עִם בֵּת
פְּרָעָה נִקְרְאוֹת (יִשְׁעִיָּה לֵב) נָשִׁים שְׁאֲנָנוֹת, שְׁלֹא
הִצְטַעְרוּ כָּלֵל בְּצַעַר הַגִּיהֶנֶם.

בְּהִיכָל אַחֲרֵי יֵשׁ סֶרַח בֵּת אֲשֶׁר, וְכִמָּה נָשִׁים
רְבוּא וְאַלְפִים יַחַד אֵתָּה. שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
בְּיוֹם מְכַרְיָזִים לִפְנֵיהֶ: הָרִי דְמוּת יוֹסֵף הַצַּדִּיק
בָּאָה! וְהִיא שְׂמִיחָה וְיוֹצֵאת לְגַבִּי פְּרָגוֹד אֶחָד
שֵׁשׁ לָהּ, וְרוֹאֶה אֹר דְמוּת יוֹסֵף, וְשְׂמִיחָה,
וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו וְאוֹמֶרֶת: אֲשֶׁרִי הַיּוֹם שְׁעוֹרְרָתִי
בְּשׁוֹרְתָךְ לְסָבִי. אַחֲרֵי כֵךְ חוֹזֶרֶת לְשָׂאֵר הַנָּשִׁים,
וּמִשְׁתַּדְּלוֹת בְּתַשְׁבּוּחוֹת רַבּוֹן הָעוֹלָם וְלַהּוֹדוֹת
לְשִׁמּוֹ. וְכִמָּה מְקוֹמוֹת וְשְׂמִיחָה יֵשׁ לְכָל אַחַת
וְאַחַת. אַחֲרֵי כֵךְ חוֹזֶרֶת לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת
הַתּוֹרָה וּבִטְעָמֵיהֶן.

בְּהִיכָל אַחֲרֵי יֵשׁ יוֹכְבָד אִם מֹשֶׁה נָבִיא
הַנֶּאֱמָן, וְכִמָּה אַלְפִים וּרְבָבוֹת עָמָה.
בְּהִיכָל זֶה לֹא מְכַרְיָזִים כָּלֵל, אֲלֹא שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם מוֹדָה וּמִשְׁבַּחַת לְרַבּוֹן
הָעוֹלָם הִיא וְכָל הַנָּשִׁים שְׂאֵתָּה. וְשִׁירַת הַיָּם

מִזְמֵרוֹת בְּכָל יוֹם, וְהִיא לְבָדָה אוֹמֶרֶת מִכָּאן,
 (שמות טו) וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה וְגו', אֶת הַתֶּף
 בִּידָהּ וְגו'. וְכָל אוֹתָם צִדִּיקֵי גֵן עֵדֶן מִקְשִׁיבִים
 לְנַעֲיֻמוֹת קוֹלָהּ, וְכִמָּה מִלְּאָכִים קְדוּשִׁים מוֹדִים
 וּמִשְׁבָּחִים עֲמָה לִשְׁם הַקָּדוֹשׁ.

בְּהִיבָל אַחֲרֵי יֵשׁ דְּבוּרָה, גַּם כֵּן וְכָל שְׁאָר הַנָּשִׁים
 אֵתָּה מוֹדוֹת וּמִזְמֵרוֹת בְּאוֹתָהּ שִׁירָה
 שֶׁהִיא אֲמָרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, מִי
 רָאָה חֲדָוֹת הַצִּדִּיקִים וְשֶׁל נָשִׁים זַכָּאִיוֹת שֶׁעוֹשׂוֹת
 לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לִפְנֵי וּלְפָנִים שֶׁל אוֹתָם הֵיכָלוֹת יֵשׁ אַרְבָּעָה
 הֵיכָלוֹת טְמִירִים שֶׁל הָאֱמָהוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
 שֶׁלֹּא נִמְסָר לְהַגְלוֹת, וְאֵין מִי שֶׁרוֹאֶה אוֹתָן. בְּכָל
 הַיּוֹם הֵן לְבָדֶן, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְתִּי לָךְ, וְהַגְּבָרִים גַּם כֵּן.

וּבְכָל לַיְלָה נִכְלָלִים כָּל־ם כְּאַחֵד, מִשּׁוּם שֶׁשְּׁעֶת
 הַזְּוֹוג הִיא בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, בֵּין בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבֵין בְּעוֹלָם הַבָּא. זְוֹוג אוֹתוֹ עוֹלָם –
 הַתְּדַבְּקוֹת נִשְׁמָה בְּנִשְׁמָה, אֹר בְּאֹר. זְוֹוג הָעוֹלָם
 הַזֶּה – גּוֹף בְּגוֹף. וְהַכֹּל כְּמוֹ שְׂרָאוּי, מִיֵּן אַחֲרֵי
 מִינוֹ, זְוֹוג אַחֲרֵי זְוֹוג, גּוֹף אַחֲרֵי גּוֹף, זְוֹוג אוֹתוֹ
 עוֹלָם אֹר אַחֲרֵי אֹר. הֵיכָלִי אַרְבַּע הָאֱמָהוֹת

נִקְרְאִים הַיְכָלוֹת שֶׁל בָּנוֹת בְּטָחוֹת (ישעיה לב), וְלֹא זָכִינוּ בָּהֶם לְרֹאוֹת. אֲשֶׁרִי חָלַק הַצַּדִּיקִים, גְּבָרִים וּנְקִיבוֹת שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יֵשׁוּר בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְזָכָאִים לְכָל הָעֲנוּגִים שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם.

אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, אֶלְמָלָא בַר יוֹחָאִי אָתָּה, לֹא נִמְסַר לְגָלוּת. זִוּוּג אוֹתוֹ עוֹלָם נַעֲשֶׂה פָּרִי יוֹתֵר מִפָּרִי שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה. בַּזְוּוּג שְׁלָהֶם, בַּזְוּוּג אוֹתוֹ עוֹלָם, בְּעֶרְגָּה שְׁלָהֶם כְּאַחַד, כְּשֶׁהַנְּשָׁמוֹת נִדְבָקוֹת זֶה בְּזֶה, עוֹשׂוֹת פְּרוֹת, וְיוֹצְאִים אוֹרוֹת מֵהֶם וְנַעֲשִׂים גִּירוֹת. וְהֵם הַנְּשָׁמוֹת לְגִרִים הַמִּתְגַּבְּרִים, וְכָל אֵלֶּה עוֹלִים לְהִיכָל אֶחָד.

וּבְשִׁמְתֵּי גִיר גַּר אֶחָד, פּוֹרַחַת מֵאוֹתוֹ הַיְכָל נִשְׁמָה, וְנִכְנָסַת תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, וְנוֹשְׁקַת אוֹתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא פָּרִי הַצַּדִּיקִים, וְשׁוֹלַחַת אוֹתָהּ לְתוֹךְ אוֹתוֹ גַּר וְשׁוֹרָה בּוֹ, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן נִקְרָא גַר צֶדֶק. וְזֶהוּ סוֹד הַכְּתוּב, (משלי יא) פָּרִי צֶדֶק עֵץ חַיִּים. מֶה עֵץ הַחַיִּים מוֹצִיא נִשְׁמוֹת, גַּם צֶדֶק פָּרִי עוֹשֶׂה נִשְׁמוֹת.

רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה אָמַר, כְּתוּב (בראשית יא) וַתְּהִי שָׂרִי עֶקְרָה אֵין לָהּ וָלֵד. מִמָּה שָׂאֻמַּר וַתְּהִי שָׂרִי עֶקְרָה, אֵינִי יוֹדֵעַ שָׂאֵין לָהּ וָלֵד? מֶה זֶה אֵין לָהּ

וְלֹד? אֵלָא כִּף אָמַר ראש הישיבה, וְלֹד לֹא הִיתָה מוֹלִידָה, אָבֵל נִשְׁמוֹת הִיתָה מוֹלִידָה בְּהִתְדַבְּקוֹת עֲרָגָה, שְׁאוֹתָם שְׁנֵי צְדִיקִים הָיוּ מוֹלִידִים נִשְׁמוֹת לַגֵּרִים כָּל אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהָיוּ בְּחֶרֶן כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ צְדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם יב) וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחֶרֶן. נֶפֶשׁ עָשׂוּ בּוֹדָאִי.

שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ, אִי רַבִּי, מָה אָמַר לָךְ, בְּכָל ראש חודש וְשַׁבָּתוֹת וּמוֹעֲדִים וְזִמְנִים, אוֹתָם זְכָרִים עוֹלִים לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, זְכָרִים וְלֹא נִקְבוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג) יִרְאֶה כָּל זָכוֹרְךָ. וּכְשֶׁחוֹזְרִים חוֹזְרִים בְּכַמָּה דְּבָרִים חֲדָשִׁים, וּמְחַזְרִים דְּבָרִים לִפְנֵי ראש הישיבה.

יּוֹם זֶה הִתְחַזְרוּ דְּבָרִים חֲדָשִׁים לִפְנֵי ראש הישיבה עַל סוּדוֹת עֲתִיקִים – צְדִיק וְטוֹב לוֹ, צְדִיק וְרַע לוֹ. שְׁכָלָם עוֹלִים תוֹךְ מִשְׁקַל הָאֵילָן עַד שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְעוֹלָם, וּכְפִי מִשְׁקָלָת הַמִּשְׁקָל כִּף יֵשׁ לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. ראש הישיבה יֵרֵד וְגָלָה מִמָּה שֶׁשָּׁמַע לְמַעְלָה, דְּבַר אֶחָד גָּלָה וְלֹא יוֹתֵר. עֵץ שֶׁלֹּא עוֹלָה אוֹרוֹ, יָכוֹ בּוֹ וַיֵּאִיר. גּוֹף שֶׁלֹּא עוֹלָה בּוֹ אוֹר הַנִּשְׁמָה, יָכוֹ בּוֹ וַיַּעֲלֶה אוֹר הַנִּשְׁמָה, וַיֵּאֱחָזוּ זֶה בָּזֶה לְהָאִיר. (שְׁתֵּי נִסְחָאוֹת)

משום שיש גוף שאור הנשמה לא מאיר בו עד שיכפו בו, אז מאיר אור הנשמה ונאחז בגוף, והגוף נאחז בו. הגוף אז עולה אור מתוך הנשמה, מהדר מרומם ומשבח, מתפלל תפלתו ובקשתו, מברך לרבנו. הרי אז הכל מאיר, משום שיש גוף שאין הנשמה יכולה להאיר בו עד שיכפו בו, ואז מאיר ונאחז זה בזה. יש עץ שלא נאחז באור, ולא עולה בו אור עד שיכפו בו, ואז מאיר.

צד האחר רוצה לעשות כך, ומכה ברשעים, וכל מה שמכה, אז (משלי יג) ונר רשעים ידעך. מתרחק ומגדף לכל הצדדים ולא יכול להאיר כלל, ואז כתוב (קהלת ב) כי מה האדם שיבוא אחרי המלך. ורוצה להדמות לו ולא יכול. ועל זה (תהלים יא) ה' צדיק יבחק, ומכה בו, ואז מאיר ומתחזק באור. יבחק, כמו שנאמר (ישעיה כח) אבן בחן. גחן רבי שמעון ונשק לעפר. אמר, דבר דבר אחריו רדפתי מיום שהייתי, וכעת נודע לי הדבר מתוך שרש ועקר הכל.

אמר לו, אי רבי, אי רבי, כשעולים למעלה, כל אותם רוחות זכרים ונקבות באותו זמן שומעים (כמה) דברים חדשים ועתיקים, יורדים

וּנְכַנְסִים לְתוֹךְ הַיְשִׁיבָה, וּמַחֲזִירִים דְּבָרִים לְפָנָי
 רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וְהוּא מְלַמֵּד דָּבָר עַל קִיּוּמוֹ.
 כְּשֶׁעוֹלָם, מְתַפְשֵׁטִים מְלַבּוּשֵׁיהֶם וְעוֹלָם.
 כְּשִׁינְרָדִים, מְתַלַּבְּשִׁים בְּלַבּוּשֵׁיהֶם שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף.

אי רבי, אי רבי, כִּמָּה דְּבָרִים חֲדָשִׁים מִתּוֹךְ רֹאשׁ
 הַיְשִׁיבָה. אֲשָׁרִיו מִי שֶׁמֶקֶטִין עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, כִּמָּה הוּא גָדוֹל וְעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם הַהוּא. וְכֵן
 פֶּתַח רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה: מִי שֶׁהוּא קָטָן – הוּא גָדוֹל,
 וּמִי שֶׁהוּא גָדוֹל – הוּא קָטָן, שֶׁכָּתוּב (בראשית כג)
 וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעָה
 שָׁנִים. מֵאָה, שֶׁהוּא חֲשֹׁבּוֹן גָּדוֹל, כָּתוּב בּוֹ שָׁנָה,
 קָטָן הַשָּׁנִים, לְאַחַד הַקָּטִינוֹ. שִׁבְעָה, שֶׁהוּא חֲשֹׁבּוֹן
 קָטָן, הַגְּדִילוֹ וְרִבָּה אוֹתוֹ, שֶׁכָּתוּב שִׁבְעָה שָׁנִים.

בא וְרֹאה שֶׁלֹּא הַגְּדִיל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא
 לְמַקְטִין. לֹא הַקָּטִין אֵלָּא לְמִי שֶׁהִתְגַּדֵּל.
 אֲשָׁרִי מִי שֶׁמֶקֶטִין עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּמָּה הוּא
 גָּדוֹל בְּעֲלוּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

ביין כֵּן שָׁמְעוּ שִׁירַת הַיָּם בְּקוֹל נְעִים שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ
 מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאוּ, קוֹל נְעִים שֶׁל שִׁירָה כְּאוֹתָהּ
 נְעִימָה שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים. וּכְשֶׁסִּיְמוּ (שמות טו) ה' יִמְלֹךְ
 לְעֹלָם וָעֶד, רָאוּ אַרְבַּע דְּמִיּוֹת בְּרָקִיעַ, וְאַחַד מֵהֶם

גָּדוֹל וְעֲלִיּוֹן מִכָּלֶם. וְאוֹתוֹ גָּדוֹל וְעֲלִיּוֹן מֵהֶם
עוֹרֵר קוֹל וְאָמַר, (ירמיה ב) כֹּה אָמַר ה' זָכַרְתִּי לָךְ
חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבַת כָּלֹולְתֶיךָ וְגו'. שֵׁשׁ בְּרָקִיעַ
וְנִגְנְזוּ, עָמַד אַחֵר אַחֲרָיו וְאָמַר, (ישעיה מב) וְהוֹלֵכְתִּי
עוֹרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ בְּנִתִיבוֹת לֹא יָדְעוּ וְגו'. סִיִּם
וְשֵׁשׁ בְּרָקִיעַ וְנִגְנְזוּ.

פֶּתַח הָאֲחֵר וְאָמַר, (שם לה) יִשְׁשׁוּם מִדְּבַר וְצִיָּה
וְתִגַּל עֲרֻכָּה וְתִפְרַח כַּחֲבַצֶּלֶת. וְשֵׁשׁ בְּרָקִיעַ
וְנִגְנְזוּ. **פֶּתַח הָאֲחֵר וְאָמַר,** (שם מג) כֹּה אָמַר ה' בְּרֹאךְ
יַעֲקֹב וְגו'. (שם) כֹּה אָמַר ה' הִנּוֹתֵן בֵּינִי דֶרֶךְ וּבִמִּים
עֲזִים נְתִיבָה וְגו', תִּכְבְּדֵנִי חֵית הַשָּׂדֶה תַּנִּים וּבָנוֹת
יַעֲנֶה וְגו'. סִיִּם וְשֵׁשׁ בְּרָקִיעַ וְנִגְנְזוּ. אֲזִי פָּחַד גָּדוֹל
וְאִימָה נָפַל עֲלֵיהֶם.

בְּשֵׁהָאִיר הַיּוֹם, קוֹל הַתְּעוֹרֵר כְּמִקְדָּם וְאָמַר:
עִם תִּקִּיף כְּאַרְיֵה, גְּבוּרִים כְּנִמְרִים,
תִּנּוּ כְבוֹד לְרַבּוֹנֵכֶם, שְׁכָתוֹב (שם כה) עַל כֵּן יִכְבְּדוּךָ
עִם עָז וְגו'. שְׁמְעוּ קוֹל, חֲזִילוֹת וּמִרְכָּבוֹת שְׁהִיוּ
אוֹמְרִים, (דברי הימים-א כט) לָךְ ה' הִגְדָּלָה וְהִגְבוּרָה
וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד וְגו', עַד (נחמיה ט) וּמְרוֹמִם
עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה. תִּמְהוּ וְהִלְכוּ. בֵּין כֶּךָ הָאִיר
הַיּוֹם, הִתְחַזְּרוּ רֹאשׁ, וּרְאוּ כָּל הַמְדָּבָר מְכֻסָּה
בְּעֲנֵנֵי כְבוֹד מְאִירִים, נוֹצְצִים בְּגוֹנִים רַבִּים.

אָמְרוּ זֶה לָזֶה, וְדַאי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצֵה
 לְהַשְׁתַּבַּח בְּתַשְׁבַּחַת שֶׁל דּוֹר הַמְדָּבָר,
 שְׁלֹא הִיָּה בְּעוֹלָם דּוֹר עֲלִיוֹן כְּדוֹר זֶה, וְלֹא יִהְיֶה
 עַד שְׂיִבֹּא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וְדַאי כָּל מֶה שֶׁהִרְאָה לָנוּ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא הִיָּה אֲלֵא בְּשִׁבִיל
 לְהוֹדִיעֵנוּ חֲבִיבוֹת רַבּוֹנָם עֲלֵיהֶם, לְהוֹדִיעַ שְׂיִישׁ
 לָהֶם חֵלֶק טוֹב, וְהֵם בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא. וְלַעֲתִיד לָבֹא
 כְּשִׁיקִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמֵּתִים, עֲתִידִים
 אֵלָיו לַעֲמֹד לְתַחֲיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה

כו) יַחֲיוּ מֵתֵיךְ, וְאַלֶּה הֵם דּוֹר הַמְדָּבָר.

אָמַר לוֹ, הֵאֵם דָּבָר חָדָשׁ יִדְעַתָּ שְׂאֲנִי מַעֲרָטִל
 מִמֶּנּוּ? אָמַר לוֹ, אָמַר. אָמַר, קוֹל הַחוּזָר
 רְצִיתִי לִדְעוֹת. בֶּן אָדָם נוֹתֵן קוֹל בְּשָׂדֶה אוֹ בְּמִקְוֶה
 אַחֵר, וְחוּזָר קוֹל אַחֵר וְלֹא יָדוּעַ. אָמַר לוֹ, אִי
 חֲסִיד קְדוּשׁ, עַל דָּבָר זֶה כְּמָה קוֹלוֹת הִתְעוֹרְרוּ,
 וְכְמָה דְּקְדוּקִים הָיוּ לְפָנֵי רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה. וְכְשִׁירָד
 רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, אָמַר, כֵּן פִּרְשׁוּהָ דָּבָר בִּישִׁיבַת
 הָרָקִיעַ, וְסוּד נִכְבָּד הוּא.

בֹּא וּרְאֵה, שְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת הֵם שְׁלֹא נֶאֱבָדִים
 לְעוֹלָמִים, פָּרֵט לְקוֹל הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה,
 שְׂאֵלָה עוֹלִים לְמַעַלָּה וּבּוֹקְעִים רְקִיעִים. אֲבָל
 קוֹלוֹת אַחֵרִים הֵם שְׁלֹא עוֹלִים וְלֹא אוֹבְדִים.

וְהֵם הַשְּׁלֹשָׁה: קוֹל הַחַיָּה בְּשָׁעָה שְׁהִיא עַל
הַמַּשְׁבֵּר, אוֹתוֹ קוֹל מְשׁוּטֵט וְהוֹלֵךְ בְּאֹוִיר
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם. קוֹל הַבֶּן אָדָם
בְּשָׁעָה שְׁיֻצְאָת נִשְׁמָתוֹ מִגּוּפוֹ, אוֹתוֹ קוֹל מְשׁוּטֵט
וְהוֹלֵךְ בְּאֹוִיר מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם. קוֹל
הַנָּחַשׁ בְּשָׁעָה שְׁפּוֹשֵׁט עוֹרוֹ, אוֹתוֹ קוֹל מְשׁוּטֵט
בְּאֹוִיר וְהוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם.

אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, כִּמָּה דָּבָר זֶה גָּדוֹל וְנִכְבָּד. אֵלֶּה
הַקּוֹלוֹת מֶה נַעֲשֶׂה מֵהֶם, וְלֹאִיזָה מְקוֹם
נִכְנָסִים וְשׁוֹרִים? אֵלֶּה הֵם קוֹלוֹת צַעַר, וְהוֹלְכִים
וּמְשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם בְּאֹוִיר, וְהוֹלְכִים מִסּוּף הָעוֹלָם
וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ נִקְיָקִים וּמַחֲלוֹת
עֶפֶר וְנִסְתָּרִים שָׁם. וְכִשְׁנוֹתֵן אָדָם קוֹל, הֵם
מִתְעוֹרְרִים לְאוֹתוֹ קוֹל. קוֹל נָחַשׁ לֹא מִתְעוֹרֵר
לְקוֹל אָדָם. אִיךָ יִתְעוֹרֵר? בְּמִכָּה. כִּשְׁמִכָּה אָדָם
מִכָּה, מִתְעוֹרֵר קוֹל הַנָּחַשׁ שֶׁנִּסְתָּר אֵלָיו אוֹתוֹ
קוֹל, וְלֹא קוֹל אַחֵר. קוֹל מִתְעוֹרֵר אַחֵר קוֹל, מִין
אַחֵר מִיֵּנוּ.

וַעֲלֵ כֶּךָ בְּיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה קוֹל שׁוֹפָר מְעוֹרֵר קוֹל
שׁוֹפָר אַחֵר, מִין אַחֵר מִיֵּנוּ הוֹלֵךְ. דֶּרֶךְ הַנָּחַשׁ
הוּא לָרַע, לְהִרְגַּ וּלְהַכּוֹת. בְּאוֹתוֹ קוֹל מִמֶּשׁ לֹא
מִתְעוֹרֵר קוֹל נָחַשׁ זֶה אֶלָּא אַחֵר מִיֵּנוּ. וְזֶהוּ

כְּשֶׁאָדָם מִכָּה בְּמַקֵּל בְּאַרְץ וְקוֹרָא לוֹ לְמִינוֹ, אָז
מִתְעוֹרֵר אוֹתוֹ קוֹל הַנִּחָשׁ לְהִשִּׁיב לְמִינוֹ. וְסוּד זֶה
הוּא נִסְתָּר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי דְּבָר זֶה הוּא דְּבָר נִסְתָּר,
וְתַמְהָנוּ אֵיךְ שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ לֹא יָדַע דְּבָר זֶה.
אָמַר לוֹ, שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ יָדוּעַ יָדַע, וְלֹא כָּל כָּךְ.
אָבֵל מֶה שְׁלֹא יָדַע, אוֹתוֹ קוֹל מֶה תוֹעֵלֶת יֵשׁ בּוֹ,
וְאֵיךְ יוֹשֵׁב?

וְרַאשׁ הַיְשִׁיבָה כָּךְ אָמַר, דְּקָדוּק זֶה לֹא יָדַע
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ קוֹל כָּלִיל
רוּחַ וְנֶפֶשׁ, וְהֶבֶל עֲצָמוֹת מַעֲצָבוֹן בָּשָׂר, וּמִשׁוּט
בְּאוֹר, וְכָל אֶחָד נִפְרָד זֶה מִזֶּה. וְכִשְׁמַגִּיעַ לְאוֹתוֹ
מָקוֹם שֶׁנִּכְנָס בּוֹ, יוֹשֵׁב כָּמֶת. וְכָל אוֹתָם מְכַשְׁפִּים
וְקוֹסְמִים יוֹדְעִים מְקוֹמוֹת אֵלּוּ בְּכַשְׁפֵּיהֶם,
וְגוֹחֲנִים לְאַרְץ, וְשׁוֹמְעִים קוֹל זֶה שֶׁמִּתְחַבְּרִים
אוֹתָם רוּחַ וְנֶפֶשׁ וְהֶבֶל עֲצָמוֹת, וּמוֹדִיעִים דְּבָר,
וְזֶהוּ (ישעיה כט) אוֹב מֵאַרְץ. וְעַל זֶה רָדַף שְׁלֹמֹה
לְדַעַת מֶה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתוֹ קוֹל, וְלֹא יָדַע. אֲשֶׁרִי
חִלַּקְךָ, רַבִּי, שֶׁהִבְרַר לְךָ דְּבָר אָמֵת.

כְּשֶׁבֵּן אָדָם מְעוֹרֵר קוֹל, מִיָּד (מִתְחַבְּרִים) מִתְעוֹרֵר
אוֹתוֹ קוֹל, וְאֵין לוֹ רִשְׁנוֹת לְהֶאָרִיךְ יוֹתֵר,

אֵלָא כְּעִין אוֹתוֹ קוֹל שְׁעוֹרֵר הָאָדָם, וְלֹא יוֹתֵר.
וְאִם הָאָרִיךְ הָאִישׁ קוֹלוֹ, הוּא לֹא מְאָרִיךְ כָּל כָּךְ
אֹתוֹ, אֵלָא לְסוֹף הַקּוֹל, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִכּוֹל
לְהָאָרִיךְ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכְּשִׁיּוּצָא בְּהִתְחַלָּה,
מִתְאַרְךְ מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם. וְכַעַתָּה
שְׁנַכְנֵס לְשֵׁם, לֹא יִכּוֹל לְהָאָרִיךְ קוֹל, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ
מָקוֹם לְהִתְפַּשֵּׁט שֵׁם כְּבִתְחַלָּה.

שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, אֵלְמָלָא לֹא זָכִיתִי
לְשַׁמַּע אֵלָא דְּבַר זֶה – דִּי לִי לְהִיּוֹת שְׁמַח
שְׁזָכִיתִי לְשַׁמַּע דְּבַר אֱמֶת שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. אָמַר
לוֹ, אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, אֵלְמָלָא יִדְעַתְּ חֲדוֹת דְּבָרֵי
אוֹתוֹ עוֹלָם לְפָנַי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, תְּשַׁמַּח יוֹתֵר.

סדר הלימוד ליום ב אייר [יום 209 בשנה]

אָמַר לוֹ, מָה חֲדוֹשׁ הִיָּה כָּעַת כְּשֶׁבָּאתָ אֵלַי?
אָמַר, רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה פָּתַח וְאָמַר, (בראשית
מו) וַיּוֹסֶף יִשְׁתַּי יָדוֹ עַל עֵינָיו. חֲדוּהָ הִיא. מִדּוּעַ
סְתִימַת הָעֵינַיִם לָמַת? מִשּׁוּם שֶׁהָעֵינַיִם הֵן גְּנוּנִים
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמֵרָאָה וּדְמוּת הָעוֹלָם בְּהֵן.
הוּא נִסְתָּם מִמֶּנּוּ עוֹלָם הַזֶּה וּמֵרָאָה הָעוֹלָם
הַזֶּה, נִסְתָּמוּ עֵינָיו. כָּל מֵרָאָה הָעוֹלָם הַזֶּה
נִחְשָׁךְ מִמֶּנּוּ, וְנִחְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ מֵרָאָה עֵינָיו, אֵין לוֹ

מֵרָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה מִשָּׁם וְהִלָּאָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, נִאֵה תְקוּן הַקְדָּמוֹנִים, וְחֻכְמָתָם יִתְרָה מִמְּלָאכִים קְדוֹשִׁים.

אָמַר לוֹ, לָמָּה יוֹסֵף יֵשִׁית יָדוֹ מִכָּל בְּנָיו? וְאִם תֹּאמַר עַל בְּשׁוּרָה שָׁלוֹ, צָרִיךְ לוֹמַר וַיּוֹסֶף חֵי תִרְאָה. אָמַר לוֹ יֵשִׁית יָדוֹ, מִשּׁוּם שְׂאֵה־בְתוֹ הִיָּה, וּמִשּׁוּם כִּךְ זֶה נִסְתָּם מִמֶּנּוּ אוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה לָקַח אוֹתוֹ. מִי שְׁסוּתָם עֵינָיו, אֲהוּבוֹ מֵרָאָה כִּךְ: מֵרָאָה שֶׁלֹּךְ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה אָבֵד, הִרְיָנִי מֵרָאָה שֶׁלֹּךְ בַּמְקוֹמָךְ. מִכָּאן וְהִלָּאָה יִתְקַנּוּ לָךְ מֵרָאָה אַחֵר שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַה הַנָּאָה זֹאת לָמַת, וּמַה תּוֹעֵלַת יֵשׁ לוֹ בָּזֶה? מִי שִׁירְצָה לְשֹׂאֵל יוֹם מַה שֶׁהֶצְטַרֵּךְ לִפְקֹחַ עֵינָיו, בְּשִׁבְלִי לְהִרְאוֹת שְׁעָדִין הוּא מְזַדְמֵן לְהָשִׁיב לְמֵרָאָה הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמִקְדָּם.

אָמַר לוֹ, אֵי חֲסִיד קְדוֹשׁ, וַדַּאי אִם לֹא נִסְתָּם מִמֶּנּוּ כָּל מֵרָאָה הָעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא נֶאֱבַד מִמֶּנּוּ הַכֹּל, לֹא יִהְיֶה לוֹ מֵרָאָה וְחֵלֶק שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא. עוֹלָם זֶה הוּא בְּהַפּוּךְ מֵאוֹתוֹ עוֹלָם שְׁאֵנוּ בוֹ, שֶׁבְּזִמָּן תַּחֲתִית הַמֵּתִים אֶפְלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה לֹא

יְהִיָּה מִמַּעֲשֵׂה הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל נֶאֱבָד
 בַּהֲתַחֲלָה (הַטֵּל יִכְטֵל אוֹתוֹ וַיִּשִּׁים אוֹתוֹ) בְּאוֹתוֹ הַטֵּל (בַּהֲתַחֲלָה),
 וַיַּעֲבֹר מִמֶּנּוּ כָּל זֶהָמָה, וְאַחֵר כֵּךְ יַעֲשֶׂה כְּחֻמֵּץ זֶה,
 וּמִמֶּנּוּ יַעֲשֶׂה הַגּוֹף בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, כֵּךְ כָּאן.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּדְאִי יִדְעָתִי שְׂאֲתָם
 מְלַבָּשִׁים שָׁם בְּלָבוֹשׁ נִכְבָּד שֶׁל גּוֹף
 זֶךְ קָדוֹשׁ. הָאֵם הִיא כָּמוֹ זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 אָדָם שֶׁנִּרְאָה בְּאוֹתוֹ גּוֹף כָּמוֹ שְׂאֲתָם עוֹמְדִים
 בְּאוֹתוֹ עוֹלָם?

אָמַר לוֹ, דְּבַר זֶה שָׁאֲלוֹ לִפְנֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שְׁנֵי
 עֲלָמִים שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בֵּינֵינוּ אַחֵר שֶׁסָּבְלוּ
 צַעַר עַל חֲטָא שֶׁלֹּא נָתַן לְגִלוֹת, וְשָׁאֲלוֹ זֶה לִפְנֵי
 רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וְהוּא אָמַר שֶׁזֶה הִיא כֵּךְ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכָתוֹב (אֶסְתֵּר ה') וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
 וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוּת, הִתְלַבְּשָׁה בְּאוֹתָהּ דְּמוּת
 שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא. מְלָכוּת – זוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהָרִי
 מְלָכוּת הַשָּׁמַיִם נוֹשֶׁבֶת רוּחַ מֵאוֹתָהּ רוּחַ הָאֱוִיר
 שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם, וְכֵן הִתְלַבְּשָׁה אֶסְתֵּר.

וְכִשְׁנִכְנְסָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ וְרָאָה אוֹתוֹ
 לָבוֹשׁ שֶׁל אֹר, דְּמוּתָהּ נִדְמָתָה
 לְמֵלֶךְ אֱלֹהִים, וּפְרָחָה מִמֶּנּוּ נִשְׁמָתוֹ לְפִי שְׁעָה.

מְרַדְכִי גַם כֶּךָ, שְׁכָתוֹב (שם ה) וּמְרַדְכִי יֵצֵא מִלְפָּנֵי
הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת. לְבוּשׁ מַלְכוּת וְדַאי, דְּמוּת
שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (שם ט) כִּי נָפַל פֶּחַד
מְרַדְכִי עָלֵיהֶם. פֶּחַד מְרַדְכִי, וְלֹא פֶּחַד אַחֲשֹׁרוּשׁ.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה מְתוּקִים דְּבָרִים אֵלּוּ.
אֲשֶׁרִי חִלְקִי. וְהִרִי יִדְעָתִי שְׁצַדִּיקִים (כזה) בְּאוֹתוֹ
עוֹלָם מִתְּלַבָּשִׁים בְּלְבוּשׁ שְׁנִקְרָא לְבוּשׁ מַלְכוּת,
וְכֶךָ הוּא וְדַאי.

אָמַר לוֹ, אֲוִיר גֵּן עֵדֶן, נְשִׁיבָת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הֵם,
וְבוֹ מִתְּלַבָּשִׁים הַצַּדִּיקִים כִּמּוֹ שֶׁהִיוּ
בַּעוֹלָם הַזֶּה. וְאַחֵר כֶּךָ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עַל
רֹאשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִתְעַטֵּר וְנֹעֲשִׂית לוֹ
עֲטָרָה. וְכֶךָ הִיא לְמְרַדְכִי, שְׁכָתוֹב (שם ח) בְּלְבוּשׁ
מַלְכוּת, דְּמוּת אוֹתוֹ הָעוֹלָם. אַחֵר כֶּךָ וְעֲטָרַת
זֶהָב גְּדוּלָּה – זֹו עֲטָרַת שְׁשׁוּרָה עַל רֹאשִׁי
הַצַּדִּיקִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. כְּשֶׁקָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה,
כִּמּוֹ זֶה הִיא לָהֶם עַד שְׁחָטָאוּ, שְׁכָתוֹב בָּהֶם (שמות
לג) וַיִּתְּנָצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִים מִהֵר חוֹרֵב.
הַתַּפְּשָׁטוּ מֵאוֹתוֹ לְבוּשׁ.

וְכֵן כָּתוּב בִּיהוֹשֻׁעַ כֹּהֵן גָּדוֹל, (זכריה ג) הִסִּירוּ
הַבְּגָדִים הַצֵּאִים מֵעָלָיו. וְכָתוּב וַיִּלְבִּישֵׁהוּ
בְּגָדִים, אֵלּוּ לְבוּשֵׁי הָעוֹלָם הַהוּא. מִכָּאן דְּבָרִים

ראשונים. ומכאן, שכל זמן שגוף העולם הזה קיים בקבר בקיומו, לא מתלבש רוח בלבוש אותו עולם, שכתוב ויסירו הבגדים הצאים מעליו – בהתחלה, ואחר כך – וילבישהו בגדים. ומלאך ה' עמד. מה זה עמד? אלא זוהי עטרה שנקראת מלאך ה', שעומדת על ראשי הצדיקים. וזהו עמד, עומד על הראש למעלה לאחר שמתלבשים בלבוש כבוד זה.

שני גופים כאחד לא יכולים לעמד. כל זמן שזה קיים, הרוח לא מקבלת אחר. העבר זה, הרי אחר מזמן מיד ודאי. זה יוצא וזה נכנס. כמו שיצור טוב ויצר בעולם הזה לא רוצה הקדוש ברוך הוא ששניהם יעמדו כאחד.

אמר לו, תהינו על מה שכתוב, והשטן עמד על ימינו לשטנו. וכי יהושע בן יהוץדק כך, שאר בני העולם על אחת כמה וכמה. אמר לו, חסיד קדוש, כמה טמירים נסתרים הדברים הללו. (אמר לו) אף על גב שהחברים יודעים בדברי אותו עולם, לא יכולים לדעת בסודות הללו.

אמר לו, כיון שבן אדם באותו עולם, מה תועלת יש לאותו שטן להשטינו? ולא די

לו שהוציא נשמתו ממנו והרג אותו?! אָמַר לו, אי חסיד קדוש, אֲשֶׁרִי חֲלָקָה. בֹּא וּרְאֵה, תִּאֲוֹת הַשָּׁטָן לֹא הִיָּתָה, אֲלָא כְּדִי שְׁלֹא יִתְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ צִדִּיק בְּלְבוּשׁ זֶה קָדוֹשׁ, שְׂכִינָן שְׂרוּאָה אוֹתוֹ שָׁטָן שְׁלִבוֹשׁוֹ נִדְחָה וְלֹא נִחָשֵׁב, עַל כֵּן מִסָּטָה אוֹתוֹ. מָה הַטָּעַם? מִשּׁוֹם שָׂאֵם יִתְלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ לְבוּשׁ נִכְבָּד, מִיָּד לְבוּשׁ הַזֶּהמָה וּמַעֲשֵׂה אוֹתוֹ שָׁטָן יִתְבַּטֵּל וַיַּעֲבֹר מִהָעוֹלָם, וְלֹא נוֹחַ לוֹ לִשְׁטָן.

וְעוֹד, שְׁבָכַל זְמַן שְׁלֹא הִתְלַבֵּשׁ, פּוֹקֶדֶת הָרוּחַ לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁהַזֶּהמָה שְׁלוֹ, וְנוֹחַ לוֹ לִשְׁטָן. וְכִינֹן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ לְבוּשׁ נִכְבָּד, הָרִי הִתְבַּטְּלוּ גּוֹנֵי יֵצֶר הָרַע וְהַגּוֹף שְׁלוֹ, וְאִין לוֹ זְכָרוֹן עִמּוֹ לְעוֹלָמִים.

וְאֵם תֹּאמַר שְׂאֲנוּ פּוֹקְדִים בְּתֵי הַקְּבָרוֹת בְּרֹאשׁ כָּל לַיְלָה – לֹא עַל הַגּוֹף, אֲלָא עַל הַנֶּפֶשׁ (שֶׁהוֹלֶכֶת מִצְרֶטֶלַת). שְׁהָרִי כָּל זְמַן שֶׁהַבֶּשֶׂר קַיָּם, הָרוּחַ פּוֹקֶדֶת עַל הַנֶּפֶשׁ, וְהַנֶּפֶשׁ פּוֹקֶדֶת עַל הַגּוֹף. אֲבָל עֲכָשׁוּ פְּקוּדוֹנָנוּ הוּא לְנֶפֶשׁ, שֶׁהִיא שׁוֹכֶכֶת, וְנִשְׁאָרֶת שׁוֹכֶכֶת תּוֹךְ הָעֲצָמוֹת. וּמִשּׁוֹם זֶה בְּרֹאשׁ כָּל לַיְלָה פְּקוּדוֹן הָרוּחַ לְנֶפֶשׁ, וְלֹא עַל הַבֶּשֶׂר.

אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, בֹּא אֲגִלָּה לָךְ דְּבַר נִסְתָּר. בְּנִין גּוֹף הָאָדָם כֵּן הוּא: הָרוּחַ מֵעַם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ,

הַנְּשָׁמָה מִתּוֹךְ עֵץ הַחַיִּים. כִּיּוֹן שְׁרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נִתְּנָה
כַּח, מִיד מִרְכְּבוֹתָיו נוֹתְנִים כָּחִם. כָּחִם הוּא
עֲצָמוֹת וְאִיבָרִים. כָּלֶם מַצְדֵּם, וְתִקּוּנָם זֶה עַל זֶה.
הַסְטֵרָא אַחֲרָא נוֹתֶנֶת בְּשׁוֹר, וּמַצְדָּה בָּא הַבְּשׁוֹר,
וְלֹא דָבָר אַחֵר. מִרְכְּבוֹתֶיהָ נוֹתְנִים כָּל אוֹתָם
גִּידִים וְעוֹרָקִים לְהַמְשִׁיךְ דָּם לַבְּשׁוֹר. אַחֲרֵי שְׁאֵלָה
נוֹתְנִים חֵילִם, הַשָּׁמַיִם נוֹתְנִים חֵילִם, וּמִי הֵם?
עוֹר שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל הַכֹּל כְּמוֹהֶם.

אַחֲרָא כִּךְ מִתְחַבְּרִים שָׁמַיִם וָאָרֶץ כְּאַחֵד, וְנוֹתְנִים
אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת אֱלֹהִים: אֵשׁ וּמִים וָאֵוִיר
וְעָפָר, לְהִגָּן עַל אֱלֹהִים וּלְכַסּוֹת עַל הַכֹּל. אַחֲרָא כִּךְ
כָּל אֶחָד נוֹטֵל חֵלְקוֹ שֶׁנֶּתֶן, וְהַתְּבַטֵּל. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
וּמִרְכְּבוֹתֶיהָ, חֵלְקֵם קָיָם. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, רוּחוֹ קָיָם
וְהַנְּשָׁמָה עוֹלָה. מִרְכְּבוֹת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ עֲצָמוֹתֶיהֶם
קָיָמִים, וְעַל זֶה חֲשִׁיבוֹת הַגּוֹף אֱלֹהִים הָעֲצָמוֹת,
וּמִשּׁוּם זֶה כָּתוּב (ישעיה נח) וְעֲצָמֶיךָ יַחְלִיץ, וּבְשׁוֹר
לֹא כָתוּב בּוֹ כִּךְ.

וּכָל זֶמֶן שֶׁהַבְּשׁוֹר שֶׁל צֵד הָאֲחֵר עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ,
אוֹתוֹ שֹׁטֵן עוֹמֵד לְהַשְׁטִין. אֲבָד הַבְּשׁוֹר, אֵין
לוֹ רִשּׁוּת לְהַשְׁטִין, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ עַל מֶה שִׁסְמַךְ.
וְעַל זֶה כָּתוּב, (איוב לג) יָכַל בְּשָׁרוֹ מִרוֹאֵי וְשָׁפוּ
עֲצָמָתוֹ לֹא רָאוּ. מֵאוֹתוֹ מֵרָאָה שֹׁטֵן שֶׁעוֹמֵד

לְהִשְׁטִין שְׁלֹא יָכוֹל, כִּיּוֹן שְׂיִכַּל בְּשָׂרוֹ. וְשָׁפוּ
עֲצָמָתוֹ לֹא רָאוּ, לֹא רְאוּיִים לְקָרֵב אֵלָיו, שְׂאִין
לוֹ חֵלֶק בָּהֶם, כִּיּוֹן שָׁזָז כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּקוֹמוֹ,
לֹא תוֹבֵעַ עֲלֵיהֶם וְלֹא עוֹמֵד לְהִשְׁטִין בְּגִלְלוֹ.

לְאַחֵר שְׁמַתְעַכֵּל הַבֶּשֶׂר הָרִי לֹא יִתְבַּע דִּין וְלֹא
עוֹמֵד לְהִשְׁטִין, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ עַל מֶה
שְׂיִסְמֹךְ, וְלֹא מִזְכִּיר לְאָדָם בְּשׁוֹם דְּבָר שֶׁל
הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּעֵת יִדְעָתִי דְּבָרִים עַל
תְּקוּנָתָם, וְדָאִי נֶאֱדָה הוּא לוֹ לְקַטְרֵג.

אָמַר לוֹ רַבִּי (שְׁמַעוֹן), חֲגַר כְּלִי זִינָךְ וְהִתְקַן
עֲצָמָךְ. אִם תִּרְצֶה לְדַעַת דְּבָרִים
שֶׁהִתְחַלְתָּ, אוֹ אִם תִּשְׁאַל בְּדְבָרִים הָאֵלֶּה, אָמַר
לִי. אָמַר לוֹ, וְדָאִי, הָרִי יִדְעָתִי שְׂאִשְׁתִּי מִתָּה,
שְׁלֹא יִדְעָתִי מִמֶּנָּה כְּלוּם. וְהַחֲבָרִים יוֹדְעִים.
נָשִׁים מֶה הִטְעָם דַּעְתָּן קֵלָה?

אָמַר לוֹ, הִדְעַת בָּאָה בְּשֵׁשׁ דְּרָגוֹת, וְכָל אַחַת
לוֹקַחַת חֵלְקָהּ, מֶה שְׁנִשְׁאָר, הוּא קַל. אֲבָל
נִכְבְּדָה זֹו, אִם לֹא שְׂאִשְׁת׃ כְּסִילוֹת מִשְׁתַּתְּפֶת בָּהּ,
בְּדְבָר זֶה אַל תִּשְׁאַל, שֶׁהָרִי יִדְעָתִי שְׁלֹא עַל
אִשְׁתִּי שְׂאִלְתָּ, אֲלֵא עַל מֶה שִׁכְתוּב, (ישעיה יט) הִנֵּה
ה' רִכֵּב עַל עֵב קַל. וְאוֹתוֹ עֵב קַל נִקְרָא דַּעַת,

מֵאוֹתָהּ כָּלָה יִרְאֵת ה', וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאִמְצָע כְּמוֹ
שִׁדְעַת עֲלִינָהּ, אֲבָל (ועל זה) נִקְרְאֶתתָּ קַל. וְהִירִי
יִדְעֵתִי שְׁאֵלְתָּךְ מֵהִי.

אב"ל הִתַּר וַחֲגֹר כְּלֵי זִינָךְ וּקְשֹׁר קִשְׁרֶךְ, שְׁהִירִי
זְמַן הוּא לְגִלוֹת כְּמוֹ שֶׁהִתְחַלֶּתָּ אֶת
הַמַּעֲשֶׂה. שְׁעַל פְּנֵי רֹחַב הַבֵּית אוֹלָם הָעֲזָרָה
לְפָנִים. בַּעֲזָרָה זֹו יֵשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּתָחִים לְפִי
חֲשֹׁבֹן שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל. בִּפְתָח אֶחָד כָּתוּב רְאוּבֵן,
בִּפְתָח אֲחֵר כָּתוּב שְׁמֵעוֹן, וְכֵן כָּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל
רְשׁוּמִים עַל אוֹתָם פְּתָחִים בְּזִמָּן שִׁיעֲלוּ לְהִרְאוֹת
לְפָנֵי רַבּוֹן הָעוֹלָם. מִי שִׁכְנָס בִּפְתָח שְׁרָשׁוֹם בּוֹ
רְאוּבֵן – אִם מִשְׁבֵּט רְאוּבֵן הוּא, הִפְתָּחִים
מִקְבָּלִים אוֹתוֹ. וְאִם לֹא, פּוֹלְטִים אוֹתוֹ הַחוּצָה.
וְכֵן בְּכֻלָּם, שְׁלֹא יִקְבְּלוּ הַפְּתָחִים אֶלָּא לְמִי שֶׁהוּא
מֵאוֹתוֹ שְׁבֵט שְׁרָשׁוֹם בָּהֶם, וּבָזָה יִתְחַקְּקוּ וַיִּוָּדְעוּ
כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

ש"ש מֵאוֹת וְשֵׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה עֲמוּדֵי אוֹר לוֹהֵט
יֵשׁ בְּכָל צֵד מֵאוֹתָם אַרְבָּעָה צִדָּדִים. כָּל
הָעֲמוּדִים הֵלְלוּ נִקְרְאִים עֲמוּדִים חַיִּים, מְשׁוֹם
שֶׁלֹא עוֹמֵד אוֹרָם שׁוֹכֵךְ בְּמָקוֹם אֶחָד. וְכֻלָּם, אֵלּוֹ
עוֹלָם וְאֵלּוֹ יוֹרָדִים, נוֹתְנִים מָקוֹם זֶה לָזֶה. אֵלּוֹ

שְׁעוּלִים מְכִים זֶה בְּזֶה וּמִנְגְּנִים נִגּוֹן, וְאַלֶּה
שְׂיֹרְדִים גַּם כָּךְ.

אַלֶּה שְׁעוּלִים שְׁמִנְגְּנִים נִגּוֹן, אֵיזֶה נִגּוֹן מִנְגְּנִים?
שִׁיר יְתוֹם. (תהלים צח) מְזֻמּוֹר שִׁירוֹ לֵה' שִׁיר
חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה וְגו'. שִׁיר חֲדָשׁ, וְכִי יֵשׁ
שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר, שְׁעַד כְּעֵת מְלָאכִים
קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ, מְשׁוּם שֶׁהוּא חֲדָשׁ. מָה
הַטַּעַם הוּא חֲדָשׁ? בְּגִלְל אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁמִּחֲדָשׁ
עָלוּמָיו, מְשִׁבְחוֹ וְאוֹמֵר לוֹ. וְכֵן אָמַר רֹאשׁ
הַיְשִׁיבָה, זֶה נִקְרָא חֲדָשׁ וְהוּא חֲדָשׁ, מְשׁוּם
שֶׁדָּבֵק בְּשֵׁמֶשׁ וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ. לְהוֹצִיא סֵטְרָא
אַחֲרָא שְׂאִין בָּהּ חֲדוּשׁ, שְׁכָתוּב בָּהּ (קהלת א) וְאִין
כָּל חֲדָשׁ. זֶקֶן הוּא וּבִלְהָ, וְלֹא הִתְחַדָּשׁ. (וְלֹא עוֹשֶׂה
תּוֹלְדוֹת. וְאַלְמֵלָא עָשָׂה תּוֹלְדוֹת, הֵיךְ מְטַשְׁטֵשׁ הָעוֹלָם).

עוֹד פֶּתַח רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. שָׂרָה הִתְחַדָּשָׁה בְּעֶדְוִן,
דִּרְגָתָהּ גְּרָמָה, שְׁכָתוּב (בראשית יח) אַחֲרֵי בְלָתִי
הִיְתָה לִי עֶדְנָה. מָה זֶה עֶדְנָה? מְשִׁיכָת עֶדֶן
הָעֵלְיוֹן. וּמְשׁוּם שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלֶיהָ מֵצַד נִקְבָּה, כְּתוּב
עֶדְנָה בָּהּ "א, וּמְשׁוּם זֶה כְּתוּב הִיְתָה, וְלֹא הָיָה.

וְאֲדָנִי זֶקֶן. וְכִי אָף עַל גֵּב שֶׁהוּא זֶקֶן לֹא רָאוּי
לְהוֹלִיד? אֵלָּא לֹא דָבָר קָטָן אִמְרָה עָלָיו,

שְׁבַגְלָל (לְהַקְטִין עֲצָמָה שְׁנֵדְבָקָה) **אוֹתוֹ** (מֶלֶךְ) **זֶקֶן**
 (שְׁנֵדְבָקָה) (וּכְסִיל), **לֹא מִתְחַדֵּשׁ וְלֹא עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת,**
שְׁאֵל־מֵלֵא הָיָה עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת, הָיָה מְטַשְׁטֵשׁ אֶת
הָעוֹלָם. (אֵלֵא אֲמָרָה עַל אֲבָרָהָם, בְּגִלְל שֶׁהוּא זֶקֶן לֹא יִתְחַדֵּשׁ וְלֹא יַעֲשֶׂה
 תוֹלְדוֹת) **וְעַל זֶה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַחֲזִיר דְּבָרִים,**
לָמָּה זֶה צִחְקָה שָׂרָה וְגו'. וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב
(שם כד) וְאֲבָרָהָם זֶקֶן בָּא בַּיָּמִים? אֵלֵא בָּא בַּיָּמִים,
בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים שְׁמֻחַדְשִׁים עֲלוּמִים כְּנֶשֶׁר.
וְעַל זֶה נִגּוֹן זֶה נִגּוֹן שֶׁל אוֹתוֹ חֲדָשׁ הוּא. הוֹשִׁיעָה
לוֹ, לְמִי? לְאוֹתוֹ חֲדָשׁ, הוֹשִׁיעָה יְמִין הַמֶּלֶךְ
הָעֲלִיוֹן וְזִרְעוֹ.

אוֹתָם שְׂיֹרְדִים גַּם כֵּן מְנַגְנִים, וְאוֹמְרִים שִׁירָה
 תוֹמָה אַחֲרָת. וּמַהִי? (תהלים ק) מְזֻמּוֹר
 לְתוֹדָה, שֶׁהוּא יְתוֹם, גַּם כֵּן.

אוֹרָם אֶחָד נִרְאָה. וּכְשֶׁמִּתְגַּלְגַּל, נִרְאִים חֲמִשָּׁה
 גּוֹנִים שֶׁל אוֹרוֹת בְּכָל עֲמוּד וְעֲמוּד.
 הָעֲמוּדִים הִלְלוּ כָּל־סֵדֶר חֲלוּלִים מִבְּפָנִים, וּכְשֶׁעוֹלִים
 וְיֹרְדִים, יוֹצְאִים מֵהֶם שְׁלֵהֲבוֹת אֵשׁ, כְּצוּרוֹת
 כְּפִתּוֹר וּפְרָח. מֵעַל כָּל עֲמוּד וְעֲמוּד יֵשׁ שְׁלֵשָׁה
 תְּפוּחִים שְׁמֵכִים בָּהֶם שְׁלֵשָׁה גּוֹנִים, אָדָם יֶרֶק
 וְלֶבֶן. בְּכָל גּוֹן וְגוֹן לוֹהֲטוֹת אוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת

מַשְׁלֶהֶבֶת יִרְקָה שֶׁל אֵשׁ, וְלֹא שׁוֹכְכִים לְעוֹלָמִים,
וְאֵין מִי שִׁיקוּם עֲלֵיהֶם.

אַרְבָּעָה גִּלְגָּלִים תּוֹחֲמִים מַעֲשֶׂה צִיּוֹר בְּכָל
עֲמוּד וְעֲמוּד. בְּאוֹתָם גִּלְגָּלִים יֵשׁ
פְּלִאוֹת גְּדוּלוֹת. כְּשֶׁמְסֻתּוֹכִים, מוֹצִיָּאִים מֵהֶם
זָגִים שֶׁל זָהָב וְאַבְנִים יְקָרוֹת. וּמִיד מִתְכַּנְּסִים
בְּתוֹכָם וְלֹא נּוֹפְלִים לָאָרֶץ. כְּשִׁיוֹצְאִים אוֹתָם זָגֵי
זָהָב וְאוֹתָם אַבְנִים יְקָרוֹת תּוֹךְ סְבִיב הַגִּלְגָּלִים,
נִשְׁמַע קוֹל שְׁאוּמְרִים: (ישעיה נד) זֹאת נַחֲלַת עַבְדִּי
ה' וְצִדְקָתָם מֵאֵתִי נָאֻם ה'.

שְׁנֵי אֲרִיּוֹת בְּכָל גִּלְגָּל וְגִלְגָּל, אֲרִיָּה אֶחָד מֵצֵד
אֶחָד, וְאֲרִיָּה אֶחָד מֵצֵד אֶחָד, וְכֹלָם מֵאֵשׁ
יִרְקָה, וּבִגְלָגוּל שֶׁמְסֻתּוֹכִים הַגִּלְגָּלִים מִתְחַבְּקִים
אֵלֶּה בָּאֵלֶּה, וְהוֹלְכִים כֹּלָם בִּגְלָגוּל, מִתְדַּבְּקִים זֶה
בְּזֶה. כְּשֶׁעוֹלִים הָעֲמוּדִים, נוֹהֲמִים הָאֲרִיּוֹת אֵלֶּה
בָּאֵלֶּה, וְהַתְּפוּחִים פּוֹרְחִים בְּאֹוִיר וְעוֹלִים לְמַעַלָּה
וּמִכִּים אֵלֶּה בָּאֵלֶּה בְּאֹוִיר. וְשִׁבִּים לְמְקוֹמוֹתֵיהֶם,
וּמִשֶּׁם נּוֹפְלִים. וְהָאֲרִיּוֹת פּוֹשְׁטִים יְדֵיהֶם לְקַבֵּלָם,
וְעוֹלִים אֵלֶּה מֵעֶצְמָם. אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, מִי רָאָה
חֲכָמַת הָאֱמֻנוֹת שֶׁצִּיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעֲמוּדִים הֵלְלוּ?

בַּחֲצוֹת הַיּוֹם יוֹצְאִים שְׁנֵי נְשָׁרִים בְּכָל גִּלְגָּל וּגִלְגָּל, וְלֹא יָדוּעַ מְקוֹם שְׁמֵשׁ יוֹצְאִים, וְשׁוֹרִים עַל רֹאשׁ הָאֲרִיזוֹת הַלָּלוּ, וְאִזְ שׁוֹכְכִים הָעַמּוּדִים וְהַגִּלְגָּלִים, וְעוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם. וְהַתְּפוּחִים נוֹפְלִים עַל פִּיהֶם שֶׁל הַנְּשָׁרִים, וּמִקְבֵּלֹת אוֹתָם. וּמִיד פּוֹרְחִים מִפֶּה לִפֶּה, וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בֵּינֵיהֶם, וְשָׁבִים לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶם, וְלֹא יָדוּעַ מִי הִיא. לְאַחַר שְׁעָה וַחֲצֵי מְרִימִים הַנְּשָׁרִים קוֹל, וּמִנְגִּנִּים נִגּוֹן מְתוֹק, וְנִסְתָּרִים, וְלֹא יָדוּעַ בְּאֵיזָה מְקוֹם.

סָבִיב אוֹתָם הָעַמּוּדִים יֵשׁ שְׁבָכִים מַעֲשֵׂה צִיּוֹר. אֵשׁ אֲדָמָה וְאוֹר לִבָּן וְחוּטֵי זָהָב סָבִיב סָבִיב סוֹבְבִים לְכָל צֶדֶד, וּמַעֲיִן מַיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יד) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִיַּם חַיִּים מִירוּשָׁלַם חֲצִיִּם אֶל הַיָּם הַקֶּדְמוֹנִי וְחֲצִיִּם אֶל הַיָּם הָאַחֲרוֹן.

כָּאֵן פֶּרֶשׁ רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה פָּסוּק זֶה לְפָנִים, וְקוּלוּ נִשְׁמַע הַחוּצָה. מִשְׁהִיָּה מִפֶּרֶשׁ פָּסוּק זֶה, (א' קדוש, א' קדוש) קוֹל תִּינוּק הַתְּעוּרָר מִבְּחוּץ, אוֹתוֹ תִּינוּק שְׁהִיָּה מִפֶּרֶשׁ תִּלְמוּדוֹ, וְלָמַד לְפָנֵי עַמּוּד אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם, בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה שֶׁגִּדְּלָתָהּ. וְאַחֲזוּ בּוֹ לְדִין, וְקוּלוּ הַתְּעוּרָר מִבְּחוּץ בְּפָסוּק זֶה,

וְאָמַר, מִים שֶׁהֵם מְלֻמָּטָה, אֵיךְ יַעֲלוּ לְמַעְלָה
 מִמֶּנּוּ, לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ בְּכַמָּה מַעְלֹת?
 וּמָה צָרִיךְ לְאוֹתָם מִים לְמַעְלָה? וּמָה מָקוֹם שָׁכַל
 (תַּפּוּחִי) הַמְּבוּעִים וְהַנְּחָלִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, וְאֵין
 הַפֶּסֶק לְמְבוּעִים וְהַנְּחָלִים, הַשָּׁקָה מִמָּקוֹם יָבֵשׁ?
 מִי רָאָה חֲפִירַת הַבְּאֵר נוֹתֵן מִים לְמְבוּעַ שְׁנוּבֵעַ?
 וְכִי יְרוּשָׁלַיִם תִּתֵּן מִים אֶל הַיָּם הַקָּדְמוֹנִי, מָקוֹם
 שָׁכַל מִימֵי הָעוֹלָם יוֹצְאִים מִשָּׁם וְנוֹבְעִים
 מִשָּׁם? אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, לְקוֹל זֶה שָׁכָחוּ וְשִׁמְעוּ כָּל
 קוֹלוֹת בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שֶׁל שָׁם, וּמִשּׁוֹם זֶה לֹא יָכֻלוּ
 בַּעֲלֵי הַדִּין לִקְרֹב אֵלָיו.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לוֹ, אֵל תְּבַכֶּה מִנּוּרָה
 הַקָּדוֹשָׁה, אֲשֶׁרִי חֵלְקָהּ שָׁאֲפָלוּ תִינוּקוֹת
 מִמֶּךָ אוֹמְרִים סוּדוֹת נִסְתָּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה. בֹּא
 וְאָמַר לָךְ מָה שֶׁעָשׂוּ בְּנֵי הַיְשִׁיבָה עַל קוֹל אוֹתוֹ
 תִינוּק. כְּשֶׁנִּכְנַס קוֹל אוֹתוֹ תִינוּק כְּחֵץ פְּנִימָה
 וְכָלֵם הַקְּשִׁיבוּ לוֹ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הַזֹּדֶעֶזַע רֹאשׁ
 הַיְשִׁיבָה וְכָל אֵלּוּ שֶׁהָיוּ לְפָנָיו, וְאָמַר, מִי אֵלּוּ
 שֶׁלֹּא הִשְׁאִירוּ אֶת אוֹתוֹ בֶּן אֱלֹהִים חַיִּים לְהַכְנִס?
 קָמוּ וְאַחֲזוּ בוֹ שְׁלֹשָׁה עֲמוּדִים שְׁעוּמָדִים לְפָנָיו
 רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וְנִכְנַס, וְכָל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה נִכְנְסוּ
 אֵלָיו. אָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, פֶּסֶק פְּסוּקָה בֶּן קָדוֹשׁ!

אמר, עד כעת פחדתי, שהריני משיבה אחרת, וכך אמרו לי כשבעלי הדין אחזו בו. אמר לו, אל תפחד בן קדוש, כאן תהיה בינינו שבועה ימים, ותתרחץ בכל יום מטל הקדוש, ואחר כך יעלו אותך לתוך אותה ישיבה כשאר התינוקות מכאן.

פתח אותו תינוק ואמר, והיה ביום ההוא, ההוא – לא ידוע מיהו. אלא בכל מקום ביום ההוא, יום אחרון הוא. למה נקרא יום ההוא? אלא זהו יום שאחזו סוף בראש. ראשית נקרא הוא, כמו שנאמר (במדבר יח) ועבד הלוי הוא. עבודת הלוי לדרגה שנקראת הוא, טמיר וגנוז. ונקרא ההוא (ה' הוא), להראות סוף כל המעלות, שהיא ראשית, והכל אחד. ומשום שהוא סוף, התוסף בו ה' (הלוי הוא טמיר וגנוז. ונקרא יום ההוא, להראות סוף

של כל הדרגות, שאחזו תחלה, והכל אחד).

עתידה ירושלים להוציא מים ולנבוע מבוע. כאן יש לומר, סוף לכל הדרגות אינה ירושלים, אלא ודאי ירושלים ויום ההוא, הכל אחד. מה בין זה לזה? אלא ירושלים, כל הדרגות הקדושות שלה, כשסובכים נקראים ירושלים, וכך נראים. ויש דרגות שסובכות,

וְנִקְרְאוֹת עֲזָרוֹת. אֵלֶּה פְּנִימִיּוֹת וְאֵלֶּה בַּחוּץ. וַיֵּשׁ
 דְּרָגוֹת שְׁנֵקְרָאוֹת כְּשִׁסּוּבָבוֹת לְשָׁכוֹת. (כְּשִׁמְסוּבָבוֹת
 אֵלֶּה הַפְּנִימִיּוֹת וְאֵלֶּה לְבַחוּץ, נִקְרְאוּ יְרוּשָׁלַיִם. וַיֵּשׁ דְּרָגוֹת שְׁסוּבָבוֹת, וְנִקְרְאוֹת
 עֲזָרוֹת. וַיֵּשׁ דְּרָגוֹת שְׁנֵקְרָאוֹת לְשָׁכוֹת) וַיֵּשׁ דְּרָגוֹת שְׁנֵקְרָאוֹת
 כְּשִׁסּוּבָבוֹת הֵיכָל וּדְבִיר. לְפָנִים מִכָּל אֵלֶּה הַדְּרָגוֹת
 יֵשׁ נִקְדָּה אַחַת, (תהלים מה) כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה.
 נִקְדָּה זֹאת נִקְרְאוֹת יוֹם הַהוּא, וְסִימָנָהּ – (דברים ג)
 הַהוּא יִקְרָא אֶרֶץ.

וּבְשִׁיעָמֹד יוֹם זֶה מֵתוֹךְ שְׁבָכֵי הָעֲזָרָה, תִּקּוּם
 נְבִיעֵת מִיָּם, וְאוֹתָהּ נְבִיעָה תִּהְיֶה
 מֵהֵימָּה הַקְּדָמוֹנִי, כָּמוֹ אִמָּא שְׁבָנָה בֵּין זְרוּעוֹתֶיהָ,
 וּמֵרֶב חֵלֶב שְׁיוֹנָה, מִתְּמָלָא פִּיּוּ וְנִתְגַּדֵּל בּוֹ, מֵרִיק
 חֵלֶב לְפִי אָמוֹ. כֵּךְ חֲצִיִּים אֵל הֵימָּה הַקְּדָמוֹנִי.

לְקַחוּ רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה וּנְשָׁקוּ. אָמַר, חֲתִיף (חֲתִי עוֹלָם
 שְׁדָּכָר זֶה כֵּךְ), כֵּךְ פִּרְשׁוּהוּ בִּישִׁיבַת הָרִקִּיעַ,
 וְכֵךְ זֶה וּדְאִי. יָם הָאֲחֵרוֹן – מַעְלֹת אֲחֵרוֹנוֹת
 שְׁלָה. אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, כָּמָה חֲדוּהָ עַל חֲדוּהָ
 נִתְסַפָּה בְּאוֹתוֹ תִּינוּק תוֹךְ בְּנֵי הַיְּשִׁיבָה. עֲשָׂרִים
 וְשֶׁבַע טַעְמֵי הַתּוֹרָה, אָמַר אוֹתוֹ תִּינוּק. וְשֶׁבַעִים
 כְּתָרִים עָטְרוּ לְאָבִיו בְּאוֹתוֹ יוֹם. אֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ מִי
 שְׁזוּכָה לְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא זָכָה
 אָבִיו לְלַמֵּד. אָמַר, אָבִיו הִשְׁאִיר.

וְסוּד נִסְתָּר הָיָה בְּתִינוּק זֶה עַל מֶה שֶׁהִסְתַּלַּק
 מִהָעוֹלָם וְעַל שְׂרָצוֹ לָדוֹן דִּינוֹ (בְּגָלוֹי) וְנָצַל
 מִמֶּנּוּ. זֶה הָיָה בְּגָלוֹי, שֶׁהָיָה מְבִישׁ לְרַבּוֹ לִפְנֵי
 הַכֹּל בְּשָׂאֵלוֹת וְקִשְׁיוֹת שָׁלוּ, וְלֹא חָשַׁשׁ לָלֶכֶת
 לְאַחֵר לְהִתְקִין תִּלְמוּדוֹ, וְהַחֲלִישׁ דַּעַת רַבּוֹ, וְלִכְן
 רָצוּ לָדוֹן אוֹתוֹ בְּדִין קָשֶׁה. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ, אַף עַל גַּב
 שֶׁנָּצַל מִבְּעַלֵּי הַדִּין, לֹא נָצַל כָּאֵן. שְׁבַעַה יָמִים הָיוּ
 שֶׁלֹּא הִשְׁתַּלֵּם דְּיוֹקְנוֹ (דִּינוֹ). וּכְשֶׁהָיָה מִתְרַחֵץ,
 בְּכָאֵב יִתֵּר לִפְנֵי הַכֹּל כָּל אוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים עַד
 שֶׁהִשְׁתַּלֵּם דְּיוֹקְנוֹ. וְעַל שֶׁהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם לֹא
 תִּרְצֶה לְדַעַת. אֵי רַבִּי, אֵי רַבִּי, אֲשֶׁרִי חִלַּקְהָ!

בֹּא וּרְאֵה, תַּחַת הָעָגוּל שֶׁל אוֹתָם שְׂבָכִים שְׁשָׁם,
 בְּאוֹתָם מִים שֶׁל אוֹתוֹ מִבּוּעַ הַמַּעֲיָן, נִרְשָׁם
 מִבּוּעַ אֶחָד, וּמִתְפַּשֵּׁט וְיוֹצֵא הַחוּצָה, וְנִכְנָס לְתוֹךְ
 הַיָּם הַגָּדוֹל, (שְׁשָׁם) וְרוֹשָׁם בּוֹ דֶּרֶךְ בִּלְבַב הַיָּם,
 וּמִמֶּנּוּ שׁוֹתָה לְוִיתֵן וְרוּהַ וְשִׁמַּח, וּמִתְרַבֶּה בְּרַבּוּי.
 וּכְשִׁיוֹצֵא מִבּוּעַ אַחֵר, אוֹתוֹ מִבּוּעַ מִתְפַּשֵּׁט
 וְהוֹלֵךְ בִּסְתֵר תַּחַת הַתְּהוֹם לְתוֹךְ הַיָּם הָאֲחֵרוֹן.
 וְכָל אוֹתָם מִים זִידוּנִים וּמִים תְּקִיפִים מִנְמִיךְ
 אוֹתָם וּמְכוּפֵף אוֹתָם שֶׁלֹּא יֵצְאוּ לְחַבֵּל בְּבִנְיַי
 הָעוֹלָם. וְסִימָן – (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בֵּינֵם דֶּרֶךְ וּבִמִּים
 עֲזִים נְתִיבָה.

ובאמצע אותה עזרה יש שני כרובים, מעשה
אמנות של המלך הקדוש, ולא
יכולים לעמד בהם עליונים ותחתונים. ותחתיהם
עתידים כל ישראל לעמד, שלא יצאו מתחת
כנפיהם החוצה, ופאים יהיו כל הנכנס תחת
כנפיהם. שלשה עשר אלף מגדלים של שמש
שמאיר מניצוץ של מרגלית בצעצוע (בניצוץ)
כראוי. ראש הישיבה בגלל זה זכה לאותו כבוד.
מי יכול לומר מאותם דברים שמתחדשים בכל
יום מלפני ראש הישיבה. אי רבי, בכל זמן
שרוחות זכרים עולות למעלה, נשים באותו זמן
יוצאות כלן, ומתכנסות לתוך ההיכל ששם בתיה,
ושמחות שם בכמה דברים עתיקים. ומשם
יוצאות, ונכנסות כלן, והיא עמהן, לתוך היכל
סרח, ושמחות בכמה דברים חדשים ועתיקים,
ומשם יוצאות והיא עמהן, ונכנסות לתוך היכל
יוכבד. וכן בכל אותם היכלות.

כעת, רבי, אמר לך סוד אחד. בא וראה, בכל
שמטה ושמטה הפרוז יוצא: התכנסו
גברים ונשים וכל אותם בני האמונה ועלו. אז
כלם מתפשטים, זכרים ונשים, ועולים. וכל
אותם תינוקות מחלב נכנסים לתוך ישיבת (התכנסו)

בְּנֵי הָאֱמוּנָה גְבָרִים וְנָשִׁים, וְכָל אוֹתָם יוֹנְקֵי חֵלֶב, וְעָלוּ. אֵז כֻּלָּם מִתְפַּשְׁטִים, גְּבָרִים וְנָשִׁים, וְעוֹלִים. וְכֻלָּם נִכְנָסִים לְתוֹךְ יְשִׁיבָתָהּ (הָרְקִיעַ, וְשִׁמְחִים בְּחֶדְוָה וְעֵלּוּי שְׁלָהֶם, וְשֵׁם שְׁמִחָה עַל שְׁמִחָה. וְאוֹתוֹ נֶעַר שְׁמִפְתָּחוֹת רַבּוֹנוֹ בְּיָדוֹ עוֹמֵד, וְאוֹמֵר לָהֶם כֹּמָה דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְעֲתִיקִים, וְכֻלָּם רוֹאִים שְׁמִחָה שְׁאִין שְׁמִחָה כְּאוֹתָהּ שְׁמִחָה.

אַחֲרֵי כֵּךְ נִכְנָסִים כֻּלָּם לְתוֹךְ כֹּמָה פְּרוּכּוֹת, וְכֹמָה הֵיכְלוֹת גְּנוּזִים שָׁם, שֶׁהֵם מְאִירִים בְּנֶעֱם ה' בְּתוֹךְ הֵיכַל אֶהְבֵּת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנֶעֱם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ. אַחֲרֵי כֵּךְ פּוֹרְחִים הִתְיַנּוּקוֹת לְמַעְלָה, וְהֵם פּוֹרְחִים לְמַטָּה, וְחוֹזְרִים לְמִקְוֵמוֹתֵיהֶם וּמִתְלַבָּשִׁים כְּבַתְחָלָה. אֲשֶׁרִי הָעֵם שְׁלֹכַל טוֹב אוֹתוֹ עוֹלָם מְצַפִּים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֹּמָה מְתוּקִים הַדְּבָרִים שֶׁשְׁמַעְנוּ. אֲשֶׁרִי חֶלְקִי שְׁזָכִיתִי לְכָל לְשַׁמֵּעַ אֶת כָּל זֶה. אֲשֶׁרִי הַיּוֹם שִׁיַּצְאֲתִי לְכָאן. אָמְרוּ לוֹ, רַבִּי, שְׁלֹשָׁה יָמִים יֵשׁ לָנוּ רְשׁוֹת לְבֹא אֵלֶיךָ, וְאַחֲרֵי כֵּךְ יוֹם אֶחָד (גלף, וְאֵין לָנוּ רְשׁוֹת לְבֹא. בְּאוֹתוֹ יוֹם נִסְפָּתָה) שְׁמִחָה שְׁלֵמָה.

הוּא מוֹשֵׁף מְשִׁיכוֹת מְצִדּוֹ, וְנִסְתָּר וּמִתְכַּסֶּה תַּחַת מְקוֹם שְׁנִקְרָא תָּא הָרָצִים עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה.

מֵאַחַר חֲצוֹת הַלַּיְלָה יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת עֲמוּד יִצְחָק,
וּמִכָּה בַּתִּרְנָגוּל הִזָּה שֶׁנִּקְרָא גִבֹּר, כְּמוֹ גִּבֹּר אַחֵר
עָלִיוֹן מִמֶּנּוּ. כִּיּוֹן שֶׁמִּכָּה בּוֹ גִּבֹּר זֶה, קוֹרֵא וְנוֹתֵן
שֵׁשׁ קוֹלוֹת, וְכֻלָּם בְּהִשְׁכָּל.

בְּשֵׁעָה שֶׁהוּא קוֹרֵא, כָּל תִּרְנָגוּלֵי הָעוֹלָם הִזָּה
קוֹרְאִים, וְיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ שְׁלֵהֶבֶת אַחֶרֶת
וּמְגִיעָה תַּחַת כְּנַפֶּיהֶם, וְקוֹרְאִים. מַה הוּא קוֹרֵא?
בְּשֵׁעָה רִאשׁוֹנָה קוֹרֵא וְאוֹמֵר: (תהלים כט) קוֹל ה'
בְּכַח קוֹל ה' בְּהָדָר. וּבְשֵׁעָה שְׁנִיָּה קוֹרֵא וְאוֹמֵר:
(מיכה ו') קוֹל ה' לָעִיר יִקְרָא, (תהלים כט) קוֹל ה' שֶׁבֶר
אֲרָזִים. בְּשֵׁעָה שְׁלִישִׁית קוֹרֵא וְאוֹמֵר: קוֹל ה'
חִצֵּב לַהֲבוֹת אֵשׁ. בְּשֵׁעָה רְבִיעִית קוֹרֵא וְאוֹמֵר:
קוֹל ה' יַחֲלִיל מִדְּבַר וְגו'. בְּשֵׁעָה חֲמִישִׁית קוֹרֵא
וְאוֹמֵר: קוֹל ה' עַל הַמַּיִם וְגו'. בְּשֵׁעָה שְׁשִׁית
קוֹרֵא וְאוֹמֵר: קוֹל ה' יַחֲלִיל אֵילוֹת וְגו'. וְאַחֵר כָּךְ
קוֹרֵא וְאוֹמֵר: (ישעיה מ) קוֹל אֹמֵר קָרָא וְאֹמֵר מָה
אֶקְרָא וְגו'. וְזֶהוּ הַתִּרְנָגוּל שֶׁקוֹרֵא וְלֹא שׁוֹכֵךְ,
וְאַחֵר כָּךְ קוֹרֵא כְּמוֹ מְקַדֵּם.

וּמַה קוֹרֵא? כָּל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
בַּעַל הַתִּיק (שֶׁל הַחֲכָמָה) וְקִסְתָּ הַסּוּפֵר בְּמִתְנִיּוֹ,
וְכֹל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָעוֹלָם כּוֹתֵב בְּכָל יוֹם. וּבִלְיָלָה

לְאַחַר שְׁקוּרָא כָּל הַקְּרִיאוֹת הִלְלוּ, קוּרָא כָּל מָה
שֶׁכָּתַב בַּיּוֹם.

וְאֵלֶּמְלָא רַגְלֵיו אֶצְבָּעוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵם שְׁתֵּי דָּרָגוֹת
– אֶחָד אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד בְּאַמְצָע שֶׁהוּא
גָּדוֹל, וְאוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד מֵאַחֲוֹר שֶׁהוּא קָטָן,
שֶׁמַּעֲכָבִים אוֹתוֹ – יִשְׂרָף הָעוֹלָם בְּשִׁלְהִבוֹתָיו.
וּמָה עוֹשִׂים? כִּיּוֹן שֶׁעוֹלָה הַבֶּקֶר וְחוּט אוֹר יוֹצֵא
מִצַּד דָּרוֹם, אֲזִי מִתְחַבְּרִים כָּלָם וְנַעֲשִׂים שְׁתֵּי
רַגְלִים שְׁנֵי טְלָפֵי עֵגֶל, לְקִיָּם הַכָּתוּב (יחזקאל א) וְכָף
רַגְלֵיהֶם כְּכָף רֶגֶל עֵגֶל. וְהֵרִי יַדְעֵת סוּד זֶה. שְׁאַלְת
עֲנֵף הַגֶּרֶן.

לְתוֹךְ עֲזָרָה זֹו יֵשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה
הַיִּכְלוֹת, כְּחֻשְׁבוֹן יָמוֹת הַשָּׁנָה. וּבְכָל פֶּתַח
וּפֶתַח כָּתוּב: יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילָךְ שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ
(תהלים קכב). לֹא יָדוּעַ מֵהוּ בְּהִיכְלוֹת הָאֵלֶּה, אֲלֹא
כָּלָם נִרְאִים מַעֲשֵׂה צִיּוֹר. שְׁבַעַה סְדָרֵי מְרַגְלִיּוֹת
נִרְאִים אֵלּוּ בְּאֵלּוּ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד.

אִי חֲסִיד קָדוֹשׁ, כְּמָה מְשַׁבַּח רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה הַיִּכְל
אֶחָד שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ צִד מְזֻרַח הָעֲזָרָה הַזֹּו,
מִשּׁוּם שֶׁאַרְבָּעָה הֵם בְּאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם. אֲבָל
הַיִּכְל שֶׁל צִד מְזֻרַח מְרַבֵּה אוֹרוֹתָיו יוֹתֵר מִכָּלָם.

יום אחד בַּיָּם הַגָּדוֹל יֵצֵא לוֹיִתָּן, וְכָל הַיָּם הַזֶּה יִדְעֶזַע,
וְכָל הַדָּגִים הָלְכוּ לִכְאֵן וּלְכָאן. כְּשֶׁהִגִּיעַ
הַלוֹיִתָּן לַפֶּתַח פֶּתַח הַתְּהוֹם, מִתְחִיל לִשְׂמַח, וְשָׂכַךְ
שֵׁם הַתְּהוֹם, אֲלֵא אוֹתוֹ כְּמֵרָאָה הַמַּעֲיָן, וּמִתְכַּסִּים
הָאוֹרוֹת, וְלֹא נִרְאוּ כָּל אוֹתָם אוֹרוֹת, פֶּרֶט לְאוֹר
הַהִיכָל שֶׁבְּצֵד הַמְּזֻרַח הַזֶּה.

אוֹתָהּ מְרַגְלִית שְׁמוּצִיא הַלוֹיִתָּן מִתּוֹךְ אוֹתוֹ
תְּהוֹם שֶׁנִּקְרָא סְגִדוֹ"ן, מִמָּה נֶעֱשְׂתָה?
אֲלֵא יוֹם זֶה שְׁמוּצִיא הַלוֹיִתָּן שֶׁהִדְעֶזַע הַיָּם, יוֹם
שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הוּא ט' בָּאָב. וְאוֹתָהּ
מְרַגְלִית, שֶׁכְּשֶׁזָּכַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵי
וְזֹרֵק שְׁתֵּי דְמָעוֹת לְתוֹךְ הַיָּם הַגָּדוֹל, אַחַת נוֹפֶלֶת
לְתוֹךְ תְּהוֹם זֶה שֶׁנִּקְרָא סְגִדוֹ"ן, וְאַחַת נוֹפֶלֶת
לְתוֹךְ תְּהוֹם אֲחֵר שֶׁנִּקְרָא גִילְבָּ"א.

מִשּׁוּם שֶׁחֲמָשָׁה תְּהוֹמוֹת אַחֲרֵים הֵם בַּיָּם
הַגָּדוֹל, אֲבָל לֹא חֲשׁוּבִים כְּאֵלוֹ
הָאַחֲרִים. וְכֵיוָן שֶׁנוֹפְלוֹת אֵלּוֹ הַדְּמָעוֹת, צָפוֹת
תּוֹךְ תְּהוֹם אֶחָד. וְאַחַד נִטְבָּע תּוֹךְ תְּהוֹם
שֶׁנִּקְרָא גִילְבָּ"א.

שֶׁלְמִיָּהּ תּוֹךְ שְׁמַרֵי הַיָּין, שְׁמַרֵים רָעִים, יוֹצֵא
עֲרֵעוֹר אֶחָד מִקְטָרֵג, מִזִּיק קִדְמוֹן,

וְהוּא בְּרוּחַ דְּמוּת אָדָם כְּשֶׁמֶתְקָרַב לְקַדְשׁ. כִּיּוֹן
שְׁנַעֲבַר מִשָּׁם וְרוּצָה לְרֹדֶת לְמַטָּה לְהִתְלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשׁ לְהִזִּיק אֶת הָעוֹלָם, יוֹרֵד הוּא וּמִרְכָּבוֹתָיו,
וּלְבוּשׁ קִדְמוֹן שְׁלֹבֵשׁ תְּבִנִית שׁוֹר, דְּמוּת שׁוֹר.
וְרֹאשׁוֹן לְנִזְיָקִין מֵאוֹתָם אֲרַבְעָה הוּא שׁוֹר, וְאוֹתָם
אֲרַבְעָה אֲבוֹת לְהִזִּיק הָעוֹלָם. וְכֻלָּם שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת
נִזְיָקִין פָּרַט לְשׁוֹר כָּלָם שָׁלוּ.

וַעֲלֵ זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתִבְנִית
שׁוֹר אֲכִיל עֵשֶׂב. מֵהוּ אֲכִיל עֵשֶׂב? הֲרֵי דִרְשָׁנוּ
בו, אֲבָל עָקַר הַדָּבָר מִתְמַצִּית הַלֶּחֶם, וְלֹא
מִשְׁבַּעַת מִיַּיִן דָּגָן, אֵין לוֹ בָּהֶם חֶלֶק, וְלֹא רָאוּי לוֹ
לְהִיּוֹת שָׁם.

בְּמִקְוֵי מוֹתֵיהֶם, וְאַלֶּה יוֹשְׁבִים בְּמִקְוֵי מוֹתֵיהֶם.
עַד שֶׁלֹא יוֹצְאִים אֱלֹהִים
מִזְמָנִים אֱלֹהִים. אִין וְהִתְנוּצָצוֹת שְׁלָהֶם אֵין
הָעֵינִים יְכוּלוֹת לְסַבֵּל. הוֹלָכִים מִסְבִּיב, אֵין הֵם
שׁוֹכְכִים לְעוֹלָמִים.

כְּשֶׁמֶתְכַפֵּל בֶּן אָדָם בְּהִיכָל זֶה, מִיָּד
בְּהִסְתַּכְלוֹת רֹאשׁוֹנָה נִרְאָה קָטָן
וְלֹא קָטָן, מִסְתַּכֵּל יוֹתֵר – נִרְאָה גָּדוֹל. עוֹד
מִסְתַּכֵּל – נִרְאָה יוֹתֵר גָּדוֹל. כָּל מֵה שֶׁמִּסְתַּכֵּל, כָּךְ

נִרְאָה בְּהִתְפַּשְּׁטוֹת גְּדוֹל וְעֲלִיּוֹן, עַד שֶׁנִּדְמָה
בְּהִסְתַּכְּלוֹת כְּמֵלָא נִימָה שְׂאִין לָהּ שְׁעוֹר.

מַעֲשִׂים גְּדוֹלִים לַפָּנִים שֶׁלֹּא יְדוּעָה אֲמָנוּתָם,
מִשֵּׁם מְאִירָה עֲזָרָה וְכָל מָה שֵׁישׁ בָּהּ,
פָּרַט לְכְּרוּבִים שְׁאוּרָם עוֹלָה עַד רוּם הָרָקִיעַ
בְּגוֹנִים רַבִּים, וְאוֹרוֹת נוֹצְצִים. אֵלֶּךְ וַחֲמֵשׁ מְאוֹת
וַחֲמֵשֶׁה וְשִׁבְעִים גְּפָנִים עוֹשִׂים פִּירוֹת בַּעֲזָרָה זו.

יוֹתֵר – (קהלת ד) חִבֵּק אֶת יָדָיו, בְּמִרְירוֹת וְאַנְיָנוֹת
שָׁלוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ – אֲכֹל אֶת בִּשְׁרוֹ, בַּעַל
כָּרְחוֹ, שְׂאִין לוֹ רִשּׁוֹת לְשֹׁלֵט עַל דְּבַר אַחֵר. מָה
עוֹזֵר לוֹ בְּכָל מָה שֶׁמִּסְטָה וְעוֹשֶׂה וְעֵמֶל שֶׁלֹּא אַחֵר
כֶּךָ אֵין לוֹ רִשּׁוֹת אֲלֵא עַל שָׁלוֹ, אַחֵר כֶּךָ מִרְקִיד
וְשִׁמַּח כְּכִסִּיל בְּלִי דַעַת כָּלֵל, וְהוֹלֵךְ לֵילָא תוֹעֵלַת
וְאוֹכֵל הַבֶּשֶׂר. וּבִשְׂאֵר אֵין לוֹ רִשּׁוֹת. מִרְירוֹת
שְׁלֵמַעְלָה וְשְׁלֵמַטָּה, כְּשִׁישְׂרָאֵל בְּצָרָה וְאוֹכְלִים
אוֹתָם שׁוֹנְאֵיהֶם, וְלֹא נוֹתְנִים כַּח בְּמַעֲשֵׂיהֶם
הַטּוֹבִים לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ.

וְאַפְּלֹוּ מִבִּשְׁרוֹ שֶׁהוּא מִצַּד זֶה, מִרַע לַפָּנִי הַמְּלֹךְ
הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא רַחוּם וְחֲנוּן. אָבֵל עַל
שָׁלוֹ, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וּנְשָׁמָה קְדוֹשָׁה, אֵין עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים יְכוֹלִים לְשֹׁלֵט עָלָיו כָּלֵל. וְעַל כֶּךָ כָּל

הַעֲלִילוֹת וְכָל מָה שֶׁמִּסְטָה אוֹתוֹ רָע, שְׁחוּשָׁב
לְשֵׁלֵט עַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאַחֵר כֶּךָ לֹא יָכוֹל, וַיָּשׁוּב
וְאוֹכַל אֶת בְּשָׂרוֹ, מָה תוֹעֵלֶת הָיָה לוֹ? וְעוֹד, שֶׁהֵם
מִכִּסִּים כָּלֵם כְּמוֹ מְעַרְפֵּל חֲזָק, וְאֵין שׁוֹכְכִים
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

בא וְאָמַר לָךְ דְּבַר. אִם תֹּאמַר שְׁמַחָה הִיא
לְמִלְאָךְ הַמּוֹת כְּשֶׁהוֹרֵג בְּנֵי אָדָם – לֹא.
אֲבָל מִשּׁוֹם שְׂרׁוּאָה שְׂרָצוֹן רַבּוֹנוֹ בְּכֶךָ, מֵרָאָה
עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחָה לַעֲשׂוֹת רָצוֹן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁכָּתוּב (תהלים קמח) רוּחַ סֶעֱרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ. אָמַר
לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַהֲרִי הוּא מֵרָקֵד וְהוֹלֵךְ בַּחֲדוּהָ
לְפָנֵי נָשִׁים. אָמַר לוֹ, אֵי חֲסִיד קָדוֹשׁ, וְדַאי כֶּךָ
זֶה, לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁנוּחַ לוֹ בְּרָצוֹן הַמֶּלֶךְ.
אֲבָל הַנַּחַת שְׁלוֹ בְּהִסְפָּד הַנָּשִׁים. הוּא רוֹקֵד,
וְאֲזַנְיוֹ לִהְסָפֵד.

אמר לוֹ, אִם כֶּךָ, מִדּוּעַ הוֹלֵךְ וּמִסְטָה עַל הָאָדָם
לְמַעֲלָה וּמִזְכִּיר חֲטָאִיו? אָמַר לוֹ, מִשּׁוֹם
שֶׁהוּא (קהלת ד) זָקֵן וְכִסִּיל, וְחוּשָׁב לְשֵׁלֵט עַל
הָרוּחַ, וְכָל תַּאֲוָתוֹ הִיא בְּגִלָּל זֶה. בְּסוּף לֹא שׁוֹלֵט
אֲלֹא עַל שְׁלוֹ, בְּשָׂרוֹ, וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים ז) יָשׁוּב
עָמְלוֹ בְּרֹאשׁוֹ.

הוֹיָךְ וְרוּצָה לְרַגֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, וּמִיָּם עוֹלִים
מִתּוֹךְ שָׂאֵר תְּהוֹמוֹת וְרוּצִים לְכִסּוֹת
הָעוֹלָם. אוֹתָן דְּמַעוֹת רוֹתְחוֹת יוֹתֵר מִכָּל אֵשׁ
שְׁבַעֲוֹלָם. וּמִתּוֹךְ תִּקְףָה הִרְתִּיחָה שְׁלֵהֵן, קוֹפְאִים
הַמִּים תּוֹךְ הַיָּם הַקָּפוּא, וְאַלְמֵלָא שְׁרַמְזוּ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נְשִׁיבָה אַחַת מִצַּד אַבְרָהָם מַעֲמוֹד
שְׁלוֹ וְנִרְאָה כָּל הָעוֹלָם, לֹא יָכוֹל לַעֲמֹד אֶפְלוּ
רַגַּע אֶחָד.

אוֹתָן דְּמַעוֹת כְּשֶׁנוֹפְלוֹת לְתוֹךְ הַיָּם, נִשְׁמַע קוֹל
בֵּין הַיָּם עַד מַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה. מִקּוֹל
נִהְמָתָם שֶׁנִּשְׁמַע שֵׁם כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְתוֹךְ הַיָּם,
מִתְעוֹרְרִים אָבוֹת הָרָאשׁוֹנִים, וְקָמוּ, וַחֲשָׁבוּ
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהַפֵּךְ אֶת הָעוֹלָם, עַד
שֶׁקוֹל יוֹצֵא וְאוֹמֵר לָהֶם: אַל תִּפְחָדוּ אֱהוּבִים
קְדוּשִׁים, בְּגִלְלַכֶּם זִכְרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
בְּנֵיכֶם, וְהוּא רוּצָה לְגַאֵל אוֹתָם, וְאַתֶּם תֵּרְאוּ.

כִּי הָאֵלְפָא בִּיתוֹת מְשֻׁלְבוֹת וּמַצְטַרְפוֹת אֵלֶּה
בָּאֵלֶּה, וּמִתְחַבְּרוֹת בְּצִירוֹף הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ.
כִּיּוֹן שֶׁנִּרְאוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּצִירוֹף זֶה, אֵלֶּה נִגְנְזִים,
וְיוֹצְאִים אֲחֵרִים, וְכֵן כָּלָם. אֵלֶּה נִגְנְזִים, וְאֵלֶּה
יוֹצְאִים, כָּלָם לִפְנֵים בַּחֲלֵל אוֹתָם כְּפִתּוּרִים.

שוב פורחים שלש פעמים ביום באויר ויוצאים החוצה, ועומד השם בארבע אותיות, תלויים באויר שעה וחצי. לאחר שנגנז זה מיד יוצא מתוך חלל האויר שם של שתיים עשרה אותיות, פורח ותלוי באויר שעה אחת, ולא יותר. אחר כך זה נגנז, ויוצא מיד צרוף אותיות אחרות, שם של כ' (של כ"ב) אותיות, ותלוי באויר שעה אחרת ונגנז. ומיד יוצאות אותיות מחלל אחר, שם של עשרים ושמונה אותיות, מתעטרים כלם בכתריות, ועומדים שעה וחצי, ונגנז זה. ומיד יוצאים תלויים באויר שם של עשרים וחמש אותיות בצרופיהן, ועומד שעה ושלושה רגעים. יוצאות אותיות של ארבעים ושתיים אותיות, ועומדות לעולם.

השמות. אלא כלם אותיות, לא שוככים לעולמים, בולטים ונוצצים החוצה, ועולים ויורדים. אין מי שיכול לעמד בהם, פרט למשיח בטרם גדול. זה גנוז, לאחר שעומד שעתים ועשרים ושנים רגעים, והשם החקוק של ע"ב אותיות יוצא ועומד ותלוי באויר שעה וחצי. כל השמות האלה לא יוצאים ולא נראים, אלא פעם אחת ביום, אבל אותן א"ב נראות

פֻּרְחוֹת בְּאֵוִיר, וּמִצְרָפוֹת אֵלֶּה בְּאֵלֶּה שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים בְּיוֹם.

בְּשִׁפּוּרְחוֹת אוֹתִיּוֹת הָאֶלֶף בֵּית, אֵלֶּה פּוּרְחוֹת
מִכָּאן וְאֵלֶּה מִכָּאן, וּמִצְרָפוֹת
כָּלֵן. בְּשִׁיּוּרֵד שָׁם רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, מִתְחִיל, מְשִׁיחַ
רוּאָה בְּצִרוּף א"ב אוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁרָאָה דְּנִיאל,
שֶׁהֵם: מִמַּתּוֹס נִנְקִפִי אֶלְרֵן (מִנָּא מִנָּא תִּקֵּל
וּפְרָסִין (דְּנִיאל ה, כה)).

סדר הלימוד ליום ג אייר [יום 210 בשנה]

כָּל עָרֵב שַׁבָּת, כְּשֶׁמְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל אֶת הַיּוֹם
לְמַטָּה, כְּרוֹז מְכַרִּיז לְאַרְבָּעָה צַדִּי הָעוֹלָם:
הַתְּכַנְסוּ מִרְכָּבוֹת קְדוּשׁוֹת! הַתְּקִינוּ כְּסָאוֹת (קְדוּשִׁים)
מִי רָאָה חֲדוּהַ בְּשֶׁלֶשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים?
כָּמָה מַמְנִים, כָּמָה שְׁלִיטִים מִתְּכַנְסִים
לְמִקּוּמוֹתֵיהֶם. כִּיּוֹן שִׁישְׂרָאֵל לְמַטָּה מְקַדְּשִׁים
(לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא), אִזּוֹ מִתְעוֹרֵר עַץ הַחַיִּים, וּמְקִישׁ
בְּאוֹתָם הָעָלִים שְׁלוֹ רוּחַ נְשִׁיבוֹת אַחַת מִתּוֹךְ
עוֹלָם הַבָּא, וְאוֹתָם עֲנִפִי הָאֵילָן מִתְנַעֲנְעִים,
וְעוֹלָם רִיחוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.

אוֹתוֹ עַץ הַחַיִּים מִתְעוֹרֵר, וּמוֹצִיא נְשָׁמוֹת
קְדוּשׁוֹת, וּפּוֹרֵשׁ עַל הָעוֹלָם. וְעַם כָּל

זֶה נִשְׁמוֹת יוֹצְאוֹת וְנִשְׁמוֹת נִכְנָסוֹת. אֱלֹה
מְעוֹרְרִים אֱלֹה, אֱלֹה יוֹצְאִים וְאֱלֹה נִכְנָסִים, וְעַץ
הַחַיִּים בְּחִדּוּהָ.

וְאִזּוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם מִתְעַטְרִים בְּעֵטְרוֹת שֶׁל אוֹתָן
נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, כָּלֵם בְּחִדּוּהָ בְּמִנוּחָהּ. וְכָל
הַשִּׁבְתַּת יֵשׁ לָהֶם אוֹתָהּ חִדּוּהָ וְאוֹתָהּ מְנוּחָהּ, וְכָל
הַצְּדִיקִים שְׂבֵגָן, כָּלֵם עוֹלִים וּמִתְעַנְּגִים בְּעֵנָג
עֲלִיוֹן שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. כִּיּוֹן שִׁיוֹצְאָת הַשִּׁבְתַּת, כָּל
הַנִּשְׁמוֹת פּוֹרְחוֹת וְעוֹלוֹת.

בֹּא וְרֵאֵה, כְּשֶׁנִּכְנָסֶת שִׁבְתַּת, נִשְׁמוֹת יוֹרְדוֹת
לְשֵׁרוֹת עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ, וְנִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת לְמַעְלָה. כְּשִׁיוֹצְאָת הַשִּׁבְתַּת,
הַנִּשְׁמוֹת עוֹלוֹת, אוֹתָן שֹׁשְׂרוֹ עַל יִשְׂרָאֵל.
וְנִשְׁמוֹת יוֹרְדוֹת, אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.

כִּיּוֹן שֶׁעוֹלוֹת כָּל הַנִּשְׁמוֹת שֹׁשְׂרוֹ עַל יִשְׂרָאֵל,
עוֹלוֹת וְעוֹמְדוֹת בְּדַמּוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׂוֹאֵל אֶת כָּלֵם:
אֵיזָה חִדּוּשׁ הִיָּה לָכֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּתוֹרָה?
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֹמֵר לִפְנֵי חִדּוּשׁ עַל הַתּוֹרָה. כִּמָּה
חִדּוּהָ עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מְכַנֵּס פְּמִלְיָה
שְׁלוֹ וְאוֹמֵר: שְׂמְעוּ חִדּוּשׁ תּוֹרָה שֶׁאוֹמַרְתַּם נִשְׁמַת

פְּלוּנֵי זֶה. וְכֻלָּם מֵעֲמִידִים אוֹתוֹ דָּבָר בְּשֵׁתִי
יְשִׁיבוֹת. הֵם לְמִטָּה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה
חוֹתֵם לְאוֹתוֹ דָּבָר.

בא וְרָאָה, כְּשֶׁדָּבָר מִתְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה וּנְשָׂמָה
שְׂיורֶדֶת בְּשִׁבְתַּת הַתַּעֲסָקָה בְּאוֹתָם דְּבָרִים
חֲדָשִׁים וְעוֹלָה לְמַעַלָּה, כָּל הַפְּמִלְיָה שֶׁל מַעַלָּה
מִקְשִׁיבָה לְאוֹתוֹ דָּבָר, וְחִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ מִתְרַבִּים
בְּכִנּוּפִים וּמִתְלַבְּשִׁים בְּכִנּוּפִים. וְכִשְׁשׂוֹאֵל אוֹתָם
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא מְשִׁיבִין, וְשׁוֹתְקִין, אֲזִי
חִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ מַה כָּתוּב? (יחזקאל א) בְּעִמּוֹדָם תִּרְפִּינָה
כִּנּוּפֵיהֶן, כִּמּוֹ שְׁנֶאֱמַר (איוב לב) כִּי עָמְדוּ לֹא עָנוּ עוֹד.
(נחמיה ח) וּכְפִתְחוּ עֲמֻדוֹ כָּל הָעָם.

ואם תֹּאמַר, לָמָּה לְשִׁתִּיקָה קִרְאוּ עֲמִידָה? אֵלָּא
בְּדַבּוּר יֵשׁ שְׂבָעָה אֵיבָרִים שֶׁמִּתְנַעֲנְעִים יַחַד
אֹתוֹ: לֵב, רֹאֵה, קִנְיָה, לְשׁוֹן, שְׁנִים, שְׂפָתִים, בֶּשֶׁר.
וּבִשְׁתִּיקָה עוֹמְדִים בְּעִמּוֹדָם לֵלֹא נַעֲנוּעַ, וְעַל זֶה
קוֹרְאִים לְשִׁתִּיקָה עֲמִידָה.

שְׁהָרִי רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר, (תהלים כ) יִשְׁלַח
עֲזָרְךָ מִקְדָּשׁ וְגו'. מִקְדָּשׁ – זֶה קִדְּוֶשׁ
יָדַיִם. וּמַצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָ – זֶה הַמוֹצִיא, שֶׁהוּא סוֹעֵד
לֵב הָאָדָם. יִזְכֹּר כָּל מִנְחָתֶיךָ, כָּל – לְרַבּוֹת דָּבָר

אחר, זו נטילת ידים אחרונה. ועולתך ידשנה סלה - זו ברכת המזון בזמון. אם אתה עושה כן, יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא. ובשבת מקדש, זה קדוש הגדול. ועל דבר זה התעטרו הצדיקים בגן עדן משבת לשבת אחרת.

עוד פתח ואמר, (ישעיה מ) על הר גבה עלי לך מבשרת ציון וגו'. על הר גבה - זה ודאי הר העברים, מקום שמשה נקבר בו. והרי פרשה, ששכינה תעלה לשם ותבשר לעולם. אבל הכל הוא מבשרת ציון, זוהי חפצי בה, אשת נתן בן דוד, אם המשיח, מנחם ב"ר עמיאל, והיא תצא ותבשר, והיא בכלל מבשרת ציון.

קו"פ ישמע בעולם, ושני מלכים יתעוררו בעולם לערוך קרב, ויצא שם הקדוש על העולם. מה תבשר ותאמר? (סו) הנה ה' אלהים בחזק יבא וזרעו משלה לו הנה שָׁכְרוּ אֶתֹּו ופָּעַלְתוּ לִפְנָיו. הנה שָׁכְרוּ אֶתֹּו - שהקדוש ברוך הוא מכריז בכל פמליה של מעלה ויאמר להם: התכנסו ודונו דין, מי שמסר נשמתו על קדשת שמי מהו שָׁכְרוּ? ואלו יאמרו כף וכף. מי שסבל כמה חרופים וגדופים בכל יום עלי מה שָׁכְרוּ? הם

יאמרו כף. מי שִׁנְעַנֵּשׁ בְּכָל יוֹם יוֹם עָלַי מָה שְׁכָרוּ? הֵם יאמרו כף. זֶהוּ שְׁכָתוֹב הֵנָּה שְׁכָרוּ אֹתוֹ וּפְעָלָתוֹ לְפָנָיו.

מָהוּ וּפְעָלָתוֹ? אֵלָּא כָמוֹ שְׁכָתוֹב, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ וְגו', פְּעָלָתָ לַחֲוָסִים בָּךְ. זֶהוּ פְּעָלָתוֹ. נֶגֶד בְּנֵי אָדָם מָה זֶה? אֵלָּא נֶגֶד עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. אֲשֶׁר צָפְנָתָ לִירְאִיָּה, מָה זֶה אֲשֶׁר צָפְנָתָ? וְכִי מִי יִגְזַל וְיִטַּל מִיָּדוֹ מָה שֶׁהוּא רוֹצֶה לָתֵת, שְׁכָתוֹב צָפְנָתָ?

אָלָּא צֵא וּרְאֵה מַעֲשֵׂי הָרַחֲמָנוֹת שֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּמָה שֶׁהוּא מַכֶּה – בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה. בְּמָה מַכֶּה? בְּשִׁמְאָל. בְּיָמִין מְקַרֵּב וּבְשִׁמְאָל מַכֶּה. בְּמָה שֶׁמַּכֶּה – בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה לְעוֹלָם. כְּתוּב (ירמיה א) מִצָּפוֹן תִּפְתָּח הָרָעָה, וּבְצָפוֹן מַכֶּה, שֶׁמֶשֶׁם יוֹצְאִים כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַגְּזֵרוֹת הַקָּשׁוֹת – וּבּוֹ שׁוֹרֶה כָּל שְׁכָר טוֹב וְכָל טוֹב שֶׁעֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָתֵת לְיִשְׂרָאֵל. לְעֲתִיד לָבֵא קוֹרֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצָפוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ: בָּךְ נִתְּתִי כָּל טוֹב וְכָל שְׁכָר טוֹב לְבְנֵי שְׁסֻבְלוֹ כְּמָה רָעוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל קִדְשָׁת שָׁמַי, תֵּן שְׁכָרִים טוֹבִים שֶׁנִּתְּתִי בָךְ.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב, (ישעיה מג) אִמַּר לְצָפוֹן תִּנִּי וּלְתִימָן אֵל
תִּכְלְאִי וְגו'. וְכִי דֶרֶךְ הַדְרוֹם כֶּךָ הוּא, לְמַנַּע
בְּרָכוֹת? וְהִרִי כָּל הַבְּרָכוֹת מִצַּד דְּרוֹם, וְכָל
טוֹבוֹת הָעוֹלָם מִדְרוֹם יוֹצְאוֹת, וְהוּא אוֹמֵר
לְתִימָן אֵל תִּכְלְאִי?!

אָלֵא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יַעוֹרֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ: קוּם, שְׁהִירִי הַגִּיעַ זְמַן
שְׁאֲנִי גּוֹאֵל אֶת בְּנִיךָ לְתֵת לָהֶם שְׂכָר טוֹב עַל כָּל
מָה שֶׁסָּבְלוּ בַּגָּלוּת. וּמִתּוֹךְ שְׁאֲבָרָהָם הָיָה
בְּמִכְיָרָתָם, שְׁכָתוֹב (דברים לב) אִם לֹא כִי צוּרִם מְכָרִם
– זֶה אֲבָרָהָם, הָיָה לוֹ כְּמִי שֶׁלֹּא טוֹב בְּעֵינָיו,
וּמִרְאָה עֲצָמוֹ כְּמִי שֶׁרוּצָה שְׁיִלְקוּ עַל חֲטֵאֵיהֶם
יֹתֵר וַיֹּאמֶר: גָּבוּ מַעֲוֹנוֹתֵיהֶם! גָּבוּ מַחֲטֵאֵיהֶם!
אִמַּר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֲבָרָהָם: יָדַעְתִּי כָּל
מָה שְׁאֲמַרְתָּ לְפָנַי. אֲנִי גַם כֵּן לְפָנַי. אֵל תִּכְלְאִי.
אֲנִי רוּצָה לְפִיֶסֶד עַל בְּנִיךָ, אֵל תִּמְנַע מֵהֶם טוֹבוֹת,
אֵל תִּמְנַע מֵהֶם שְׂכָר טוֹב, כִּמָּה וְכִמָּה סָבְלוּ עַל
חֲטֵאֵיהֶם. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ – אִמַּר לְצָפוֹן תִּנִּי. וְהִינוּ
אֲשֶׁר צָפְנֹת, וְזֶהוּ הַדְּבָר (שְׁתֵּהא) שֶׁל אוֹתָהּ מִבְּשֻׁרָת.
וְעוֹד תִּבְשֹׂר פַּעַם שְׁנִיָּה, בְּשַׁעָה שֶׁהַשְׂכִּינָה תַעֲלֶה
עַל אוֹתוֹ הֵר עֲלִיוֹן, וְתִלָּךְ וּתִבְשֹׂר לְאֲבוֹת.
מִיָּד תִּלָּךְ לִירוּשָׁלַיִם וְתִרְאֶה אוֹתָהּ בְּחֻרְבָּנָהּ. תִּכְנִס

לְצִיּוֹן, וְשֵׁם תִּקְרָךְ קִיר כְּמִקְדָּם עַל מְקוֹם בֵּית
 מוֹשֶׁבֶה וְעַל כְּבוֹדָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם. וְשֵׁם נִשְׁבַּעְתָּ
 שְׁלֹא תִקַּח מִשֵּׁם וְלֹא תִצָּא עַד שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יִגָּאֵל אֶת בְּנֵיהָ, וְחִפְצִי בָּהּ זֶה תִּבְשֹׁר כְּמִקְדָּם
 וְאוֹמַרְתָּ: (ישעיה יב) צִהְלִי וְרִנִּי יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי גָדוֹל
 בְּקִרְבֶּךָ וְגו'. מַה זֶה גָדוֹל בְּקִרְבֶּךָ? זֶה הִקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁבֹא אֵלֶיהָ לְהַקִּימָהּ מִן הָעֶפֶר, וַיֹּאמֶר
 לָהּ: (שם נב) הִתְנַעַרִי מֵעֶפֶר קוֹמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם.
 יְרוּשָׁלַם הִיא, וִירוּשָׁלַם שְׁמָהּ בְּדָאִי.

וּבְזֶה גַם כֶּף כֶּמֶה שְׁמִיחָה עַל שְׁמִיחָה תִּהְיֶה
 לְצַדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן. וּמִשּׁוֹם זֶה אֲשָׁרִיו מִי
 שֶׁנִּשְׁמָתוֹ בְּשִׁבְתֵּי מְעִידָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ עַל חֲדוּשׁ
 הַתּוֹרָה, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל פְּמִלֵּיתוֹ וְכָל
 אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ בְּגֵן עֵדֶן, כֻּלָּם
 מִתְעַטְרִים בְּאוֹתוֹ דָּבָר.

עוֹד שְׁמַעְתִּי מִנּוֹרָה הִקְדוּשָׁה, שֶׁכֶּמֶה כְּבוֹד עַל
 כְּבוֹד וְעֵטְרָה עַל עֵטְרָה מְעַטְרִים לְאָבִי
 אוֹתוֹ אָדָם שֵׁם בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 הִתְכַּנְּסוּ לְשִׁמְעַ חֲדוּשׁ וּדְבָרִים חֲדָשִׁים בַּתּוֹרָה
 מִשֵּׁם פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי. כֶּמֶה הֵם שְׁמַנְשָׁקִים אֶת
 רֹאשׁוֹ. כֶּמֶה צַדִּיקִים מְעַטְרִים אוֹתוֹ כְּשִׁינְרָדִים.

אֲשָׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל כָּל אֱלוֹ שִׁמְשֵׁתְדָּלִים בַּתּוֹרָה
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מִשָּׂאֵר יָמִים. (עד כאן)

רַעֲיָא מְהִימָנָא

רֵאשִׁית עֲרִסְתְּכֶם חֲלָה תְּרִימוּ וְגו'. מִצְוָה לוֹ
לְהַפְרִישׁ חֲלָה לִכְהֵן. חֲלָה כַּךְ
חֲשִׁבּוּנָה: מ"ג בִּיצִים וְחֶמֶשׁ בִּיצָה, אֶחָד מִחֶמֶשׁ.
וַיֵּשׁ חֶמֶשׁ אֶחָד מִחֶמֶשִׁים, שֶׁהוּא י'. וְזֶה סִימָן
מִג'ן, שֶׁהוּא מִיכָא"ל גְּבֻרִיא"ל נִוְרִיא"ל. חֲלָה –
שְׂכִינָה. שְׂבִמְקוֹם שְׂמֵלָאכִים אֵלֶּה שָׁם – הָאֲבוֹת
שָׁם. וּבִמְקוֹם שְׁהָאֲבוֹת שָׁם – שְׂכִינָה שָׁם. וּבָה
וַיַּחֲל, בָּהּ אָנוּ מִתְּפַלְּלִים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת לֵב)
וַיַּחֲל מֹשֶׁה אֶת פָּנָיו ה' אֱלֹהָיו. (דְּבָרִים ג) אֲדֹנָי אֱלֹהִים
אֶתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ. וּבָה חֲלָה זְכוּת
אֲבוֹת, וּבָה תָמָה זְכוּת אֲבוֹת לְרִשְׁעִים, שֶׁהֵיוּ
מִקְבָּלִים שְׂכָרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה.

שְׂמִי צֶדֶד יָמִין שְׁשָׁם י', שֶׁהִיא חֲכָמָה, רֵאשִׁית שָׁם
ה', שֶׁהִיא מִרְאָה זְכוּת עַל בְּנֵיהָ מִיָּמִין,
שְׁשָׁם רמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה מִצַּד אוֹת ה' אַחֲרוּנָה,
שֶׁהִיא שְׂמָאל שֶׁל גְּבוּרָה, שְׁשָׁם לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהֵם
שס"ה, שְׁשָׁם נְדוּנִים רִשְׁעִים גְּמוּרִים, תָּמָה לָהֶם
זְכוּת אֲבוֹת, וּמִתְּהִפֵּךְ לָהֶם שָׁם יְהוָה – הוּא י'.

וּלְמַדְנוּ מֵהֶמֶן הָרָשָׁע, (אסתר ה) וְכָל זֶה אֵינָנוּ שׁוֹה לִי. (עד כאן רעיא מהימנא).

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כְּנָפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְגו'. רַבִּי חֲזַקְיָה פָתַח, (זכריה ג) וַיֵּרָאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְגו'. כַּמָּה צַדִּיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֶה בְּכַבּוּדָם עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְנָתַן לָהֶם תּוֹרָה קְדוּשָׁה, וְנָתַן לָהֶם נְבִיאִי אֱמֶת שֶׁמְנַהֲיָגִים אוֹתָם בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל נְבִיאִים וְנְבִיאִים שֶׁהַעֲמִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, עַל כָּל־כָּל־הַתְּגָלָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדַרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת, וְרָאוּ זֵיו כְּבוֹד קְדוּשׁ שֶׁל הַמֶּלֶךְ מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, אֲבָל לֹא קָרֹב כְּמֹשֶׁה, שֶׁהָיָה קָרֹב לַמֶּלֶךְ יוֹתֵר מִהַכֹּל, שֶׁהָיָה אֲשֶׁרִי חָלְקוֹ יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁעָלִיו כְּתוּב (במדבר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בַחֲדִידָת. וְשָׂאֵר נְבִיאִים הָיוּ רוֹאִים מִמָּקוֹם רְחוֹק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לא) מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כִּף לְמַדְנוּ, כְּתוּב (שמות ב) וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֹוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לֹוִי. וַיֵּלֶךְ אִישׁ

– זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. מִבֵּית לִוִּי – זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְקוֹם שֶׁחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה וְאוֹתוֹ זֶהר (נִהַר) מִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. מִבֵּית לִוִּי – שֶׁהַשָּׂרָה לְוִיתָן (כָּל שְׂמֵחָה) בִּלְבָדוֹ בְּעוֹלָם, זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קד) לְוִיתָן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחֵק בּוֹ. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לִוִּי – זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְקוֹם שָׂאוֹר הַלְבָנָה מֵאִיר.

וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן. הָאִשָּׁה וּדְאִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. בִּהְתַּחֲלָה בֵּת לִוִּי, כִּךָּ הוּא בּוֹדְאִי. וְכִי בֵּת לִוִּי בִּהְתַּחֲלָה וְכָעַת אִשָּׁה? אֵלָּא כִּךָּ לְמַדְנוּ, אִשָּׁה עַד שֶׁלֹּא מִזְדוֹנְגַת נִקְרָאת בֵּת פְּלוֹנִי. אַחֵר שֶׁהִזְדוֹנְגָה נִקְרָאת אִשָּׁה. וְכָאן בֵּת וְאִשָּׁה, הַכֹּל בְּדִרְגָּה אַחַת הִיא.

וַתִּצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים – אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הַחֲדָשִׁים שֶׁהָדִין הַקָּשָׁה שָׂרוּי בְּעוֹלָם. וּמָהֶם? תַּמּוּז״ז וְאָב״ב וְטִבְ״ת. מָה בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ? שְׁעַד שֶׁלֹּא יֵרֵד מִשָּׁה לְעוֹלָם, מִצּוֹי הָיָה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הִזְדוֹנְגָה בּוֹ שְׂכִינָה מִיּוֹם שְׁנוּלָד. מִכָּאן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רוּחוֹת הַצְּדִיקִים מְצוּיּוֹת הֵן לְמַעְלָה עַד שֶׁלֹּא יֵרְדוּ לְעוֹלָם.

וְלֹא יִכְלֶה עוֹד הַצְּפִינוּ וְתִקַּח לוֹ וְגו'. מַה זֶה וְתִקַּח לוֹ תִּבְתָּ גַּמָּא? שְׁכַסְתָּה אוֹתוֹ בְּסִימְנִיהָ לְהִיּוֹת שְׁמוֹר מֵאוֹתָם דְּגִי הֵיִם שְׁשָׁטִים בֵּיִם הַגָּדוֹל, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תהלים קד) שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר. וְהִיא כַסְתָּה אוֹתוֹ לְהִיּוֹת שְׁמוֹר מֵהֶם בְּכַסּוֹי (שֶׁל צד הַיּוֹבֵל הַמְכַבֵּד) שְׁבִנֵי הֵיִם בְּלֹא כְבוֹד בְּשָׁנֵי צָבָעִים, לָבֵן וְשָׁחֹר, וְהִנִּיחָה אֶת מַעֲשֵׂה לְשׁוֹט בִּינִיָּהֶם, לְהִיּוֹת נוֹדַע בִּינִיָּהֶם, מַשּׁוּם שֶׁעֲתִיד הוּא לַעֲלוֹת בִּינִיָּהֶם בְּפַעַם אַחֲרַת לְקַבֵּל תּוֹרָה.

וְתִרְדּוּ בַּת פָּרְעָה – זוֹהִי שְׁבָאָה מֵצַד שְׁמָאל שֶׁל דִּין הַקָּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְרַחֵץ עַל הַיָּאֹר. עַל הַיָּאֹר דּוֹקָא, וְלֹא עַל הֵיִם. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב (שמות יז) וּמִטָּף אֲשֶׁר הַכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֹר, וּמַעֲשֵׂה לֹא הִכָּה אֲלֵא בֵּיִם, וּקְרָאוּ הַכְּתוּב יָאֹר! אֲלֵא יָאֹר הָיָה שֶׁהִכָּה אֶהְרֵן עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה, וְשִׁמוּ הַכְּתוּב שֶׁהוּא עָשָׂה.

כְּמוֹ זֶה, (שם ז) וַיִּמָּלֵא שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר. וְאֶהְרֵן הִכָּה. אֲלֵא (שֶׁעַל זֶה) עַד שְׁבָא מֵצַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָאוּ הַכְּתוּב הַכּוֹת ה'. אַחֲרַי כֵּן קָרָאוּ בִשְׁם שֶׁל מַעֲשֵׂה. וְנִעְרַתִּיהָ הַלֵּכַת – אוֹתָן שָׂאֵר מְרַכְּבוֹת שְׁבָאוֹת מֵצַד זֶה.

וּתְפַתַּח וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיָּלֵד. וּתְרַאֲהוּ! וּתְרַאֲהוּ!
 הֲיֵה צָרִיךְ לוֹ לְכַתֵּב! מַה זֶה וּתְרַאֲהוּ?
 וְהָרִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵין לָךְ דְּבַר בְּתוֹרָה אוֹ
 אוֹת אַחַת בְּתוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת נִכְבָּדִים
 וְעֲלִיוֹנִים. אֲלֹא כֶּף לְמִדְנֹו, רִשָּׁם הַמֶּלֶךְ וְהַמְלָכָה
 נִמְצָא בּוֹ, וְהֵם רִשָּׁם שֶׁל וָא"ו ה"א. מִיד – וּתְחַמֵּל
 עָלֶיךָ וְגו'. עַד כָּאן לְמַעַלָּה. מִכָּאן וְהִלָּאָה לְמַטָּה,
 פָּרַט לְפָסוּק זֶה שְׁכָתוֹב וּתְתַצֵּב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק.
 אַחֲתוֹת שֶׁל מִי? אַחֲתוֹת שֶׁל אוֹתוֹ שְׁקָרָא לְכִנְסֶת
 יִשְׂרָאֵל אַחֲתוֹתֵי, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שיר ה) פִּתְחֵי לִי
 אַחֲתוֹתֵי. מֵרַחֵק, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה לא) מֵרַחֲוֹק ה'
 נִרְאָה לִי.

מַה מְשַׁמֵּעַ? מְשַׁמֵּעַ שְׁאוֹתֶם צְדִיקִים, עַד שֶׁלֹּא
יָרְדוּ לְעוֹלָם, נוֹדְעִים הֵם לְמַעַלָּה לְגַבִּי הַכֹּל,
וְכָל שֹׁכֵן מִשָּׁה. וּמְשַׁמֵּעַ שְׁנֵשְׁמוֹת הַצְדִּיקִים
נִמְשָׁכוֹת מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, כְּמוֹ שְׁבִאֲרֵנוּ. וְסוּד
הַדְּבַר לְמִדְנֹו, שְׁמַשְׁמַע שְׂאֵב וָאֵם יֵשׁ לְנִשְׁמָה,
כְּמוֹ שֵׁשׁ אָב וָאֵם לְגוֹף בְּאֶרֶץ. וּמְשַׁמֵּעַ שְׁבָכָל
הַצְדִּידִים, בֵּין לְמַעַלָּה בֵּין לְמַטָּה, הַכֹּל בָּא וְנִמְצָא
מִזְכָּר וְנִקְבָּה. וְהָרִי בְּאֵרוֹ הַסּוּד, שְׁכָתוֹב (בראשית א)
תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ – זֹו כְּנִסֶּת יִשְׂרָאֵל.
נֶפֶשׁ חַיָּה – נֶפֶשׁ אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָעֲלִיוֹן, כְּמוֹ

שְׁנַת־בָּאָר. בָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקוּ. אָמַר, וַדַּאי נֶאֱדָה
אִמְרַת, וְכָאן הוּא הַכֹּל.

אֲשֵׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה נִבְיָא הִנָּאֻמֵּן עַל כָּל שְׂאָר
נְבִיאֵי הָעוֹלָם. בְּגִלְלָא זֶה לֹא הִשְׁתַּדַּל בּוֹ
כְּשֶׁהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם, רַק הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁהֶעֱלֵהוּ לְפָרְגוּדוֹ. וְעַל כֵּן עָלָה מֹשֶׁה בְּנִבְוָאָה
עֲלִיּוֹנָה וּבִדְרָגוֹת נִכְבָּדוֹת מְכֹל נְבִיאֵי הָעוֹלָם,
וְשְׂאָר הַנְּבִיאִים רָאוּ אַחֵר כְּתָלִים גְּדוֹלִים.

וַיִּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל (זכריה ג). מַה
רָאָה? שֶׁהָיָה עוֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶאךָ
וּמִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים מְלָכִים, עַד שִׁיֵּצֵא הַכְּרוֹז
וְאָמַר: הִסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצְּאִים מֵעָלָיו. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, כָּתוּב כָּאן וְעִמָּד לִפְנֵי הַמֶּלֶאךָ. מַה זֶה
לִפְנֵי הַמֶּלֶאךָ? שֶׁהָיָה דָן דִּינוֹ, אוֹתוֹ שֶׁכָּתוּב בּוֹ
(קהלת ה) וְאֵל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמֶּלֶאךָ כִּי שִׁגְגָה הָיָא.
מַה בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ? שֶׁכָּל בֶּן אָדָם שֶׁלֹּא זֹכֶה
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַתְעַטֵּף בְּעֵטוֹף מְצוּהָ וּלְהַתְלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשׁ מְצוּהָ, כְּשֶׁנִּכְנָס בְּעוֹלָם הַהוּא עוֹמֵד
בְּלְבוּשׁ טְנַפְתָּ שְׁלֹא צָרִיךְ, וְעוֹמֵד בְּדִין עָלָיו.

בָּא וּרְאָה, כַּמָּה לְבוּשִׁים מְזַדְמָנִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם,
וְאוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁלֹּא זֹכֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלְבוּשֵׁי

מְצוּה, כְּשֶׁנִּכְנַס לְעוֹלָם הַהוּא מִלְּבִישִׁים אוֹתוֹ
בְּלְבוּשׁ נוֹדֵעַ אֶחָד לִפְנֵי בַּעֲלֵי הַגִּיּוֹהֲנִים, וְאוֹתוֹ
לְבוּשׁ אוֹי לְמִי שֶׁמֵּתִלְבֵּשׁ בּוֹ. שֶׁהָרִי כָּמָה שׁוֹמְרֵי
הַחֻקִּים עֲתִידִים לֶאֱחֹז בּוֹ, וּמִכְנִיסִים אוֹתוֹ
לְגִיּוֹהֲנִים. וְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר: (קהלת ט) בְּכָל
עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים.

לְמַדְנֵנוּ בְּסוֹד סִפְרָא דְּצִנִּיעוּתָא, אַרְבַּעַה מְלָכִים
יוֹצְאִים לְמוֹל אַרְבַּעַה. תְּלוּיִים בָּהֶם
כַּעֲנָבִים בְּאֶשְׁכּוֹל, צְרוּרִים בָּהֶם שְׁבַעַה רָצִים,
מְעִידִים עֲדוּת, וְלֹא עוֹמְדִים בְּמִקּוֹמָם.

רַעְיָא מְהִימְנָא

צִיצִית. מְצוּה זוֹ הִיא לְהַזְכִּיר כָּל מְצוּת הַתּוֹרָה
בְּשִׁבְלָהּ, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ
וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מְצוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם (במדבר טו).
זֶהוּ סִימָן הַמֶּלֶךְ לְהַזְכִּיר וְלַעֲשׂוֹת.

כְּתוּב (שמות כח) וַעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב, וְהָרִי בְּאַרְגָּנוֹ –
סוֹד הַצִּיץ לְהִתְעַטֵּר בּוֹ כִּהֵן גָּדוֹל. וְזֶהוּ
צִיץ לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ בְּעֵינָיִם, שֶׁהוּא סִימָן שֶׁל עוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִתְעַטֵּר בּוֹ כִּהֵן גָּדוֹל.

וּמִשּׁוֹם זֶה הִסְתַּכְלוּתוֹ מִכְּפָרַת עַל עֲזוּת פָּנִים,
שֶׁלֹּא עוֹמְדָת לִפְנָיו אֶלָּא פָּנֵי אַמָּת, סוֹד

שֶׁל כָּל אֱלוֹ הַפָּנִים הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם פָּנֵי אֲמֶת,
פָּנִים שֶׁל אֲמֶת, שְׁכָלוּלִים בְּאֲמֶת שֶׁל יַעֲקֹב.

צִיצִית הִיא נִקְבָּה, סוּד עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן,
הַסִּתְּכָלוֹת לְהַזְכִּיר. צִיץ זָכָר. צִיצִית
נִקְבָּה, וְזֶה לְכָל אָדָם. צִיץ לְכַהֵן.

וְשָׁנִינוּ, אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל בַּשְּׂכִינָה, בְּגִלּוֹל זֶה יֵשׁ
תַּכְלֵת, מַשּׁוּם שֶׁתַּכְלֵת הִיא כֶּסֶּא לְבֵית
דָּוִד וְתִקּוּנוֹ. וְזֶהוּ פֶּתַח מַלְפָּנֵי ה' לַפֶּתַח מְאוֹתוֹ
מְקוֹם. וְעַל זֶה וִרְאִיתֶם אֹתוֹ וְזִכְרְתֶם אֵת כָּל מַצּוֹת
ה'. וְזֶה הַכֶּסֶּא שֶׁדָּנִים בּוֹ דִּינֵי נִפְשׁוֹת, כְּמוֹ
שֶׁפֶרְשׁוּהָ, וְכָל הַגּוֹנִים טוֹבִים לַחֲלוּם, פָּרִט
לְתַכְלֵת, שֶׁהוּא כֶּסֶּא שֶׁעוֹלָה בְּדִין הַנִּפְשׁוֹת.

כָּתוּב וְנִתְּנָנוּ עַל צִיצַת הַכֶּנֶף פְּתִיל תַּכְלֵת. וְנִתְּנָנוּ
עַל הַכֶּנֶף לֹא כָתוּב, אֲלָא וְנִתְּנָנוּ עַל צִיצַת.
שֶׁזֶהוּ שְׂמֻכְסָה עַל שְׁאָר הַחוּטִים. וִרְאִיתֶם אֹתוֹ
וְזִכְרְתֶם. וְכָתוּב (דְּבָרִים כה) זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ
עֲמָלֶךְ. מָה הַטַּעַם זֶה? אֲלָא מִשָּׁל לָבֵן שֶׁפָּרִץ גָּדֵר
וּנִשְׁכּוֹ כָּלֵב – כָּל זְמַן שֶׁאָבִיו רוֹצֶה לְהוֹכִיחַ אֶת
בְּנוֹ, הִיָּה אוֹמֵר: זָכוֹר כְּשֶׁנִּשְׁךְ אוֹתָךְ הַכָּלֵב! גַּם
כָּאן – וִרְאִיתֶם אֹתוֹ וְזִכְרְתֶם, שֶׁזֶהוּ מְקוֹם שֶׁעוֹלוֹת
הַנִּשְׁמוֹת לְהַדוּן.

כְּמוֹ זֶה – (במדבר כא) וְהָיָה כָּל הַנָּשׁוּף וְרָאָה אֶת־
וַחֲיוֹנֵי הַלְּמָה? אֵלֶּא כְּשֶׁמַּעֲלָה אֶת עֵינָיו וְרוֹאֶה
דְּמוּת אוֹתוֹ שֶׁנִּשְׁכּוּ, הָיָה פּוֹחֵד וּמִתְפַּלֵּל לְפָנָיו ה',
וְהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהוּא עֹנֵשׁ הָרָשָׁעִים. כָּל זְמַן שֶׁהֵבֵן
רוֹאֶה רְצוּעַת אָבִיו, פּוֹחֵד מֵאָבִיו. נִצּוֹל
מִהָרְצוּעָה – נִצּוֹל מִהַכֵּל. מִי גֵרָם לוֹ לְהִנָּצֵל? זֶה
שֶׁרָאָה בְּעֵינָיו אוֹתָהּ רְצוּעָה – אוֹתָהּ רְצוּעָה
גֵרָמָה לוֹ לְהִנָּצֵל. וְלָכֵן, וְרָאָה אֶת־וַחֲיוֹנֵי הַרָאָה
רְצוּעָה שֶׁמִּלְקָה אוֹתוֹ, וְהִיא עֹשֶׂתָה לוֹ לְהִנָּצֵל.
גַּם כֵּךְ וְרָאִיתֶם אֶת־וּזְכָּרְתֶּם – וַעֲשִׂיתֶם וַדָּאִי.
וְאִם לֹא – הֲרִי הָרְצוּעָה, שֶׁזוֹ תִּגְרָם לָכֶם לָשׁוּב
לְעִבּוּדֵי תַמִּיד, וְאִזּוֹ וַעֲשִׂיתֶם.

וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרֵי לִבְכָּכֶם, יִמָּנַע מִכֶּם דְּרָכִים
רָעִים אַחֲרֵים, וַדָּאִי לֹא תִתּוֹרוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ
רָעוֹת. וְעַל זֶה עוֹלָה גִּזְוֹן תִּכְלֶת. זֹו תִּכְלֶת דּוּמָה
לְכִסָּא הַכְּבוֹד. מֶה כִּסֵּא הַכְּבוֹד עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם
לְלָכֶת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְזִכּוֹתוֹ, גַּם תִּכְלֶת זֹו עוֹשֶׂה אֶת
הָאָדָם לְלָכֶת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. וַדָּאִי שֶׁהַכֵּל יֵשׁ לְפָחוּד
מִמָּקוֹם זֶה לְלָכֶת יִשְׂרָאֵל.

כְּתוּב (ישעיה כד) מִכְּנַף הָאָרֶץ זְמַרְתָּ שְׁמַעְנוּ פְּרִי
לְצִדִּיק וְאָמַר רִזִּי לִי וְגו'. מִכְּנַף הָאָרֶץ –
זֶה כְּנָף הַצִּיצִית, שֶׁהוּא כְּנָף הָאָרֶץ. זְמַרְתָּ שְׁמַעְנוּ

– אלו שְׁאָר הַחוּטִים שְׂיוּצָאִים וְתַלְוִיִּים מִמָּקוֹם
עֲלִיוֹן תּוֹךְ אוֹתָם שְׂבִילִים עֲלִיוֹנִים שְׂיוּצָאִים
מִחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. צָבִי לְצַדִּיק – זֶה צַדִּיק חֵי
הָעוֹלָמִים, שְׂאוֹתָם חוּטִים אֵלּוּ יָפִיּוּ, שְׁהָרִי מִמֶּנּוּ
יוּצָאִים, וְכָל חוּט כָּלּוּל בְּשָׁנֵי צַדִּידִים.
וּכְשֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי, אָמַרְתִּי: רָזִי לִי רָזִי לִי. שְׁהָרִי
מִתּוֹךְ סוּד עֲלִיוֹן שֶׁל כָּל הָאֱמוּנָה יוּצָאִים.
וּכְשֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי בַּתְּכֵלֶת וְרָאִיתִי רְצוּעָה לְהִלָּקוֹת,
מָקוֹם יִרְאָה לִפְחוֹד, אָמַרְתִּי: אוֹי לִי שְׂבִנִי אָדָם לֹא
יודעים לְהַשְׁגִּיחַ וּלְהִסְתַּכֵּל עַל מָה נֶעֱנָשִׁים
לְשָׁקֵר. בְּזֶה בְּגָדִים בְּגָדוֹ, שְׁהָרִי קוֹרְאִים קְרִיאַת
שְׁמַע לֹלֵא צִיצִית וּמַעֲיִדִים עֲדוֹת שָׁקֵר, וְאֵלּוּ הֵם
בוֹגְדִים שְׂבָגְדוֹ, מְשַׁקְרִים בַּעֲצָמָם.

וּבִגְד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ – לְבוּשָׁם בְּלִי צִיצִית,
נִקְרָא בִּגְד בּוֹגְדִים. לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתָם
בוֹגְדִים שְׂבָגְדוֹ, שְׂמִשְׁקָרִים וּמַעֲיִדִים עֲדוֹת שָׁקֵר
בְּכָל יוֹם. אוֹי לָהֶם! אוֹי לְנַפְשָׁם! שְׁעוּלִים
בְּאוֹתוֹ כֶּסֶּא תְּכֵלֶת לְהִדּוֹן, וְעַלִּיהֶם כְּתוּב (תהלים
קא) דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנִגְדַּ עֵינַי. אוֹתוֹ בִּגְד
שְׁלָהֶם נוֹדַע לְכָל בַּעֲלֵי הַדִּינִים. אוֹי לָהֶם!
שְׂאִין לָהֶם חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִיָּהֶם
הַצַּדִּיקִים שְׂלִבּוּשֵׁיהֶם וְתַקּוּנֵיהֶם נוֹדַעִים לְמַעְלָה

לְהִיטִיב לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. (ער כאן

רעיא מהימנא).

מִצְוָה זוּ מִצְוֹת צִיצִית, כּוֹלֵלֶת תְּכֵלֶת וְלָבָן, דִּין
וְרַחֲמִים בָּאֵשׁ. אֵשׁ לְבָנָה לֹא אוֹכֵלֶת,
תְּכֵלֶת אוֹכֵלֶת וּמִשְׁמִידָה. (דברי הימים-ב ז) וְתֹאכֵל
הָעֵלָה. לָבָן מִיָּמִין, תְּכֵלֶת מִשְׁמָאל. הָעֵמּוּד
הָאֲמֻצָּעִי מֵיֶחֱד בֵּין שְׁנֵיהֶם – יָרֵק. וּמִשּׁוּם זֶה
פֶּרֶשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מֵאִמְתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמַע
בְּשַׁחֲרִית? מִשִּׁפִּיר בֵּין תְּכֵלֶת לְלָבָן. וּמִשּׁוּם זֶה
הִתְקִינוּ לְקֶרְאָהּ בִּיחּוּד.

השלמה מההשמטות סימן ד

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי בְּפֶרֶשֶׁת צִיצִית וְדֹרֵשׁ, וְעָשׂוּ
לָהֶם צִיצִת וְגו'. כָּאֵן כָּתוּב לְדֹרֶתָם, וְגַבִּי
שַׁבָּת לְדֹרֶתָם, שְׁכָתוּב לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת
לְדֹרֶתָם, (חֲסֵד).

שְׁשָׁנִינוּ, תִּקְנּוּ פֶרֶשֶׁת צִיצִית בְּקֶרֶת שְׁמַע,
וּבְדִירָתוֹ שֶׁל אָדָם נִמְצָא קֶרֶת שְׁמַע,
חוּץ מִפֶּרֶשֶׁת צִיצִית שְׁחֲסָרָה מִשָּׁם. בְּמָה נִשְׁלָם?
אֵלָּא כְּשֶׁהָאָדָם מִתְעַטֵּף בְּצִיצִית וְיוֹצֵא בּוֹ לְפֶתַח
דִּירָתוֹ שְׁלָם.

וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח, וּמִלְאָךְ הַמּוֹת זֶה
מִשָּׁם, וְנִצּוֹל הָאָדָם מִכָּל נֹזֶק וּמִכָּל

משחית. והינו לדרתם, בשביל דירתם. שהיה שם שלם ויצא מפתח ביתו במצות, מלאך המשחית זו משם, ונצול האדם מכל נזק ומכל משחית. מנין לנו? ממה שכתוב מזזות. מהאותיות משמע – ז"ז מו"ת, שלא נתן רשות למשחית לחבל וזו מפתחו.

בשבת שכתוב לדרתם, מה הטעם? כיון שקדש היום, דירתם של ישראל צריכה להיות בנר דולק ושלחן ערוך ומטה מצעת, ודירתו מתקנת כדירת חתן לקבל בו הכלה. ומי היא השבת היא כלה, ולעולם אין מכניסין אותה אלא בדירה מתקנת לכבודה כפי הראוי לה, ועל זה כתוב לעשות את השבת. וכתוב לדרתם? להכניס בה כלה קדושה לדירתה ולהיות בתוכה. **בשעה** שקדש היום, ואם כלה זו באה ואינה מוצאה דירה מתקנת ושלחן ערוך ונר דולק – כלה זו אומרת: אין דירה זו מישראל. כתוב ביני ובין בני ישראל. אין זה מישראל, אין דירתו לקדשה. ועל כן צריך כאן קדשה לדירת ישראל, ועל זה כתוב לדרתם – בשבת ובציצית. **אמר** רבי נהוראי, מעיד אני עלי, מי שיוצא משער ביתו בעטוף של מצוה ותפלין

בְּרֵאשׁוֹ, בְּשַׁעָה שְׂיוּצָא מִבֵּין שְׁנֵי שְׁעָרִים מְזִדְמָנֶת
עָלָיו הַשְּׂכִינָה, וּשְׁנֵי מַלְאָכִים שְׁעוּמָדִים עָלָיו,
אֶחָד מִיְמִינוֹ וְאֶחָד מִשְּׂמָאלוֹ, כָּלֶם מְלוּיִם אוֹתוֹ
עַד בֵּית הַכִּנּוֹסֶת וּמִבְּרָכִים אוֹתוֹ. מְקַטְרֵג אֶחָד
שְׁעוּמָד לִפְנֵי הַפֶּתַח שֶׁל הָאָדָם הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם,
וְעַל כָּרְחוֹ מֵשִׁיב וְאוֹמֵר אֲמֵן: (ע"כ מֵהַהִשְׁמָטוֹת).

השלמה מההשמטות סימן ה ספר הבהיר

מָה הַטַּעַם אָנוּ מְטִילִים תְּכֵלֶת בְּצִיצִית, וּמָה
הַטַּעַם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם? מִשָּׁל לְמָה הַדָּבָר
דּוּמָה? לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה לוֹ גֵּן נָאָה וְלוֹ שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת, וְשֵׁם שׁוֹמֵר עָלֶיהָ, וְהוֹדִיעוּ לְבִדּוֹ
אוֹתָן הַנְּתִיבוֹת. אָמַר לוֹ: שְׁמָרֵם וְלֶךְ בָּהֶם בְּכָל
יוֹם, וּבְכָל זְמַן שֶׁתְּדַרְיֶכֶם שָׁלוֹם לָךְ.

מָה עָשָׂה הַשׁוֹמֵר? אָמַר: אִם אָנִי אֶהְיָה לְבִדִּי
בְּאֵלֶּה הַנְּתִיבוֹת, אִי אֶפְשָׁר לְשׁוֹמֵר אֶחָד
לְקַיֵּם אֵלּוֹ הַנְּתִיבוֹת, וְעוֹד, כִּי יֹאמְרוּ הָעוֹלָם, כִּילִי
הוּא מְלָךְ זֶה וְשׁוֹמֵר זֶה. לְכָךְ שֵׁם שׁוֹמֵר זֶה
שׁוֹמְרִים אַחֲרָיו עַל הַנְּתִיבוֹת, אֵלֶּה הֵן שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת.

וּמָה הַטַּעַם שֶׁל הַתְּכֵלֶת? אָמַר הַשׁוֹמֵר: שְׂמָא
יֹאמְרוּ הַשׁוֹמְרִים הַגֵּן שְׁלִי הוּא. נָתַן לָהֶם

סימן ואמר: ראו הסימן למלך שהוא שלו, שהגן הזה ואלה הנתיבות הוא תקנם, ואינם שלי, והנה חותמו.

מישל למה הדבר דומה? למלך ובתו שהיו להם עבדים, בקשו לילך מרחוק – פחדו מן אימת המלך, נתן להם המלך סימן. פחדו מן הבת, ונתנה להם סימן. אמרו: מעתה בשני סימנים אלו – (תהלים קכא) ה' ישמרך מכל רע, ישמר את נפשך. ומה היא? ארץ שנחצבה ממנה שמים, והיא כסאו של הקדוש ברוך הוא, והיא אבן יקרה, והיא ים החכמה, וכנגדה תכלת בטלית ציצית.

שאמר רבי מאיר, מה נשתנה (שאמר) תכלת מכל מיני צבעונין? מפני שתכלת דומה לים, והים דומה לרקיע, והרקיע דומה לכסא הכבוד, שנאמר (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר. וכתוב (יחזקאל א) כמראה אבן ספיר דמות כסא: (ע"כ מההשמטות).

אמר רבי יהודה, כמה עדים עשה הקדוש ברוך הוא להעיד בהם בני אדם, וכלם בעצה

ובַעֲדוֹת עוֹמְדִים מוֹלוּ. קָם בַּבֶּקֶר, מוֹשִׁיט רַגְלֵי
לָלַכְת - עֲדִים עוֹמְדִים מוֹלוּ, מְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים:
(שמואל-א ב) רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמֹר וְגו'. (קהלת ד) שְׁמֹר
רַגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֶךְ. (משלי ד) פֶּלֶס מַעְגַּל רַגְלֶךָ.
פּוֹתַח עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל בַּעוֹלָם - הָעֲדִים אוֹמְרִים:
(שם) עֵינֶיךָ לִנְכַח יְבִיטוּ. קָם לְדַבֵּר - הָעֲדִים
אוֹמְרִים: (תהלים לד) נָצַר לְשׁוֹנֶךָ מֶרַע וְגו'. מוֹשִׁיט
יָדָיו בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם - הָעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) סוֹר
מֶרַע וַעֲשֵׂה טוֹב.

אם מַצִּית לָהֶם - יָפָה, וְאִם לֹא - כְּתוּב (זכריה ג)
וְהִשְׁטֵן עֵמֶד עַל יְמִינוֹ לְשִׁטְנוֹ. כָּלֶם מְעִידִים
עָלָיו בַּחֲטָאֵיו לְמַעַלָּה. אִם רוֹצֶה הָאִישׁ לְהִשְׁתַּדֵּל
בַּעֲבוֹדַת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - כָּלֶם מְעִידִים
סִגְוֹרִיָּא לְפָנָיו, וְעוֹמְדִים לְהַעֲיֵד עָלָיו טוֹבוֹת
בַּשַּׁעַה שְׁצָרִיךָ לוֹ.

קם בַּבֶּקֶר, מְבַרֵךְ כַּמָּה בִּרְכוֹת. מְנִיחַ תְּפִלִּין
בְּרֹאשׁוֹ בֵּין עֵינָיו - רוֹצֶה לְהָרִים רֹאשׁוֹ,
רוֹאֶה שֵׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן אַחוֹז וְרָשׁוּם עַל
רֹאשׁוֹ. וְרָצוּעוֹת תְּלוּיוֹת לוֹ מַצֵּד זֶה וּמַצֵּד זֶה עַל
לְבוֹ. הָרִי מְסַתְּכָל בְּכְבוֹד רְבוֹנוֹ. מוֹשִׁיט יָדָיו,
רוֹאֶה יָד אַחֲרַת מִתְקַשֶּׁרֶת בְּקֶשֶׁר הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
מִחֲזִיר יָדוֹ וּמְסַתְּכָל בְּכְבוֹד רְבוֹנוֹ. מִתְעַטֵּף

בַּעֲטוּף שֶׁל מִצּוֹה בְּאַרְבַּע זְוִיּוֹת כְּסוּתוֹ, אֲרַבְּעָה מְלָכִים יּוֹצְאִים לְכַנָּגַד אֲרַבְּעָה. אֲרַבְּעָה עֲדֵי אִמָּת שֶׁל הַמֶּלֶךְ, תְּלוּיִים מֵאַרְבַּע זְוִיּוֹת, וּתְלוּיִים בָּהֶם כַּעֲנָבִים בְּאֶשְׁכּוֹל.

מֶה אֶשְׁכּוֹל שֶׁהוּא אֶחָד וּתְלוּיִים בּוֹ כַּמָּה עֲנָבִים, מֵצֵד זֶה וּמֵצֵד זֶה, כֵּךְ זֶה מִצּוֹה אֶחָת, וּתְלוּיִים בָּהּ כַּמָּה עֲנָבִים זָגִים וְזִמּוּרוֹת צְרוּרִים בָּהֶם. שְׁבַעַת רָצִים אֵלּוּ הֵם שְׁבַעַת צְרוּרוֹת שֶׁל תְּכֵלֶת שֶׁצָּרִיךְ לְכוֹרֵךְ בָּהּ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, אוֹ לְהַגְדִּיל עַד שְׁלֹשָׁה עָשָׂר. מִי שִׁיּוֹסִיף, לֹא יוֹסִיף עַל שְׁלֹשָׁה עָשָׂר. מִי שִׁמַּעַט, לֹא יִמַּעַט מִשְׁבַּעַת. וְלִמְדֵנוּ, תְּכֵלֶת זֶה הִיא סוּד דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְזֶה חוּט אֲבִרָהּם שֶׁזָּכָה בּוֹ לְבָנָיו אַחֲרָיו. מֶה זֶה תְּכֵלֶת? תְּכֵלֶת הַכֹּל. (וְדא"י) רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כִּסָּא הַכְּבוֹד נִקְרָא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁבַע כְּרִיכוֹת שֶׁהִיא שְׂכִינָה שְׁבִיעִית הַכֹּל בּוֹדָאִי. שֶׁהִרִי הִיא מִתְבָּרַכַת מִשְׁשָׁה אַחֲרִים עַל יְדֵי הַצַּדִּיק. וְאִם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר הֵם, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהַ בְּשֵׁלֶשׁ עָשָׂר מִדּוֹת, וְזֶהוּ פֶתַח הַכֹּל.

וְהִיא חוּט אֶחָד, וְרִשּׁוּמָה בְּגוּנִיָּה, וְצַבְעָה יּוֹצֵא מִדָּג אֶחָד שֶׁהוּלֵךְ בָּיָם כְּנֶרֶת. וְכְנֶרֶת

נִקְרָאת עַל שְׁמָהּ. וְעַל זֶה כְּנֹר הָיָה תְּלוּי מַעַל
מִטַּת דָּוִד, שְׁהָרִי (שֶׁל דָּוִד) וְדָאִי הוּא כְּנֹר דָּוִד מְנַגֵּן
מֵאֱלֹו לַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן גִּוְנִיו עוֹלִים
עַד הָרְקִיעַ, וּמֵהָרְקִיעַ עַד הַכֶּסֶּא.

וְכֵאֵן כָּתוּב מִצֹּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-ב יח) מִצֹּת
הַמֶּלֶךְ הִיא. (אסתר ג) מִדּוּעַ אֶתָּה עוֹבֵר אֶת
מִצֹּת הַמֶּלֶךְ. כִּי מִצֹּת הַמֶּלֶךְ. וְלִמְדֵנוּ, יִסּוֹד
וְשֵׁרשׁ בַּמֶּלֶךְ מִתַּעֲטָרִים כְּאַחַד, וְזוֹהִי זְכָרוֹן וּפְתִיחַ
לְכָל שְׁאָר הַכְּתָרִים, שֶׁכָּתוּב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי
שַׁעֲרֵי צֶדֶק. וְכָתוּב זֶה הַשַּׁעַר לֵה'. וְעַל זֶה כָּתוּב
וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְזִכְרְתֶם אֶת מִצֹּת ה', לְהַכְלִיל בָּזֶה
כָּל שְׁאָר הַכְּתָרִים. וְלִכֵּן הֵם מְעִידִים עֲדוּת וְלֹא
עוֹמְדִים בְּמִקּוֹמָם, מְשׁוּם שֶׁהִיא מִצֹּת.

וְשִׁנְיָנוּ, תִּשְׁמִיעִי מִצֹּה נִזְרָקִין. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי
לוֹלֵב וְעֶרְבָה תִּשְׁמִיעִי קִדְשָׁהּ הֵם, לָמָּה
נִזְרָקִים? אֵלֹא תִּשְׁמִיעִי קִדְשָׁהּ, מְשׁוּם שֶׁרְשׁוּמִים
בְּכַתִּיבַת הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוֹתָם חוֹטִים, לְהִרְאוֹת אֵיךְ
תְּלוּיִים מִכָּאן וּמִכָּאן לְאַרְבַּעַה צַדִּי
הָעוֹלָם מִמָּקוֹם זֶה, וְהִיא שׁוֹלֶטֶת עַל הַכָּל
בְּסוֹד הַלֵּב, שֶׁהִיא לֵב כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה וְלֵב

הַעֲלִיּוֹנִים, וּתְלוּיָה בִּלְב הַעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל הוּא
בִּלְב שְׂיוּצָא מִחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
שְׁעוֹר שֶׁל זֶה (וּאֲרִךְ) שֶׁל זֶה נִתְבָּאֵר בְּאוֹתִיּוֹת
חֻקּוֹת שֶׁל רַבִּי אֱלֶעָזָר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי
שְׂרוּצָה לְלַכֵּת אַחֵר יִרְאֵתִי, יִלֵּךְ אַחֵר הַלֵּב
הַזֶּה וְאַחֲרֵי הָעֵינַיִם שְׁעוּמָדִים עָלֶיהָ. מִי הֵם עֵינַיִם
אֵלֶּה? כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לד) עֵינֵי ה' אֵל צַדִּיקִים.
אֲבָל אַתֶּם, לֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לִבְבְּכֶם וְאַחֲרֵי
עֵינֵיכֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁאַתֶּם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מָה הַטַּעַם כָּאֵן יִצְיָאֵת
מִצָּרִים, שְׁכָתוּב אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם? אֵלֹא מִשּׁוֹם שֶׁכְּשִׁיעָאוּ מִמִּצְרַיִם,
נִכְנְסוּ בַּחֲלָק זֶה, וּבָזָה הָרֵג הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָרֵג בְּמִצְרַיִם. וְלָכֵן בְּמִקּוֹמוֹ נִזְכָּר, וּבְמִקּוֹמוֹ
הַזֶּהִירָם בָּזָה. מָה זֶה בְּמִקּוֹמוֹ? מִשּׁוֹם שֶׁמִּצְוָה
זוֹ הִיא מְקוּמָהּ.

שָׁנָה רַבִּי יִיסָא, כָּתוּב (מיכה ז) כִּימִי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. כִּימִי?! כִּיּוֹם הִזְיָה
צָרִיךְ לוֹ לְכַתֵּב, שֶׁהָרִי בְּזִמָּן אֶחָד יֵצְאוּ, וְלֹא
הִתְעַכְּבוּ! אֵלֹא כָּמוֹ אוֹתָם יָמִים עֲלִיּוֹנִים

שֶׁהַתְּבָרָכָה בָּהֶם כְּנִסֶּת יִשְׂרָאֵל, כִּךְ עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מֵהַגָּלוּת, וְאֵז כְּתוּב
(ישעיה יב) וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לֵה' קָרְאוּ וְגו',
זִמְרוּ ה' כִּי גֵאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ.
מָה זֶה מוֹדַעַת זֹאת? מְשׁוּם שֶׁעֲכָשׁוּ נוֹדַעָה זֹאת
בְּעִטּוּף מִצּוּהָ. בְּאוֹתוֹ זִמְן תּוֹדַע זֹאת בְּכִמָּה
מִנְהָגִים שְׁלֵה שִׁיעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹת
וּנְסִים בְּעוֹלָם, אֵז כְּתוּב (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

סדר הלימוד ליום ד אייר [יום 211 בשנה]

פְּרִשְׁת קֶרַח (דף קעה ע"ב - דף קעו ע"ב)

וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְגו'. רַבִּי
אָבָא פָתַח, (תהלים יט) הַנִּחַמָּדִים מְזַהֵב וּמְפָז
רַב וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת צוּפִים. כִּמָּה עֲלִיוֹנִים
הֵם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, כִּמָּה מְכַבְּדִים הֵם, אֲהוּבִים הֵם
לְמַעֲלָה, אֲהוּבִים הֵם לְכָלֶם, בְּגִלָּל שֶׁהֵם שֵׁם
קָדוֹשׁ. וְכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשְׁתַּדֵּל בְּשֵׁם
הַקָּדוֹשׁ וְנוֹצֵל מֵהַכֹּל. נֹצֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנוֹצֵל
בְּעוֹלָם הַבָּא. בֹּא וּרְאֵה, כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל

בתורה, אחוזו בעץ החיים. כיון שאחוזו בו –
בכל אחוזו, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא
למחזיקים בה וגו'.

רבי יצחק אמר, כל מי שישתדל בתורה, יש לו
חרות מהכל, חרות ממיתה כמו שאמרנו,
משום שחרות שורה עליו ואחוזתו בו. אלו
ישראל מתעטרים בתורה, ינצלו מהכל, ולא
ימצאו בגלות. וזהו שכתוב (אלו ישראל משמרים את התורה,
ינצלו מהכל, ולא ימצאו בגלות. כתוב) (שמות לב) חרות על הלחת,
אל תקרי חרות אלא חרות. וחרות זו (בארוה)
נמצאת בתורה. התורה היא כח הימין, כמו
שנאמר (דברים לג) מימינו אש דת למו. והשמאל
נכלל בימין. מי שעושה ימין שמאל ושמאל
ימין, הרי הוא כאלו מחריב עולם.

בא וראה, אהרן ימין, לויים שמאל. קרח רצה
לעשות חלוף הימין לשמאל, ומשום זה
נענש. ולא עוד, אלא שנמצא בו לשון הרע,
ונענש בכל. רבי יהודה אמר, השמאל נכלל
תמיד בימין. קרח רצה להחליף תקון שלמעלה
ולמטה, בגלל זה נאבד מלמעלה ולמטה.

ויקח קרח. מה זה ויקח? לקח עצת רעה
לעצמו. כל מי שרודף אחר מה שאינו

שְׁלוֹ – זֶה בּוֹרֵחַ מִמֶּנּוּ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא מֶה שֵׁישׁ
לוֹ – נֶאֱבָד מִמֶּנּוּ. קָרַח רִדְף אַחֵר מֶה שֵׁאינו שְׁלוֹ
– אֵת שְׁלוֹ אֵבֶד, וְאַחֵר לֹא הָרוּיחַ.

קָרַח הֵלֵךְ בְּמַחְלָקָת. מֶה זֶה מַחְלָקָת? פְּלוּגָתָא.
מַחְלָקָת שְׁלִמְעָלָה וּלְמַטָּה. וּמִי שְׁרוּצָה
לְחַלֵּק תְּקוּנָה הָעוֹלָם, נֶאֱבָד מִכָּל הָעוֹלָמוֹת.
מַחְלָקָת הִיא מַחְלָקָת שֶׁל הַשָּׁלוֹם, וּמִי שֶׁחוֹלֵק עַל
הַשָּׁלוֹם חוֹלֵק עַל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, מִשּׁוּם שֶׁשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא שָׁלוֹם.

בֵּא וִירָאָה, אֵין הָעוֹלָם עוֹמֵד אֲלֵא עַל שָׁלוֹם.
כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָעוֹלָם, לֹא
יָכַל לְהִתְקַיֵּם וּלְעֲמֹד, עַד שֶׁבָּא וְהִשְׁרָה עָלָיו
שָׁלוֹם, וּמֵהוּ? שַׁבָּת, שֶׁהִיא שָׁלוֹם הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְאִז עָמַד וְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. וּמִי
שֶׁחוֹלֵק עָלָיו, יֵאֱבֹד מִהָעוֹלָם.

צִלְפַּחַד חָלַק עַל שַׁבָּת, שֶׁהִיא (בַּמִּדְבָּר טו) מְקוֹשֵׁשׁ
עֵצִים. מִי אוֹתָם עֵצִים? אוֹתָם עֵצִים
אַחֲרִים, כְּמוֹ שֶׁאַמְרָנוּ. וְאֵלּוּ דְּבָרֵי (אֵילָנוֹת) חַל, וְחַל
בְּקֹדֶשׁ לֹא שׁוֹרָה, (מִכָּאן וְהִלָּאָה דְּבָרֵי חַל בְּשַׁבָּת אֲסוּר וְדֹאֵי)
שֶׁחָלַק עַל שָׁלוֹם שְׁלִמְעָלָה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּתוּב (תְּהִלִּים קיט) שָׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי
תוֹרָתְךָ וְגו'. הַתּוֹרָה הִיא שָׁלוֹם, שֶׁכְּתוּב

(משלי ג) וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שְׁלוֹם. וְקָרַח בָּא לְפָנָם
שְׁלוֹם שְׁלֹמֶעֱלָה וּמָטָה, וּמִשּׁוֹם זֶה נֶעֱנַשׁ
מִלְמַעְלָה וּמִטָּה.

וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְגו'. פָּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ
הַחֲבָרִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, קָרְאִי מוֹעֵד,
קָרְאִי כְּתוּב, חֲסֹר יו"ד. לָמָּה קָרְאִי? אֵלָּא כִּךְ הוּא
– מַלְכוּת הָאָרֶץ כְּעֵין מַלְכוּת הָרִקִּיעַ. וְסוּד זֶה –
כָּל אוֹתָם כְּתוּרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵשֵׁם הַקָּדוֹשׁ נֶאֱחָז
בָּהֶם, כָּלֵם מְזַמְּנִים מִמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ, זֶהוּ
שְׁכֵנֻת (ויקרא כג) מִקְרָאִי קֹדֶשׁ. וַאֲיֵמָתִי? בַּשְּׁעָה
שְׁמוּעֵד זָמִין בְּעוֹלָם. כִּמוֹ שְׁאוֹתָם כְּתוּרִים עֲלִיוֹנִים
שְׁמֻזְמָנִים מִקְדֵּשׁ הָעֲלִיּוֹן, כִּךְ גַּם קֹדֶשׁ תַּחְתּוֹן
זָמִין לְחִילָיו לְעֵטָרָם וּלְהַעֲלוֹתָם.

קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן יְדוּעַ, קֹדֶשׁ תַּחְתּוֹן חֲכָמַת שְׁלֵמָה,
כִּךְ גַּם הִיא מְזַמְּנַת לְכָל חִילֶיהָ, וְאוֹתָם
חִילוֹת כָּלֵם עֲתִידִים לְהִתְעַטֵּר בְּקֹדֶשׁ תַּחְתּוֹן זֶה
בְּזִמְן שְׁמוּעֵד שְׂרוּי בְּעוֹלָם. וְכִמוֹ שְׁחִילֶיהָ
עוֹמְדִים לְמַעְלָה, כִּךְ גַּם עוֹמְדִים מִמְּנֵי הָעַמִּים
כְּדִגְמָתָהּ לְמָטָה, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ קָרְאִי מוֹעֵד.
וּמִשּׁוֹם שֶׁהֵם לְמָטָה, קָרְאִי מוֹעֵד חֲסֹר, (כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה)
אֲבָל הֵם בְּשִׁלְמוֹת יִתְרָה.

אַנְשֵׁי שֵׁם וְדַאי, וְלֹא אַנְשֵׁי ה'. וְזֶהוּ סוּד (ויקרא כד)
בְּנִקְבוֹ שֵׁם יוֹמָת, וּבְאַרְנוֹ, וְעַל זֶה נִקְרָא
כָּאֵן אַנְשֵׁי שֵׁם וְדַאי. כִּיּוֹן שֶׁמֶצֶד הַגְּבוּרָה בָּאִים,
אַנְשֵׁי שֵׁם הֵם, הָרִי שִׁבְחָם יִתֵּר, אֲבָל הֵם לִקְחוֹ
לְעֶצְמָם וּנְאֻחָזוּ בַּמַּחְלָקָת.

בִּקְרָ וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ. לָמָּה בִּקְרָ? וְלָמָּה
קָדוֹשׁ וְלֹא טָהוֹר? אֵלָּא הֵם בָּאוּ מֵצֶד שֶׁל
טָהוֹר, וְקָדוֹשׁ הִכְהִין. אָמַר מֹשֶׁה, בִּקְרָ, כְּשִׁפְתֵּי
הִכְהִין מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם – אִם אַתָּם כְּהִנִּים, הָרִי
בִּקְרָ, עֲבָדוּ עֲבוּדַת הַבִּקְרָ, וְאִזּוּ וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר
לוֹ וְאֶת הַקָּדוֹשׁ. אֶת אֲשֶׁר לוֹ – סֵתָם, זֶה הַלּוּיִם.
וְאֶת הַקָּדוֹשׁ – זֶה הִכְהִין. אִזּוּ וְהִקְרִיב אֱלִיוֹ. וְאִין
מִי שִׁיבְחִין בְּדָבָר אֵלָּא בִּקְרָ. אִם תִּהְיוּ רְאוּיִים
לְהִשָּׁאֵר בְּצֶד הַדִּין, בִּקְרָ לֹא יִסְבֵּל אֶתְכֶם, שֶׁהָרִי
לֹא זָמְנוּ הוּא. וְאִם תִּתְּרָאוּ לְהִשָּׁאֵר בַּחֲסֵד, הָרִי
זָמְנוּ הוּא, וְתִשָּׁאֲרוּ אֲצִלוֹ וַיִּקְבֵּל אֶתְכֶם.

בַּמֶּדָּה? בִּקְטָרֶת. שֶׁהָרִי קְטָרֶת צְרִיכָה שׁוֹשְׁבִין
לְהִתְקַטֵּר עַל יָדוֹ בְּכָל וּלְהִתְקַשֵּׁר. מִי
הַשׁוֹשְׁבִין? זֶה הִכְהִין. וּמִשׁוּם כֵּן, וְהִיָּה הָאִישׁ
אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ, וְלֹא הַטָּהוֹר. שְׁתֵּי
דְּרָגוֹת הֵן: קָדוֹשׁ וְטָהוֹר. כֵּהֵן קָדוֹשׁ, לְוִי טָהוֹר.
וְעַל זֶה הַקָּדוֹשׁ כָּתוּב.

וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחַת לְכָל
 בָּשָׂר. בֹּא וּרְאֵה, מַעֲשֵׂה וְאַהֲרֹן מְסֻרוֹ עֲצָמָם
 לְמִיתָה, בַּמָּה? מַשּׁוּם שִׁכְתוּב וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם
 וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחַת. רוּחַת כְּתוּב חֶסֶד וְאִו.
 וּמַשּׁוּם זֶה עֵץ הַמָּוֶת הוּא, וּבְכָל מְקוֹם נְפִילַת
 אֲפִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְעַל זֶה אֵל אֱלֹהֵי, אֵל – זֶהוּ
 שִׁכְתוּב (תהלים ז) וְאֵל זֶעַם בְּכָל יוֹם. אֱלֹהֵי הַרוּחַת
 – שֶׁהוּא מְקוֹם צְרוּר נִשְׁמוֹת הָעוֹלָם, וְכָל
 הַנִּשְׁמוֹת לְשֵׁם עוֹלוֹת, וּמַשֵּׁם בָּאוֹת. (שם נִרְאוֹת).

רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, (איוב לד) שִׁמְעוּ חֲכָמִים מִלִּי
 וַיִּדְעִים הָאֲזִינוּ לִי. פֶּסוּק זֶה אֱלִיהוּא אָמְרוּ.
 בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב, (שם לב) וּבִשְׁלֹשֶׁת רַעֲיוֹ חָרָה
 אָפוּ עַל אֲשֶׁר לֹא מָצְאוּ מַעֲנֶה וְגו'. שֶׁהָרִי הֵם הָיוּ
 אוֹמְרִים דְּבָרִים, וְאִיּוֹב לֹא הָיָה מִתְנַחֵם עֲלֵיהֶם.
 מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ, מִי שֶׁנִּכְנַס לְנַחֵם אֶת הָאֵבֶל, צָרִיךְ
 לִיֶּסֶד דְּבָרִים בְּתַחֲלָה, שֶׁהָרִי חִבְּרִיו שֶׁל אִיּוֹב הָיוּ
 אוֹמְרִים דְּבָרִי אֱמֶת, אֲבָל לְנַחֲמוֹ לֹא, מַשּׁוּם
 שֶׁצָּרִיךְ דְּבָרִים שֶׁהוּא יוֹדֵה עֲלֵיהֶם (בְּדֶרֶךְ אֱמֶת), וְאִז
 יִקְבַּל עָלָיו אֶת הַדִּין וַיּוֹדֶה לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ עָלָיו.
 מַה כְּתוּב? וְאֱלִיהוּא חִכָּה אֶת אִיּוֹב בְּדְבָרִים וְגו'.
 שֶׁהוּדָה אַחֵר כֶּף לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְקִבַּל עָלָיו
 דִּין שָׁמַיִם.

בא וּרְאֵה, כָּתוּב (איוב לד) לָכֵן אֲנֹשִׁי לִבִּי שָׁמְעוּ לִי
 חָלָלָה לֹאֵל מֶרְשַׁע וְשָׂדֵי מַעֲוֹל. לָכֵן אֲנֹשִׁי
 לִבִּי שָׁמְעוּ לִי, שְׁלָמִים בְּכָל לְהַבְחִין דְּבָרִים.
 חָלָלָה לֹאֵל מֶרְשַׁע, זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים ז) וְאֵל זֵעִם
 בְּכָל יוֹם. וְשָׂדֵי מַעֲוֹל, זֶה סָמוּךְ כְּנֶגֶד זֶה, (וְהָרִי
 פְּרִשׁוּהָ) אֵל שְׂדֵי. (שם) כִּי פָעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, הָרִי
 אָדָם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו וְחוּטָא
 לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה תִלּוּי עָלְיוֹ לְשִׁלָּם לוֹ
 דִּין. זֶהוּ שְׁכָתוּב כִּי פָעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, אוֹתוֹ
 מַעֲשֶׂה יִשְׁלָם לוֹ.

וְעַם כָּל זֶה – אִם יִשִּׁים אֱלֹיוֹ לְבוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָאָדָם
 שָׁם לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לָשׁוּב לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, אֲזִי אֵל
 אֱלֹהֵי הָרוּחַת רִחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹיוֹ יֶאֱסֹף לְהַצָּר
 בְּצָרוֹר הַחַיִּים, וְלֹא מִשְׁאִיר נִפְשׁוֹ בַּחוּץ לְהִדּוֹן
 בְּדִין אַחֵר.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דָּבָר זֶה סוּד (אַחֵר) הוּא בְּדִינִים
 הַנִּסְתָּרִים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּי פָעַל
 אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, לְהִדּוֹן בְּדִינוֹ, וּבְאוֹתָם מַעֲשִׂים
 שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמַעֲלֵהוּ לְהִדּוֹן
 כְּמַעֲשָׂיו, וַיֵּאבֵד מִהָעוֹלָם. מַה כָּתוּב אַחֲרָיו? מִי
 פָקֵד עָלָיו אֶרְצָה וּמִי שָׁם תִּבֵּל כָּלָה. מִי פָקֵד עָלָיו
 אֶרְצָה – זֶהוּ אָחִיו שְׁגוּאֵל אוֹתוֹ. וּמִי שָׁם תִּבֵּל

כְּלָה - שְׁבוּנָה בֵּית וּבוֹנָה בְּנִין עוֹלָם וְתַקוּן וַיֵּשׁוּב. מָה כָּתוּב אַחֲרָיו? אִם יֵשִׁים אֱלֹיו לְבוֹ. אָדָם זֶה שְׁצוּהָ עָלָיו לְבָנוֹת בְּנִין, צָרִיךְ לְכוֹן לֵב וְרָצוֹן אֶל אוֹתוֹ הַמֵּת. מִכָּאן, אָדָם שָׁבָא עַל אוֹתָהּ אִשָּׁה בְּשָׁבִיל יָפִי וְתַאֲוָה שְׁלוֹ, הָרִי בְּנִין עוֹלָם לֹא נִבְנָה, שֶׁהָרִי רָצוֹן וְלֵב לֹא הִתְכַּוֵּן אֶל הַמֵּת.

וּמִיָּשׁוּב כֶּךָ כָּתוּב אִם יֵשִׁים אֱלֹיו לְבוֹ, בְּרָצוֹן הֵלֵב שְׁיִכּוֹן אֱלֹיו, אֲזִי רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹיו יֶאֱסֹף, וְנִמְשָׁךְ אֱלֹיו לְהַכְנוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה. מָה כָּתוּב אַחֲרָיו? יִגּוּעַ כָּל בָּשָׂר יֶחֱד וְאָדָם עַל עֶפֶר יֵשׁוּב. יִגּוּעַ כָּל בָּשָׂר יֶחֱד - אוֹתוֹ גּוֹף יִבְלָה בְּעֶפֶר וְכָל אוֹתוֹ בָּשָׂר. וְעִכְשָׁו אָדָם עַל עֶפֶר יֵשׁוּב. הָרִי הִתְחַדְּשׁוֹת הַבְּנִין כְּמַקְדָּם, וַיֵּשׁוּב עַל עֶפֶר שֶׁל בְּנִין שֶׁל גּוֹף אַחֵר כְּמוֹ שֶׁהָיָה בַּהִתְחַלָּה. וְעַל זֶה רוּחַ וְנִשְׁמָה בִּיָּדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְחָס עַל בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יֵאָבְדוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִעוֹלָם אַחֵר, בְּגִלְלֵל זֶה אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל בָּשָׂר.

וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְגו'. רַבִּי חֲזִיָּא פָתַח, (משלי טז) חֲמַת מֶלֶךְ מְלֶאכִי מוֹת וְאִישׁ חָכָם יִכְפָּרְנָה. כְּמָה יֵשׁ לָהֶם לְבַנֵּי אָדָם לְפַחַד מִחֻטְאֵיהֶם וּלְשֹׁמֵר מַעֲשֵׂיהֶם, שֶׁהָרִי בְּכֻמָּה זְמַנִּים הָעוֹלָם נִדוֹן, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם הַמַּעֲשִׂים

עולים במשקל, ומשגיחים עליהם למעלה ונכתבים לפניו. וכשמעשי בני אדם לא כשרים לפני המלה, עולה הרגז ומתעורר הדין. זהו שכתוב חמת מלך מלאכי מות, ועל זה בכל יום יום צריך אדם להזהר מחטאיו.

ואיש חכם יכפרנה. בשעה שבעלי הדינים עומדים על העולם והרגז תלוי – אם יש בדור צדיק שרשום למעלה, הקדוש ברוך הוא משגיח עליו ושוכן הרגז. למלך שרגז על עבדיו, והיה תובע את השוטר המוציא לפעל לעשות דין. בין כך נכנס אהוב המלך ועמד לפניו. כיון שראה אותו המלך, אורו פניו. נשאר אותו אהוב המלך לדבר אתו, והמלך שמח. אחר כך כשהגיע השוטר וראה פניו של המלך שמחים, הסתלק והלך לו ולא עשה דין. ואז אותו אהוב המלך בקש מהמלך על עבדיו, ומכפר להם. ומשום זה, ואיש חכם יכפרנה.

גם כאן, כשמשה ראה רגז תלוי, מיד – ויאמר משה אל אהרן, משום שהוא שושבין המלכה, וקטרת עולה רק בידו, שהוא מרבה שלום בעולם וקושר קשר האמונה. קטרת, הרי פרשה, שמחה שלמעלה ושלמטה, קשר

הָאֱמוּנָה, סְלוּק הָרְגֹז. זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי כז) שֶׁמֶן וְקִטְרֶת יִשְׁמַח לֵב. וְאִזּוּ – וְאִישׁ חָכָם יִכְפָּרְנָה, יִנְקֶה וַיִּטְהַר אוֹתוֹ רְגֹז, וְרַחֲמִים מִתְעוֹרְרִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, (במדבר ד) אֵל תִּכְרִיתוּ אֶת שִׁבְט מִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲנִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם גָּזַע וְשָׂרַשׁ הַלְוִיִּם. וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמָתוּ, שֶׁצָּרִיךְ הִכְהֵן לְתַקְנָם. שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם קְרוֹבִים לַקֹּדֶשׁ, לֹא יִכְנָסוּ אֶלָּא רַק בְּתַקּוֹן הִכְהֵן, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ סִימָן שִׁיִּגִיעוּ אֵלָיו, וְלֹא יוֹתֵר. וּכְשֶׁמִּכְסִּים לְכָלִי הַקֹּדֶשׁ, אִזּוּ שׁוֹרֶה כִּסּוּי אַחֵר, וְאִסּוּר לָהֶם לְהִתְקַרֵּב וּלְרֹאוֹת, שֶׁהָרִי דָּבָר בַּחֲשָׁאֵי אֵין לָהֶם, אֶלָּא לִכְהֵן, (ועל זה) שְׁדַּבְרִיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם בְּסוּד וּבַחֲשָׁאֵי, וְלִלְוִיִּם לְהָרִים קוֹל.

בְּגִלָּל זֶה כֹהֲנִים בַּחֲשָׁאֵי וּבְסוּד, וְעַל זֶה אִסּוּר לָהֶם יֵינן, שֶׁיֵּינן לְהִרְמַת קוֹל וּלְגִלּוֹי סוּד הוּא. בְּגִלָּל זֶה לְוִיִּם נִמְסְרוּ לְהִרְמַת קוֹל, שֶׁהָרִי בְּדִין נֶאֱחָזִים, דִּין בְּגִלּוֹי הוּא וּלְפָרֶסֶם דְּבָר לְפָנֵי הַכֹּל. אֲבָל כִּהֵן, כָּל דְּבָרָיו בְּסוּד וּבַחֲשָׁאֵי, וְלֹא בְּגִלּוֹי. (סימן הַכֹּל – שְׁמַאל תְּהֵא דוֹחָה, וְיָמִין מְקַרְבָּת) מִשּׁוּם שֶׁהוּא יָמִין (מְקַרְבֵּה), כְּשֶׁדִּינִים שְׂרוּיִים בְּעוֹלָם מֵצֵד שְׁמַאל, יָמִין תְּהֵא מְקַרְבָּת, וּבִמָּה? בְּקִטְרֶת, שֶׁהִיא בַּחֲשָׁאֵי, בְּסוּד דִּקִּיק וּפְנִימִי מֵהַכֹּל.

בא וראה, כְּשֶׁמִּזְבַּח אַחֵר מִתְחִיל לְעוֹרֵר
הַתְּעוֹרְרוֹת, כְּשֶׁלֹּא נִמְצְאִים צְדִיקִים, מִזְבַּח
פְּנִימִי מִתְעוֹרֵר אֵלָיו וְעוֹמֵד מוֹלוֹ, וְהַדִּינִים
שׁוֹכְכִים. וְעַל זֶה עוֹמֵד מוֹל זֶה, וְאֵז הַדִּין מִסְתַּלֵּק.
רבי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, (במדבר ד) זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי קֹהֵת
בְּאֹהֶל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים. בְּשַׁעַה שְׁבִנִי
קֹהֵת לִוְקָחִים קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים, אָז בָּא כֹהֵן וְחוּפָה
הַכֹּל, עַד שֶׁלֹּא יִקְרְבוּ לְלִקְחוֹ, וְלֹא רָאוּ מַעוֹלָם
מִה שֶׁהֵם לִוְקָחִים, אֲלֵא הַכֹּל מְכַסֶּה מֵהֶם, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שם) וּבָא אֶהְרֹן וּבָנָיו בְּנִסְעַ הַמִּחְנֶה וְהוֹרְדוּ
אֶת פֶּרֶכֶת הַמָּסָךְ. וְרַב כִּסּוּיֵי כָּלִי הַמִּקְדָּשׁ הֵם
תְּכֵלֶת, מִשּׁוּם שֶׁתְּכֵלֶת הָרִי בְּאֵרוֹהָ וְנִתְבָּאֵר. אַחֲרֵי
שֶׁהִתְכַּסֶּה הַכֹּל, מִתְקַרְבִּים בְּנֵי קֹהֵת שְׁלֹוֹקָחִים,
וְלֹא מִתְקַרְבִּים אֲלֵא בְּאוֹתָם בְּדִים שְׁיוֹצְאִים
הַחוּצָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם) וְכָלֵה אֶהְרֹן וּבָנָיו לְכַסֹּת
אֶת הַקֹּדֶשׁ וְגו', בְּנִסְעַ הַמִּחְנֶה וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ בְּנֵי
קֹהֵת לְשֵׁאת וְגו'.

בגלגל כִּךְ קִטְרֶת, שֶׁהִיא פְּנִימִית, וְכֹל מִה שֶׁבְּסוֹד
– לַכֹּהֵן נִמְסֵר. וְעַל זֶה, וַיִּקַּח אֶהְרֹן כֹּאֲשֶׁר
דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיִּרְץ אֶל תּוֹךְ הַקֹּהֶל [וְגו'] וַיִּתֵּן אֶת
הַקִּטְרֶת, שֶׁהִיא פְּנִימִית, סוֹד הַכֹּהֵן. אָז – וַיִּכְפֹּר
עַל הָעָם וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים, בֵּין עַץ

החיים ובין עץ המות. אז הימין מקריב זה לזה, ותעצר המגפה. אשרי חלק הכהן, שלכהן יש כח למעלה ויש לו כח למטה, והוא גורם שלום למעלה ולמטה, ובכל זמן השמאל עובד לימין. זהו שכתוב (שם יח) וילוו עליך וישרתוך, וימין בשמאל נמצאים במקדש.

רבי אלעזר היה עומד לפני רבי שמעון אביו. אמר לו, כתוב (קהלת ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חיי הבלך. אמר לו, בא וראה, ראה חיים עם אשה אשר אהבת – (והיה אומר רבי שמעון, כתוב (קהלת ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת) זהו סוד שצריך אדם להכליל חיים במקום זה. זה בלי זה לא הולך. וצריך אדם להכליל מדת יום במדת לילה, ומדת לילה ביום. וזהו ראה חיים עם אשה אשר אהבת. מה הטעם? כי הוא חלקך בחיים, שחיים לא שורים אלא על זה. ובעמלך אשר אתה עמל תחת השמש, כמו שאמר (משלי ג) בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתיך.

ובא וראה, כל דברי שלמה המלך, כלם נסתרים לתוך החכמה. ופסוקים אלו נראים

שהתורה הרצועה, כמו שכתוב (אמר לו רבי אלעזר, כתוב)

אַחֲרָיו, (קהלת ט) כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וּגְו'. הַפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן בּוֹ, כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה, וְכִי שְׁלֵמָה שְׁחַכְמָה עֲלִיוְנָה בּוֹ יוֹתֵר עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם אָמַר כֵּךְ?!

אָלֵא (אָמַר לוֹ) כָּל דְּבָרֵי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עַל סוּד חֻכְמָה נֶאֱמָרוּ. בֹּא וּרְאֵה, כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה, זֶהוּ שְׁצָרֶיךָ אָדָם לְהַכְלִיל שְׁמָאל בִּימִין, וְכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה צָרֶיךָ לוֹ שְׁלֵא יִהְיוּ, אֲלֵא כְּלוּלִים בִּימִין. כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ – זֶה הַשְׁמָאל. לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ – זֶהוּ הַיְמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת טו) יְמִינֶךָ ה' נֶאֱדָרִי בְּכַח. וְכִיוֵּן שֶׁהָאָדָם יִזְהַר שְׁכָל מַעֲשָׂיו יִהְיוּ לְצַד יְמִין וְיִכְלִיל שְׁמָאל בִּימִין, אָז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרֶה בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִכְנַס אוֹתוֹ אֵלָיו לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבֶּא.

וְלֵא יֹאמַר אָדָם, בְּשַׁעַה שְׁאֵבֵא לְאוֹתוֹ עוֹלָם, אָז אֶתְּבַע מִהַמֶּלֶךְ רַחֲמִים וְאָשׁוּב לְפָנָיו, אֲלֵא – כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה, אַחֵר שִׁסְתַּלַּק אָדָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה. אֲלֵא אִם רוּצָה אָדָם שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ יֹאִיר לוֹ לְאוֹתוֹ עוֹלָם וְיִתֵּן לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבֶּא, יִשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַכְלִיל

מַעֲשָׂיו בְּיָמִין, וְכָל מַעֲשָׂיו יִהְיוּ לְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהָרִי לְאַחַר כְּשִׁיתְכַּנֵּס מִהָעוֹלָם הַזֶּה
לְהַדוֹן בְּדִין הַקָּשָׁה בְּדִין הַגִּיהֶנֶם, אֵין שָׁם עֲצָה
וְחֻכְמָה וְשֹׁכֵל לְהַנְצִיל מִן הַדִּין.

דְּבַר אַחֵר כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה
בְּשָׂאוֹל – בְּגִיהֶנֶם יֵשׁ בּוֹ מְדוּרִים עַל
מְדוּרִים; מְדוּר תַּחְתּוֹן שָׂאוֹל, מְדוּר תַּחְתּוֹן מִמֶּנּוּ
אַבְדּוֹן, וְזֶה סִמּוּךְ לָזֶה. מִי שְׂיֻרְד לְשָׂאוֹל, יִדוֹנוּ
אוֹתוֹ, וּמִשָּׁם יִצְפָּצֵף וְעוֹלָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שְׁמוּאֵל-א'
ב) מוֹרִיד שָׂאוֹל וַיַּעַל. וּמִי שְׂיֻרְד לְאַבְדּוֹן, שׁוֹב
לֹא עוֹלָה לְעוֹלָמִים.

מִי שֵׁישׁ בּוֹ מַעֲשֵׂה טוֹב אוֹ שֶׁהוּא (אִם טוֹב הוּא) בַּעַל
חֻשְׁבוֹן, הָרִי בְּאֵרוֹהָ, שְׁבָכָל לִילָה וְלִילָה טָרָם
יִשְׁכַּב וְטָרָם יִישָׁן, צָרִיךְ אָדָם לַעֲשׂוֹת חֻשְׁבוֹן
מִמַּעֲשָׂיו שֶׁעָשָׂה כָּל אוֹתוֹ יוֹם, וְיָשׁוּב מֵהֶם
וַיִּבְקֹשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. מָה הַטַּעַם בְּאוֹתָהּ
הַשְׁעָה? מִשּׁוֹם שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׁעָה עֵץ הַמּוֹת שׁוֹרָה
בְּעוֹלָם, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת,
וְצָרִיךְ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה לַעֲשׂוֹת חֻשְׁבוֹן מַעֲשָׂיו וַיּוֹדֶה
עֲלֵיהֶם, מִשּׁוֹם שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁל הַמּוֹת, וְאַלְהָה
נִקְרָאִים בַּעֲלֵי חֻשְׁבוֹן.

וְכֵן מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּדַעַת וּבְחֻכְמָה לְדַעַת אֶת רַבּוֹנוֹ, כְּשִׁיעֲבִירוֹ אוֹתוֹ לַחֲזוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתָם רְשָׁעִים שֶׁנִּטְרְדוּ בְּגִיהֶנֶם וּבִדְרָגַת הַשָּׂאוֹל, וְכֻלָּם צוּחִים מֵאוֹתָן דְּרָגוֹת – הוּא לֹא יִשְׁאַר שָׁם וְלֹא יִמָּצֵא בִּינֵיהֶם, וְעַל זֶה אֵין מַעֲשֵׂה וַחֲשָׁבוֹן וְדַעַת בְּשָׂאוֹל, וְלֹא יִמָּצֵא אֱלֹא לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, בְּמָקוֹם שֶׁכַּמָּה אוֹרוֹת וּמִנּוֹרוֹת וְכַמָּה כְּסוּפִים שׁוֹרִים שָׁם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא (בו) (וּמִשְׁתַּוָּקֵק לוֹ) לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ עִם שָׂאֵר הַצַּדִּיקִים שֶׁבִּגְן עֵדֶן. אֲשֶׁרִי חֵלַק הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עָלֵיהֶם כָּתוּב (תהלים קמ) אֶף צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יֵשְׁבוּ רְשָׁעִים אֶת פָּנֶיךָ.

וְעַבְדֵּי הַלּוֹי הוּא אֶת עַבְדָּת אֵהֵל מוֹעֵד וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָּתַח, (ישעיה מ) הַיּוֹשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ וְגו'. בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁרָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרֵא הָעוֹלָם, עָלָה בְּרָצוֹן לְפָנָיו וּבָרֵא אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, (כְּשֶׁעָלָה בְּרָצוֹן לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרֵא הָעוֹלָם, הִסְתַּכֵּל בַּתּוֹרָה וּבָרֵא אוֹתוֹ) וּבָה נִתְקַן. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי ח) בִּהְכִּינוּ שָׁמַיִם שָׁם אָנִי. וְכָתוּב (שם) וְאֶהְיָ אֶצְלוֹ אֱמוּנָה. וְהָרִי הַקִּימוֹ, אֵל תִּקְרִי אֱמוּנָה אֱלֹא אֱמֶן.

כְּשֶׁבֹא לְבָרֵא אָדָם, וְהָרִי נִתְבָּאֵר, אָמְרָה תּוֹרָה:
וְכִי לְחֻנָּם נִקְרְאָתָּ אַרְךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד?

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁיִצָּא אָדָם לְעוֹלָם, הִיָּה זִיו פְּרָצוּפוֹ
מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה, וְהָיוּ פּוֹחָדִים מִמֶּנּוּ כָּל
הַבְּרִיּוֹת, וּפְרָשׁוּהָ. בָּא וּרְאֵה, לֹא הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם
וְלֹא הַשְׁלָם עַד אוֹתָהּ שְׁעָה שְׁיִצָּא אָדָם בְּשִׁלְמוֹת
הַכֹּל, וְהִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם וְנִתְקַן כְּסֵא קְדוֹשׁ לְמֶלֶךְ, אֲזִי
הַשְׁתַּלְמוּ עֲלֵינוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְנִמְצְאוּ שְׂמֵחוֹת
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁרָצָה הַיּוֹם לְהִתְקַדֵּשׁ, הָיוּ
יוֹצְאִים רוּחוֹת שֶׁל הַשָּׂדִים לְהַבְרָאוֹת
גּוֹף שְׁלָהֶם, וְהִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם וְלֹא נִבְרָאוּ, וְנִשְׁאַר
הָעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁנִּפְגַּם מִמְּלֹאכְתּוֹ וּמִסְתוּבָב (וּנְחָסֵר).
כִּיּוֹן שֶׁהִתְקַדֵּשׁוּ יִשְׂרָאֵל וְנִשְׁלְמוּ בְּדִרְגוֹתֵיהֶם
וְנִמְצְאוּ לְוִים מֵצֵד הַשְּׂמָאל, כֹּאֲשֶׁר (אֲזִי) נִשְׁלָם
אוֹתוֹ פָּגָם שֶׁל הָעוֹלָם שְׂמֵצֵד שְׂמָאל.

וְעַל זֶה צְרִיכִים הַלְוִים לְהִטָּהֵר, וְאֲזִי הַכֹּל נִכְלָל
בִּימִין וְהָעוֹלָם לֹא נִפְגַּם, וּמִשּׁוּם כֵּךְ כְּתוּב,
וְעַבְדֵּי הַלְוִי הוּא. הוּא הַשְּׁלִים לְצֵד שְׂמָאל, הוּא
הַשְּׁלִים לְפָגָם הָעוֹלָם. וְאִפְלוּ אוֹתוֹ צֵד צָפוֹן
שֶׁנִּשְׁאַר חֲסֵר בְּעוֹלָם, כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָעוֹלָם, הַלְוִי הַשְּׁלִים בְּאֵרוֹן לְכֹל. מֶה זֶה בְּאֵרוֹן?
בְּאוֹתוֹ מִשָּׂא שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִים בְּמִשְׁכָּן, נִשְׁלָם כָּל
אוֹתוֹ פָּגָם עַל יָדוֹ.

הוא – לְמַעַלָּה לְשִׁמְאֵל. הוא – נִכְלָל בְּיָמִין. עוד הוא – זֶה הָעֵתִיק. אֲלֵמָּלָא הָדִין לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם, לֹא הָיוּ יוֹדְעִים אֲנָשִׁים אָמוּנָה עֲלִיוֹנָה, וְלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּנֵי אָדָם בַּתּוֹרָה, וְלֹא יִתְקַיְּמוּ מִצְוֹת הַתּוֹרָה. עֲבוּדָה בְּשִׁלְמוֹת שְׁתַּמְצָא בְּעוֹלָם אֶל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ מִי יַעֲשֶׂה אוֹתָהּ? הֲיִהּ אוֹמֵר זֶה הַלִּוִי.

וְעוֹד וְעַבְדֵּי הַלִּוִי הוּא – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. הוּא הַשָּׁלִים שְׁלֵמוֹת לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. הוּא – פָּשוּט לְקַבֵּל אֶת כְּנֻסַּת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ב) שְׁמָאֵלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי, בְּשִׁבְלִי לְחֹכֶם זָנוּג כְּאֶחָד. מִי עוֹרֵר אֶת הָאֵהָבָה? הֲיִי אוֹמֵר הוּא. עוֹד הוּא – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עוד הוא – זֶה עֵתִיק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים) (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ עִמּוֹ. בְּגִלְלֵי כֶךְ הוּא לְמַטָּה, הוּא לְמַעַלָּה, הוּא נִגְלָה, הוּא נִסְתָּר, הוּא אֱלֹהִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, עֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהָאִיר לְלִבָּנָה כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ יִהְיֶה עַל אֶחָד שְׁבַע פְּעָמִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה ל) וְהָיָה אוֹר הַלִּבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְגו'. וְכָתוֹב (שם ט) לֹא יָבוֹא עוֹד שֶׁמֶשׁ וִירְחָן לֹא יֵאָסֵף. וְכָתוֹב (שם) לֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'.

רַעֲיָא מְהִימָנָא

כָּל פֶּטֶר רַחֵם לְכָל בֶּשֶׂר וְגו', וְאֵת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה
הַטְּמְאָה תִּפְדֶּה. מִצְוָה זוֹ לִפְדוֹת פֶּטֶר חֲמוֹר,
 לִפְדוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִם קֵדָם שֶׁהֵלֵךְ לְאוֹתוֹ
 עוֹלָם לֹא יִפְדֶּה נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בַּתּוֹרָה,
 עֲתִיד לַחֲזֹר לְעוֹלָם הַזֶּה כְּבַתְחִלָּה, (איוב לג) יָשׁוּב
 לִימִי עֲלוּמָיו, וְלִקְבֹּל נֶפֶשׁ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה.

כָּתוּב (שם) הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ
עַם גָּבֵר. וַיִּשְׂרָאֵל, בְּגִלְל שְׁפָדִיוֹנִם הָיָה
בְּלִי תוֹרָה, שֶׁהָיָא כֶּסֶף, כְּסוּף הָעוֹלָם הַבָּא, חָזְרוּ
שָׁלֹשׁ פְּעָמִים אַחֲרוֹת בְּגִלּוֹת. וּבִגְאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה,
שֶׁגִּאֻלָּתָם תִּהְיֶה בַּתּוֹרָה, לֹא יִחְזְרוּ לְעוֹלָם בְּגִלּוֹת.
בָּאוּ רַבּוֹתֵינוּ וּבִרְכוּ אוֹתוֹ וְאָמְרוּ: רּוּעָה הַנֶּאֱמָן,
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפְדֶּה אוֹתָךְ, וְכָל יִשְׂרָאֵל יִפְדוּ
עַל יָדְךָ, וְתִתְחַדֵּשׁ עִמָּהֶם, וְהֵם עִמָּךְ.

מִצְוָה אַחֵר זוֹ – לָדוֹן בְּעֶרְכֵי בֵּית. וּבִסּוּד
הַחֲכָמָה – בֵּית הָאִישׁ זוֹ אִשְׁתּוֹ. אִם הָיָא
אִשָּׁה שֶׁל טוֹב וְרַע וְרוּעָה לְהָמִיר רָעָה בְּטוֹבָה,
יִפְדֶּה אוֹתָהּ מֵאוֹתוֹ רַע וְיִתֵּן לוֹ עֶרֶךְ שְׁלָה. אָבֵל
אִשָּׁה שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, נֶאֱמַר בָּהּ (שם כח) לֹא יַעֲרֹכְנָהּ
זָהָב וְזָכוּכִית וְתַמּוּרְתָּהּ כְּלִי פֶזַז, וְאֵין לָהּ עֶרֶךְ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יב) אִשָּׁה חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ,

וְנֶאֱמַר (שם לא) אֶשֶׁת חַיִּל מִי יִמָּצָא וְגו', וְזוֹ הַשְּׂכִינָה. מִי שֶׁגִּזְמַל חֶסֶד עִמָּה, אֵין עֶרֶךְ לְשָׁכְרוּ. וּמִי שֶׁמָּרְשִׁיעַ אֵלֶיהָ, אֵין עֶרֶךְ לְעַנְשׁוֹ.

בַּמָּה שְׂפָחוֹת יֵשׁ לָהּ שְׂמֵשֶׁמֶשִׁים אוֹתָהּ, וּלְכָל אַחַת וְאַחַת מֵהֶן יֵשׁ לָהּ עֶרֶךְ, וְכָל אַחַת וְאַחַת צָרִיכָה פְּדִיוֹן. אָבֵל מִי שִׁיּוּרֵשׁ נִשְׁמָה אוֹ רוּחַ אוֹ נֶפֶשׁ מִהַשְּׂכִינָה, לֹא צָרִיךְ פְּדִיוֹן, שְׁעַל הַשְּׂכִינָה נֶאֱמַר (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לֹא אַחֲרָי לֹא אֶתֵּן. שֶׁהַפְּדִיוֹן שְׁלָהּ תְּלוּי בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׂמוֹשָׁכִים אוֹתָהּ (א) יִשְׂרָאֵל בְּקֶשֶׁר תְּפִלִּין, בָּאוֹת שִׁבְתָּ, בָּאוֹת יָמִים טוֹבִים, בָּאוֹת הַבְּרִית וְתוֹרָה וּבִכְמָה מְצוּוֹת, שֶׁפְּדִיוֹנָהּ תְּלוּי בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יחזקאל כ) וְאַעֲשֶׂה לְמַעַן שְׁמִי, וּבִגְלָלָהּ (ויקרא כו) וְאַף גַּם זֹאת. כִּף כְּמָה מְצוּוֹת הֵן שְׁעוֹשִׁים בְּנֵי אָדָם עַל מַנַּת לְקַבֵּל פָּרֶס, וְכְמָה עֲבֵרוֹת, וּלְכָל מְצוּהָ יֵשׁ עֶרֶךְ בָּאוֹתוֹ עוֹלָם. (אָבֵל עֲנֹשׁ) וּלְכָל עֲנֹשׁ לְמִי שֶׁעוֹבֵר עָלֶיהָ, אֵין לוֹ עֶרֶךְ וְשַׁעוֹר.

מְצוּהָ אַחֲרָי זו – לְדוֹן בַּמַּחֲרִים נִכְסֵיו לִכְהֵן. זֶהוּ שְׂכָתוֹב כָּל חָרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָהּ יִהְיֶה. וְסוּד זֶה (בְּאָדָם וּבִבְהֵמָה) – כָּל פֶּטֶר רָחֵם לְכָל בֶּשָׂר אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָהּ בְּאָדָם וּבִבְהֵמָה. רָחֵם בְּהַפּוֹךְ אוֹתִיּוֹת

כְּחֻשְׁבוֹן מֵאֲתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרִים
שֶׁבְּאָדָם, עָלֵיהֶם נֶאֱמַר (חִבְקוּק ג) בְּרָגַז רַחֵם תִּזְכּוֹר.
אַחַר שְׁכּוּעַס אָדָם וּמַחֲרִים אוֹתָהּ בְּהֵמָה אֱלִיו, הָרִי
שׁוֹרָה אֶל אַחֵר, נָחַשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית ג) אָרוּר
אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה, וְהוּא לִשְׂמָאל הָאָדָם. בְּגִלְלָה זֶה
פֶּקֶד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָתֵת לִכְהֵן, שֶׁהוּא רַחֲמִים,
בְּרָכָה, לִכְפוֹת רִגְזוֹ, שֶׁעוֹרֵר אוֹתוֹ הָאִישׁ מֶרֶה, חָרֵב
מִלֵּאף הַמּוֹת, וּמַעוֹרֵר הַיָּמִין אֱלִיו בְּרַחֲמִים וְנִכְפָּה
רִגְזוֹ הַשְׂמָאל, וְזֶהוּ בְּרָגַז רַחֵם תִּזְכּוֹר.

מִי שְׁכּוּעַס, שֵׁישׁ לוֹ בְּכַעַס סֵם הַמּוֹת, שֶׁעָלִיו
בְּאָרוֹ בַּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה, כָּל הַכּוּעַס כָּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוֹדָה זָרָה. מִשּׁוֹם שֶׁצַּד הָאֲחֵר בּוֹעֵר בְּאָדָם,
וּבְאוֹתָהּ בְּהֵמָה שְׁנוֹתֵן לִכְהֵן, נִפְרָד מִמֶּנּוּ הַחֶרֶם,
וְסָמָ"ל אֶל אַחֵר חֶרֶם, וְנִקְבְּתוּ קִלְלָה, כְּלוּלָה
מִכָּל קִלְלוֹת שֶׁבַּמַּשְׁנָה תוֹרָה. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרַךְ בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְכָל הַבְּרָכוֹת מִיָּמִין, שֶׁבָּהּ
אֲחִיזוֹ הַכְּהֵן. וּמִשּׁוֹם זֶה כָּל חֶרֶם צָרִיד לָתֵת לִכְהֵן,
שֶׁהוּא אוֹכֵל אוֹתָהּ בָּאֵשׁ וּמִשְׁמִיד אוֹתָהּ מִהָעוֹלָם,
וְשׁוֹכַכֶת הָאֵשׁ מִשְׂמָאל בְּיָמִין, שֶׁהוּא מִים, וְבוֹ
(אֶסְתֵּר ג) וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּכָה.

מִצְוָה אַחֵר זֶה – לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה,
וּפְרָשׁוּתָה שְׁנַיִם מִמָּאָה. מֶה זֶה תְּרוּמָה?

חכמי הישיבה, התרומה הזו שצריכים להפריש
שנים ממאה, בסתרי תורה מי הם? מי שרוצה
לטעם – אם הוא זר, יומת. והינו אל זר, סמא"ל.
שהקדוש ברוך הוא אמר (שמות שכה) ויקחו לי
תרומה, תרי (שנים) ממאה, ליחדו פעמים ביום,
שהינו שנים ממאה, בארבעים ותשע אותיות של
"שמע" ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"
של ערבית, ובארבעים ותשע אותיות של
שחרית. חסרים שנים ממאה, הם שכינה עליונה
ותחתונה, בשניהם צריך ליחד את הקדוש ברוך
הוא אמה של שניהם, מדה של שניהם, מאה
באמה. אמ"ה באותיות מא"ה הוא, והוא בהפוך
אותיות הא"ם.

ועוד, (במדבר טו) והיה באכלכם מלחם הארץ
תרימו תרומה לה'. תרימו, כמו (חבקוק א)
רום ידיהו נשא. ואותן עשר אצבעות שעליהם
לעשר ספירות, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א,
שעולים מ"ה. ובאותיות אלפא ביתא, מה עולה
מא"ה, י"ם ה"צ. וזהו שפרשוה רבותינו בעלי
המשנה, (דברים י) ועתה ישראל מ"ה ה' אלהיך
שאל מעמך. ואמרו, אל תקרי מה אלא מאה,
כנגד מאה ברכות שמחייב אדם לברך את רבונו

בְּכָל יוֹם, וְזֶהוּ שְׁצַרְיָה אָדָם לְהַטְעִים בְּכָל יוֹם
לְרַבּוֹנוֹ, וּמִשּׁוֹם זֶה וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וּכְמָה תְּרוּמוֹת הֵן? יֵשׁ תְּרוּמָה מִהַתּוֹרָה, תּוֹרָה
מ'. וְזֹהִי תְרוּמָה, תּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בְּאַרְבָּעִים

יּוֹם. וְאִם תֹּאמְרוּ שְׁאֶכְלָתִי מִמֶּנָּה, הֲרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת
כד) וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה.

(שְׁמוֹת לד) לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה. שְׁמוֹרָה

הִי־תָה תְרוּמָה זוֹ עַד כָּעֵת לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכִיוֵּן
שֶׁהַמֶּלֶךְ לֹא אָכַל, אֵיךְ אָכְלוּ הָעֲבָדִים? שֶׁהָרִי
לְאַחֵר שֶׁאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי,

אַחֵר כֶּךָ – אָכְלוּ רַעִים, יֹאכְלוּ עֲבָדָיו.

מִצָּוָה אַחֵר זֶה – לְהַפְרִישׁ (לִי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְהִיא) (תְּרוּמוֹת)

מַעֲשֵׂר לַלֹּוִי, וְהִיא שְׂכִינָה מֵצֵד יָמִין,

שֶׁהוּא חֶסֶד. תְּרוּמָה גְּדוּלָּה לַכֹּהֵן, מֵצֵד שְׂמָאל,

שֶׁהוּא גְבוּרָה. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לַלֹּוִי, שֶׁהִיא שְׂכִינָה.

יִו"ד ה"א וְא"ו ה"י. (בַּמִּדְבָּר כח) שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִינִים

לִפְרָ, מֵצֵד אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, (יִחְזָקָאל א) וּפְנֵי

שׁוֹר מִהַשְּׂמָאל, וְזוֹ גְבוּרָה. וְעֶשְׂרוֹן לַכֹּכֶשׁ, וְזֶהוּ

יִו"ד ה"א וְא"ו ה"י (יִו"ד ה"י וְא"ו ה"י), שְׁעוּלָה לְעֶשֶׂר

סְפִירוֹת, עֶשְׂרוֹן זֶה. וְעֶשֶׂר לְמ"ה, וּמ"ה לְמָאָה.

אַבָּל שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִינִים י' י' י', (זֶה יִו"ד ה"י וְא"ו ה"י)

וְעוּלִים (לִלִי ו' י') לְשִׁלְשִׁים, וְעֶשֶׂר סְפִירוֹת

בָּהֶם עוֹלִים אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ בֵּיצִים, וְהַכֹּל יוֹד,
חֲמֵשׁ בֵּיצָה, וְתוֹסַפֶּת מִצַּד ה', וְכַךְ מַעֲשֶׂר, שֶׁהִיא
מִצְוָה לְהַפְרִישׁ יִשְׂרָאֵל מִעֲשֶׂר מִצַּד הָאוֹת י',
מַעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר, אֶחָד מִחֲמֵשׁ מִצַּד אוֹת ה'. כָּל
הָעֲשׂוּרִים שֶׁל אוֹת י', וְהִיא הַשְּׂכִינָה, אַחַת מִעֲשֶׂר
סְפִירוֹת. א' מִחֲמֵשׁ הוּא מִצַּד הַתְּפָאֶרֶת, שֶׁהוּא
חֲמֵשׁ מִכְתָּר. וְכִשְׁתַּחֲשֹׁב מִמְּלָכוֹת עַד תְּפָאֶרֶת,
תִּמָּצֵא תְּפָאֶרֶת חֲמֵשׁ מִמָּטָה לְמַעְלָה, וְשְׂכִינָה
חֲמִישִׁית אֵלָיו.

וּמִצַּד אַחֵר הִיא שְׁנֵי עֲשָׂרִים לְאֵיל, וְכוֹלֶלֶת י'
י' הַכֹּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה י'
ה"ה. לְאֵיל – זֶה ו', שֶׁהוּא שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, וְזֶהוּ
(במדבר ז) עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכֹּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. וְעוֹד
שְׁנֵי עֲשָׂרִים – י' י' מִן (בראשית ב) וַיִּיצֶר. לְאֵיל – ו'
מִן וַיִּיצֶר. וְהַכֹּל א'. י' לְמַעְלָה, י' לְמָטָה, ו'
בְּאִמְצָע. וְעוֹד שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרִים – הֵם י' י' י'.

מִצְוָה אַחֵר זֶה – לְהַפְרִישׁ תּוֹדָה. וְרַבּוֹתֵינוּ
בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה פִּרְשׁוּהָ שֶׁתּוֹדָה עֲשָׂרִים
עֲשָׂרוֹנִים, וּמִתְחַלְקִים עֲשָׂרָה עֲשָׂרוֹנִים לְחֶמֶץ,
וְעֲשָׂרָה לְמֶצֶה. וּמִעֲשָׂרָה שֶׁל מֶצֶה עוֹשִׂים
שְׁלֹשִׁים מִצּוֹת. וּמִעֲשָׂרָה שֶׁל חֶמֶץ עוֹשִׂים עֶשֶׂר
חִלּוֹת. וְזֶהוּ סֵלֶת, (ויקרא ז) חִלּוֹת מִצּוֹת בְּלוֹלֹת

בְּשִׁמְן. מַעֲשֶׂה עֲשָׂרוֹנִים, שֶׁהֵם יו"ד ה"י וּא"ו
ה"י, הֵיוּ עוֹשִׂים שְׁלֹשִׁים מִצּוֹת, שֶׁהֵם י' י' י'.
שֵׁם זֶה לַפְּעָמִים הוּא לִימִין וְלַפְּעָמִים הוּא
לְשִׁמָּאל וְלַפְּעָמִים בְּאֶמְצַע. רַחֲמִים מְכַל צַד,
לִימִינוּ וְלְשִׁמָּאלוּ.

וְלַפְּעָמִים עֲשֶׂה לִימִין, וְאֵין פּוֹחֲתִין בּוֹ מַעֲשֶׂה
מַלְכוּת. וְלַפְּעָמִים יו"ד לְשִׁמָּאל,
וְאֵין פּוֹחֲתִין בּוֹ מַעֲשֶׂה שׁוּפְרוֹת. וְלַפְּעָמִים יו"ד
בְּאֶמְצַע, וְאֵין פּוֹחֲתִין בּוֹ מַעֲשֶׂה זְכוּרוֹת.

עַל פִּי ה' יַחֲנוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת ה'
שְׁמָרוּ (במדבר ט). שְׁלֹכַל י' יֵשׁ אַרְבָּעָה פָּנִים,
שְׁלֹשׁ חַיּוֹת הֵן כְּנָגֵד שְׁלֹשׁ יוֹדִין, וְאַרְבָּעָה פָּנִים
לְכָל חֲיָה כְּנָגֵד אַרְבָּעָה פָּנִים (אותיות) שֶׁל יְהוָה,
עַל פִּי ה' יַחֲנוּ וְיִסְעוּ.

שְׁמָרוּ – זֶה הַשְׂכִּינָה שְׁשׁוּמְרֶת לְאוֹתָם
שְׁשׁוּמְרִים שְׁבָתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים,
שְׁבָגְלָל זֶה לֹא זֹזָה שְׂכִינָה מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל שְׁבָתוֹת
וַיָּמִים טוֹבִים, וְאֶפְלוּ בְּשְׁבָתוֹת (בימי) הַחֹל, אֶלֹא
שֶׁהִיא סוּגְרָת וּמִסְגֶּרֶת בָּהֶם.

וּבְכָל תְּפִלָּה הִיא עוֹלָה לְשֵׁם יְהוָה, עַד
שְׁמַגִּיעָה לְמֶרְכָּבָה (שֶׁל הַחַיּוֹת) שֶׁל הָאֲבוֹת

הַעֲלִינִים, שֶׁהֵם: גְּדֻלָּה, גְּבוּרָה, תַּפְאֲרֶת. שֵׁשׁ
 לָהֶם שְׁנַיִם עָשָׂר פָּנִים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים.
 וְכַפִּי שֶׁהִיא מְלֻמֶּדֶת זְכוּת עַל אֱלוֹ בַּעֲלֵי הַתְּפִלָּה
 וּבַעֲלֵי זְכוּת בְּכָל מַצְוָה וּמַצְוָה מִהַתּוֹרָה – כִּךְ
 יַחֲנוּ עַל זְכוּת שְׁלָהֶם וְכֵן יִסְעוּ לְגִבְסָם, וְכִךְ
 יוֹרֶדֶת שְׁמִירָה אֲלֵיהֶם.

אֵלּוּ שְׁעוֹשִׁים זְכוּת עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, יוֹרֵד
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִרְכָּבוֹתָיו שֶׁעָשָׂה,
 וּבְאַרְבָּעָה שׁוּמְרִים שְׁלוֹ, וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה זְכוּת שְׁלֹא
 עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בְּמִרְכָּבָתוֹ, וְעַל
 הַרְשָׁעִים יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בְּמַעֲשֵׂיהֶם בְּאוֹתָם שְׁדִים
 וּמִזִּיקִים וּמִלֵּאכֵי חֲבֵלָה בְּמִרְכָּבָתָם לְהַפְרֵעַ מֵהֶם.
 (זְכוּת שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בְּמִרְכָּבָתוֹ
 וּבְאַרְבַּע הַחַיּוֹת שְׁלוֹ. וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה זְכוּת עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, יוֹרֵד עֲלֵיהֶם
 בְּמִרְכָּבָה שֶׁל הָעֶבֶד מִטְטְרוֹ"ן וּבְאַרְבָּעָה הַשׁוּמְרִים שְׁלוֹ. וְלַרְשָׁעִים יוֹרֵד עֲלֵיהֶם
 בְּמַעֲשֵׂיהֶם, בְּאוֹתָם שְׁדִים וּמִזִּיקִים וּמִלֵּאכֵי חֲבֵלָה עֹזֵן וּמִשְׁחִית אֵף וְחִמָּה
 בְּמִרְכָּבָה שְׁלָהֶם לְהַפְרֵעַ מֵהֶם) פֶּתַחַו בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה וְאָמְרוּ,
 וְדַאי כִּךְ זֶה. אֲשֶׁרִי חֵלְקָךְ רוּעָה הַנְּאֻמָּן. (עַד כָּאן רַעִיָא
 מִהֵימָנָא). בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלֵךְ ה'
 לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

סדר הלימוד ליום ה' אייר [יום 212 בשנה]

פֶּרֶשֶׁת חֻקַּת (דף קעט ע"ב - דף קפז ע"א)

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר זֹאת חֻקַּת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי
 פָּתַח, (דברים ד') וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לִפְנֵי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בֹּא וּרְאֵה, דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הֵם קְדוּשִׁים,
 הֵם עֲלִיוֹנִים, הֵם מְתוּקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים יט)
 הִנֵּחַ מִדִּים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוּקִים מִדְּבַשׁ וְגו'.

מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כְּאִלוֹ עוֹמֵד כָּל יוֹם עַל הַר
סִינַי וּמִקְבֵּל הַתּוֹרָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים כז) הַיּוֹם
 הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם. וְכךָ פֶּרֶשׁוּהוּ הַחֲבֵרִים.

כְּתוּב כָּאֵן זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה, וְכָתוּב וְזֹאת
 הַתּוֹרָה. מַה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלֶּא סוּד עֲלִיוֹן
 הוּא, וְכךָ לְמַדְנֹו: וְזֹאת הַתּוֹרָה, לְהִרְאוֹת הַכֹּל
 בְּיַחְדּוֹ אֶחָד וּלְהַכְלִיל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, לְהַמְצֵא הַכֹּל אֶחָד. בְּגִלָּל זֶה וְזֹאת הַתּוֹרָה.
 לָמָּה תּוֹסֶפֶת וָא"ו? אֵלֶּא זֶה נֶאֱמַר לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל
 אֶחָד, לֵילֵא פְּרוּד. וְזֹאת - כָּלֵל וּפְּרֻט כְּאֶחָד, זָכָר
 וּנְקֵבָה. וּמִשּׁוֹם זֶה וְזֹאת הַתּוֹרָה וְדַאי. אֲבָל זֹאת
 בְּלֵא תּוֹסֶפֶת וָא"ו, חֻקַּת הַתּוֹרָה וְדַאי, וְלֵא
 הַתּוֹרָה, דִּין הַתּוֹרָה, גִּזְרַת הַתּוֹרָה.

בא וּרְאֵה, (במדבר ח) זֹאת אֲשֶׁר לְלוּיִם, וְלֹא זֹאת.
 שְׁהָרִי מִצַּד הַדִּין (הקֶשֶׁה) הֵם בָּאִים, וְלֹא מִצַּד
 הַרְחָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר ד)
 וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם וְחָיו. וְזֶה בְּלוּיִם נֶאֱמַר, וְאַתָּה
 אֲמַרְתָּ זֹאת, וְלֹא זֹאת. אָמַר לוֹ, וְדַאי כֶּךָ זֶה,
 וְהַפְסוּק מוֹכִיחַ. מִי שְׁאוּחֵז סֵם הַמּוֹת, אִם לֹא
 יַעֲרֹב בּוֹ סֵם הַחַיִּים, הָרִי וְדַאי יָמוּת. וְעַל זֶה,
 וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם וְחָיו וְלֹא יָמָתוּ, מְשׁוּם שֶׁסֵּם
 הַחַיִּים מְעַרֵּב אֹתוֹ. וְזֹאת עָשׂוּ וְחָיו וְלֹא יָמָתוּ,
 וְדַאי וְזֹאת צָרִיךְ לָהֶם, וְלֹא זֹאת. מְשׁוּם כֶּךָ וְזֹאת
 הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ, בְּיַחְדּוֹ אֶחָד, בְּיַחְדּוֹ שָׁלֵם, כָּלֵל שֶׁל
 זָכָר וּנְקֵבָה. ו"ה. זֹאת – ה' בְּלִבְדָּה, וְעַל זֶה זֹאת
 חֻקַּת הַתּוֹרָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֲבָא וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יִצְחָק
 הָיוּ מְצוּיִים בְּבֵית רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאֱרִי. אָמַר
 רַבִּי פִּנְחָס לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, אֲתָה
 שְׁעוּמָדִים עָלֶיךָ לְמַעַלָּה וּדְבָרֶיךָ בְּגִלּוּי, מֶה שֶׁלֹּא
 נִתְּנָה רְשׁוּת לְאָדָם אַחֵר, בְּפִרְשָׁה זֹו אָמַר דְּבַר
 חֲדָשׁ. אָמַר לוֹ, וּמֵהוּ? אָמַר לוֹ, זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה.
 אָמַר לוֹ, הִנֵּה שְׁאָר הַחֻבְרִים יֹאמְרוּ. אָמַר לְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בְּנוֹ, אֶלְעָזָר עֲמֹד בְּעַמּוּדָךְ, וְאָמַר דְּבַר אֶחָד
 בְּפִרְשָׁה זֹו, וְהַחֻבְרִים יֹאמְרוּ אַחֲרֶיךָ.

קם רבי אלעזר ואמר, (רות ד) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים וגו'. בפסוק זה יש להסתכל, ואם ראשונים אלו עשו הסכמה זו בדין תורה ובאו אחרונים ובטלוה, למא בטלוה? והרי מי שמבטל דבר תורה כאלו החריב עולם שלם? ואם זה אינו בדין תורה, אלא הסכמה בעלמא, למא הנעל כאן?

אף ודאי בדין התורה היה, ובסוד עליון נעשה הדבר. ומשום שהיו הראשונים חסידים צדיקים, הדבר הזה התגלה ביניהם, ומשהתרבו רשעים בעולם, נעשה (העבירו) דבר זה בצורה אחרת כדי לכסות דברים שהם בסוד עליון. (והרי פרשה)

בא וראה, (שמות ג) ויאמר אל תקרב ה' של נעליך מעל רגליך וגו'. וכי למא הנעל כאן? אלא נתבאר שצוה לו על האשה להפריד ממנה, ולהזדווג (במקום) באשה אחרת של אור קדוש עליון, והיא השכינה.

ואותה נעל בארונה במקום אחר, (והיא השכינה) העבירה מעולם הזה, ובארונה בעולם אחר. ועל כך, כל מה שנותן המת לאדם בחלום

– זֶה טוֹב. לָקַח כָּלֵיו מֵהַבֵּית – זֶה רָע, כְּמוֹ
סַנְדָּלוֹ. מִדּוּעַ? כִּי הָעֶבֶיר רָגְלָיו, שֶׁהֵם עֲמִידַת
הָאָדָם, מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, וְכֵן אֹתָם לְעוֹלָם אַחֵר,
מָקוֹם שֶׁהַמּוֹת שׁוֹרָה בּוֹ, שְׁכָתוֹב (שִׁיר ז') מֶה יָפוּ
כְּעֵמִיד בְּנִעָלִים בֵּת נָדִיב. (מֵהִי בֵּת נָדִיב? זוֹ בֵּת אֲבָרָהָם, שְׁכָתוֹב
(תְּהִלִּים מז') נָדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אֲבָרָהָם,
וְלֹא אֱלֹהֵי יִצְחָק) וְסוֹד הַדָּבָר הוּא בֵּין הַחֲבֵרִים.

וְזֶה כְּשֶׁהֵמֶת לֹקַח אוֹתָם. אֲבָל בְּזִמְנָן שֶׁהָחִי
שׁוֹלֵף נִעְלוּ וְנוֹתֵן לְאִישׁ אַחֵר כְּדֵי לְקַיֵּם
בְּרִית, עוֹשֶׂה בְּגִזְרָה עֲלִיוֹנָה. נֶעַל שֶׁל חֲלִיצָה, כְּמוֹ
שְׁלִמְעֵלָה נֶעַל אַחֲרָת, וְהַכֹּל מָקוֹם אֶחָד (הַכֹּל מִתִּיחַד)
(סוֹד אֶחָד).

בֹּא וּרְאֵה, אוֹתוֹ מֵת שֶׁהִסְתַּלֵּק מֵהָעוֹלָם בְּלֹא
בָּנִים, בֵּת נָדִיב זֶה לֹא כּוֹנֵסֶת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ,
וְהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת מְטָרָד בָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא מוֹצֵא
מָקוֹם, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו, וּמִצְוָה
לְאַחֲיוֹ לְגַאֵל אוֹתוֹ, לָשׁוּב וּלְהִיּוֹת מִתְקַן בְּעֶפֶר
אַחֵר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב לד') וְאָדָם עַל עֶפֶר
יָשׁוּב, וּפֶרֶשׁוּהָ.

וְאִם אוֹתוֹ גּוֹאֵל לֹא רוֹצֶה לְהַעֲמִיד אֶת אָחִיו
בָּעוֹלָם הַזֶּה, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר נֶעַל אַחַת בְּרָגְלוֹ,

וְאוֹתָהּ אֲשֶׁה שְׁתַּשְׂרָה אֹתוֹ, מִקְבֶּלֶת אֵלֶיהָ אוֹתָהּ
נֶעַל. וְלָמָּה נֶעַל? אֲלֹא מִשּׁוּם שְׁאוֹתָהּ נֶעַל הִיא
בְּגִלּוֹל הַמֵּת (מִשּׁוּם שְׁאוֹתָהּ נֶעַל הִיא קִיּוֹם הַמֵּת בְּעוֹלָם הַזֶּה), וְנִתְּנָה
בְּרַגְלֵי אָחִיו הַחַי, וְהָאִשָּׁה מִקְבֶּלֶת אֵלֶיהָ אוֹתָהּ
נֶעַל, לְהִרְאוֹת שְׁאוֹתוֹ מֵת חֹזֵר לְבֵין הַחַיִּים
בַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה.

וְהוּא בַּהֲפֹךְ מֵאוֹתָהּ נֶעַל שְׁלוֹקֶה הַמֵּת מִהַחַי,
וְכַעֲת נֶעַל זֶה לְוִקֶחַ הַחַי מִן הַמֵּת, וּבְאוֹתָהּ
נֶעַל אוֹתוֹ הַמֵּת הוֹלֵךְ בֵּין הַחַיִּים, (וְצָרִיךְ נֶעַל שֶׁל הַמֵּת הַזֶּה
הוֹלֵךְ בּוֹ בַחַיּוֹ) וְהָאִשָּׁה לּוֹקַחַת אוֹתָהּ אֵלֶיהָ, לְהִרְאוֹת
שְׁאוֹתָהּ אִשָּׁה (מִשְׁלֵי יב) עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, לְקַחְהּ אוֹתָהּ
וּמִקְבֶּלֶת אוֹתָהּ אֵלֶיהָ.

וְצָרִיךְ לְהַכּוֹת בְּאוֹתָהּ נֶעַל בְּאַרְץ, לְהִרְאוֹת
שְׁשֻׁכָּךְ גּוֹף אוֹתוֹ הַמֵּת. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּזִמְנָן זֶה אוֹ לְאַחַר זִמְנָן יָחוּס עָלָיו וַיִּקְבֹּל
אוֹתוֹ לְעוֹלָם אַחֵר. עוֹד הַכָּאָה שֶׁל אוֹתָהּ הַנֶּעַל
בְּיָד (מִהֵיד) שֶׁל הָאִשָּׁה לְאַרְץ, לְהִרְאוֹת שְׁיִבְנָה אוֹתוֹ
הַמֵּת בְּעֶפֶר אַחֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכַעֲת יָשׁוּב לְעֶפֶרוֹ
שְׁהִיָּה מִשָּׁם בְּהִתְחַלָּה, (וְאִזּוֹ יָשׁוּב לְעֶפֶרוֹ) וְאִזּוֹ אוֹתָהּ
אֲשֶׁה תִּתֵּר לַעֲשׂוֹת זֶרַע אַחֵר, וְכֵן פֶּרֶשׁוּהָ.

בֹּא וּרְאֵה, עַל כֵּן מִי שְׁרוּצָה לְהַעֲמִיד בְּרִית,
נוֹטֵל נֶעַל וְנוֹתֵן לְחִבְרוֹ לְהַעֲמִיד עָלָיו

בְּרִית. (שְׁבַת נְדִיב) זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל
עַל הַגְּאוּלָּה. מַה זֶה וְזֹאת? בְּרִית שְׁלָמָה בְּכָל.
לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהִיוּ צְנוּעִים קְדוּשִׁים. לְקִיָּם
כָּל דָּבָר, כָּל דָּבָר מִמֶּשׁ, שֶׁהָרִי זֶהוּ הַעֲמָדָה. וְאִז
– וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְדָאִי. שְׁלֵא תֹאמַר
שֶׁהַסִּכְמָה בְּעִלְמָא הִיא, וּמִדַּעְתָּם עָשׂוּ אוֹתָהּ,
אֲלֵא הַעֲמָדָה עֲלִיוְנָה הִיְתָה, לִהְיוֹת מַעֲשִׂיהֶם
בְּסוּד שֶׁל מַעֲלָה.

בִּיּוֹן שֶׁהִתְרַבּוּ רְשָׁעִים בְּעוֹלָם, כְּסוּ הַדָּבָר בְּגוֹן
אֲחֵר, בְּכִנּוּף הַמִּלְבוּשׁ, וְהַמִּלְבוּשׁ הַזֶּה הוּא
תְּקוּנָה עֲלִיוֹן. וְסוּד הַדָּבָר – כְּתוּב (דְּבָרִים כג) וְלֹא
יִגְלֶה כְּנָף אָבִיו.

זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה. זֹאת – זוֹ אוֹת הַבְּרִית, שְׁלֵא
יִפְרְדּוּ זֶה מִזֶּה (וְכֹאשֶׁר נִפְרָע זֶה הַכָּל) שֶׁנִּקְרָא זֶה,
וּמִהֶנֶקְבָּה עוֹלָה לְזָכֶר. וְעַל זֶה שָׁמוּ"ר וְזָכוּ"ר
מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד. חֻקַּת הַתּוֹרָה?! חֵק הַתּוֹרָה
צָרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶה חֻקַּת?

אַלְא חֻקַּת בּוֹדָאִי, וּבְאַרְנוּ, ה' הִיְתָה ד' (חֵק), וְהָרִי
נִתְבָּאֵר. אֲבָל ת' הוּא ד' וְנ' מִחֻבְּרִים כְּאַחַד.
וְנו"ן הָרִי נִתְבָּאֵר, נו"ן לָמָּה נִקְרָאת כֶּךָ בְּנוּ"ן?
אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת

עֲמִיתוֹ. שְׁכַעַת הִיא בְּפָנִים מְאִירוֹת וְעוֹשָׁה אוֹנָא
 לְבָנִי אָדָם, וְאַחַר כֵּךְ מָכָה כָּמוֹ נָחֵשׁ, וּמִשְׁמִידָה
 וְהוֹרֶגֶת, (משלי ל) וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֹוֶן. וְעַל זֶה כֵּךְ
 נִקְרָאת בְּנוֹ"ן שְׁנֶאֱמַר עָלֶיהָ. ת' הַכֹּל כְּאֶחָד –
 דְּל"ת נוֹ"ן. ד' נוֹ"ן דְּל"ת רִי"ש (ה"א ה"א) (נוֹ"ן רִי"ש),
 רִי"ש וְדְל"ת דְּבַר אֶחָד הוּא. וּבִאוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת
 הֵם חֶק וְת', וְהַכֹּל דְּבַר אֶחָד.

דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה. פָּרָה זֹו
 בָּאָה לְטָהֵר. לְטָהֵר לְטִמְאִים. פָּרָה
 שְׁמֻקְבֶּלֶת מִהַשְׁמָאֵל. וּמִי הוּא לְשִׁמְאֵל? שׁוֹר,
 כָּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (יחזקאל א) וּפָנֵי שׁוֹר מִהַשְׁמָאֵל. אֲדָמָה
 – סְמוּקָה כְּשׁוֹשְׁנָה, שְׁכָתוּב (שיר ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
 הַחוֹחִים. אֲדָמָה – גִּזְרֵת הַדִּין.

רַעֲיָא מְהִימָא

פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם וְגו'.
 אֲסוּר לְחַרֵּשׁ בְּשַׁבַּת חֲרִישָׁה שֶׁל שׁוֹר,
 שְׁנֶאֱמַר (תהלים קכט) עַל גְּבִי חָרְשׁוֹ חֲרָשִׁים. וּשְׁכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה הִיא פָּרָה אֲדָמָה – מֵצֵד הַגְּבוּרָה. תְּמִימָה
 – מֵצֵד הַחֶסֶד, שֶׁהוּא דְרָגַת אַבְרָהָם, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ
 (בראשית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ
 מוֹם – מֵצֵד הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ
 עַל – מֵצֵד שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא חֲרוֹת. בְּמָקוֹם

שְׁהִיא שׁוֹלֵטֶת, וְהָזֶר הַקָּרֵב אֵין לוֹ רְשׁוּת לַעֲד
הָאַחֵר לְשִׁלֹּט, לֹא שָׁטָן וְלֹא מִשְׁחִית וְלֹא מְלַאךְ
הַמָּוֶת, שֶׁהֵם מַעֲד הַגִּיהֶנֶם. (עד כאן רעיא מהימנא).

תְּמִימָה, מַה זֶה תְּמִימָה? כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינוּ, שׁוֹר תָּם
וְשׁוֹר מוּעָד. שׁוֹר תָּם דִּין רָפָה. שׁוֹר
מוּעָד דִּין קָשָׁה. גַּם כֵּן תְּמִימָה דִּין רָפָה, גְּבוּרָה
תַּחְתּוֹנָה, זוּהִי תְּמִימָה. גְּבוּרָה עֲלִיוֹנָה, זוּהִי דִין
קָשָׁה, וְהִיא יָד הַחֲזָקָה תְּקִיפָה.

אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ד)
כָּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ. אֲשֶׁר לֹא
עָלָה עָלֶיהָ עֵל, עַל כָּתוּב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל ב-
כג) וַנָּאֵם הַגִּבּוֹר הַזֶּה עַל. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁהִיא (שם כ) שְׁלָמִי אֲמוּנִי יִשְׂרָאֵל, וְעָלֶיהָ לֹא
הִיא, אֲלֹא עֲמָה. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֵל, הֵינּוּ
שְׁכָתוּב (עמוס ה) בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל, (בראשית כד) בְּתוֹלָה
וְאִישׁ לֹא יָדְעָהּ.

וַנִּתְּתֵם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר, מִצּוֹתָהּ בְּסֻגָּן,
וּפְרָשׁוּהָ. מַה הַטַּעַם לוֹ וְלֹא לְאַהֲרֹן?
אֲלֹא אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבִין הַמִּלְכָּה. וְעוֹד, שֶׁאַהֲרֹן לֹא
בָּא מַעַד שֶׁל טָהוֹר, אֲלֹא מַעַד שֶׁל קָדוֹשׁ, וּמִשּׁוּם
שֶׁזֶה בָּא לְטַהֲרָה, לֹא נִתֵּן לוֹ.

כָּל דְּבַר בְּפִרְה זֶה הִיא בְּשֶׁבַע, שְׁבַעַה כְּבוֹסִים וְכוּ', וְהָרִי נִתְבָּאָר. מָה הֵטַעַם? מִשּׁוּם שֶׁהִיא שְׁבַע שְׁנֵי שְׁמֻטָּה, וּבֵת שְׁבַע נִקְרָאת, וְעַל כֵּן כָּל מַעֲשִׂיהָ בְּשֶׁבַע. בֹּא וּרְאֵה, כָּל מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִפִּרְה זֶה – בְּשִׁבִּיל לְטָהָר, וְלֹא לְקִדְּשׁ. וְאֵף עַל גִּב שְׁנִתְּנָה לְסִגָּן, הוּא לֹא שׁוֹחֵט וְלֹא שׁוֹרֵף, בְּשִׁבִּיל שֶׁלֹא יִמָּצֵא דִין בְּצִדּוֹ, וְכָל שָׁכֵן אֲהָרֹן, שֶׁהוּא בְּדִרְגָּה יוֹתֵר מִשְׁלֵמָת, וְלֹא צָרִיךְ לְהִמָּצֵא שָׁם וּלְהִזְדַּמֵּן לְשָׁם.

פִּרְה זֶה, כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂתָה אֶפֶר, צָרִיךְ לְזַרֵּק בָּהּ עֵץ אֶרֶז וְאֶזוּב וּשְׁנֵי תוֹלַעַת, וְהָרִי אֵלֶּה נֶאֱמָרוּ. וְאַסֵּף אִישׁ טָהוֹר, וְלֹא קִדּוּשׁ. וְהִנִּיחַ מִחוּץ לְמַחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר, שֶׁהָרִי טָהוֹר לֹא נִקְרָא אֶלָּא מִצַּד שְׁמֻטָּמָא בִּהְתַּחֲלָה.

סוּד הַכֹּל, זֶה שֶׁכָּתוּב לְמִי נָדָה חֲטָאת הִיא. מִשּׁוּם שֶׁכָּל דִּינִים הִתְחַתּוֹנִים וְכָל אֵלוֹ שְׂבָאִים מִצַּד הַטְּמָאָה, כְּשִׁיוֹנָקִים מִצַּד אַחֵר וְיוֹשְׁבִים בְּדִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לד) מְלֹאָה דָם הַדְּשָׁנָה מִחֶלֶב, אֲזִי כָלִם מִתְעוֹרְרִים וּמִסְתַּלְקִים וְשׁוֹרִים בְּעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁעוֹשִׂים מַעֲשֶׂה זֶה שְׁלֻמָּטָה, וְכָל הַדִּין הַזֶּה בְּמָקוֹם זֶה שֶׁל פִּרְה זֶה, וְזוֹרְקִים עָלֶיהָ עֵץ אֶרֶז וְגו', אֲזִי נִחְלָשׁ כַּחֲם, וּבְכָל

מְקוֹם שְׁשׁוּרִים נִשְׁבָּרִים וְנִחָלָשִׁים וּבּוֹרְחִים
מִשָּׁם, שֶׁהָרִי כָחַם נִרְאָה כְּמוֹ זֶה לְגַבִּיהֶם, וְאֵז לֹא
שׁוּרִים בָּאָדָם, וְהוּא נִטְהָר.

וְעַל זֶה נִקְרָאִים מִי נִדָּה, מִי לְטֹהַר. כְּשֶׁהָעוֹלָם
שָׂרוּי בְּדִין וְצַד הַטְּמָאָה מִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם,
כָּאֵן נִכְלָלִים כָּל מִינִים שֶׁל טְמָאָה וְכָל מִינֵי
טְהוֹרָה, וּמִשּׁוֹם זֶה טְמָאָה וְטְהוֹרָה כָּלֵל עֲלִיוֹן
בְּתוֹרָה, וּבְאֵרוֹהַ הַחֲבָרִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אֲלַעְזָר, עֲשִׂיתָ שְׁלֹא יֹאמְרוּ הַחֲבָרִים דְּבַר אַחֲרָיָה.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קד) הַמְשַׁלַּח
מַעֲיָנִים בִּנְחָלִים וְגו'. יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי
וְגו'. פְּסוּקִים אֵלּוּ אָמַרְם דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
וַיֵּשׁ לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם. בֹּא וִרְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁחַכְמָה
עֲלִיוֹנָה מְכָה בַּחֲקִיקוֹת, אֵף עַל גִּב שֶׁהִיא נִסְתָּרֶת
בְּכָל הַצְדָדִים, נִפְתָּח וְשׁוֹפֵעַ מִמֶּנָּה נִהָר אֶחָד מְלֹא
(וּמִמֶּלֶא לְשַׁעֲרִים) בְּשַׁעֲרִים עֲלִיוֹנִים.

כְּמַבּוּעַ וּמְקוֹר שֶׁל מַיִם שְׁמִמֶּלֶא כְּלִי גָדוֹל מִמֶּנּוּ,
וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִים מַבּוּעִים שֶׁל נְחָלִים
וְנִהָרוֹת בְּכָל צֶדֶד – כֵּךְ זֶה, בְּשִׁבְלֵי דְקִיק אֶחָד שְׁלֹא
נוֹדֵעַ, מוֹשֵׁף וְשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ נִהָר שְׁשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא
וּמִמֶּלֶא לְאוֹתוֹ נִחַל עֶמֶק, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִים מַבּוּעִים

וּנְחָלִים וּמִתְמַלְאִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב הַמִּשְׁלַח
מֵעֵינַיִם בְּנִחָלִים וְגו'. אֵלֶּה נִהְרוֹת עֲלִיּוֹנֵי קֹדֶשׁ
שֶׁל אֶפְרַסְמוֹן זך, וְכֻלָּם מְשָׁקִים כָּאֶחָד מֵאוֹתָהּ
נִבְיַעַת הַנֶּחַל הָעֲלִיּוֹן הַקָּדוֹשׁ שִׁיּוּצָא וְשׁוֹפֵעַ.

אַחֲרֵי כֵן, יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי, הֵינּוּ שְׁכָתוֹב
(בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
רָאשִׁים. אַרְבָּעָה רָאשִׁים אֵלֶּה הֵם חֵיתוֹ שְׂדֵי, כָּלֵל
כָּל אוֹתָן מְרַכְּבוֹת וְכֻל אוֹתָם חִילוֹת שְׂשָׂדֵי אַחֲזוּזָה
בָּהֶם. אֵל תִּקְרִי שְׂדֵי אֵלָּא שְׂדֵי, שֶׁהוּא נוֹטֵל
וּמִשְׁלִים אֶת הַשֶּׁם מִיסוֹד הָעוֹלָם.

יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צִמָּאִם – אֵלֶּה אוֹתָם שְׁכָתוֹב בָּהֶם
(יחזקאל א) וְהָאוֹפָנִים יִנָּשְׂאוּ לַעֲמָתָם כִּי רוּחַ
הַחַיָּה בָּאוֹפָנִים. מִי הַחַיָּה? אֵלָּא אֵלוֹ חֵיתוֹ שְׂדֵי,
אַרְבַּע הֵן, וְכָל אַחַת וְאַחַת לְצַד אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם.
וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא חַיָּה, וְאוֹפָנִים מוֹל כָּל אֶחָד וְאַחָד.
וְלֹא הוֹלְכִים אֵלָּא מְרוּחַ אוֹתָהּ חַיָּה שֶׁהוֹלֶכֶת
עָלֵיהֶם, וְכֹאשֵׁר אֵלֶּה מְשָׁקִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָה
עָלִיוֹנָה, כָּל שְׂאֵר הַחִילּוֹת הָאַחֲרִים מְשָׁקִים
וּמְרֻוֹם וּמִשְׁתַּרְשִׁים בְּשִׁרְשֵׁיהֶם, וְנִאֲחָזִים אֵלֶּה
בְּאֵלֶּה בְּדִרְגוֹת יְדוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב עָלֵיהֶם עוֹף
הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן וְגו'. מִשְׁקָה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו וְגו'
– אֵלוֹ שְׂאֵר דִּרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

אַחַר כָּל זֶה – מִפְּרִי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ,
 (למטה, וְכָל הָעוֹלָמוֹת וְכו') אָרֶץ עֲלִינָה קְדוֹשָׁה.
 וְכִשְׁהִיא מִתְבָּרֶכֶת, כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
 וּמִתְבָּרְכִים. וְזֶה בְּשַׁעַת שְׁנִמְצָאוֹת בְּרָכוֹת
 מִהַשְׁקָאֵת הַנַּחֲל הָעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל.

וּבְשַׁעַת שְׁהָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּדִין, שֶׁבְּרָכוֹת לֹא
נִמְצָאוֹת לָרֶדֶת בְּעוֹלָם, אֲזִי נִטְמָא
הַמְּקֻדָּשׁ. (ובשעה שאין נמצאות ברכות לרדת למטה, אֲזִי הָעוֹלָם יוֹשֵׁב
 בְּדִין. וּמִצַּד שְׂמָאל מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם) וְכִמָּה חֲבִילוֹת
 שֶׁל מִזִּיקִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם וְשׁוֹרִים (בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת)
 עַל בְּנֵי אָדָם, וּמִטְמָאֵת אוֹתָם אוֹתָהּ הָרוּחַ, כְּמוֹ
 בֶּן אָדָם שֶׁגִּוַע (כְּכֹר הָרוּחַ הַזֶּה) וְרוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה
 עָלָיו. כֵּךְ גַּם שׁוֹרָה, לְמִי שֶׁיִּקְרַב אֵלָיו.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב תִּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבְהִלּוּן וְגו'. פֶּסוּק זֶה
 מֵהוּ אוֹמֵר? אֵלָּא תִּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבְהִלּוּן,
 שֶׁהָרִי לֹא הִשְׁקוּ לְהִמָּצֵא בְּרָכוֹת לְעוֹלָמוֹת. תּוֹסֵף
 רוּחָם יִגְוַעוּן, (לְעוֹרֵר) וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵר מִצַּד
 שְׂמָאל, וְרוּחַ טְמָאָה שׁוֹרָה עַל בְּנֵי אָדָם, עַל אוֹתָם
 שִׁמְתּוּ וּמִי שֶׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וְעַל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, מָה
 רְפוּאָתָם? זֶה שְׁכָתוֹב וְאֵל עֶפְרָם יִשׁוּבוּן. זֶה עֶפְרַיִם
 שֶׁרִפַּת הַחֲטָאֵת (זֶה עֶפְרַיִם הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁלְמַעֲלָה) בְּשִׁבְלִי לְטַהֵר

בו, וְהִינוּ סוּד (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְאִפְלוּ
גִּלְגָּל חֲמָה.

לְאַחַר שְׁחוּזִים לְעֶפֶר זֶה בְּשָׂבִיל לְטֹהַר בּוֹ,
נַעֲבֹרֶת רוּחַ הַטְּמָאָה, וּמִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ
אַחֶרֶת קְדוּשָׁה וְשׁוֹרָה בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב תְּשַׁלַּח
רוּחְךָ יִבְרָאוֹן, יִבְרָאוֹן וַיִּרְפְּאוּ בְּרַפּוּאָה עֲלֵינוּ
שֶׁל רוּחַ אַחֶרֶת. וּתְחַדֵּשׁ פָּנֵי אָדָמָה, שֶׁהָיָה נִטְהָרָה
(אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ), וְחִדּוּשׁ הַלְּבָנָה נִמְצָא, וְכָל הָעוֹלָמוֹת
מִתְבָּרְכִים. אֲשֶׁרֵי חֵלֶק יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא נִתֵּן לָהֶם עֲצָה שְׂכָלָה רַפּוּאָה כְּדִי שִׁיזְכּוּ לַחַיִּי
הָעוֹלָם הַבָּא, וַיִּמְצְאוּ טְהוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה,
קְדוּשִׁים לְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כָּתוּב (יחזקאל לו)
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטִהַרְתֶּם.

וַיִּבְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה מְדַבְּרֵי צִין וְגו'. רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר, לָמָּה פָּרַשְׁתָּ פָּרָה סְמוּכָה
לְמִיתַת מְרִים, הָרִי פִּרְשׁוּהָ. אֵלָּא כִּיּוֹן (כְּמוֹ)
שֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין בַּפָּרָה זֶה לְטֹהַר הַטְּמָאִים, נַעֲשֶׂה
דִּין בְּמְרִים לְטֹהַר הָעוֹלָם, וְהִסְתַּלַּקָּה מִהָעוֹלָם.
כִּיּוֹן שֶׁהִסְתַּלַּקָּה מְרִים, הִסְתַּלַּקָּה אוֹתָהּ בְּאֵר
שֶׁהִיָּתָה הוֹלֶכֶת עִם יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, וְהִסְתַּלַּקָּה
הַבָּאֵר בְּכָל.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּתוּב וְאַתָּה בֶּן אָדָם שָׂא קִינָה
עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. וְכִי עָלֶיָּה לְבֹדָה? לֹא.
אַלֹּא מְשׁוּם שֶׁהַכֹּל נִשְׁבֵּר בְּגִלְלָהּ. בְּגִלְלָהּ נִשְׁבֵּר
הַיָּמִין אַחֲרֶיהָ, שֶׁהִיא מְקַרְבָּה לַגּוֹף. וְהַגּוֹף, שֶׁהוּא
שִׁמְשׁ, נִחְשֵׁף בְּגִלְלָהּ, וְזֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים ס)
הוֹשִׁיעָה יְמִינִךָ וְעֲנֵנִי. גּוֹף, (בְּגִלְלָהּ, שְׁכָתוּב (ישעיה יג)
חֲשֹׁף הַשִּׁמְשׁ בְּצֵאתוֹ, וְכָתוּב) שְׁכָתוּב (ישעיה נ)
אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת, שֶׁהָרִי הַשִּׁמְשׁ נִחְשֵׁף
בְּגִלְלָהּ. כְּמוֹ זֶה, וְתָמַת שָׁם מְרִים וְגו'.

וְלֹא הִיא מֵיָם לַעֲדָה, שֶׁהָרִי הַסִּתְלָקָה הַבָּאֵר
שְׁלֹמֶעֱלָה וְשְׁלֹמֶטָה, אַחֵר כֶּךָ נִשְׁבֵּר הַיָּמִין,
שְׁכָתוּב יֶאֱסֹף אֶהְרֵן אֶל עַמּוּי. וְאַחֵר כֶּךָ נִחְשֵׁף
הַשִּׁמְשׁ, שְׁכָתוּב (דברים לב) וַיִּתֵּן בָּהֶר וְגו', וְהָאֶסֶף
אֶל עַמּוּיָּךְ וְגו'. הָרִי זָרוּעַ יָמִין נִשְׁבֵּרָה, וְהַגּוֹף,
שֶׁהוּא שִׁמְשׁ, נִחְשֵׁף.

וְבֹא וְרֹאֶה, לֹא נִמְצָא דוֹר בְּעוֹלָם כְּמוֹ הַדּוֹר
שֶׁעָמַד מֹשֶׁה בְּעוֹלָם, וְאַהֲרֹן וּמְרִים. וְאִם
תֹּאמַר בִּימֵי שְׁלֹמָה גַּם כֶּךָ – לֹא! שֶׁהָרִי בִּימֵי
שְׁלֹמָה שָׁלְטָה הַלְּבָנָה, וְהַשִּׁמְשׁ הִתְכַּנְּסָה. וּבִימֵי
מֹשֶׁה הִתְכַּנְּסָה הַלְּבָנָה וְשָׁלַט הַשִּׁמְשׁ.

שְׁלֹשָׁה אַחִים הָיוּ: מֹשֶׁה, אֶהְרֹן וּמְרִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (מִכָּה ו) וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה

אֶהְרֵן וּמֵרִים. מֵרִים - לְבָנָה. מֹשֶׁה - שְׁמֶשׁ.
 אֶהְרֵן - זְרוּעַ יְמִין. חֹר - זְרוּעַ שְׂמָאל. וַיֵּשׁ
 אוֹמְרִים נַחֲשׁוֹן בֶּן עֲמִינָדָב. בַּהֲתַחֲלָה מֵתָה
 מֵרִים - הִסְתַּלְּקָה הַלְבָנָה וְהִסְתַּלְּקָה הַבָּאָר. אַחֲרֵי
 כֵּךְ נִשְׁפְּרָה זְרוּעַ יְמִין שְׁמֵקְרָבָת תָּמִיד אֶת
 הַלְבָנָה בְּאַחֲוָה וּבְשִׁמְחָה, וְעַל זֶה כָּתוּב (שמות טו)
 וַתִּקַּח מֵרִים הַנְּבִיאָה אַחֻת אֶהְרֵן. אַחֻת אֶהְרֵן
 בּוֹדֵאִי, שֶׁהִיא זְרוּעַ שְׁמֵקְרָבָה בְּאַחֲדוֹת וּבְאַחֲוָה
 עִם הַגּוֹף.

אַחֲרֵי כֵּךְ הִתְכַּנֵּס הַשֶּׁמֶשׁ וְנַחֲשָׁךְ, כְּמוֹ שְׁאֻמְרָנוּ
 שְׁכָתוּב (במדבר כז) וַנֶּאֱסַפְתָּ [וְהָאֶסְף] אֶל
 עַמִּיךָ גַּם אֶתָּה וְגו'. אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֶׁל מֹשֶׁה, אֶהְרֵן
 וּמֵרִים שֶׁנִּמְצְאוּ בְּעוֹלָם. בִּימֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֻטָּה
 הַלְבָנָה בְּתַקּוּנָהּ וְנִרְאָתָה בְּעוֹלָם, וְהִתְקַיֵּם שְׁלֹמֹה
 בְּחֻכְמַת הָאוֹר שְׁלֹה וְשִׁלֵּט בְּעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהַלְבָנָה
 יֵרֵדָה בְּעוֹנוֹתָיו, נִפְגָּם יוֹם אַחֲרֵי יוֹם, עַד שֶׁנִּמְצָא
 בְּקֶרֶן מַעֲרָבִית וְלֹא יוֹתֵר, וְנִתֵּן שִׁבְט אֶחָד לְבָנוּ.
 אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה נָבִיא הַנֶּאֱמָן.

כָּתוּב (קהלת א) וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'.
 פֶּסוּק זֶה בְּאַרְנוֹ. אֲבָל וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ,
 כְּשֶׁיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, שֶׁהָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְלֹא
 הַלְבָנָה. וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוּאֵף וְגו'. הֵרִי כָתוּב וּבָא

הַשֶּׁמֶשׁ, בַּמִּדְבָּר, עִם שְׂאֵר מִתֵּי מִדְבָּר. כִּיּוֹן
שְׁנִכְנַס הַשֶּׁמֶשׁ, לְאַיִזָּה מְקוֹם הַתְּכַנֵּס? אֵל מְקוֹמוֹ,
בְּשִׁבִיל לְהָאִיר לְלִבָּנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שׁוֹאֵף זֹרֶחַ
הוּא שֵׁם. שְׂאֵף עַל גֵּב שְׁהַתְּכַנֵּס, זֹרֶחַ הוּא שֵׁם
וְדָאִי. שְׁהָרִי לֹא מוֹאֲרֵת הַלִּבָּנָה אֶלָּא מְאוּר
הַשֶּׁמֶשׁ. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (דְּבָרִים לֵא) הִנֵּה שֹׁכֵב עִם
אַבְתִּיךָ וְקָם. אֵף עַל גֵּב שְׁתַּתְּכַנֵּס, הִנֵּה קָיָם לְהָאִיר
לְלִבָּנָה (וְעֲלִיָּה זֶה הוּא יְהוֹשֻׁעַ).

כֶּךָ הוּא מַעֲשֶׂה, וְעָלִיו כְּתוּב פְּסוּק זֶה, מֶה יִתְרוֹן
לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וְגו'. מֶה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל
עֲמָלוֹ - זֶה יְהוֹשֻׁעַ שְׁהַשְׁתַּדֵּל לְהוֹרִישׁ אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא זָכָה לְהַשְׁלִים לְלִבָּנָה כְּרָאוֹי, שְׁהָרִי
הוּא עֲמַל בְּיִשְׂרָאֵל תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ, תַּחַת מַעֲשֶׂה. בֹּא
וּרְאֵה, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ כְּלָמָה,
מַשּׁוּם שֶׁעֲבָד וְלֹא לָקַח מְקוֹמוֹ מִמֶּשׁ, אֶלָּא תַּחַת
הַשֶּׁמֶשׁ, וְלֹא הָיָה לוֹ אוֹר מִשְׁלוֹ, אֶלָּא אוֹר
שְׁהָאִיר לוֹ. וְאִם כֶּךָ מֶהוּ שְׁכָחוּ, הוֹאִיל וְלֹא
הַשְׁלִים לְכָאן וּלְכָאן?

וּבְכָל מְקוֹם שֶׁאָמַר שְׁלֵמָה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ, עַל
דִּרְגָתוֹ אָמַר. (קֹהֶלֶת ה) רְאִיתִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ.
(שם ג) וְעוֹד רְאִיתִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. (שם ט) שִׁבְתִּי וּרְאֵה

תחת השמש. וכן כלם. ומשום דרגתו אמר, וזהו
סוד הדבר בודאי.

רבי שמעון אמר, ודאי מי שנוטל סם המות
לבדו, עליו כתוב (שם א) בכל עמלו שיעמל
תחת השמש ודאי. ומי הוא תחת השמש? הרי
אומר זו הלבנה. ומי שאוחז הלבנה בלי השמש,
עמלו תחת השמש ודאי. וזהו החטא הקדמון
של העולם. ועל זה מה יתרון לאדם בכל עמלו,
לאדם הראשון, וכן לכל מי שבא אחריו שחטאו
במקום זה.

הולך אל דרום וסובב אל צפון, הינו שכתוב
(דברים לג) מימינו אש דת למו. ימינו – זה
דרום. אש דת – זה צפון. וזה כלול בזה.

סובב סביב הולך הרוח. פסוק זה קשה. סובב
סובב השמש ה'יה לו לכתב, מה זה הולך
הרוח? מי רוח זו? זהו תחת השמש, שנקרא רוח
הקדש. וזה (הוא) רוח שהולך וסובב לאותם שני
צדדים להתחבר בגוף, ועל זה כתוב הרוח, אותו
שנודע השמש סתם, שנודע (להתחבר בגוף שהוא השמש,
אותו שנודע) חלק ישראל.

ועל סביבתיו שב הרוח. מי זה סביבתיו? אלו
האבות, שהם מרכבה קדושה, והם שלשה,

וְדוֹד וְאַרְבָּעָה רוּחוֹת שֶׁהִתְחַבְּרוּ בָּהֶם (ס"י וְזֶהוּ רוּחַ
שֶׁהִתְחַבְּרָה בָּהֶם) (וְדוֹד הוּא רוּחַ רַבִּיעִי שֶׁהִתְחַבְּרָה בָּהֶם), הֲרִי הֵם
מִרְכָּבָה קְדוֹשָׁה שְׁלָמָה. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים קיח)
אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.

מִשּׁוּם שֶׁכָּל דְּבָרֵי שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ נִסְתָּרִים כָּלֵם
בְּחֻכְמָה, וְכָלֵם פָּנִים פְּנִימָה שֶׁל הַיֵּכֶל
הַקְּדוֹשׁ, וּבְנֵי אָדָם לֹא מִסְתַּכְּלִים בָּהֶם, וְרוֹאִים
דְּבָרָיו כְּדְבָרֵי אָדָם אַחֵר. אִם כֵּן, מִהוּ הַשֵּׁבַח
לְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ בְּחֻכְמָתוֹ מִשְׁאָר בְּנֵי אָדָם?
אֵלָּא וְדֹאֵי כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ
נִסְתָּר בְּחֻכְמָה.

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ז) טוֹבָה חֻכְמָה עִם נִחְלָה וְיִתֵּר
לְרֹאֵי הַשָּׁמַשׁ. אִם לֹא הִתְגַּלָּה דְּבָר זֶה, לֹא
(שְׁמַעְנוּ וְלֹא) יִדְעֻנוּ מָה אָמַר. טוֹבָה חֻכְמָה – זֹהִי
חֻכְמָה שֶׁהִיא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, (לכסא) כִּסֵּא מְתַקֶּנֶת לוֹ.
טוֹבָה חֻכְמָה עִם נִחְלָה, יִפָּה וְנִאָּה כְּשֶׁהִיא שׁוֹרָה
עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם נִחְלָתָהּ וְחֻלְקָהּ לְהִתְקַשֵּׁר בָּהּ.

אָבֵל שֵׁבַח יוֹתֵר לְרֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ, לְאוֹתָם שֶׁזָּכוּ
לְהִתְחַבְּרָה בַּשָּׁמֶשׁ וּלְהִתְקַשֵּׁר בּוֹ, שֶׁהֲרִי
אֲחוּז בְּעֵץ הַחַיִּים, וּמִי שֶׁאֲחוּז בּוֹ, אֲחוּז בְּכָל,
בְּחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה וּבְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְזֶהוּ

שְׁכָתוּב (ש) וַיִּתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעָלֶיהָ.
 מָה זֶה וַיִּתְרוֹן דַּעַת? זֶה עֵץ הַחַיִּים. יִתְרוֹנוֹ
 מָהוּ? הַחֲכָמָה וַדָּא, שְׁהָרִי תוֹרָה יוֹצֵאת
 מִחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.

עוֹד טוֹבָה חֲכָמָה עִם נַחֲלָה – טוֹבָה חֲכָמָה וַדָּא
 עִם נַחֲלָה, זֶה צַדִּיק הָעוֹלָם שֶׁהוּא אוֹר
 הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁהָרִי שְׁתֵּי דְרָגוֹת אֵלּוּ יוֹשְׁבוֹת כְּאַחַד,
 וְזֶהוּ יִפְיִן, אֲבָל וַיִּתֵּר לְרֵאֵי הַשֶּׁמֶשׁ, לְאוֹתָם
 שֶׁנֶּאֱחָזִים בַּשֶּׁמֶשׁ, חֲזַק הַכֹּל, שֶׁבַח הַכֹּל.

וְזֶהוּ דַּעַת, עֵץ הַחַיִּים, וְהָרִי פֶּרֶשׁוּהוּ, (משלי יט)
 בְּלֹא דַּעַת נָפֶשׁ לֹא טוֹב. אֵיזוֹ נָפֶשׁ? זֶה נָפֶשׁ
 טוֹבָה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְזוֹ הַחֲכָמָה שְׁאִמְרָנוּ.
 וּמִשּׁוֹם זֶה יִתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה, שֶׁמֶשׁ נִשְׂרָשׁ עֵץ
 וְנִנְטָע לְכָל הַצַּדִּיקִים, וְכֵן לְכָל אֵלּוּ שְׁאִחוּזִים בְּעֵץ
 הַזֶּה. וְעַל זֶה שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ לֹא נִמְצָא אֶלָּא בְּאוֹתָהּ
 דְּרָגָה שְׁלֹו, וּמִשּׁוֹם יָדַע הַכֹּל, וְהָיָה אוֹמֵר: עוֹד
 רָאִיתִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ, וְשִׁבְתִּי וְרָאִיתִי וְגו'. וְכֵן
 כָּלָם. אֲשֶׁרִי אוֹתָם צַדִּיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתוֹרָה
 וַיּוֹדְעִים דְּרָכֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וְנִסְתָּרוֹת עֲלִיוֹנִים
 שֶׁגִּנוּזִים בַּתוֹרָה, שְׁכָתוּב (הושע יד) כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי
 ה' וְגו'.

יאסף אהרן אל עמיו וגו'. רבי חייא פתח, (קהלת ד') **ושבח אני את המתים שכבר מתו וגו'.** פסוק זה נאמר ופרשוהו. בא וראה, כל מעשי הקדוש ברוך הוא בדין ואמת, ואין מי שיקשה כנגדו וימחה בידו ויאמר לו מה אתה עושה, וכרצונו עושה הכל.

ושבח אני את המתים. וכי שלמה המלך משבח את המתים יותר מהחיים? והרי לא נקרא חי אלא מי שהוא בדרך אמת בעולם הזה, כמו שנאמר (שמואל-ב כג) **ובניהו בן יהוידע בן איש חי, והרי פרשוהו החברים, ורשע שלא הולך בדרך אמת נקרא מת, והוא משבח את המתים מהחיים?**

אלא ודאי כל דברי שלמה המלך בחכמה נאמרו, והרי נתבאר. ושבח אני את המתים, אלו לא כתוב יותר, הייתי אומר כן. אבל כיון שכתוב שכבר מתו, נמצא דבר אחר בחכמה. שכבר מתו – זמן אחר הסתלקו מהעולם, והתתקנו בעפר, (שהזדמן הממנה עליו ומת בחיי עולם כדי שיתתקן עליו ושב בעולם הזה כדי שיתתקן) (הממנה עליו ומת בעולם הזה ונתקן בעפר כדי שיתתקן במקום שישלם זמנו – מת הוא ודאי, והו' שבח משאר מתי העולם. אם תאמר לא ידון פעם אחרת באותו עולם,

הַרִי כְּתוּב לֹא תִקּוּם וְגו') לְאַחַר שְׁנֵשְׁלֵם זְמַנּוֹ – מֵת, וְדָאֵי הוּא שְׂבַח מְשָׁאֵר מֵתֵי הָעוֹלָם. אִם תֹּאמַר לֹא יָדוֹן פַּעַם אַחֲרֵת בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, שְׂכָתוּב לֹא תִקּוּם (פַּעַמִּים צָרָה) כָּל שָׁכֵן שָׂזָה קִבֵּל עֲנֵשׁ פַּעַם וּפַעַמִּים, וְזֶה וְדָאֵי מְקוֹמוֹ נִתְקַן בְּשִׂבְחָא יוֹתֵר מֵאוֹתָם חַיִּים שְׂעֲדִין לֹא קִבְּלוּ עֲנֵשׁ.

וַיַּעַל זֶה כְּתוּב וְשִׂבְחָא אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שְׂכָבָר מֵתוֹ, דְּוָקָא. אֵלֶּה אוֹתָם חַיִּים, וְנִקְרָאִים מֵתִים. מָה הַטַּעַם נִקְרָאִים מֵתִים? מִשּׁוּם שֶׁהָרִי טָעַמוֹ טַעַם הַמּוֹת. וְאַף עַל גֵּב שְׂעוּמָדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, הֵם מֵתִים, וּמִבֵּין הַמֵּתִים חָזְרוּ, וְעוֹד עַל מַעֲשִׂים רִאשׁוֹנִים עוֹמְדִים לְתַקּוֹן, וְנִקְרָאִים מֵתִים. מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה חַיִּים – שְׂעוֹד לֹא טָעַמוֹ טַעַם מוֹת וְלֹא קִבְּלוּ עֲנֵשׁ, וְלֹא יוֹדְעִים אִם זָכָאִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְאִם לֹא.

בֵּא וְרָאָה, צְדִיקִים שְׂזוּכִים לְהִתְקַשֵּׁר בְּצִוּוֹר הַחַיִּים, הֵם זָכָאִים לְרִאוֹת בְּכְבוֹד הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן הַקְּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ. וְאוֹתָם מְדוּרִיָּהֶם יוֹתֵר וְעֲלִיוֹן מִכָּל אוֹתָם מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים וְכָל דְּרָגוֹתֵיהֶם. שֶׁהָרִי אוֹתוֹ מְקוֹם (חֲדוּה) עֲלִיוֹן לֹא

זוכים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לְרֹאוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ וְגו'.

וְאוֹתָם שְׁלֹא זֹכִים לַעֲלוֹת כָּל כֶּךָ כְּאוֹתָם אֱלֹהִים,
(מָקוֹם יֵשׁ וְכו') מְקוֹמוֹת יֵשׁ לָהֶם לְמִטָּה כְּפִי
דְּרִכֵּיהֶם, וְאֵלֶּה לֹא זֹכִים לְאוֹתוֹ מָקוֹם וְלְרֹאוֹת
כְּפִי שְׂרֹאִים אֵלֹה שְׁלֹמֶעֱלָה, וְאֵלֶּה עוֹמְדִים בְּקִיּוֹם
שֶׁל עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן וְלֹא יוֹתֵר. וְאִם תֹּאמַר, מֶה זֶה
עֵדֶן תַּחְתּוֹן? אֵלֶּה זֶה עֵדֶן שְׁנִקְרָא חֲכָמָה
תַּחְתּוֹנָה, וְזֶה עוֹמֵד עַל גֵּן שְׁבָאֲרִץ, וְהַשְׁגַּחַת עֵדֶן
זֶה עָלָיו (וְלֹא יוֹתֵר), וְאֵלֶּה עוֹמְדִים בְּגֵן זֶה וְנִהְיִים
מֵעֵדֶן זֶה.

מֶה בֵּין עֵדֶן תַּחְתּוֹן לְעֵלִיּוֹן? (קהלת ב) כִּיתְרוֹן הָאוֹר
מִן הַחֹשֶׁךְ. עֵדֶן תַּחְתּוֹן נִקְרָא עֵדֶן נִקְבָּה, עֵדֶן
עֵלִיּוֹן נִקְרָא עֵדֶן זָכָר, עָלָיו כָּתוּב עֵין לֹא רָאָתָה
אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ. עֵדֶן תַּחְתּוֹן זֶה נִקְרָא גֵן לְעֵדֶן
שְׁלֹמֶעֱלָה, וְגֵן זֶה נִקְרָא עֵדֶן לְגֵן שְׁלֹמֶעֱלָה. וְאֵלֶּה
שְׁנֵי מִצָּאִים בְּגֵן הַתַּחְתּוֹן נִהְיִים מֵהָעֵדֶן הַזֶּה
שְׁעֲלֵיהֶם בְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת וּבְכָל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ וּמִדֵּי
שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ.

וַעַל אֵלֶּה אָמַר שְׁלֹמֶה, מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה
חַיִּים עֹדְנָה. שְׁהָרִי אֵלֶּה בְּדִרְגָּה עֲלִיּוֹנָה

יותר מהם. מי אלו? אלו שפָּכַר מְתוּ וְקִבְלוּ עַנְשׁ פְּעַמִּים, וְאַלֶּה נִקְרָאִים כֶּסֶף מְזַקֵּק, שֶׁנִּכְנָס לְאֵשׁ פְּעַמִּים וּשְׁנִים, וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ זֶהָמָא, וְהַתְּבַרֵּר וְהַתְּנַקֶּה. וְטוֹב מְשַׁנִּיֶּה אֶת אֲשֶׁר עָדָן לֹא הָיָה – אוֹתָהּ רוּחַ שְׁעוּמָדָת לְמַעְלָה וְהַתְּעַכְבָּה לְרֹדֶת לְמַטָּה, שֶׁהָרִי עוֹמֵד בְּעַמְדוֹ וְאֵין לוֹ לְקַבֵּל עַנְשׁ, וַיֵּשׁ לוֹ מְזוֹן מֵאוֹתוֹ מְזוֹן עֲלִיּוֹן שֶׁלְמַעְלָה לְמַעְלָה.

טוֹב מִכָּלֶם מִי שֶׁלֹא הִתְפָּרַשׁ וְלֹא הִתְגַּלָּה וְכָל דְּבָרָיו בְּנִסְתָּרֵם הֵם, זֶהוּ זִכְאֵי חֲסִיד שֶׁשָּׁמַר מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְקִיָּמָן, וְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם וּלְיָלָה. זֶה נֶאֱחָז וְנִהְנֶה בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה עַל כָּל שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם, וְכָלֶם נֶאֱחָזִים (נִכְרִים) מִחֻפְתּוֹ.

בֵּא וְרָאֵה, בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשֶּׁה יֵאָסֵף אֶהְרֹן אֶל עַמּוּי, נִחְלַשׁ כָּחוֹ, וַיֵּדַע שֶׁנִּשְׁכַּרְהָ זְרוּעוֹ הִימָנִית, וְהִזְדַּעַזַּע כָּל גּוּפוֹ. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר קַח אֶת אֶהְרֹן וְאֶת אֶלְעָזָר בְּנֹו, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מַשֶּׁה, הָרִי זְרוּעַ אַחֲרֵת הַלְוִיִּתִּי לָךְ (זִמְנָתִי לָךְ), וְהִפְשַׁט אֶת אֶהְרֹן וְגו', וְאֶהְרֹן יֵאָסֵף, הָרִי אֶלְעָזָר יִהְיֶה אֶצְלָךְ בְּזִמְן (זִמְיָן) זֶה תַּחַת אָבִיו. וְעַם כָּל זֶה לֹא הִשְׁלִים מְקוֹם בְּאוֹתוֹ זִמְן

כָּאֲבִיו, שֶׁהָרִי עֲנֵנִי הַכְּבוֹד הַסְתַּלְקוּ, וְלֹא חָזְרוּ
אֶלָּא בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה, וְלֹא בְּזִכּוֹת אֱלֻעָזָר.

וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה וְגו'. לָמָּה לְעֵינֵי כָּל
הָעֵדָה? אֶלָּא מִשּׁוֹם שֶׁאַהֲרֹן הָיָה אֲהוּב
הָעָם יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְלֹא יֵאמְרוּ שֶׁזֶּה נִמְשָׁךְ עַל יָדֵי
מֹשֶׁה. וּמֹשֶׁה מִשָּׁךְ לֵאחֲרָיו בַּדְּבָרִים עַד שֶׁעָלוּ
לָהֶר, וְכָל יִשְׂרָאֵל הָיוּ רוֹאִים בְּשַׁעֲה שֶׁהַפְּשִׁיט
מֹשֶׁה לְבוּשֵׁי אַהֲרֹן וְהַלְבִּישָׁם לְאֱלֻעָזָר.

מָה הַטַּעַם מֹשֶׁה (וְלֵאחֲרָיו)? אֶלָּא מֹשֶׁה הַלְבִּישָׁם אֶת
אַהֲרֹן כְּשֶׁעָלָה לְכַהֲנָה, זֶהוּ שִׁפְתוֹב וַיִּלְבֹּשׁ
מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן אֶת בִּגְדָיו, וְכִתּוּב (ויקרא ח) וַיִּלְבֹּשׁ
אֹתוֹ אֶת הַמַּעֲלִל. כָּעֵת מֹשֶׁה הוֹרִיד מִמֶּנּוּ מָה
שֶׁנֶּתַן לוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹרִיד מִמֶּנּוּ מָה
שֶׁנֶּתַן לוֹ, וּשְׁנִייתָם הַפְּשִׁיטוֹ אֶת אַהֲרֹן מֵהַכֹּל,
וּמֹשֶׁה הוֹרִיד מִבְּחוּץ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִבְּפָנִים. וְעַד שֶׁמֹּשֶׁה הוֹרִיד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לֹא הוֹרִיד. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה.

אֲשֶׁרִי חָלְקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוֹצֶה בְּכַבּוֹדָם. הַתִּקֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לֵאחֲרָיו מִטָּה וּמִנּוֹרָת זָהָב שֶׁמֵּאִירָהּ. וּמִשְׁלוֹ לָקַח,
מֵאוֹתָהּ מִנּוֹרָה שֶׁהַדְּלִיק בְּכָל יוֹם פְּעָמִים, וְנִסְתָּם
פִּי הַמַּעֲרָה וַיִּרְדּוּ.

רבי יהודה אָמר, פֿי הַמַּעֲרָה הִיָּה פְּתוּחַ, שְׁכָל
 יִשְׂרָאֵל רָאוּ אֶת אֶהָרָן שׁוֹכֵב וְנֵר הַמְּנוֹרָה
 דּוֹלֵק לְפָנָיו, וּמִטָּתוֹ יוֹצֵאת וְנִכְנָסֶת, וְעֵנָן אֶחָד
 עוֹמֵד עָלָיו. וְאִזּוּ יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָרִי מֵת אֶהָרָן,
 וְרָאוּ שֶׁהָרִי הִסְתַּלְקוּ עֲנָנֵי הַכְּבוֹד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גִוַע אֶהָרָן וְגו', וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ.
 וְעַל זֶה בָּכוּ לְאֶהָרָן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, גְּבָרִים וְנָשִׁים
 וְטָף, שֶׁהָרִי אֶהוֹב מִכָּלֶם הִיָּה.

רבי שְׁמַעוֹן אָמר, שְׁלֶשֶׁת אַחִים עָלִינוּנִים
 קְדוֹשִׁים אֵלֹה לָמָּה לֹא נִקְבְּרוּ בְּמָקוֹם
 אֶחָד, וְהָאִיבָרִים הִתְפָּזְרוּ, אֶחָד כָּאֵן וְאֶחָד כָּאֵן
 וְאֶחָד בְּמָקוֹם אֲחֵר? אֵלֹא יֵשׁ אוֹמְרִים, בְּמָקוֹם
 שְׁצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְהִסְתַּכֵּן בּוֹ, מֵת כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, בְּשִׁבִּיל לְהִגָּן עֲלֵיהֶם, וְנִצְלוּ. אֲבָל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד מֵת כְּרָאוּי עֲלֵיהֶם. מְרִים בְּקִדְשׁ, בֵּין צָפוֹן
 לְדָרוֹם. אֶהָרָן לְצַד יָמִין. מֹשֶׁה כְּרָאוּי לוֹ. אֶחָד
 אוֹתוֹ הֵר לְהֵר אֶהָרָן, וְכִנֵּס לְקְבוּרַת מְרִים לְגִבֵּי
 אוֹתוֹ הָהָר, אֶחָד לְשָׁנֵי צְדָדִים. וְעַל זֶה נִקְרָא (דְּבָרִים
 לב) הֵר הָעֵבְרִים, שְׁשָׁנֵי צְדֵי הָהָר שְׁעוֹבָרִים, וְאֶחָד
 לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה.

סדר הלימוד ליום ו' אייר [יום 213 בשנה]

אַשְׁרֵי חֶלֶק הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם בְּמָקוֹם אַחֵר, בְּעוֹלָם אַחֵר עָלְיוֹן, זְכוּתָם עוֹמֶדֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה לְדוּרֵי דוּרוֹת. וּבִשְׁעָה שִׁישְׂרָאֵל חוֹזְרִים בְּתִשּׁוּבָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּגְזֵרָה נִגְזְרֶת עֲלֵיהֶם, אֲזִי קוֹרֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַצַּדִּיקִים שְׁעוֹמְדִים לִפְנֵינוּ לְמַעַלָּה וּמוֹדִיעַ לָהֶם, וְהֵם מְבַטְלִים אוֹתָהּ גְזֵרָה, וְחָס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יִשְׂרָאֵל. אַשְׁרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁעֲלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה נח) וְנִחַד ה' תָּמִיד וְגו'.

וַיִּדְבֹּר הָעַם בְּאַלֹהִים וּבַמֶּשֶׁה וְגו'. פָּרָשָׁה זוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר עָלְתָה עִם אוֹתָם מִי מְרִיבָה שֶׁל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (אסתר ה) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוֹת וְגו'. מִגִּלַּת אֶסְתֵּר בְּרוּחַ הַקָּדוֹשׁ נֶאֱמָרָה, וּמִשּׁוֹם זֶה כְּתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁנִּחַלֵּשׁ כַּח הַגּוֹף, וְהָרִי קִיָּם בְּרוּחַ בְּלֹא גּוֹף, אֲזִי – וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוֹת. אֵיזוֹ מְלָכוֹת? אִם תֹּאמַר בְּלִבוֹשׁ כְּבוֹד וְאַרְגָּמָן, הֲרִי לֹא כֶּךָ נִקְרָא. אֲלֹא וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר

מלכות, שְׁהִתְלַבֶּשֶׁה בְּמַלְכוּת עֲלִיוֹנָה קְדוֹשָׁה,
וַדַּאי לְבָשֶׁה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

מָה הַטַּעַם זָכָתָה לְמָקוֹם זֶה? מִשּׁוֹם שֶׁשְׁמָרָה
פִּיהָ שֶׁלֹּא לְהִרְאוֹת דְּבָר. זֶהוּ שְׁכָתוּב (אסתר ב')
אֵין אֶסְתֵּר מַגִּידַת מוֹלְדֹתָהּ. וְלִמְדֵנוּ, כָּל מִי
שֶׁשׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ, זֹכֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.
וְכָל מִי שֶׁסּוּטָה פִּיו לְדַבֵּר רָע, הֲרִי וַדַּאי אֶתוֹ דְּבָר
רָע עָלָיו. (וְאִם לֹא) הֲרִי נִגְעִים אוֹ צָרַעַת שֶׁשׁוֹרְפִים
כִּנְחָשׁ עָלָיו, וְהֲרִי פֶרֶשׁוּהוּ.

וַיִּדְבֹּר הָעַם בְּאַלֵּהִים וּבִמְשָׁה, שֶׁאָמְרוּ דְּבָר רָע
בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְתַרְגוּמוֹ – וְעַם
מֹשֶׁה נָצוּ. לָמָּה הֶעֱלִיתָנוּ, שָׁמוּ כָּל הַפָּנִים שְׁוֹת,
בְּגִלּוֹל זֶה הִזְדַּמְנוּ לָהֶם נְחָשִׁים, שֶׁשׁוֹרְפִים אוֹתָם
כְּאֵשׁ וּמִכְנִיסִים אֶשׁ לְמַעֲיָהֶם וְנוֹפְלִים מֵתִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשֹּׂרְפִים.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, נְחָשִׁים הָיוּ בָּאִים, מְלַחְשִׁים
בְּפִיָּהֶם, וְנוֹשְׁכִים וּמֵתִים. מָה מְלַחְשִׁים?
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת י') אִם יִשְׁךָ הִנָּחֵשׁ בְּלוֹא לַחֵשׁ.
אֵשׁ הָיוּ מְלַחְטִים בְּפִיָּהֶם, וְנוֹשְׁכִים וְזוֹרְקִים בָּהֶם
אֵשׁ, וּמַעֲיָהֶם יוֹקְדִים וּמֵתִים. וְהֲרִי דְּבָרִים אֱלוֹ
עָלוּ לְמָקוֹם אַחֵר.

וּמִשָּׁם בְּאֶרֶה הוּא הַבָּאֵר. מֶה שׁוֹנֶה שְׁכָאן בְּאֶרֶה
וְאַחַר כֵּךְ בָּאֵר? אֵלָא בְּאֶרֶה, לְאַחַר
שְׁמַתְכֵנְסִים הַמִּים לְתוֹךְ הַיָּם וַיּוֹרְדִים לְמַטָּה.
בָּאֵר, בְּשַׁעַה שְׁיִצְחָק מִמַּלְא אוֹתָם. הוּא הַבָּאֵר,
הוּא כְּתוּב, וְסוּד זֶה כְּמוֹ שְׁכָתוּב (במדבר יח) וְעָבַד
הַלּוֹי הוּא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, בְּכָל מְקוֹם הוּא, וְקוֹרְאִים הִיא –
זָכַר וְנִקְבָּה כְּאַחַד. וְכָלֵל עֲלִיּוֹן – ה' נִקְבָּה,
ו' זָכַר, א' כָּלֵל הַכֹּל, שְׁהָרִי א' בְּשִׁלְמוֹת שׁוֹרָה.
אַשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל. אֵף עַל גִּב שְׁהִם לְמַטָּה, הֵם
אַחֲזִיזִים בְּכָלֵל הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל, וּמִשּׁוֹם זֶה כְּתוּב
(תהלים ק) הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ, בְּאַלְף כְּתוּב. כָּלֵל
שֶׁל ו"ה, וְא' שְׁכוּלֵל הַכֹּל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, רוּחַ הַמִּים זוּהִי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
שֶׁנִּשְׁכְּבָה בַּהֲתַחֲלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ד)
הַפִּיחִי גִנִּי. אַחֲרַי כֵּךְ נּוֹזְלִים מִיָּם לְמַלְא אוֹתָהּ (בְּלָה),
זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קמז) יֵשֵׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מִיָּם. יֵשֵׁב
רוּחוֹ בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחֲרַי כֵּךְ יִזְלוּ מִיָּם. וְעַד שֶׁלֹּא
נוֹשְׁבֶת רוּחַ זֶה, לֹא נּוֹזְלִים מִיָּם. מֶה בָּא
לְהַשְׁמִיעֵנוּ? מִשְׁמִיעַ שְׁעָרֶיךָ בְּכָל לְעוֹרֵר הַדְּבָר,
בְּמַעֲשֶׂה אוֹ בְּדָבָר, אוֹ לְהִרְאוֹת כְּמִרְאֵה הַמַּעֲשֶׂה.

וְכָאן, עַד שְׁרוּחַ לֹא נוֹשֶׁבֶת, לֹא נוֹזְלִים אֵלֶיהָ מִים
לְגַבֵּי אוֹתָהּ הָרוּחַ.

הוא הַבָּאֵר, קוֹרְאִים הִיא הַבָּאֵר. מֶה שׁוֹנֶה
שְׂבִהַתְחִלָּה בַּאֲרֶה וְכָאן בָּאֵר? אֵלֹא
בִּהְתַּחֲלָה נִקְבְּהָ לְבִדָּה, וְכַעַת שְׁאֵמַר הוּא – כָּלֹל
שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה – נִקְרָא בָּאֵר. וּבִמְקוֹם שְׁנִמְצָא
זָכָר, אֶפְלוּ (מֵאָה) מְלָה נִקְבָּה, נִקְרָא זָכָר לְכָל.

אֲשֶׁר אָמַר ה' לְמֹשֶׁה אֶסֶף אֶת הָעָם, מְשׁוּם
שֶׁבָּאֵר זֶה לֹא זֹזָה (בָּאֵר) מֵהֶם. וְאִם תֹּאמַר,
אֵיךְ יִכְלוּ לִשְׁאֹב מִמָּנָה כָּלֶם? אֵלֹא הוּא מוֹצִיא
לְשִׁלְשָׁה עָשׂוֹר נְחָלִים, וְהַמַּעֲיָן מִתְמַלֵּא וַיּוֹצֵא לְכָל
הַצִּדְדִּים, וְאִזּוּ הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׁחוּנִים וְרוֹצִים
מִמֶּם, עוֹמְדִים עָלֶיהָ וְאוֹמְרִים שִׁירָה. וְמָה
אוֹמְרִים? עָלִי בָּאֵר. הַעֲלִי מִימִיךָ לְהוֹצִיא מִמֶּם
לְכָל וְלַהֲיֹת מְשָׁקִים מִמֶּךָ. וְכֵן אוֹמְרִים שְׁבַח שֶׁל
בָּאֵר זֹאת, בָּאֵר חֲפְרוּהָ שָׁרִים וְגו'. דְּבַר אֱמֶת הָיוּ
אוֹמְרִים, וְכַךְ הוּא.

מִכָּאן לְמַדְנּוּ (בֹּא רְאָה), כָּל מִי שְׁרוּצָה לְעוֹרֵר
דְּבָרִים שֶׁל מַעֲלָה, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה בֵּין
בְּדַבּוּר – אִם אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה אוֹ אוֹתוֹ דְּבַר לֹא
נַעֲשֶׂה כְּרָאוּי, לֹא מְעוֹרֵר דְּבַר. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם

הולכים לעורר בבית הכנסת דבר שלמעלה, אבל מעטים אלו שיודעים לעורר, והקדוש ברוך הוא קרוב לכל היודעים לקרא לו ולעורר הדבר כראוי. אבל אם לא יודעים לקרא לו, הוא אינו קרוב, שכתוב (שם קמה) קרוב ה' לכל קראיו וגו'. מה זה באמת? שיודעים לעורר דבר אמת כראוי, וכן בכל.

ג כֵּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים דְּבוּרִים אֵלָהּ, דְּבָרֵי אֱמֶת, כְּדֵי לְעוֹרֵר בָּאֵר הַזֹּאת וּלְהַשְׁקוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד שְׁאוּמְרִים מְלִים אֵלָיו, לֹא מִתְעוֹרֶרֶת. וְכֵן אָפְלוּ בְּאוֹתָם מְכַשְׁפֵי הָעוֹלָם שֶׁמִּשְׁתַּמְשִׁים בְּמִינִים רַעִים, עַד שֶׁעוֹשִׂים מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל אֱמֶת אֵלֵיהֶם – אִם לֹא אוֹמְרִים דְּבָרֵי אֱמֶת בְּשִׁבְלֵי לְהַמְשִׁיךְ אוֹתָם בְּגוֹנִים אֵלָיו שְׂרוּצִים, לֹא מִתְעוֹרְרִים לְגִבְיָהֶם. וְאָפְלוּ שְׂצוּחוֹתֵים כָּל הַיּוֹם בְּדְבָרִים אֲחֵרִים אוּ בְּמַעֲשֵׂה אֲחֵר, לֹא מוֹשְׁכִים אוֹתָם אֵלֵיהֶם לְעוֹלָמִים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים אֵלֵיהֶם.

בא וְרָאָה, כְּתוּב (מלכים א' יח) וַיִּקְרָאוּ בְּשֵׁם הַבַּעַל וגו'. מָה הַטָּעַם? אֶחָד, שְׂאִין רְשׁוֹת בְּאוֹתוֹ בַּעַל בְּזָה. וְעוֹד, שֶׁהַדְּבָרִים לֹא מְכַשְׂרִים בִּינֵיהֶם, וְהַשְׁפִּיחֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהֶם. זֶהוּ שְׁכַתוֹב

(שם) וְאַתָּה הִסַּבְתָּ אֶת לְבָבְךָ אַחֲרֵנִית. אֲשֶׁרֵיהֶם
הַצְדִּיקִים שִׁיּוּדָעִים לְקָרָא לְרַבּוֹנָם כְּרֹאוּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּאֵן צָרִיךְ לְגַלוֹת דְּבָר. בֹּא
וּרְאֵה, כָּל מִי שִׁיּוּדָע לְסִדֵּר מַעֲשֵׂה כְּרֹאוּי
וּלְסִדֵּר דְּבָרִים כְּרֹאוּי, זֶה בּוֹדֵאי מְעוֹרֵר אֶת
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ דְּבָרִים עֲלֵיוֹנִים
שְׁמִכְשָׁרִים. (וְאִם לֹא, לֹא יִכְשֵׁר לָהֶם). וְלֹא הִכְשֵׁר לָהֶם. אִם
כֵּן, כָּל הָעוֹלָם יוֹדָעִים לְסִדֵּר מַעֲשֵׂה וּלְסִדֵּר
דְּבָרִים, מֵה חֲשִׁיבוֹת הַצְדִּיקִים שִׁיּוּדָעִים עֵקֶר
הַדְּבָר וְהַמַּעֲשֵׂה, וְיוֹדָעִים לְכֻּן לֵב וְרָצוֹן יוֹתֵר
מֵאֵלוּ הָאַחֲרִים שֶׁלֹּא יוֹדָעִים כָּל כֵּן?

אָמַר אֵלֶּה שֶׁלֹּא יוֹדָעִים עֵקֶר הַמַּעֲשֵׂה כָּל זֶה,
אֵלֹא סְדוּר בְּעֵלְמָא וְלֹא יוֹתֵר, מוֹשְׁכִים
עֲלֵיהֶם מְשִׁיכוֹת שְׂאֵחַר כְּתִפֵּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁלֹּא טַס בְּאֵוִיר, שֶׁהַשְּׁגָחָה נִקְרָא.

וְאָמַר שִׁיּוּדָעִים וּמְכֻנִּים לֵב וְרָצוֹן, מוֹצִיִּים
בְּרָכוֹת מִמָּקוֹם הַמַּחֲשָׁבָה, וְיוֹצִיִּים בְּכָל
הַגְזָעִים וְהַשְּׂרָשִׁים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּרֹאוּי, עַד
שֶׁמִּתְבָּרְכִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ
מִתְבָּרֵךְ עַל יָדָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, שֶׁהֵרִי הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב אֲלֵיהֶם וּמִזְמָן כְּנֻגָּדָם. בְּשַׁעַה

שְׁקוּרָאִים לוֹ הוּא מְזַמֵּן אֲלֵיהֶם. בְּשַׁעָה שֶׁהֵם
בְּצָרָה הוּא אֶצְלָם. הוּא מְכַבֵּד אוֹתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים צא) כִּי בִי חֶשֶׁק
וְאֶפְלִטָהוּ אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יַדַּע שְׁמִי.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֵל תִּירָא אֹתוֹ וְגו'. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח, (משלי לא) לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ
מִשָּׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לִבְשׁ שָׁנִים. בֹּא וּרְאֵה, כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל יוֹנֶקֶת מִשְׁנֵי צַדִּידִים, כָּעֵת בְּרַחֲמִים, כָּעֵת
בְּדִין. כְּשֶׁרוֹצֶה לִינֵק בְּרַחֲמִים, נִמְצָא מְקוֹם
לְהִתְיָשֵׁב בּוֹ. כְּשֶׁרוֹצֶה לִינֵק בְּדִין, מְקוֹם נִמְצָא
לְהִתְיָשֵׁב בּוֹ וְלִשְׁרוֹת עָלָיו, שְׁכָךְ הוּא בְּכָל מְקוֹם
– לֹא שׁוֹרֶה דָּבָר שְׁלֹמַעְלָה עַד שֶׁנִּמְצָא מְקוֹם
לִשְׁרוֹת עָלָיו. וְעַל כֵּךְ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹא תִירָא
לְבֵיתָהּ מִשָּׁלַג, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל בֵּיתָהּ
לִבְשׁ שָׁנִים, לֹא שׁוֹרֶה זֶה אֶלָּא בְּזֶה, לִבֵּן בְּאִדָּם
וְאָדָם בְּלִבָּן, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ. (בֹּא רְאֵה, כְּתוּב)

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֵל תִּירָא אֹתוֹ (אותו). שְׁנֵי
אוֹתוֹ הֵם שְׁלֵמִים בַּתּוֹרָה בְּשְׁנֵי וַיִּי"ם,
אֶחָד זֶה, וְאֶחָד – (דברים כב) עַד דִּרְשׁ אֶחֶיךָ אוֹתוֹ
(אותו). מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהֵם אוֹת מִמֶּשׁ. עַד
דִּרְשׁ אֶחֶיךָ (אֶחֶיךָ מִמֶּשׁ) אוֹתוֹ (אותו), שְׁצַרְיָךְ לְפָרֶשׁ אֶת
אוֹתוֹ הָאוֹת שֶׁל אוֹתָהּ אֲבִידָה.

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שְׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שְׁאֶקְרָא בָּאֵלּוּ אֲמָרָם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְׁמֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מֶרְאִשֵּׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שְׁאָמַר מִזְמוּרִים אֵלּוּ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוּכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֶדְנוּ
שֶׁתֹּאֲרִיד אַפָּךְ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתֵּנָת חֲנָם חֲנָנוּ כְּדִכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הִזָּה כִּךְ נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנִי
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשָּׁרוֹן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבֵנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סָלָה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוּת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לֵשֶׁם יְחֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָת קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרֵבֵנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רֵבֵנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא שְׁגָלָה תִּקְוָן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ בְּרִנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנִי וּמִלֶּךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמַרְתָּ
לִיהוָה יֵאֱהוּדְנִי, אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיד:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה יאהדונה
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיד גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה
 יאהדונה אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה לנגדי יאהדונה לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישכן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב א לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, בסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה יאהדונה לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידך, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה יאהדונה,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסוכבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעָצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתְג־וֹרְסֵן עֲדִיו לְבָלוּם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא * לְמַנְצָח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצֵךְ, וְאֶל־
תַּתְנִיחוּ בְּנִפְשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל־עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי־אִמְרָתִי יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֵא
יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי
אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חַפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא־יִרְעֶה אוֹיְבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֵיךְ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קָרַח: ב פֶּאִיל תַּעֲרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חוּ, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה,
בְּאֹמַר אֵלִי כָל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
וְאֶשְׁכַּח עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱכַר בְּסֶף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ
יִשְׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
אֲזַכְּרָה מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מִצְעָר: ח תַּהוֹם-
אֶל-תַּהוֹם קוֹרָא, לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי חֲסִדּוֹ, וּבְלִילָה
שִׁירָה עָמִי, תִּפְּלָה לֹאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לֹאֵל סִלְעִי,
לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
בְּעֲצָמוֹתַי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמְרָם אֵלִי כָל-הַיּוֹם אֵיזָה
אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמֵה-תַהֲמִי עָלַי,
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ יִשְׁוּעַת, פְּנִי וְאֱלֹהִי:

נב » לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַח, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ג הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אָוֶן, וּמֵאֲנָשִׁי
דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-חַטָּאתִי יְהוָה יִאֱהֹדֶנֶה: ^ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ^ו וְאַתָּה יְהוָה
 יִאֱהֹדֶנֶה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֶוֹן סֵלָה: ^ז יֵשׁוּבוּ לְעֶרְב, ^ח
 יִהְיוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ^ה הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ^ט וְאַתָּה יְהוָה יִאֱהֹדֶנֶה
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: ^י עֲזוֹ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: ^{יא} אֱלֹהֵי חֲסִדֵי חֲסִדוֹ כ', יִקְדָּמֵנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרִי: ^{יב} אֶל-תַּהַרְגֵם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הִנֵּיעַמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּגְנוֹ אֲדָנִי: ^{יג} חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבֵּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וַיִּמְאֲלָה וַיִּמְכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
^{יד} כִּלָּה בַּחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: ^{טו} וַיֵּשְׁבוּ לְעֶרְב יִהְיוּ בְּכָלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ^{טז} הִמָּה יִנִּיעוֹן יִנְעוֹן כ' לְאָכַל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלִּינוּ: ^{יז} וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבָקֶר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: ^{יח} עֲזִי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז ^א לְמַנְצָה עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ^ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
^ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאַנְהָה הַנָּחַם נִפְשִׁי: ^ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֲחֻזָּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֲזַכֶּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרֻצוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
 לְנֻצַּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב} אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלִילִיָּהּ, כִּי-אֲזַכֶּרָה מִקֶּדֶם
 פִּלְאָהּ: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמּוּם עֲזָךְ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
 עֲמָךְ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךְ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ
 מַיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
 הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וּשְׁבִילֶיהָ ^{כא} בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כב} נַחֲתִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָךְ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמִרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתְּחַלֵּל
 אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַּלִּילָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בפקר כחציר יחלף: ו בפקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כיכלינו באפך, ובחמתך
 נבהלנו: ח שפה שת כ' עונתינו לנגדך, עלמנו למאור
 פניך: ט כי כל־ימינו פנו בעברתך, כלינו שנינו כמו־
 הקה: י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת
 שמונים שנה, ורהבם עמל ואון, כ־גו חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו
 בן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה־יאהדונהי
 עד־מתי, והנחם על־עבדיך: יד שבענו בפקר חסדך,
 ונרגנה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמוחנו כימות עניתנו,
 שנות ראינו רעה: טז יראה אל־עבדיך פעלך, והדרך
 על־בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה
 ידינו בוננה עלינו, ומעשה ידינו בוננהו:

קה א הודו ליהוה־יאהדונהי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שירו־לו זמרו־לו, שיחו
 בכל־נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב
 מבקשי יהוה־יאהדונהי: ד דרשו יהוה־יאהדונהי ועזו,
 בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר־עשה, מפתיו
 ומשפטי־פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
 ז הוא יהוה־יאהדונהי אלהינו, בכל־הארץ משפטיו:
 ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר ברת

אֶת־אֲבֹרָהֶם, וְשִׁבּוּעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֲבֹל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהֵיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְעוּ בְּמִשְׁחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי־תִרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַלֵּחַ לֶחֶם שָׁבַר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ בְּכָבֵל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹא־דִבְרוּ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאִסּוֹר שָׂרָיו
 בְּנִפְשׁוֹ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְּרֹ אֶת־עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מֹשֶׁה עֲבָדוֹ, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וְלֹא־מָרוּ אֶת־דִּבְרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֶרֶץ צִפְרֹדְעִים, בְּחֻדְרֵי
 מְלִכֵּיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עֶרֶב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרְצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנֶם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׁמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִי
מִיָּם, הֶלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה
אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים
יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּהָ:

קלז א על נְהִירוֹת בָּבֶל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ב על-עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרוֹתֵינוּ:
ג כִּי שָׁם נִשְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵנוּ שְׁמֻחָה,
נִשְׁרָו לָנוּ מִנְּשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נִשְׁרָו אֶת-שִׁיר-יְהוָה
יֵאֱהֻדוּנָהּ, עַל אֲדָמַת גִּבֹּר: ה אִם-אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶנּוּ,
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
יְהוָה יֵאֱהֻדוּנָהּ לִבִּנִי אֲדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוֹד בָּהּ: ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ א הללויה הללו-אל בקדשו, הללוהו ברכיע עזו:
 ב הללוהו בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו: ג הללוהו
 בתקע שופר, הללוהו בגבל וכנור: ד הללוהו בתוף
 ומחול, הללוהו במנים ועגב: ה הללוהו בצלצלי-שמע,
 הללוהו בצלצלי תרועה: ו כל הנשמה תהלל יי, ה
 הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה יאהרונהי
 שבות עמו. יגל יעקב ישמח ישראל: ותשועת
 צדיקים מיהוה יאהרונהי מעוזם בעת צרה: ויעזרם
 יהוה יאהרונהי ויפלטם ויפלטם מרשעים ויושיעם פי
 חסו בו:

רבנו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת
 לעלא, לעלא מן כלא, ולית לעלא מנה, דלית
 מחשבה תפיסא כך כלל, ולך דומיה תהלה, ומרמם
 על כל ברכה ותהלה. אותך אדרש, אותך אבקש
 שתחתך חתירה דרך כבושה מאתך, דרך כל
 העולמות, עד ההשתלשלות שלי במקום שאני עומד,
 כפי אשר נגלה לך, יודע תעלומות, ובדרך ונתיב הזה
 תאיר עלי אורך, להחזירני בתשובה שלמה לפניך
 באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר הפרואים,
 לבלי לחשב במחשבותי שום מחשבת חוץ ושום

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחַזִּירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בְּדֶרֶךְ, וְתַשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֹּתִי
 יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשֵׁא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשָׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וְלְהַבִּיאֶךָ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכֵּנִתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאֶךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנֶּעְרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרְהָם

וַיַּצְחֶק, וַיִּדְּגוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכֹל מִה שְׁאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כֹאֵן וּכְאֶפֶס לַעֲמֹת כְּמִה שְׁאֲנִי
בְּאֻמָּת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נָתַתָּ לִי בָחוּן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי, תְּמוּכָתָּ בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֵתָה אֶתִּי תָמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֵתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכָל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרק מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוואה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מִקָּשֶׁר עֲצָמִי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנּוּ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֶלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוֹדִינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֶיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פֶּעֶלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה

מהאד"י זלה"ה

רבוּן העוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אָב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כָּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסָּלַח לְכָל חַטֹּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִי עֲוֹנוֹתֵינוּ מַבְדִּילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבֶּתְךָ,
וְתִקְשִׁיב אֲזָנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִיָּה לְמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוּתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוּתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִיד לָנוּ
לְכָל גִּפְשָׁל בְּדִבְרִים אֵלֹהִי. וּבְזְכוּתָם תִּתֵּן עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גֹּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִי לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֵאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּיו דַּעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתָּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיָּא. יְהֵא רַעְוָא מִן קַדְמָךְ לְאַסְפָּרָא
מַלִּין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוֹרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמַתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁבָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלִי מַצּוֹת עֲשֵׂה שָׁל וְאַהֲבָת לְרַעְךָ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכֹאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וְיִוְשִׁיעָהוּ בְּדַבֵּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְגִמְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אָרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הָרִיסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׂכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיחָה, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוּפּוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
יִרְאָיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוַעְתָּהּ מְהֵרָה תַּצְמִיחַ, לְעַלּוֹי
שְׂכִינָתָה עֲוֹנָהּ בְּמֵהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲדָה וְנִשְׁמוֹ
אַחֲדָה, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתַּנְאִים הַקְדוּשִׁים שֶׁלְּמִדְּנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזֶרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטִיחַת הַנְּבִיא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
טוֹב וּמַטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
[עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ.
בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבֵת־חֵלָה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ.
וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וּשְׂמַחְנוּ בְּתַקְנוֹנוּ. וְהָשִׁב שְׂכִינְתְּךָ
לְתוֹכֵנוּ, וְהָשִׁב בְּהֵנִים לַעֲבוֹדָתְךָ וְלוֹיִים לְדוֹכָנְךָ
לְשִׁירֶם וּלְזִמְרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגֻיֵּיהֶם. וּמִלֵּאָה
הָאָרֶץ יַדְעָה אֶת יְהוָה יֵהוּדָה יֵאָהֲדוּנָה לִירְאָה וּלְאַהֲבָה
אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אֲמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן.
(ס"ח)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמַטָּה בִּיחּוּד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נבְּרָא כָּלל בְּעוֹלָם

וְכִךְ מִי שֶׁגִּזְרֵם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבָלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגִזְרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָּא פֶּשֶׁט בִּתּוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדָאֵי
כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֶּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שְׁבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזִיר
הָעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגִזְרֵם עֲנֵי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום זוה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאֶרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אָבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
 לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
 המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
 ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
 זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלַמֶּקְנָה
 הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
 בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
 ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
 הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
 ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
 הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
 תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
 (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
 צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
 שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
 ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
 בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
 החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
 אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
 המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שֶׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמַר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּגַד
 הַשְׁכִּינָה הָעֲלִינָה וְהַתְּחַתּוֹנָה. "לְדִרְתָּם", מֵהוּ
 לְדִרְתָּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמִתְפַּנֶּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׂשׂוּרִים שְׁנִיָּהִם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגַד שְׁתֵּי כָלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עֲמוּד הָאֱמָצְעִי - תְּפֹאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב'). וְנִהַר, יֵשׁ נִהַר וַיֵּשׁ נִהַר, יֵשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נִהַר פְּלָגִיו,
 וַיֵּשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהַר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגִּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגָגָה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
 הוּא מִי שֶׁשׁוּמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
 שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
 שֶׁכּוֹעֵם בָּאֵלּוּ מְדַלִּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מַלְקִיּוֹת חֹסֵר
 אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלָּל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלּוּ הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מַלְקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמַרְשׁוֹתוֹ,
 בָּאֵלּוּ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכָרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֻקּוֹר
 נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מָרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאֶרֶץ נְכָרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
 שֶׁמּוֹעֵל בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעְבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכָרִיָּה. שַׁבָּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֲמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
 שַׁבָּתָא"י עָלֶיוּ נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֻקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמָאֻן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת
 לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִרִי
 פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת,
 וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת,
 כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי
 גְּבֵרָתִי אֲנִי בֹרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ
 מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמָּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת,
 וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה
 אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנִפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה
 צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאָכָלִים,
 וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף,
 מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ
 אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְּרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ
 נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי
 הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!!
 - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת
 שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש
 ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי,
 מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא
 יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר
 הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו
 ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע,
 ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחִשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאֵין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שֶׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאֵינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם וּמִיחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסִדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שֶׁמִּנְהִיג לָהֶם. וְאֵין מִי שֶׁמִּנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שֶׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שִׁמְהֵם פּוֹרְחִים נִשְׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שֶׁמְכַסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֶגֶד הַגּוֹף. נִצָּח וְהוּד כְּנֶגֶד שְׁנֵי רִגְלָיו. יְסוֹד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻקָּה הִיא הַמַּחֲ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבְּפָנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻקָּה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לִ' אֱלֹקֵינוּ. כֶּתֶר עֲלִיּוֹן, הוּא כֶּתֶר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמָר מִגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובך אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף בדרך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקפף וחזקף לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידיך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרובים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כך, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לדרך אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.